А. Сапковський

Грозовий сезон

Від упирів, від духів,
Від створінь довголапих,
Від істот, що сновигають вночі,
Вбережи нас, добрий Боже!

Охоронна молитва, відома як
„The Cornish Litany”,
датована XIV-XV ст.

Говорять, що прогрес ладен розвіяти морок. Але завжди,
завжди існуватиме темрява. І завжди
в темряві буде Зло, завжди в темряві будуть ікла,
і пазурі, вбивство і кров.
Завжди будуть істоти, що сновигають вночі.
І ми, відьмаки, живемо, аби протистояти їм.
Vesemir z Kaer Morhen

Той, хто бореться з чудовиськами, най остерігається, щоб самому не стати чудовиськом. Коли ти довго вдивляєшся в безодню, то безодня також вдивляється в тебе.

Фрідріх Ніцше, *Jenseits von Gut und Böse*

Споглядання в безодню вважаю цілковитим ідіотизмом. У світі є безліч речей, які набагато більше варті того, щоби в них споглядати.

Лютик, *Півсторіччя поезії*

Розділ перший

Жив виключно для того, аби убивати.

Лежав на нагрітому сонцем піску.

Вловлював коливання, притискаючи до землі чутливі вусики та щетинки. Хоча вібрації ще були далекими, Ідр відчував їх чітко й виразно, на підставі чого міг визначити не лише напрям і швидкість жертви, але й її вагу.

Для більшості подібних йому хижаків вага здобичі мала першочергове значення – підкрадання, атака та гонитва означали втрату енергії, яка мала бути компенсована енергетичною цінністю поживи. Більшість подібних Ідрові хижаків не нападали, якщо здобич була замала. Але не Ідр. Ідр існував не для того, аби їсти і продовжувати свій рід. Не заради цього був створений.

Жив для того, аби убивати.

Обережно перебираючи кінцівками, виповз із укриття, облаштованого у вирві з-під поваленого вітром дерева, переповз через трухлявий пень, трьома стрибками

подолав вітролом, як дух промайнув через галявину, пірнув у порослий папороттю підлісок і розчинився у гущавині.

Рухався швидко і безшумно, часом бігом, часом підскоками, ніби велетенський коник.

Зачаївся у хащі, припав до землі сегментованим панциром черева. Коливання ґрунту ставали щодалі виразнішими. Імпульси, отримані з вібрисів і щетинок Ідра укладались в образ. В план. Ідр вже знав, як саме дістанеться жертви, де саме стане їй на дорозі, як саме змусить її втікати, як довгим стрибком накинеться ззаду, з якої висоти вдарить гострими наче бритва жвалами. Коливання та імпульси пробуджували в ньому радість, яку відчує, щойно жертва безвладно заб'ється під його вагою, ейфорію, яку подарує смак гарячої крові. Насолоду, коли лісову тишу розірве крик болю. Стиха тремтів, стискаючи і розтискаючи щипцеподібні щелепи.

Вібрації ґрунту дотепер були чіткими, зараз вони виокремились. Ідр вже знав, що жертв було кілька, вірогідно три, а може чотири. Дві випромінювали звичні коливання, імпульси третьої вказували на її малу вагу і масу. Четверта – якщо дійсно й була якась четверта – вказувала на себе вібраціями нерегулярними, слабкими і непевними. Ідр завмер, випростався і наставив антени над травою, вивчаючи порухи повітря.

Коливання землі нарешті вказали Ідрові на те, чого очікував. Жертви розділились. Одна, найменша, лишилась позаду. Та четверта, невиразна, взагалі зникла. То був фальшивий імпульс, хибне відлуння. Яким Ідр знехтував.

Найменша здобич все більше віддалялась від інших. Ґрунт затремтів сильніше. І ближче. Ідр випростував задні кінцівки, відштовхнувся і напав.

*

Дівчинка пронизливо закричала. Замість того, аби тікати, завмерла на місці. І кричала без упину.

*

Відьмак кинувся в її бік, у стрибку вихоплюючи меч. І одразу зрозумів, що щось пішло не так. Що його ошукали.

Чоловік, який тягнув візок із хмизом, скрикнув і на очах Геральта підлетів на сажень вгору, кров чвиркнула з нього, розбризкуючись на всі боки. Впав, аби одразу ж підлетіти знов, цього разу розтятим на два пульсуючих кров'ю кавалка. Вже не кричав.

Тепер пронизливо кричала жінка, так само як її дочка, вона завмерла, спаралізована жахом.

Хоч сам не йняв віри, що йому це вдасться, відьмак встиг її врятувати. Підскочив і з силою відштовхнув забризкану кров'ю жінку зі стежки в ліс, у папороть. В цю саму мить до нього дійшло, що й цього разу це був трюк. Фортель. Сіре, пласке, неймовірно швидке створіння вже віддалялось від візка з першою жертвою. Сунулось у напрямку другої. До дівчинки, яка продовжувала верещати. Геральт рушив навздогін.

Якби й надалі стирчала нерухомо, не встиг би вчасно. Однак, дівчинка зреагувала миттєво і кинулась навтьоки. Сіре чудовисько наздогнало б її швидко і без зусиль – наздогнало б, убило б і повернулось, аби замордувати наостанок і жінку. Саме так би й сталось, якби там не було відьмака.

Наздогнав чудовисько, стрибнув, притиснувши каблуком одну з задніх кінцівок. Якби одразу не відскочив, втратив би ногу – сіра тварюка неймовірно спритно вивернулась, її серповидні щипці клацнули у міліметрі від цілі. Щойно відьмак відновив рівновагу, монстр відштовхнувся від землі й атакував. Геральт захистився рефлекторно, широко махнув мечем навідліг, відігнавши тварюку. Ушкодити не зміг, але перехопив ініціативу.

Зірвався з місця, наздогнав, розмахнувся мечем від скроні, ударив, розтявши плаский головогрудний панцир. Поки збите з пантелику страховидло прийшло до тями, другим помахом меча відсік йому ліве жвало. Тварюка рушила на нього, вимахуючи лапами, намагаючись вцілілим жвалом заколоти нападника наче зубр. Відьмак відсік позостале. Швидким зворотнім ударом відтяв одну з кінцівок. І знов рубанув мечем у плаский тулуб.

*

Ідр, нарешті, второпав, що він у небезпеці. Що мусить тікати. Мусив тікати, тікати далеко, заховатись, зачаїтись у схованці. Жив лише для того, аби убивати. Щоб убивати, мусив регенерувати. Мусив тікати… Тікати…

*

Втекти відьмак йому не дозволив. Наздогнав, наступаючи на задній сегмент тулуба, вдарив зверху, з розмаху. Цього разу панцир не витримав, луснув, зі щілини бризнула і потекла густа зеленава жижа. Потвора шарпалась, її кінцівки несамовито гамселили землю.

Геральт ударив мечем, цього разу повністю відділивши пласку голову від решти тіла.

Важко дихав.

Вдалині загриміло. Здійнявся вітер, небо швидко темнішало, віщуючи бурю.

*

Альберт Смулька, новопризначений міський голова, ще з першої зустрічі видався Геральтові схожим на бульбу ріпи – був округлий, недомитий, грубий і в цілому доволі відразливий. Іншими словами, не надто відрізнявся від інших міських урядників, з якими Геральту доводилось мати справу.

- Виходить, правда, - мовив голова. – Щоб вирішити такий клопіт, потрібен відьмак.

- Йонас, мій попередник, - додав, так і не дочекавшись з боку Геральта жодної відповіді, – нахвалитись на тебе не міг. Уяви собі, я вважав його за брехло. Себто, не йняв віри його словам. Бо знаю, як швидко такі речі поростають байками. Особливо серед темного люду, у них, де не плюнь, всюди або чудо, або диво, або якийсь відьмак із надлюдськими здібностями. А тут, диви, виявляється, щира правда. Там у лісі, за річкою, людей згинуло, що й не злічити. Та дорога до містечка – найкоротша, от і ходили нею, дурні… На власну погибель. І престорогами нехтували. А зараз час такий, що краще не вештатись по пустирях, та по лісах не тинятись. Всюди чудовиська, всюди людожери. Он в Темерії, на Тукайському передгір'ї, яке жахіття сталось, - в селищі вуглярів п'ятнадцять душ вбито якоюсь лісовою примарою. Селище звалось Роговизна. Певно, чув? Ні? Правду тобі кажу, не зійти мені з цього місця. Навіть чаклуни слідство в тій Роговизні учинили. Але, годі ляси точити. Ми тепер тут в Ансегісі у безпеці. Завдяки тобі.

Дістав із шухляди скриньку. Розклав на столі аркуш паперу, вмочив перо у чорнильницю.

- Обіцяв, що вб'єш страховисько, - промовив, не підіймаючи голови. – І обіцянки дотримав. Ба, ти хазяїн свого слова, хоча й волоцюга… І тим людям життя зберіг. Бабі та дівчаті. Хоч подякували? Впали до ніг?

До ніг не впали, зціпив зуби відьмак. Бо ще не остаточно прийшли до тями. Я звідси поїду, вже тоді оговтаються. Тоді зрозуміють, що використав їх як наживку. Через власну пиху і самовпевненість вірив, що зможу захистити всіх трьох. Я звідси поїду, а потому дівчинка збагне, що через мене лишилась напівсиротою.

Почувався недобре. Поза сумнівом, це був результат вжитих перед битвою еліксирів. Поза сумнівом.

- Той монстр, - голова посипав папір піском, потім струсив пісок на підлогу, - гидота в чистому вигляді. Бачив труп, коли принесли… Що воно таке?

Геральт в цьому питанні не був певним до кінця, але зізнаватись у цьому не збирався.

- Арахноморф.

Альберт Смулька поворухнув губами, даремно намагаючись повторити.

- Тьху, як звався, так і звався, чорт із ним. Цим самим мечем зарубав його? Цим клинком? Подивитись можна?

- Не можна.

- Хе, певно, лезо зачароване. Й недешеве… Ласий шматок… Ну годі, поки ми тут ляси точимо, час спливає. Угода додержана, час платити гроші. Але спочатку деякі формальності. Підпиши рахунок. Тобто, хрестик постав, або який інший знак.

Відьмак взяв рахунок, повернувся до світла.

- Ти диви, - урядник, скривившись, прицмокнув язиком. - Ніби він читати вміє?

Геральт мовчки поклав папірець на стіл, присунув в бік старости.

- Невеличка помилка, - мовив спокійно й тихо, - вкралась у документ. Домовлялись на п’ятдесят корон. Рахунок виставлений на вісімдесят.

Альберт Смулька склав долоні разом, обперся на них підборіддям.

- Це не помилка, - також стишив голос. – Це щось на кшталт висловлення подяки. Убив страшне чудовисько, певно, нелегка була справа… Така надбавка нікого не здивує…

- Не розумію.

- Годі. Не вдавай святу невинність. Хочеш мені сказати, що Йонас тобі таких рахунків не виставляв? Даю голову на відсіч, що…

- Що? – урвав йому мову Геральт. – Що завищував рахунки? А різницю, видану королівським скарбничим, ділив зі мною навпіл?

- Навпіл? – Урядник скривився. – Не перегинай палицю, відьмаче, не перегинай. Ти диви, велика цяця. З різниці отримаєш третину. Десять корон. Як для тебе, це і так чималий зиск. Мені ж належить більша частина, хоча б виходячи з мого чину. Державні урядники мусять бути заможними. Чим державний урядник багатший, тим престиж держави більший. Та, зрештою, що ти в тому тямиш. Мені ця розмова вже набридла. Підписуєш рахунок чи ні?

Дощ лив мов із відра, щосили тарабанив об дахи будинків. Але вже не гриміло, буря віддалялась.

Інтерлюдія

Два дні потому

- Ласкаво просимо, шановна, - кивнув важно Білогун, король Керацку. – Ласкаво просимо. Прислуга! Стілець!

Стелю королівських покоїв оздоблювала мальовнича фреска, на якій виднілось зображення вітрильного судна серед хвиль, тритонів, гіпокампів та істот, подібних до омарів. Одну зі стін зали прикрашала інша фреска, що представляла собою мапу світу. Ця мапа, як собі зазначила Корал, була фантастичною, і з фактичним розташуванням існуючих земель та морів не мала нічого спільного. Але, треба зізнатись, була вишуканою й красивою.

Двійко служок притягли й поставили важке різьблене крісло. Чародійка вмостилась, укладаючи руки на поруччя так, аби усіяні рубінами браслети одразу кидались в око, привертаючи увагу присутніх. Вишукану зачіску завершувала рубінова діадема, а глибоке декольте прикрашало рубінове ж кольє. Підбирала все спеціально для королівської аудієнції. Прагнула справити враження. І справляла. Король Білогун витріщав очі, не знаючи, куди дивитись – на рубіни, чи на декольте.

Білогун, син Осмика, був, якщо так можна висловитись, королем у першому поколінні. Його батько набув значний капітал на морській торгівлі, а як то ймовірно могло бути, й на морському розбої. Ліквідувавши конкурентів та здобувши монополію на місцеве судноплавство в цілому краю, Осмик проголосив себе королем. Акт самопроголошеної коронації формально встановив лише *status quo,* тому не викликав протестів та не призвів до подальших проваджень цієї справи. Ще під час міжусобних воєн та заворушень, Осмик владнав суперечки щодо кордонів та вирішив правові питання з сусідами – королівством Верден і Цидаріс. Стало відомо, звідкіля починаються володіння Керацк і де вони закінчуються, а також хто в цих землях панує. А раз панує, то є королем, тож може вільно цим титулом послуговуватись. Закономірно, що титул і влада передаються від батька до сина, тож нікого не здивував той факт, що по смерті Осмика трон зайняв його син, Білогун. Щоправда, синів у Осмика було більше, докладніше – ще чотири, але всі відреклись від права наслідування, один вірогідно навіть за власним бажанням. Таким чином, Білогун правив у Керацку вже трохи більше

ніж двадцять років, за сімейною традицією, отримуючи свій прибуток із галузі суднобудування, морських перевезень, рибальства та піратства.

В цю саму мить король Білогун давав аудієнцію, сидів на троні, на узвишші, на голові мав оздоблену хутром соболя шапку, в руці тримав скіпетр. Величний, як жук-гнойовик на купі коров'ячого лайна.

- Шановна і мила нашому серцю пані Літта Нейд, – привітався. – Наша улюблена чародійка, Літта Нейд. Знову вшанувала своїм візитом Керацк. Певно, цей візит не буде коротшим за попередній?

- Мені корисно дихати морським повітрям. – Корал провокаційно закинула ногу на ногу, демонструючи модний черевичок на корковій підошві. – З ласкавого дозволу вашої королівської милості.

Король кинув оком на синів, які сиділи обіч нього. Обидва були високі як жердини, жодним чином не схожі на батька, худорлявого, жилавого, проте невисокого. Самі також не скидалися на братів. Старший, Егмунд, був чорнявий як ворон, Ксандер, трохи молодший, блондин, без малого альбінос. Обидва дивились на Літту без тіні симпатії. Вочевидь, їх дратував привілей, завдяки якому під час королівської аудієнції чародії сиділи в кріслах, подібно самим монархам. Однак, такий привілей був традиційно визнаним по всіх усюдах, тому жоден, хто мав бажання походити на цивілізованих людей, не міг їм нехтувати. Сини Білогуна мали велике бажання на таких походити.

- З нашої ласки, - голосно промовив Білогун, - дозволяємо. За однієї умови.

Корал піднесла долоню і почала демонстративно роздивлятись свої нігті. Цей жест мав означати, що чхати вона хотіла на умови Білогуна. Король сигналу не зрозумів. А якщо й зрозумів, то вправно це приховав.

- До наших вух дійшла інформація, - сопнув сердито, - що бабам, які дітей мати не хочуть, шановна пані Нейд надає магічні зілля. А тим, що вже при надії, допомагає позбавитись плоду. А ми тут, в Керацку, вважаємо такі процедури аморальними.

- Те, на що жінка має природне право, - сухо відповіла Корал, - аморальним не може бути *ipso facto.*

- Жінка, - король випростався на троні, - має право чекати від чоловіка тільки два подарунка: влітку – вагітність, взимку – лапті з тонкого лика. Як перший, так і другий подарунок мають на меті одне – прив’язати жінку до дому. Адже дім – це справжнє місце жінки, що призначене їй самою природою. Жінка з пузом та з

потомством, яке чіпляється за спідницю, від дому не відірветься, не спадуть їй на думку всілякі дурощі, а саме це гарантує спокій та рівновагу чоловіка. Спокійний та врівноважений чоловік, в свою чергу, може тяжко працювати задля примноження багатства й добробуту свого володаря. Чоловікові, що неустанно працює в поті чола, але спокійний за свою родину, також не спадатимуть на думку різні глупства. Якщо жінку хтось навчить, що може вона родити, коли захоче, а коли не захоче – то може не родити, коли на додачу хтось підкаже їй в який спосіб це вчинити, та ще й підсуне засіб, тоді, шановна, тоді кінець прийде громадському порядку і спокою.

- Саме так і є, - вліз у розмову принц Ксандер, який вже довгий час вичікував на можливість втрутитись. – Саме так!

- Жінка, яка противиться ставати матір'ю, - гнув своє Білогун, - жінка, яку не прив'язує до хати пузо, колиска та діти, швидко піддасться сластолюбству, то річ ясна і неминуча. Тієї ж миті чоловік втратить внутрішній спокій та рівновагу, вся його внутрішня гармонія дасть тріщину і засмердить, а далі виявиться, що ні гармонії, ні ладу там взагалі нема. Того самого ладу, який і виправдовує щоденну каторжну працю. Ту саму працю, результати якої привласнюю я. І від таких думок лише крок до збурень. До заколоту, бунту, революції. Розумієш, Нейд? Хто надає жінкам запобіжні зілля або уможливлює переривання вагітності, той нищить громадський лад, підбурює люд до повстань та бунтів.

- Саме так! – знову встряв Ксандер. – Свята правда!

Літта не брала до уваги цю показушність влади і авторитету Білогуна, свідома того, що як чаклунка є недоторканною, і єдине, що король дійсно може чинити, то це плескати язиком. Хоч й утримала себе від бажання нагадати йому, що в королівстві без того все віддавна смердить і на ладан дише, що ладу в ньому як кіт наплакав, а єдина гармонія, про яку чули мешканці королівства – це музичний інструмент, різновид акордеону. І вплутування в цю справу жінок, материнства чи небажання родити є нічим іншим, як доказом не просто жінконенависництва, а загального кретинізму.

- В твоїй довгій промові, - сказала замість цього, - червоною ниткою проходила тема примноження багатства і добробуту. Я тебе чудово розумію, адже власний добробут також є надто милим моєму серцю. Нізащо в світі я не відмовлюсь від того, що приносить мені прибуток. Зауважу, що жінка має право народжувати, коли хоче, і не народжувати, коли не хоче, але я не стану розводити дискусію з цього приводу, адже у кожного врешті-решт своя точку зору. Єдине, на що зверну королівську увагу, це той факт, що за надання своїх медичних послуг, я отримую плату. Яка є суттєвим джерелом

моїх прибутків. У нас тут вільний економічний ринок, ваша милість. Тому я дуже прошу не втручатись до джерел моїх доходів. Адже мої доходи, як тобі добре відомо, це також доходи Капітулу та Братства загалом. А Братство виключно негативно реагує на спроби втручання в його прибутки.

- Ти смієш мені погрожувати, Нейд?

- В жодному разі. Більше того, я пропоную взаємовигідну перспективну допомогу та співпрацю. Зрозумій, Білогуне, якщо всі запроваджені тобою утиски та побори призведуть до збурень, якщо висловитись красномовно, вибухне повстання, якщо підніметься революційно налаштована чернь, якщо сюди прийде натовп, аби скинути тебе з трону, вхопити за петельки, витягти з палацу й повісити на першій-ліпшій сухій гілляці… От тоді ти зможеш розраховувати на поміч мого Братства. На чародіїв. Прийдемо тобі на допомогу. Не допустимо анархії та революції, адже з них також не маємо жодного зиску. Надалі пануй досхочу і примножуй статки. Примножуй і будь спокійний. І не заважай примножувати іншим. Дуже прошу і щиро раджу.

- Радиш? – гарячково підхопився з крісла Ксандер. – Ти радиш? Батькові? Батько – король! Король не вислуховує порад, король наказує сам!

- Присядь, сину, - скривився Білогун, - і помовч. Ти ж, чародійко, послухай мене уважно. Бо маю тобі сказати щось важливе.

- Слухаю.

- Збираюсь знов оженитись… Їй сімнадцять років… Ягідка, кажу тобі. Просто ягідка на торті.

- Мої вітання.

- Роблю це з огляду на питання династичні. З турботи про спадкоємців і процвітання держави.

Егмунд, який до цього часу не промовив ні слова, різко підвів голову.

- Спадкоємців? – гаркнув, а недобрий спалах його очей не залишився поза увагою чародійки. – Яких спадкоємців? Маєш шістьох синів і вісім дочок, враховуючи байстрюків. Тобі мало?

- Ну от бачиш, - махнув кістлявою рукою Білогун. – На власні очі все бачиш, Нейд. Я вимушений піклуватись про нащадків. Як можу дозволити собі передати королівство і корону тому, хто так розмовляє із батьком? На щастя, ще живий і царюю. І планую царювати довго. Як вже сказав, збираюсь оженитись…

- Ну і…

- Якщо… - Король почесав за вухом, глянув на Літту, примруживши очі. – Якщо вона.. Моя нова жінка, тобто… Звернулась би до тебе за тим зіллям… Забороняю їй його давати. Бо я проти цього. Це аморально!

- Давай домовимось так, - чарівно всміхнулась Корал. – Якщо твоя ягідка звернеться до мене по допомогу - піде ні з чим. Обіцяю.

- Інша справа, - повеселішав Білогун. – Чудово, що ми так швидко дійшли згоди. Взаєморозуміння і взаємоповага – основа основ. А вести перемовини – це також талант.

- Саме так, - встряв Ксандер.

Егмунд фиркнув, вилаявшись собі під ніс.

- Беручи до уваги повагу і взаєморозуміння, - Корал намотала рудий локон на палець, подивилась вгору, на фреску, - в турботі про лад і гармонію твого королівства… Маю деяку інформацію. Конфіденційну інформацію. Сама ненавиджу доноси, але шахрайство і ошуканство ненавиджу ще більше. А йдеться, мій король, про зухвалі фінансові оборудки і розкрадання. Існують особи, які намагаються тебе ошукати.

Білогун перехилився через трон, хижо скрививши обличчя.

- Хто? Імена!

Керацк, *місто в північному королівстві Цидаріс, розташоване у гирлі ріки Адалатте. В минулому – столиця окремого королівства* ***К.,*** *яке в результаті провадження неефективної політики й згасання лінії владної династії занепало, втратило свою значимість, було поділене між сусідами і включено до складу їхніх земель. В місті є порт, декілька фабрик, маяк, чисельність населення - приблизно 2,000 мешканців.*

Еффенберг і Талбот, *Encyclopaedia Maxima Mundi,* tom VIII

Розділ другий

Затока їжилась щоглами і майоріла білими та різнобарвними вітрилами. Великі судна стояли на рейді, захищені мисом і хвилерізом. Безпосередньо в порту, біля дерев'яних молів, швартувались менші судна й зовсім маненькі суденця. На узбережжі майже все вільне місце займали човни. Або їх рештки.

На самому краєчку мису, омитий білосніжними хвилями прибою, високо вгору підносився маяк із білої та червоної цегли, - відновлений релікт ельфійських часів.

Відьмак підострожив кобилу. Плотва підвела голову, роздула ніздрі, ніби тішилась запахом моря, що його доносив вітер. Покваплена шпорами, рушила між піщаними схилами. Місто вже було зовсім близько.

Керацк, столиця однойменного королівства, було засноване на обох берегах розвою гирла ріки Адалатте, і поділене на три відокремлених, зовсім не подібних один на одного райони.

На лівому березі Адалатте розташувався портовий комплекс, доки та промислово-торгівельний центр, до якого входили верфі та майстерні, переробні заклади, складські приміщення, сховища, ярмарки, базари і ринки.

На протилежному березі розкинулась так звана Пальміра, забудована бідняцькими хатами і халупами, будинками робітників і ятками торговців, різницями, м'ясними лавками, а також чисельними корчмами та заїздами, які оживали здебільшого після настання сутінків. Пальміра також була осередком розваг і заборонених

задоволень. Геральт також знав, що тут можна було досить швидко втратити гаманець або ж дістати ножа під ребро.

Подалі від моря, на лівому березі ріки, за високим частоколом із товстих колод, знаходився власне сам Керацк, район вузьких вуличок поміж будинків заможних купців та садиб фінансистів, банків, факторій, ломбардів, шевських й кравецьких майстерень, магазинів й магазинчиків. Цей район також ряснів розважальними закладами, трактирами й ресораціями вищої категорії, готелями, які, щоправда, пропонували рівно те саме, що і в портовій Пальміри, з тією лише різницею, що тут ціна була значно вище. Центр кварталу становив гостиний двір, міська ратуша, театр, будівля суду, митниці та будинки міської еліти. Поряд з ратушею на п’єдесталі височів страшенно обісраний чайками монумент засновника міста, короля Осмика. Була то явна липа, бо портове місто існувало тут ще задовго до того, як Осмика бозна звідки сюди чорти принесли.

Окремо, на узвишші, стояв замок і королівський палац, формою та зовнішнім виглядом доволі нетиповий, адже колись це був давній храм, який перебудували і розширили після того, як священики покинули святиню, розчаровані повним браком інтересу людей до релігійних справ. Від храму на згадку лишилась навіть кампаніла, чи то дзвіниця з великим дзвоном, власне у який, правлячий нині в Керацку король Білогун, велів дзвонити щоденно опівдні та, вочевидь на зло своїм підданим, опівночі.

Дзвін пролунав саме коли відьмак під'їхав до перших халуп Пальміри.

Пальміра смерділа рибою, пранням та їдлом, людський тлум на вуличках був страшенний, дорога відібрала у відьмака купу часу й нервів. Зітхнув із полегшенням, коли врешті дістався мосту і переїхав на лівий берег Адалатте. Вода тхнула і несла шапки збитої піни - результат роботи чинбарні, розташованої вище за течією. Звідси було вже рукою подати до шляху, який виводив на оточене частоколом місто.

Залишив коня в стайні перед воротами міста, заплативши за два дні наперед і залишивши конюхові бакшиш, аби гарантувати Плотві гідний догляд. Попрямував до вартової вежі. У Керацк можна було потрапити лише пройшовши через варту і особистий огляд з усіма супутніми малоприємними процедурами. Відьмака дратувала ця необхідність, але розумів її сенс – мешканців міста за частоколом не надто тішила думка про візити гостей з портової Пальміри, особливо в особі чужоземних моряків, які сходили тут на берег.

Увійшов до вежі - дерев'яної будівлі зрубної конструкції, в якій розташовувалась, як було йому відомо, кордегардія. Думав, знає, що його там чекатиме. Помилявся.

В своєму житті побував у багатьох кордегардіях. Малих, середніх і великих, в близьких і далеких закапелках світу, в краях цивілізованих, менш цивілізованих та нецивілізованих взагалі. Всі кордегардії світу однаково затхло смерділи потом, шкірою і сечею, усуміш із запахом заліза та мастил. Так само було і в кордегардії Керацка. Точніше, було б так само, аби класичний для кордегардії сопух не перебивав тяжкий, ядушний, сягаючий стелі сморід від пердіння. В меню місцевої гарнізонної кухні, поза сумнівом, переважали стручкові рослини, як то горох, боби і кольорова квасоля.

Гарнізон виявився суто дамським. В його складі налічувалось шість жінок. Вони сиділи за столом і займались активним поглинанням обіду. Всі панянки пожадливо сьорбали з глиняних мисок щось, що плавало у рідкому перцевому соусі.

Найвища стражниця, вочевидь, комендантка, відіпхнула від себе миску, встала. Геральт, який все життя вважав, що некрасивих жінок не буває, одразу відчув, що настав час переглянути цю життєву позицію.

- Зброю на лаву!

Подібно всім присутнім жінкам, стражниця була обстрижена під нуль. Волосся трохи встигло відрости, демонструючи на лисій голові неохайну щетину. Під розстібнутою розхристаною сорочкою виднілись м'язи живота, які навівали думки про великий зашнурований ковбасний рулет. Біцепси стражниці, якщо продовжувати м'ясні асоціації, розміром були зі свинячий окіст.

- Зброю на лаву клади! – повторила. – Чи ти оглух?

Одна з підлеглих, що досі сиділа, схилившись над мискою, трохи підвелась і пустила вітри, голосно і протяжно. Її товаришки зареготали. Геральт відмахнувся рукавицею. Стражниця витріщилась на його мечі.

- Гей, дівчата! Ходіть-но сюди!

«Дівчата» підвелись неохоче, потягуючись на ходу. Всі, як зауважив собі Геральт, віддавали перевагу вільній та відкритій одежі, яка дозволяла вдосталь хизуватись мускулатурою. Одна носила короткі шкіряні штани, з холошами, розіпнутими по швах, аби в них влізли стегна. Вся одежина від талії та вище, здебільшого, обмежувалась схрещеними між собою ременями.

- Відьмак, - зауважила. – Два меча. Сталевий і срібний.

Друга, як і решта, висока й широка в плечах, наблизилась, безцеремонним жестом розіпнула сорочку Геральта, вхопила срібний ланцюжок, дістаючи медальйон.

- Знак має, - підтвердила. – Вовк на знаку, з вишкіреними іклами. Виходить, дійсно, відьмак. Пропускаємо?

- Статутом не заборонено. Мечі здав..

- Дійсно, – Геральт спокійно долучився до розмови. – Здав. Як смію судити, обидва будуть під надійною охороною? Аж до повернення за розпискою? Яку зараз і отримаю?

Стражниці, оточили його, шкірячи зуби. Одна штовхнула, ніби ненароком. Інша голосно пустила вітри.

- Оце твоя розписка, - фиркнула.

- Відьмак! Найманий приборкувач чудовиськ! А мечі віддав! Одразу! Покірний, як той шмаркач!

- Своє хазяйство також би здав, аби звеліли.

- Тож звелімо! Га, дівулі? Най виймає зі штанів!

- Дізнаємось, яке там у відьмаків хазяйство!

- Досить вже, - відрізала комендантка. – Розійшлись, лярви. Гоношорек, сюди! Гоношорек!

З бокового приміщення виринув лисуватий, немолодий чоловічок в брунатній бурці й шерстяному береті. Увійшов, одразу розкашлявся, здійняв з голови берет і почав ним обмахуватись. Мовчки взяв оповиті ременями мечі, подав Геральтові знак, аби слідував за ним. Відьмак не зволікав. В заповненій мішаниною газів кордегардії, гази кишкові вже відчутно переважали.

Приміщення, до якого увійшли, розділяла солідна залізна решітка. Чоловічок в бурці заскрипів ключем у великому замку. Повісив мечі на вішак поруч з іншими мечами, шаблями, кордами і палашами. Розкрив обшарпану реєстрову книгу, шкрябав щось у ній довго й повільно, важко дихав і кашляв без упину. Врешті-решт простягнув Геральту виписану квитанцію.

- Як я розумію, мої мечі тут в цілковитій безпеці? Під замком і під охороною?

Брунатний чоловічок, сапаючи і тяжко дихаючи, замкнув ґрати і показав йому ключ. Геральта це не переконало. Будь-які ґрати можна було зламати, а звукові ефекти від метеоризму панянок із варти могли б заглушити будь-які спроби злому. Однак, іншого виходу не було. Потрібно було владнати в Керацку те, за чим сюди прибув. І покинути місто якнайшвидше.

*

Таверна, або, як свідчила вивіска, остерія „Natura Rerum” розмістилась в не надто великому, але вишуканому будинку кедрового дерева, з крутоверхим дахом і комином, який високо стирчав над стріхою. Фасад будівлі оздоблював ґанок, до якого вели сходи, обставлені розлогими кущами алое в дерев'яних діжках.

Із закладу лунали аромати кухні, переважно, запеченого на решітках м'яса. Запах був настільки спокусливим, що відьмаку „Natura Rerum” здалась Едемом, райським садом, острівцем щастя, ріками молока із меду, які течуть у краю благословенних.

Як швидко стало відомо, цей Едем, як усякий Едем, був під охороною. Мав свого цербера, оборонця з палаючим мечем. Геральт отримав змогу побачити його за роботою. Цербер - хлоп'яга невисокого зросту, але міцної статури, на його очах відігнав від райського саду худорлявого юнака. Юнак протестував – кричав і жестикулював, що нервувало цербера ще дужче.

- Тобі вхід заборонений, Муусе. І ти про це знаєш. Тому відійди. Повторювати не стану.

Юнак прудко відскочив від сходів, аби уникнути запотиличника. Був, як зауважив Геральт, передчасно облисілий, ріденьке і довге біляве волосся починало свій ріст лише на тім'ї, що в цілому справляло враження доволі огидне.

- Срав я на вас і на ваші заборони! – заверещав юнак з безпечної відстані. – Не треба мені вашої ласки! Не єдині в світі, піду до конкурентів! Пихаті марнославці! Вивіска золочена, а насправді – гівно на паличці! І мені до вас діла, як до гівна собачого! А лайно завжди буде лайном!

Геральт почав непокоїтись. Облисілий юнак, хоч з лиця і паскудний, проте одягнутий був аристократично, може, й не розкішно, але в будь-якому разі куди елегантніше за нього самого. Якщо, звичайно, елегантність була критерієм визначальним…

- А ти куди пхнеш? – Крижаний голос цербера урвав хід його думок. І підтвердив побоювання.

- Тут – фешенебельний заклад, - випростувався цербер, затуляючи собою сходи. – Розумієш значення цього слова? Означає – елітний. Для обраних.

- І чим я не підходжу?

- Не одяг красить людину, - цербер стояв на дві сходинки вище і дивився на відьмака зверху. – Ти, чужоземцю, ходяча ілюстрація цієї народної мудрості. Твій одяг не красить тебе ані трохи. Може бути, що якісь інші приховані якості тебе й

прикрашають, але відшукувати їх не стану. Повторюю, це елітний заклад. Не приймаємо тут людей, вдягнутих як розбійники, ані озброєних.

- Я не озброєний.

- А виглядаєш, ніби озброєний. Будь ласкавий, шуруй звідси деінде.

- Спокійніше, Тарп. - В дверях таверни з'явився смаглявий чоловік в оксамитовому жупані. Брови мав кущисті, погляд гострий, а ніс – орлиний. І немалий.

- Вочевидь, - повчав цербера орлиний ніс, - не знаєш, із ким маєш справу. Не знаєш, хто до нас завітав.

Задовга мовчанка цербера свідчила про те, що дійсно-таки не знає.

- Геральт із Рівії. Відьмак. Відомий тим, що обороняє людей і рятує їхні життя. Як от минулого тижня, тут неподалік, в Ансегіс, де врятував матір з дитям. А кілька місяців тому, в Цизмарі, справа дістала широкого розголосу, убив людожера-левкрота, і сам при цьому дістав поранення. Як міг би я не пустити до мого закладу когось, хто займається такою почесною справою? Навпаки, я радий такому гостеві. Маю за честь, що він зажадав відвідати мою таверну. Пане Геральте, остерія „Natura Rerum” радо вітає вас у наших стінах. Мене звати Фебус Равенга, я господар цього скромного закладу.

Стіл, за який усадив його управитель, був накритий скатертиною. Всі столи в „Natura Rerum” (в більшості своїй зайняті) були накриті скатертинами. Геральт не зміг пригадати, коли останнього разу бачив скатертини в трактирах.

Хоча було цікаво, не роздивлявся на всі боки, не бажаючи мати вигляд простака-провінціала. Скинувши оком, помітив, що інтер’єр був скромний, але вишуканий і елегантний. Вишуканою, хоча не завжди елегантною, була також і клієнтура, як оцінив, здебільшого це були купці і ремісники. Були тут капітани суден, засмаглі й бородаті. Не бракувало строкато вдягненої шляхти. Аромати також були приємні та вишукані: пахло запеченим м’ясом, часником, кмином і великими грішми.

Відчув на собі погляд. Коли хтось споглядав на нього, його відьмацьке чуття одразу давало про це знати. Подивився нишком, краєм ока.

Споглядачем, також дуже обережним і не помітним для звичайної людини, виявилась молода жінка з яскраво рудим, наче у лисиці, волоссям. Здавалось, вона була цілковито зайнята своєю стравою, - чимось, що виглядало доволі смачно й навіть здалеку пахло аж надто зваблива. Зовнішність та манери не залишали жодних сумнівів. Не для відьмака. Бився об заклад, що була чародійкою.

Офіціант кашлянув, чим вирвав його з роздумів та раптової ностальгії.

- Сьогодні, - виголосив урочисто й не без гордості у голосі, - пропонуємо каре теляти, тушковане з овочами, грибами й квасолькою. Сідло ягняти, запечене з баклажанами. Свинячий бік у пиві, поданий з глазурованими сливками. Запечена вепряча лопатка, подана з яблучним варенням. Качина грудка на пательні, подана з червоною капусткою і журавлиною. Кальмари, фаршировані цикорієм, під білим соусом і виноградом. Смажений морський чорт під вершковим соусом, поданий з печеними грушками. І наші постійні фірмові страви: гусяче стегенце в білому вині, із запеченими на деко фруктами на вибір, і камбала, карамелізована чорнилами каракатиці, подана з шийками раків.

- Якщо віддаєте перевагу рибі, - біля столу наче нізвідки раптово виник Фебус Равенга, - то щиро раджу камбалу. Вранішнього вилову, само собою. Гордість шефа нашої кухні.

- У такому разі, камбала з чорнилами, - відьмак переборов у собі бажання замовити одразу кілька страв, розуміючи, що це було б ознакою дурного смаку. – Дякую за пораду. Бо вже почав відчувати муки вибору.

- Яке вино, - запитав офіціант, - шановний пан воліє замовити?

- Прошу підібрати щось на ваш смак. Не надто знаюсь на винах.

- Мало хто знається, - всміхнувся Фебус Равенга. – А ще менше тих, хто в цьому зізнається. Не турбуйтесь, пане відьмаче, підберемо вино відповідного сорту і року. Більше не буду заважати, смачного.

Побажанню не суджено було справдитись. Геральт не мав оказії дізнатись, яке вино йому мали підібрати. Смак камбали в чорнилах каракатиці цього дня також залишився для нього таємницею.

Рудоволоса жінка раптом перестала ховати погляд, відшукала його очима. Посміхнулась. Його не залишало відчуття, що посмішка була злостива. Відчув тремтіння.

- Відьмак, Геральт із Рівії?

Питання поставив один з трьох чоловіків, вдягнених у чорне, які тихцем підійшли до столу.

- Так, це я.

- Ім’ям закону, вас заарештовано.

Якого присуду мені боятись?

Адже чиню я по закону.

Вільям Шекспір «Венеціанський купець»

Переклад Ірини Стешенко

Розділ третій

Призначена Геральтові адвокатка постійно відводила очі. Завзято перегортала сторінки в папці з документами. Документів там було небагато. Докладніше – два. Пані адвокат, вірогідно, вчила їх напам'ять. Задля того, щоб блиснути на суді захисною промовою, сподівався Геральт. Але підозрював, що надія ця була марна.

- Перебуваючи під арештом, - пані адвокат нарешті подивилась на нього, - вчинив побиття двох співкамерників. Чи можу я дізнатись причину?

- *Primo,* відхилив їхні спроби сексуального домагання, жодним чином не бажали втямити, що «ні» означає «ні». *Secundo,* мені подобається бити людей. *Tertio,* то все брехня. Вони самі себе скалічили. Об стіни. Аби очорнити мене.

Говорив повільно і байдужо. За тиждень, який провів за ґратами, цілковито збайдужів. Адвокатка закрила папку. Аби одразу її відкрити знов. Після чого поправила вигадливу зачіску.

- Побиті, - зітхнула, - як мені видається, не висуватимуть скарги. Зосередимось краще на прокурорському позиві. Позивач звинуватить тебе в серйозному злочині, за який передбачено суворе покарання.

А як інакше, подумав, роздивляючись зовнішність адвокатки. Задався питанням, скільки їй було років, коли потрапила до школи чародійок. І в якому віці лишила школу.

Обидва функціонуючі учбові заклади для чародіїв – чоловіча школа в Бан Ард і жіноча в Аретузі на острові Танедд, - крім випускників та випускниць також продукували й вибірки. Незважаючи на густе сито вступних іспитів, які мали на меті виявити та відбракувати негодящих учнів, насправді, лише перші семестри навчання вказували на тих, хто мав талант до маскування. Тих, для кого робота головою була справою неприємною й загрозливою. Прихованих дурнів, ледарів і нероб без уваги на

їхню стать, яким нема чого робити в школах магії. Клопіт полягав у тому, що зазвичай це було потомство багатіїв, або осіб, що з якихось інших причин вважались впливовими. Після відрахування зі школи всю цю непутящу молодь треба було кудись пристроїти. З юнаками, виключеними зі школи в Бан Ард проблем не виникало – на них чекала царина дипломатії, армія, флот і поліція, для найдурніших завжди знаходилось місце в політиці. Магічний непотріб з боку прекрасної статі лише на перший погляд здавався складним до працевлаштування. Хоч і відбраковані, проте панянки переступили поріг чародійської школи, тож в сякій-такій мірі, але оволоділи мистецтвом магії. Вплив чародійок на правителів та інші сфери політично-економічного життя був надто вагомим, щоб дозволити кинути таких дівчат напризволяще. Тож потрапляли в галузь юриспруденції. Ставали адвокатами.

Захисниця закрила папку. І відразу відкрила.

- Раджу признати свою вину, - промовила. – В такому випадку, можемо сподіватись на пом'якшення вироку…

- Що признати? – обірвав відьмак.

- Коли суддя запитає, чи визнаєш свою провину, відповідай стверджувально. Визнання провини буде визнано пом'якшуючою обставиною.

- Як взагалі збираєшся мене захищати?

Пані адвокат закрила папку. Наче кришку домовини.

- Час іти. Суд чекає.

Суд чекав. Бо з судової зали саме виводили попереднього підсудного. Не вельми, як зауважив Геральт, радісного.

На стіні висів обсиджений мухами щит із зображенням герба міста Керацк, - блакитного дельфіна *nageant.* Під гербом стояв суддівський стіл. За столом сиділи троє. Худорлявий писар. Бляклий помічник судді. І пані суддя, статечна як обличчям, так і статурою жінка.

Справа від суддів лаву займав виконуючий обов'язки позивача судовий урядник. Вигляд мав загрозливий. Настільки загрозливий, аби уникати зустрічі з ним у темному провулку.

З протилежного боку, по ліву руку від суддівського складу, стояла лава для обвинувачених. Це було місце для нього.

Далі пішло прудко.

- Геральт, відомий як Геральт із Рівії, відьмак, звинувачується в ошуканстві, розкраданні та привласненні коштів, які належать Короні. Перебуваючи у змові з

іншими корумпованими особами, обвинувачений завищував ціну за надання своїх професійних послуг, з метою привласнення надлишку. Це призвело до зменшення доходів державної скарбниці. Доказом вищесказаного служить донос, *notitia criminis,* який обвинувачення долучило до справи… Цей донос свідчить, що…

Знуджений вираз обличчя та відсутній погляд пані судді красномовно демонстрували, що поважна жінка думками зараз десь далеко. І що абсолютно інші клопоти й думки її бентежать – прання, діти, колір фіранок, замішане тісто на маковий пиріг та целюліт на дупі, який становив реальну загрозу подружньому щастю. Геральт покірно прийняв той факт, що його особа має куди менше значення. Конкурувати з важністю суддівських турбот не видавалось можливим.

- Скоєний осудженим злочин, - байдужо тягнув слова обвинувач, - не тільки руйнує добробут країни, але підриває засади громадського порядку і вносить смуту. Засади правопорядку передбачають…

- Долучений до справи донос, - обірвала суддя, – суд вимушений трактувати як *probatio de relato,* доказ третьої сторони. Чи обвинувачення може надати інші докази?

- Інших доказів немає… Хвилинку… Як відомо, засуджений є відьмаком. Це мутант, який існує поза межами людського суспільства, який зневажає людські закони і ставить себе вище за них. З огляду на свій криміногенний та соціопатичний фах, перебуває у безпосередній близькості до злочинного світу, а також до нелюдів, рас, споконвічно ворожих нашій цивілізації. Порушення законів закладено в самій нігілістичній природі відьмаків. В цьому випадку, Високий Суд, брак доказів є найвагомішим доказом… Доказом віроломства…

- Чи обвинувачений, - суддів явно не цікавило, доказом чого ще є відсутність доказів. – Чи обвинувачений визнає свою провину?

- Провину не визнаю, - Геральт знехтував розпачливими знаками, які подавала йому пані адвокат. – Я невинуватий, жодного злочину не чинив.

Трохи знався на юридичних питаннях, бо вже мав досвід спілкування зі сферою правосуддя. Тож заздалегідь побіжно ознайомився з фаховою літературою.

- Моє звинувачення є результатом наклепу…

- Заперечую! – вереснув обвинувач. – Осуджений не мав права слова!

- Відхилено.

- …результатом упередженого ставлення до моєї особи і професії, або результатом *praeiudicium,* побудованим на фальшивих доводах. Тим більше, що звинувачують мене на підставі анонімного доносу, при тому єдиного. *Testimonium unius*

non valet. Testis unus, testis nullus. Ergo, це є не обвинувачення, а лише припущення, чи то *praesumptio.* Такі припущення викликають сумнів.

- *In dubio pro reo!* – нарешті отямилась адвокатка. - *In dubio pro reo,* Високий Суд!

- Суд, - пані суддя гепнула молотком, розбудивши бляклого помічника, - постановив призначити заставу в розмірі п’ятисот новіградських корон.

Геральт зітхнув. Його цікавило єдине питання - чи обидва його співкамерника вже прийшли до тями і чи набрались розуму після їхньої останньої зустрічі. Чи ж доведеться надавати копняків вдруге.

А місто що таке, як не народ?!

Вільям Шекспір, «Коріолан»

переклад Дмитра Павличка

Розділ четвертий

Скраєчку, неподалік від заповненого людьми ринка, стояла недбало склепана з дощок ятка, в якій хазяйнувала древня бабуся в солом'яному капелюшку, кругленька і рум'яна, ніби добра ворожка з казки. Над головою бабусі виднівся напис: «Щастя й радість – тільки у мене. Огірок – у подарунок». Геральт зупинився, висипав з кишені мідяки.

- Налий, бабуню, - промовив понуро, - пів-пінти щастя.

Глибоко вдихнув, випив одним духом, видихнув. Витер сльози, що виступили на очах від сивухи.

Був вільний. І злий.

Про те, що його відпустили, довідався від особи, яку дивним чином вже знав. Вірніше, бачив. Був то акурат той самий передчасно облисілий юнак, якого спустили зі сходів остерії „Natura Rerum" на очах у Геральта. Як виявилось, працював трибунальським клерком.

- Ти вільний. – сповістив облисілий юнак, нервово перебираючи худими, поплямованими чорнилом пальцями. – Внесено заставу.

- Хто вніс?

Інформація виявилась конфіденційною, облисілий юнак навідріз відмовився її надавати. Також відмовився, доволі грубо, повернути конфісковані при арешті речі Геральта. Які, з-поміж іншого, містили готівку та банківські чеки. Вся рухома власність відьмака, повідомив клерк жовчно, залишається у конфіскованій власності як *cautio pro expensis,* аванс на рахунок оплати судових витрат і штрафів. Сперечатись не було жодного сенсу. Геральт мав радіти, що на виході йому повернули хоча б ті речі, які під час арешту мав у кишенях. Особисті пожитки й жменю дрібних грошей. Настільки дрібних, що ні в кого не виникло бажання їх вкрасти.

Перелічив залишок мідяків. Всміхнувся старенькій.

- Ще пів-пінти радості, будь-ласка. Дякую за огірок.

Після бабчиної сивухи світ став набагато привабливішим. Геральт розумів, що це відчуття швидко минеться, тому пришвидшив ходу. Мав владнати деякі справи.

Плотва, його кобила, якимсь дивом уникла уваги суду й не потрапила до списку рахунків *cautio pro expensis*. Була там, де її залишив, у стайні, доглянута і нагодована. Відьмак не міг залишити подібний факт без винагородження, незалежно від власного фінансового становища. Зі жмені срібних монет, які вціліли завдяки тому, що були вшиті в схованку під сідлом, декілька одразу віддав конюхові. Якому від такої щедрості аж дух забило.

Горизонт над морем темнішав. Геральтові здавалось, що помічає там іскорки блискавиць.

Перед тим, як увійти до кордегардії заздалегідь набрав повні груди свіжого повітря. Не допомогло. Панянки з варти цього дня, здавалось, з'їли квасолі більше від звичайного. Набагато, набагато більше. Хто знає, може була неділя.

Одна частина, як завжди, їла. Інша була зайнята грою в кості. Побачивши його, встали з-за столу. І оточили.

- Дивіться, відьмак, - сказала комендантка, підходячи впритул. – Взяв і припхався.

- Покидаю місто. Прийшов забрати свою власність.

- Це, якщо ми дозволимо. – Друга стражниця штовхонула його ліктем, ніби ненавмисно. – Що нам за це буде? Треба відкупитись, братику, відкупитись! Га, дівулі? Що накажемо йому зробити?

- Нехай кожну в голий зад поцілує!

- Ще й язиком вилиже!

- Та ну! Може, він заразний!

- Але, як не крути, - третя притисла його бюстом, твердим, наче скеля, - а мусиш нам якусь приємність зробити, нє?

- Пісеньку хай нам заспіває, - наступна голосно випустила гази. – А мелодію най під мій тон підбере!

- Або під мій! – інша бздонула ще голосніше. – Мій дзвінкіший!

Решта жінок хапалися за животи від реготу.

Геральт прокладав собі дорогу між ними, намагаючись не застосовувати сили. Тієї ж миті двері сховища відчинились, на порозі з'явився чоловічок в брунатній бурці та береті. Комірник Гоношорек. Побачивши Геральта, широко відкрив рот.

- Ви? - забелькотів. – Як же так? Ваші мечі…

- Саме так. Мої мечі. Прошу їх повернути.

- П… п… - Гоношорек почав заїкатись, вхопився за груди, з трудом хапаючи повітря. – П… проте у мене ваших мечів нема!

- Тобто?

- Нема… - Обличчя Гоношорка почервоніло. І скорчилось, ніби в пароксизмі болю. – Їх забрали…

- Що? – Геральт раптом відчув, як його охоплює крижана лють.

- Забра…ли…

- Як це, забрали? – Вхопив комірника за петельки. – Хто, в біса, їх забрав? Що це все, трясця твоїй матері, означає?

- Квитанція…

- Саме так! – Відчув на плечі важку руку. Комендантка відіпхнула його від тремтячого Гоношорка.

- Дійсно! Показуй квитанцію!

Квитанції відьмак не мав. Розписка на повернення зброї лишилась у торбі. В тій самій торбі, яку було конфісковано судом. В якості авансу на рахунок оплати судових витрат і штрафів.

- Квитанція!

- У мене її нема. Але…

- Нема квитанції – нема депозиту, - не дозволила йому договорити комендантка. – Мечі забрали, не чув? Певно, сам їх і забрав. А тепер удаєш тут із себе ягнятко? Хочеш ще чогось вициганити? Не вийде. Забирайся звідси.

- Не піду, поки…

Комендантка, не послаблюючи хватки, відтягла Геральта в бік, розвернула. Обличчям до дверей.

- Вимітайся.

Геральта завжди аж сіпало від думки, що жінку можна вдарити. Проте, не мав жодних упереджень щодо когось, хто мав плечі як у борця, живіт як м'ясний рулет і литки як у дискобола. А на додачу пердів, наче мул.

Відштовхнув комендантку і з усієї сили вдарив її у щелепу. Своїм улюбленим правим хуком.

Решта завмерла. Лише на мить. Ще до того, як комендантка впала на стіл, розбризкуючи довкола квасолю і перцевий соус, вони вже кинулись на нього. Одній без вагань розквасив ніс, другій зацідив так, що аж хруснули зуби. Двох інших почастував

Знаком Аард, - наче ляльки відлетіли на підставку з алебардами, розкидаючи все з пекельним шумом та гуркотом.

Отримав у вухо від обляпаної соусом комендантки. Друга стражниця, та що з твердим бюстом, вхопила його ззаду мертвою хваткою. Дзиґнув її ліктем, аж завила. Комендантку звалив на стіл, уперіщив розмашистим хуком. Тій, з розквашеним носом, припечатав просто у сонячне сплетіння, повалив на землю, почув, що її знудило. Інша, вдарена у скроню, гепнулась стриженою потилицею об балку, обм'якла, очі її затуманились. Але на ногах трималась ще четверо. І тут настав гаплик його перевазі. Дістав у потилицю, і одразу за цим – у вухо. А потім у хрестець. Одна зі стражниць підтяла йому ноги, а коли упав, вони вдвох звалились на нього, притисли до землі, гамселячи кулаками. Решта не шкодували копняків.

Різким ударом чола в обличчя вирубив ту, що притискала його зверху, але на її місце одразу навалилась інша. Комендантка, впізнав по стікаючому з неї соусу. Хуком зверху двинула йому по зубах. Плюнув кров'ю їй просто у вічі.

- Ніж! – заверещала, мотаючи обстриженою головою. – Дайте мені ніж! Я йому яйця відріжу!

- Навіщо ніж! – волала інша. – Я йому їх зараз сама відгризу!

- Ні з місця! Відставити! Що це все означає? Відставити, кому кажу!

Потужний гучний голос, що змушував до послуху, пролунав крізь шум бійки, отямлюючи стражниць. Випустили Геральта. Насилу підвівся, скривився від болю. Побіжний огляд поля битви трохи покращив його настрій. Не без задоволення дивився на свої досягнення. Вартова, яка лежала під стіною, вже розплющила очі, але й досі не мала змоги навіть сісти. Друга, зігнувшись навпіл, випльовувала кров, мацаючи пальцем по зубах. Третя, з розквашеним носом, намагалась підвестись, але щоразу знов падала, ковзаючи у калюжі власного квасолевого блювотиння. З усіх шістьох лишень половина трималась на ногах. Тож, результат був доволі непоганий. Враховуючи навіть той факт, що сам дістав би серйозних втрат і не відомо, чи зміг би взагалі підвестись на ноги самотужки, якби не це раптове втручання.

Особою, яка власне втрутилась, виявився багато одягнутий, випромінюючий авторитет чоловік зі шляхетними рисами обличчя. Геральт його не знав. Натомість прекрасно знав його супутника. Красунчика у фантазійному капелюшку з пером чаплі, з білявим волоссям, яке завитими кучерями спадало на плечі. Носив дублет кольору червоного вина і сорочку з мереживним жабо. При ньому також була незмінна лютня і зухвала посмішка на устах.

- Привіт, відьмак! Ну й вигляд у тебе! З цією розбитою фізіономією! Зараз лусну зі сміху!

- Привіт, Лютик! Також радий тебе бачити.

- Що тут сталось? – Чоловік зі шляхетними рисами обличчя впер руки в боки. – Ну? Що з вами? Звітувати! Швидко!

- Це все він! – Комендантка витрусила з вуха рештки соусу і тицьнула пальцем у Геральта.

- Він винуватий, вельмишановний пане прокуратор! Вчинив скандал і галас, а потім розв'язав бійку. І все через дурні мечі з депозиту, на яких навіть квитанції не мав. Гоношорек може підтвердити… Гей, Гоношорек, ти чого там скулився у кутку? Обісрався, чи що? Підіймай свій зад, вставай і відповідай вельмишановному панові прокуратору. Ну ж бо! Гоношорек? Та що з тобою?

Не потрібно було довго придивлятись, аби зрозуміти, що сталось з Гоношорком. Не мало сенсу перевіряти пульс, вистачило просто подивитись на біле, як крейда, обличчя. Гоношорек помер. Просто і звичайно взяв і помер.

*

- Розпочнемо слідство, пане з Рівії, - повідомив Феррант де Леттенхоф, прокуратор королівського трибуналу. – У тому разі, якщо ви надаєте формальну скаргу й позов, ми вимушені порушити справу, як того вимагає закон. Проведемо допит усіх, хто під час арешту і судового процесу мав доступ до ваших речей. Візьмемо під варту підозрюваних…

- Тих, що і зазвичай?

- Тобто?

- Та ні, нічого.

- Так от. Справа обов'язково буде розкрита, а винуваті у крадіжці мечів будуть притягнуті до відповідальності. Якщо це була крадіжка. Я гарантую, що питання вирішиться і вся правда вийде назовні. Рано чи пізно.

- Хотів би, щоб рано, - відьмаку не надто подобався тон прокуратора. – Мої мечі – це мій хліб, я не можу без них працювати. Розумію, що моя професія багатьом здається огидною, і на мене падає тінь негативного ставлення. Яке базується на упереджених поглядах, забобонах та ксенофобії. Сподіваюсь, що цей факт ніяк не впливатиме на хід слідства.

- Не впливатиме. – Сухо відповів Феррант де Леттенхоф. – Адже тут панує справедливість.

Коли помічники винесли тіло померлого Гоношорка, за наказом прокуратора була проведена ревізія сховища зброї і всієї комірчини. Як легко було здогадатись, від відьмацьких мечів там не лишилось і сліду. А комендантка, криво дивлячись на Геральта, вказала стражникам на підставку зі шпилькою, на яку покійний настромлював використані квитанції. Серед них знайшлась саме та, яку видали відьмаку. Комендантка відкрила реєстрову книгу, аби за мить ткнути їх в неї носом.

- Ну ось, - промовила тріумфально, - як самі бачите, розписка про видачу. Підпис: Герланд із Риблі. Я ж казала, що він тут був і сам свої мечі забрав. А тепер бреше, щоб компенсацію собі відхопити! Через нього Гоношорек врізав дуба! З переляку захлинувся жовчю і грець його вхопив.

Щоправда, ні вона, ні жодна інша стражниця так і не змогли підтвердити, що хтось із них на власні очі бачив, як Геральт забирав свою зброю. Обґрунтували це фактом, що в кордегардії завжди хтось під ногами крутиться, а вони були зайняті, бо їли.

Над дахом будівлі суду з пронизливим вереском кружляли чайки. Вітер відніс грозову хмару з-над моря подалі на південь. Визирнуло сонце.

- Одразу хочу застережити, - сказав Геральт, - на мої мечі накладено сильне закляття. Тільки відьмаки можуть їх торкатись, якщо це зробить хтось інший – то вони відбиратимуть у нього життєву силу. Йдеться, головним чином, про втрату чоловічої сили. Імпотенцію, тобто. Цілковиту і невиліковну.

- Матимемо це на увазі, - кивнув прокуратор. – Однак, я попрошу вас деякий час не покидати місто. Я маю намір закрити очі на випадок у кордегардії, зрештою, там що не день, трапляються подібні випадки, бо вартові панянки аж надто легко піддаються емоціям. І оскільки Юліан… Тобто пан Лютик поручився за вас, я певен, що і ваша справа в суді буде благополучно розкрита.

- Моя справа, - примружив очі відьмак, - то ніщо інше, як утиск. Переслідування, яке бере початок з упередженого ставлення та небажання…

- Докази будуть вивчені, - відрізав прокуратор. – І на їх підставі будуватиметься слідство. Як того вимагає правосуддя. Те саме правосуддя, завдяки якому ви зараз перебуваєте на свободі. Завдяки виплаченій заставі. Тобто умовно. І ці умови, пане Геральте із Рівії, вам не слід порушувати.

- Хто вніс заставу?

Феррант де Леттенхоф прохолодно відмовився назвати ім'я Геральтового благодійника, розпрощався і попрямував до приміщення суду в супроводі двох помічників. Лютик тільки на це і чекав. Щойно оминули ринок і завернули у тихий провулок, виклав все, що йому було відомо.

- Ціла низка невдалих обставин, друже Геральте. І прикрих інцидентів. А якщо хочеш цікавишся заставою, то внесла її за тебе така собі Літта Нейд, серед своїх відома як Корал, через колір улюбленої помади. Чародійка, яка прислуговується Білогунові, місцевому корольку. Ніхто не втямить, чому вона це зробила. Адже, саме вона, а не хтось інший, і засадила тебе за ґрати.

- Що?

- Кажу ж тобі. Це Корал донесла на тебе. Власне, нікого такий вчинок не здивував, адже всім відомо, що чародії на тебе зуби гострять. А тут ба, сенсація: чародійка ні сіло ні впало вносить заставу і визволяє тебе з буцегарні, куди сама й запроторила. Ціле місто…

- Всім відомо? Ціле місто? Що ти верзеш, Лютику?

- Вживаю метафори і перифрази. Не вдавай, що не розумієш, ти ж мене знаєш. Ясна річ, що не «ціле місто», а виключно деякі добре проінформовані особи серед числа наближених до владних кіл.

- Виходить, ти також серед наближених?

- Правильно розумієш. Феррант – мій кузин, син брата мого батька. Приїхав до нього в гості як до родича. І дізнався про твою аферу. Одразу ж вступився за тебе, навіть не сумнівайся. Поручився, що ти порядна людина. Розповів про Йеннефер…

- Красно дякую.

- Залиш сарказм при собі. Мусив про неї розповісти, аби кузин усвідомив, що місцева магічка зводить наклеп і намагається тебе очорнити через ревнощі та заздрість. Що вся ця справа фальшива, що ти ніколи опустився би до фінансових махінацій. Результатом мого заступництва є те, що Феррант де Леттенхоф, королівський прокуратор, найвпливовіший слуга правосуддя, переконаний у твоїй непричетності до цього бруду.

- У мене склалось інше враження, - сказав Геральт. – Гадаю, що все навпаки. Відчуваю, що він не довіряє мені. Ані у справі про так зване розкрадання, ані у справі про зникнення мечів. Чув, що говорив про докази? Докази – то його фетиш. Доказом шахрайства є донесення, а доказом містифікації з поцупленими мечами стане підпис

Герланда з Риблі в реєстровій книзі. На додачу, ота його міна, коли попереджав мене не покидати місто…

- Ти упереджено до нього ставишся, - відповів Лютик. – Я знаю його краще, ніж ти. Той факт, що я ручаюсь за тебе, для нього вартує більше ніж ціла дюжина роздутих доказів. А попереджав він доречно. Для чого, як гадаєш, обидва, він і я, подались до кордегардії? Аби тебе утримати від ламання дров. Говориш, хтось намагається тебе підставити, фабрикує липові докази? Тож не давай цьому комусь приводу дістати доказів неспростовних. І таким безперечно стала би втеча з міста.

- Можливо, маєш рацію, - погодився Геральт. – Але інстинкт говорить мені інше. Мусив би дати деру звідси, поки мене остаточно не оточили. Спочатку арешт, потім застава, тепер мечі… Що далі? Дідько, без меча відчуваю себе, як… Як равлик без черепашки.

- Я вважаю, ти занадто переймаєшся. Врешті-решт, чи тут мало магазинів? Махни рукою на ті мечі й купи собі нові.

- А якби хтось поцупив твою лютню? Як пам'ятаю, здобув її через доволі драматичні обставини? Також би не переймався? Махнув би рукою? І пішов купив собі нову в магазині за рогом?

Лютик рефлекторно стиснув долоні на лютні і переляканого озирнувся довкола. Ніхто з перехожих на потенціального викрадача музичних інструментів схожим не виявився і, взагалі, жодного інтересу його унікальна лютня не викликала.

- Твоя правда, - зітхнув. – Розумію. Так само як моя лютня, твої мечі також єдині та неповторні. На додачу… як ти казав? Зачаровані? Магічним чином викликають імпотенцію… Чорт забирай, Геральте! І ти тільки зараз про це сказав? Я надто часто бував у твоїй компанії, на відстані витягнутої руки від цих мечів! А інколи навіть ближче! Тепер все стає на свої місця, тепер розумію… Останнім часом, холера, мав певні труднощі з…

- Заспокойся. То все байки про імпотенцію. Вигадав щойно, сподіваючись, що плітки розійдуться. Що злодій злякається і…

- Якщо він злякається, то втопить твої мечі у вигрібній ямі, - тверезо констатував бард, хоча трохи й зблід. – І тоді їх в житті не знайдеш. Покладись краще на мого кузина Ферранта. Він вже багато років на посаді прокуратора, має цілу армію шерифів, агентів та шпигунів. Відшукають крадія швидко, що не встигнеш і оком моргнути. От побачиш.

- Це якщо мечі досі в місті, - зціпив зуби відьмак. – Злодій міг втекти, поки я сидів у темній. Як говориш, ім'я тієї чародійки, завдячуючи якій туди потрапив?

- Літта Нейд, на прізвисько Корал. Здогадуюсь, що в тебе на думці, друже. Але не знаю, чи то хороша ідея. Вона чародійка. Чаклунка і жінка в одному флаконі, словом, створіння загадкове, непідвладне раціональному пізнанню, створіння, яке функціонує за незрозумілими для звичних чоловіків законами і принципами. Та про що, зрештою, я тобі тут розповідаю. Сам добре це знаєш. У цій сфері маєш багатий досвід… Що там за галас?

Блукаючи вулицями, вони вийшли на невелику площадку, з якої долунав безупинний стукіт молотків. Тут працювала, як виявилось, бондарська майстерня. Просто серед вулиці, під навісом, громадились рівні ряди просушених дерев'яних клепок. Звідти босі підлітки переносили клепки на столи, де ремісники кріпили їх на спеціальних козлах і обробляли стругами. Далі клепки передавались іншим майстрам, які завершували обробку на довгих стругальних лавах, стоячи над клепками по кісточки у стружці. Готові клепки потрапляли в руки бондарів, які складали їх до купи. Деякий час Геральт споглядав, як під натиском хитромудрих лещат і скріплених гвинтами конструкцій, постає основа бочки, що її одразу закріплюють за допомогою набитих на виріб сталевих обручів. Високо вгору бухала пара з велетенських котлів, в яких бочки ошпарювали. З глибини майстерні, з подвір'я, доносився запах обсмаленої деревини – там бочки гартувались у вогні для подальшої обробки.

- Кожен раз, коли помічаю бочку, - оголосив Лютик, - мені одразу хочеться пива. Пішли. Тут за рогом знаю один добрий шинок.

- Йди один. Я відвідаю чародійку. Гадаю, мені відомо, про кого йдеться, вже раз її бачив. Де можу її знайти? Не треба строїти міни, Лютику. Здається мені, саме вона є першоджерелом і першопричиною моїх проблем. Не буду чекати на розвиток сюжету, піду і запитаю просто в очі. Не можу стирчати в цьому містечку. Хоча б тому, що з грошима зараз у мене скрутно.

- Проти цього, - гордо промовив трубадур, - знайдеться у мене засіб. Допоможу тобі з фінансами… Геральт? Що коїться?

- Вертайся до майстерні й принеси мені клепку.

- Що?

- Принеси мені клепку. Швидко.

Вуличку перегородили троє здорованів з огидними, щетинистими й брудними мордами. Один, плечистий, аж квадратний, тримав у руці окуту залізом палицю, товсту

наче держак кабестану. Другий, в кожусі шерстю навиворіт, ніс тесак, а за поясом мав абордажний топірець. Третій, смаглявий як моряк, був озброєний довгим і паскудним на вигляд ножем.

- Гей, ти, рівський смердюк! – Почав квадратний. – Як почуваєшся без мечів за плечима? Як з голою сракою на вітру, га?

Геральт розмову не підтримав. Чекав. Чув, як Лютик сперечається з бондарями через клепку.

- Втратив свої ікла, виродку, отруйна ти відьмацька гадюко, - тягнув своє квадратний, з усієї трійці ймовірно найбільш вправний в ораторському мистецтві. – А гада без іклів ніхто не боїться! Бо він як той глистяк або який інший хробак глистуватий. Ми таку мерзоту башмаками в жижу розчавлюємо. Щоб більше не сміла по наших містах лазити, ходити поміж чесних людей. Не будеш, стерво, наших вулиць своїм слизом паскудити! Бий його, хлопці!

- Геральт! Хапай!

На льоту впіймав клепку, відскочив від удару палицею, вперіщив квадратному по голові, закрутився, вдарив бандюгу в кожусі під лікоть, той крикнув і випустив тесак із рук. Відьмак копнув його під коліно і звалив на землю, розвернувся і з розмаху зацідив клепкою у скроню. Не чекаючи, поки бугай впаде, і не перериваючи руху, знов ухилився від палиці квадратного, врізав йому по пальцях, стиснутих на держалі. Квадратний заричав від болю і впустив палицю, Геральт по черзі ударив його у вухо, по ребрах і в друге вухо. Потім копнув у промежину, з розмаху. Квадратний упав і скулився, згортаючись, корчачись і торкаючись чолом землі.

Смаглявий, найспритніший і найшвидший з усієї трійці, затанцював навколо відьмака. Зграбно перекидаючи ніж з однієї руки в іншу, пішов у наступ на підігнутих ногах, махаючи ножем хрест-навхрест. Геральт легко ухилявся від ударів, відступав, чекав, поки той не подовжить крок. Як тільки це сталось, розмашистим ударом клепки відбив ніж, піруетом обійшов нападника і вдарив у потилицю. Головоріз упав на коліна, відьмак лупонув його клепкою трохи нижче вуха, у нерв. Відомий медикам як сплетення привушне.

- Ой-ой, - промовив, дивлячись зверху, як той звивався, задихався й давився від крику. – То мусило бути боляче.

Бугай в кожусі витяг з-за пояса топірець, але не підводився з колін, не певний, що робити далі. Геральт розвіяв його сумніви, приложивши клепкою по шиї.

Вулицею, розштовхуючи натовп зівак, збігалась міські охоронці правопорядку. Лютик заспокоював їх, спираючись на свої владні зв'язки, гарячково пояснював, хто був нападником, а хто чинив самозахист. Відьмак жестом підізвав барда.

- Простеж, - научав, - аби їх взяли під варту. Попроси кузина прокуратора притиснути їх як треба. Або самі причетні до крадіжки мечів, або хтось їх винайняв. Знали, що я неозброєний, тому відважились напасти. Клепку поверни бондарям.

- Був змушений цю клепку купити, - зізнався Лютик. – І добре вчинив. Незле, як бачив, володієш дощечкою. Маєш носити при собі постійно.

- Іду до чародійки. В гості. Мушу йти з клепкою?

- До чародійки, - скривився бард, - краще було б взяти щось більш вагоме. Наприклад, оглоблю. Як говорив один мій знайомий філософ: йдучи до жінки, не забудь взяти з собою…

- Лютику.

- Добре, добре, я розповім, де знайти магічку. Але, спочатку, дозволь дати пораду…

- Ну?

- Відвідай спочатку лазню. І цирульника.

Стережіться розчарувань, бо зовнішність оманлива. Такими, як видаються, речі бувають вкрай рідко. А жінки – ніколи.

Лютик, *Півсторіччя поезії*

Розділ п’ятий

Вода в басейні фонтана завирувала і заклекотала, розбризкуючи золотисті краплинки. Літта Нейд, на прізвисько Корал, чародійка, простягнула руку, проскандувала стабілізуюче закляття. Поверхня води стала рівною, ніби полита олією, запульсувала спалахами. Образ, спочатку невиразний і каламутній, став чітким і перестав тремтіти, хоча лишався частково викривленим через рух води, проте був ясним і виразним. Корал нахилилась. Бачила у воді Ринок Прянощів, головну вулицю міста. І крокуючого вулицею чоловіка з білим волоссям. Чародійка придивилась пильніше. Споглядала. Шукала підказки. Якісь прикмети. Деталі, які дозволили б оцінити. І передбачити.

На питання, що є справжній чоловік, Літта мала усталений погляд, викресаний роками досвіду. Вміла розпізнати справжнього чоловіка у натовпі більш-менш вдалих підробок та імітацій. Для цього не мусила вдаватись до контакту фізичного, який, подібно до більшості чародійок, вважала не лише за тривіальний, але й доволі оманливий спосіб перевірки мужності. Така безпосередня дегустація, як впевнилась на власному досвіді, дозволяє поласувати смаком, але надто часто лишає по собі й неприємний післясмак. Нестравність. І печію. А часом, навіть, нудоту.

Літта вміла розпізнати справжнього чоловіка навіть здалеку, на підставі дрібних і з першого погляду незначних фактів. Справжній чоловік, винесла з практики чаклунка, полюбляє риболовлю, але виключно на штучну мушку. Колекціонує фігурки солдатиків, еротичні малюнки і власноруч зібрані моделі кораблів, у тому числі у пляшках, а пустих пляшок з-під елітного алкоголю в його домі ніколи не бракує. Вміє смачно готувати, вдаються йому справжні кулінарні шедеври. Ну і, в цілому, сам його вигляд має викликати бажання.

Відьмак Геральт, про якого чародійка чула багато, про якого зібрала багато інформації, і якого власне споглядала у воді басейну, відповідав, як на її погляд, тільки одному з перелічених вище критеріїв.

- Мозаїк!

- Я тут, пані учителько.

- Чекаємо на гостя. Щоб все було готово і на належному рівні. Але спочатку принеси мені сукню.

- Кольору чайної троянди? Чи морської хвилі?

- Білу. Він носить чорне, влаштуємо йому інь і ян. І черевички, підбери щось відповідно до кольору, зі шпилькою не менше чотирьох дюймів. Не можу дозволити, аби дивився на мене аж так згори.

- Пані учителько… Та біла сукня…

- Що?

- Вона така…

- Скромна? Без оздоби і витребеньок? Ех, Мозаїк, Мозаїк. Чи ж ти ніколи не навчишся?

*

При вході його мовчки зустрів дебелий і пузатий амбал зі зламаним носом і очима малої свинки. Зміряв поглядом Геральта від голови до п’ят, а потім ще раз, у зворотному напрямку. Після цього відступив, даючи знак, що можна увійти.

В передпокої чекала дівчина з гладко зачесаним, навіть прилизаним волоссям. Мовчки, самим жестом запросила його до кімнати.

Увійшов, прямо в заквітчаний патіо, посеред якого тихо поплюскував фонтан. Центр фонтану оздоблювала мармурова статуетка оголеної танцюючої дівчини, точніше дівчинки, судячи з малорозвинених атрибутів жіночої статі. Крім цього, вирізьблена рукою майстра статуетка звертала на себе увагу ще однією деталлю – фігура із цоколем дотикались тільки в одній єдиній точці – великому пальці стопи. Жодним чином, прикинув собі відьмак, не вдалось би стабілізувати таку конструкцію без допомоги магії.

- Геральт із Рівії. Вітаю. І запрошую.

Для того, аби вважатись класично вродливою чародійкою, Літта Нейд мала занадто гострі риси обличчя. Рум'яна теплого відтінку персика, які делікатно виділяли

вилиці, трохи пом’якшували цю гостроту, але не приховували. Підведені кораловою помадою губи мали ідеальну форму, аж надто ідеальну. Але кидалось в око інше.

Літта Нейд була рудою. Класично і натурально рудою. Барвиста, яскрава червоно-іржава червінь її волосся наштовхувала на думку про літнє хутро лисиці. Якби зараз, Геральт був у цьому абсолютно певен, впіймати руду лисицю і посадити поруч із Літтою, обоє мали б однакове забарвлення. Коли чаклунка рухалась, серед ясно-червоних локонів спалахували світліші золоті відтінки, дійсно як на лисячому хутрі. Такий рудий типаж зовнішності зазвичай передбачав наявність ластовиння, і в чималій кількості. Однак у Літти його взагалі не було.

Геральт відчув раптове занепокоєння, забуте і приспане, тепер воно підіймалось десь із самих глибин. Завжди мав дивну і незрозумілу схильність до рудоволосих, кілька разів цей тип забарвлення вже штовхав його на великі дурощі. Відтоді дав собі обіцянку тримати себе в руках і думати головою. Зрештою, обіцянки було дотримуватись доволі легко. Минув рік з того часу, як такого роду дурощі перестали його спокушати.

Еротичний колір волосся був не єдиною принадою чародійки. Сніжно-біла сукня була скромною і взагалі без оздоби. Це мало на меті певну ціль, ціль вивірену і, поза всяким сумнівом, навмисну. Простота не розпорошувала увагу споглядача, концентруючи її на ладній фігурі.

І на глибокому декольте. Коротше кажучи, в «Добрій Книзі» пророка Лободи, в її ілюстрованому виданні, Літта Нейд з певністю могла би бути зображеною на гравюрі, що відкривала розділ «Про хтивість нечисту».

Кажучи ще коротше, Літта Нейд була тією жінкою, з якою тільки повний ідіот міг мати бажання зв’язатись довше, ніж на дві доби. Найцікавішим було те, що саме за такими власне жінками упадали зазвичай ватаги чоловіків, схильних до серйозних відносин.

Випромінювала аромат фрезії та абрикосу.

Геральт вклонився, після чого зробив вигляд, що статуетка на фонтані його цікавить більше, ніж фігура і декольте чародійки.

- Запрошую, - повторила Літта, вказуючи на малахітовий стіл і два плетених крісла. Зачекала, поки він всядеться, сама, сідаючи, похизувалась витонченою литкою і черевичком зі шкіри ящура.

Відьмак зробив вигляд, що вся його увага цілком зосереджена на карафці з вином й тарелі з фруктами.

- Вина? Це Нугарус із Туссента, на мою думку, воно краще ніж розрекламоване Ест-Ест. Також є Кот-де-Блессюр, якщо віддаєш перевагу червоному. Налий нам, Мозаїк.

- Дякую. – Прийняв із рук дівчини келих, всміхнувся їй. – Мозаїк. Красиве ім'я.

Помітив у її очах переляк.

Літта Нейд поставила келих. Зі стуком, який мусив привернути його увагу.

- Ну і що, - мотнула головою й рудими локонами, - привело славнозвісного Геральта із Рівії в мою скромну оселю? Просто вмираю з цікавості.

- Внесла за мене заставу, - сказав умисно сухо. – Тобто, взяла на поруки. Завдяки твоїй щедрості я вийшов із темниці. До якої потрапив також завдяки тобі. Правда ж? Через тебе провів в буцегарні тиждень?

- Чотири дні.

- Чотири доби. Хотів би, якщо це можливо, дізнатись причини, якими керувалась. Обидві.

- Обидві? – Піднесла брови і підняла келих. – Причина всього одна. І та сама.

- Ага. – Зробив вигляд, що вся його увага тепер прикута до Мозаїк, яка поралась на протилежному боці патіо. – Та сама, через яку донесла на мене, запроторила в тюрму і з неї потім визволила?

- Браво.

- В такому разі, запитаю – для чого?

- Аби довести тобі, що можу це зробити.

Зробив ковток вина. До речі, чудового.

- Довела, - кивнув, - що можеш. Загалом, могла б мені про це повідомити, хоча б просто в очі, зустрівши посеред вулиці. Я б повірив. Вирішила зробити це інакше і переконливіше. Питаю знов, - що далі?

- А мені самій цікаво, - кинула на нього хижий погляд з-під довгих вій. - Але най все йде як йде. Можу тільки сказати, що дію від імені та на прохання деяких моїх побратимів. Чародіїв, які мають щодо твоєї персони певні плани. Вищезазначені чародії, яким відомі мої дипломатичні таланти, визнали мене особою, гідною того, аби проінформувати тебе про їхні плани. На разі це все, що можу тобі відкрити.

- Цього замало.

- Маєш рацію. Проте, сором казати, на даний момент сама більше нічого не знаю, не очікувала, що ти з'явишся так скоро, що так швидко дізнаєшся, хто вніс

заставу. Це взагалі мало би залишитись таємницею. Як тільки-но я дізнаюсь більше, ти також дізнаєшся більше. Будь терплячим.

- Як щодо моїх мечів? Це також елемент гри? Тих таємних чародійських планів? Чи черговий доказ того, що можеш?

- Про твої мечі мені нічого не відомо, що б це не означало.

Відьмак не надто йняв їй віри. Але не став продовжувати цю дискусію.

- Твої побратими-чародії, - мовив, - наввипередки демонструють мені свою антипатію і ворожість. Зі шкури вилазять, аби мені насолити і додати зайвих проблем. Гадаю, маю повне право вважати, що вони доклали рук до всіх тих неприємностей, які мене останнім часом переслідують. Ціла низка нещасних випадків. Запхали мене за грати, потім випустили, потім повідомили про певні плани щодо моєї особи. Що твої побратими утнуть наступного разу? Боюсь навіть висувати здогади. Ти вельми дипломатично, визнаю це, радиш мені бути терплячим. Але у мене немає іншого виходу. В будь-якому випадку змушений чекати, поки розпочата через твій донос справа потрапить на розгляд.

- А тим часом, - всміхнулась чародійка, - можеш на повну насолоджуватись свободою та користуватись її перевагами. На суді ти виступатимеш як вільна людина. Якщо справа взагалі дійде до суду, бо це ще вилами по воді писане. Якщо ж і дійде, то все одно не маєш жодних підстав для непокоєння. Довірся мені.

- З довірою, - відповів їй усмішкою, - можуть виникнути проблеми. Починання твоїх побратимів останнім часом неабияк підірвали мою довіру. Але я постараюсь. Думаю, мені час іти. Щоби довіряти і терпляче чекати. Моє шанування.

- Не поспішай так. Ще хвилинку. Мозаїк, вино.

Поворухнулась у кріслі, змінивши позу. Відьмак надалі вперто робив вигляд, що не помічає коліно і стегно, які виднілись у розрізі сукні.

- Що ж, - промовила наступної миті, - нема чого ходити околясом. В нашому середовищі відьмаків ніколи не жалували, хоча досить було просто ігнорувати вас. Було так до певного часу.

- До часу, - йому набридли ці натяки, - коли я зв’язався з Йеннефер.

- От і ні, помиляєшся, - зупинила на ньому погляд своїх нефритових очей. – Навіть двічі. *Primo,* це не ти зв’язався з Йеннефер, а вона з тобою. *Secundo,* той зв'язок мало кого обходив, зрештою, і не такі екстравагантні стосунки серед нас траплялись. Переламним моментом стало ваше розставання. Коли то сталось? Рік тому? Ах, як швидко плине час…

Витримала ефектну паузу, чекаючи на його реакцію.

- Так, рік тому, - продовжила, коли стало ясно, що реакції вона не дочекається. – Частина нашої спільноти… невелика, але впливова… звернула на тебе свою увагу. Не всім було зрозуміло, що там між вами сталось. Одні з нас вважали, що Йеннефер нарешті отямилась і покинула тебе, виставивши за поріг. Інші, навпаки, наважились припустити, що це ти прозрів і сам втік світ за очі, а Йеннефер впіймала облизня. В результаті, як вже говорила, ти звернув на себе увагу. І, як слушно зауважив, став об'єктом антипатії. А, ще були такі, що хотіли тебе якось покарати. На твоє щастя, більшість вирішила, що не варта справа заходу.

- А ти? До якої частини спільноти належала ти?

- До тієї, - Літта скривила коралові уста, - яку твоя любовна афера, уяви собі, лише забавляла. Інколи смішила. Часом ставала причиною азартних розваг. Особисто я завдячуючи тобі, відьмаче, отримала чималий прибуток. Побились об заклад, як довго ти витримаєш з Йеннефер, ставки були високими. Моя ставка виявилась виграшною. І я зірвала куш.

- В цьому разі, буде краще, якщо піду собі. Не мусив тебе відвідувати, щоб нас не побачили разом. Бо ще подумають, що ми сфальсифікували те парі.

- Тебе бентежить, що подумають?

- Не надто. А твій виграш мене тішить. Думав повернути тобі п'ятсот корон, потрачених тобою на заставу. Але якщо зірвала куш, поставивши на мене, то вже не відчуваю себе у боргу перед тобою. Ми з тобою квиті.

- Згадка про повернення застави, - в зелених очах Літти Нейд спалахнув злий блиск, - сподіваюсь, не означає намір покинути місто і втекти? Без очікування результату судового розслідування? Ні, ні, не маєш такого наміру, не можеш мати. Оскільки добре знаєш, що такий вчинок одразу повернув би тебе за грати. Ти ж знаєш, чи не так?

- Не мусиш мені знов доводити, на що здатна.

- Зізнаюсь тобі щиросердно, що воліла б не мати такої необхідності.

Поклала руку на декольте, в безсумнівному намірі привернути туди його погляд. Прикинувся, що не помітив, замість цього вкотре кинув оком на Мозаїк. Літта відкашлялась.

- Щодо наших з тобою боргів одне одному, та виграного мною парі, - сказала, - ти правий. Я тобі винна. Не наважусь запропонувати тобі гроші… Але як щодо

необмеженого кредиту в „Natura Rerum”? На весь час твого перебування в місті? Через мене твій останній візит в остерію закінчився нічим, тому…

- Ні, дякую. Ціную твою увагу і добрі наміри. Але ні, дякую.

- Ти впевнений? Ну що ж, бачу, що так. Дарма я завела мову… про буцегарню. Але ти мене спровокував. І ввів у оману. Твої очі, дивні незвичні очі мутанта, з першого погляду такі щирі, але цей блукаючий погляд… Який вабить, зводить на манівці. Ти не щирий, о ні. Я знаю, знаю, з уст чародійки це звучить як комплімент. Саме це ти зараз хотів сказати?

- Браво.

- А чи наважився би ти на щирість? Якби я її вимагала?

- Якби ти її попросила.

- Ах. Най буде так. Тоді, прошу. Чому саме Йеннефер? Чому вона, а ніхто інший? Зміг би мені пояснити?

- Якщо це знов є предметом парі…

- Це не предмет парі. Чому саме Йеннефер із Венгерберга?

Мозаїк з'явилась поряд ніби тінь. З новою карафкою. І печивом. Геральт подивився їй в очі. Одразу відвернулась.

- Чому Йеннефер? – Повторив, все ще дивлячись на Мозаїк. – Чому саме вона? Відповім щиро – сам не розумію. Але є такі жінки… Вистачить лише одного погляду…

Мозаїк розтулила уста, ледве помітно хитнула головою. Заперечно і перелякано. Розуміла. І благала, аби припинив. Але він зайшов надто далеко в цій грі.

- Такі жінки, - надалі мандрував поглядом по тілу дівчини, - які ваблять. Притягують, наче магніт. Від яких неможливо очей відвести…

- Залиш нас, Мозаїк. – В голосі Літти пролунав холодний скрегіт металу. – А тобі, Геральте з Рівії, дякую. За візит. За терплячість. І за щирість.

Меч відьмацький (мал. 40) характерний тим, що є своєрідною квінтесенцією всіх мечів, п'ятим елементом, сукупністю всіх переваг подібного виду зброї. Високоякісна сталь, викута в краснолюдських кузнях і майстернях, надає клинкові легкість, але водночас надзвичайну пружність. Гоститься відьмацький меч також краснолюдським способом, при цьому способом таємним, і таким лишиться навіки вічні, адже гірські карлики свої секрети бережуть ревно. Меч, наточений краснолюдськими майстрами, може легко розсікти навпіл підкинуту в повітря шовкову хустину. І такі дива, відомо це зі слів очевидців, відьмаки своїми мечами не раз демонстрували.
Пандольфо Фортегуерра*, Трактат про холодну зброю.*

Розділ шостий

Коротка вранішня гроза із дощем ненадовго освіжили повітря, але вже скоро морський бриз із боку Пальміри знов приніс надокучливий сморід відходів, прогірклого жиру і тухлої риби.

Геральт переночував у кімнаті, яку винаймав Лютик. Кімнатка барда була затишна. В буквальному сенсі слова – щоб дістатись до постелі, потрібно було просуватись, затиснувшись між ліжком і стіною. На щастя, ліжко спокійно вміщувало двох і в цілому було придатне до спання, хоча й пекельно скрипіло, а сіно в матраці було утрамбоване вщент через заїжджих купців – знаних прихильників інтенсивних позашлюбних ігор.

Геральту вночі бозна-чого наснилась Літта Нейд.

Снідати пішли на ринок неподалік, до забігайлівки, в якій, як дізнався бард, подавали пречудові сардини. Лютик пригощав. Геральт був не проти. Врешті-решт, частіше траплялось навпаки – саме Лютик, перебуваючи в скруті, користувався з Геральтової щедрості.

Всілись за грубо обтесаним столом і прийнялись за підсмажені до хрусткої скоринки сардини, які подавали на дерев'яній тарелі, великій, ніби колесо від тачки. Лютик, як зауважив собі відьмак, час від часу тривожно озирався. І завмирав, як тільки йому здавалось, що хтось із перехожих аж надто прискіпливо до них придивляється.

- Я вважаю, що ти повинен, - пробурчав нарешті, - все-таки придбати собі хоч якусь зброю. І носити її на виду. Вчорашній випадок мав би стати для тебе наукою, як гадаєш? О, дивись, бачиш там виставлені щити й кольчуги? Майстерня зброярів. Певен, що мечі у них також є.

- В цьому місті, - Геральт обгриз хребет сардини і виплюнув плавник, - носіння зброї заборонено, у всіх приїжджих зброю відбирають. Скидається на те, що тільки бандюги можуть тут ходити озброєними.

- Можуть і ходять. – Бард кивнув у бік здорованя, який саме проходив повз із великим бердишем на плечі. – Але в Керацку заборони накладає, стежить за їх дотриманням і карає за їх порушення не хто інший, як Феррант де Леттенхоф, який є, як вже знаєш, моїм двоюрідним братом. І оскільки кумівство – це святий закон природи, то на всі місцеві заборони можемо з тобою просто наплювати. Проголошую, що з цієї миті ми маємо повне право і дозвіл на володіння й носіння зброї. Закінчимо снідати і підемо купувати тобі меч. Пані господине! Чудова у вас рибка! Прошу підсмажити ще з десяток!

- Їм ці сардини, - Геральт викинув обгризений риб'ячий хребет, - і роблю висновок, що втрата мечів – це ніщо інше, як покарання за жадібність і снобізм. За те, що заманулось мені розкошів. Отримав роботу в передмісті, але ж мені скортіло податись у Керацк і почастуватись в „Natura Rerum”, закладі, про який мова йде на цілий світ. А треба було деінде з'їсти щерби з потрухів, капусти з горохом або рибної юшки…

- Між іншим, - Лютик облизав пальці, - кухня в „Natura Rerum” дійсно славетна, але не найкраща в світі. Існують заклади, де подають не гірші страви, а часом, буває, і ліпші. Хоча б «Шафран і Перець» в Горс Велені або «Хен Цербін» у Новіграді, з власною пивоварнею. Доволі пристойна «Сонатіна» в Цидарісі, недалеко звідси, знана найкращими морепродуктами на всьому узбережжі. «Ріволі» в Маріборі й тамтешній глухар по-брокілонськи, щільно нашпигований салом… ммм, смакота, аж слинки покотились. «Папржица» в Альдерсберзі та їх славетне заяче сідло з печерицями *à la* король Відемонт. «Хофмейер» в Хірунді, ох, потрапити б туди восени під час Саовіну, на запеченого гуся в грушевому соусі… Або «Два В'юна», в кількох милях від Ард Каррайга, звичайна корчма на роздоріжжі, а подають найкращі свинячі рульки, які тільки доводилось мені в своєму житті куштувати… Ха! Дивись, хто до нас завітав! Про вовка промовка! Привіт, Феррант… Тобто, хмм… пане прокураторе…

Феррант де Леттенхоф підійшов один, жестом наказуючи охоронцям лишатись на вулиці.

- Юліане. Пане з Рівії. Маю для вас новини.

- Не буду приховувати, - відповів Геральт, - що вже зачекався. Що розказали розбійники? Ті, що вчора на мене напали, користуючись відсутністю моєї зброї.

Говорили про це відкрито і не ховаючись. Це доказ, що вони замішані у крадіжці моїх мечів.

- Нажаль, доказів щодо цього бракує, - прокуратор знизав плечима. – Троє ув'язнених – то звичайна місцева наволоч, до того ж не надто кмітлива. Напасти наважились, факт, користуючись з того, що ти був неозброєний. Плітки про крадіжку розійшлись дуже швидко, це заслуга, як мені здається, панянок із кордегардії. Й одразу знайшлись охочі… Що, зрештою, і не дивує. Не належиш до кола шанованих осіб… І не прагнеш симпатії та популярності. Під час арешту побив співкамерників…

- Все ясно, - кивнув відьмак. – Це все моя провина. Ті вчорашні також постраждали. Не скаржились? Не вимагали відшкодувань?

Лютик засміявся, але одразу замовк.

- Свідки вчорашнього інциденту, - уїдливо відповів Феррант де Леттенхоф, - зізнались, що побито тих трьох бондарською клепкою. І побито надзвичайно жорстоко. Так жорстоко, що один із них… забруднився.

- Вірогідно, через перехвилювання.

- Бито їх, - прокуратор не змінив виразу обличчя, - навіть тоді, коли вже були беззбройні та не становили загрози. Це означає перевищування меж необхідної оборони.

- А мені нема чого боятись. У мене хороший адвокат.

- Може, сардинки? – перервав довгу мовчанку Лютик.

- Інформую, - нарешті промовив прокуратор, - що слідство триває. Вчорашні арештовані до крадіжки мечів не причетні. Було проведено допит кількох осіб, які могли мати відношення до злочину, але доказів так і не знайшлось. Інформатори не відшукали жодної зачіпки. Проте, відомо… і це головна причина мого візиту… що плітки про пропажу мечів викликали незвичне пожвавлення серед тутешнього злочинного світу. Гомонять про те, що в місто приїхали охочі помірятись силами з відьмаком, особливо з неозброєним відьмаком. Раджу бути обережними. Не виключаю можливості чергових інцидентів. Також не певен, Юліане, що за даних обставин компанія пана з Рівії…

- В компанії Геральта, - жваво урвав трубадур, - бував і в більш небезпечних місцях, бував у таких халепах, які місцевим злодюжкам навіть не снились. Якщо вважаєш за необхідне, братику, можеш забезпечити нам озброєний ескорт. Най відлякують всіляку сволоту. Бо, коли ми з Геральтом наступного разу віддухопелимо

чергових покидьків, вони будуть тобі знов скиглити про перевищення меж необхідної оборони.

- Якщо то була просто місцева наволоч, - сказав Геральт. – А не наймані убивці. Чи слідство допускає такий варіант?

- До уваги беруться всі можливі варіанти, - відрізав Феррант де Леттенхоф. – Слідство триватиме. Ескорт надам.

- Ми раді.

- До побачення. Бажаю успіхів.

Над дахами міста верещали чайки.

*

Візит до зброярні виявився марним. Геральту вистачило одного погляду на запропоновані мечі. Коли ж дізнався їхню вартість, знизав плечима і мовчки вийшов з магазину.

- Думав, - Лютик наздогнав його на вулиці, - що ми порозумілись. Мусив купити щось, аби не виглядати безоружним!

- Я не стану викидати гроші на вітер. Навіть, якщо це твої гроші. То був мотлох, Лютику. Примітивні мечі масового випуску. І парадні мечики для придворних, які годяться лише для балу-маскараду, щоб убратись в костюм фехтувальника. А коштують стільки, що сміх і гріх.

- То знайдемо інший магазин! Або майстерню!

- Всюди буде те саме. В місцевому асортименті тільки дешева зброя, яка зможе витримати якнайбільше одну пристойну битву. І переможець скористуватись нею більше не зможе, адже після бою буде непридатна до подальшого використання. І ще тут багато виблискуючих іграшок, з якими можуть красуватись франти. І якими навіть ковбаси не наріжеш. Хіба, що паштетної.

- Перебільшуєш, як завжди!

- З твоїх уст це звучить як комплімент.

- Мимовільний! В такому випадку, розкажи мені, де взяти добрий меч? Не гірший за ті, що вкрадені? Або кращий?

- Звичайно, існують майстри в цій галузі. Можливо, і знайшовся б у їхніх сховищах якийсь пристойний клинок. Але я мушу здобути меч, допасований до моєї

руки. Кутий і виконаний на замовлення. На це піде не один місяць, а можливо, навіть рік. Не маю стільки часу.

- Якийсь меч все одно маєш знайти, - тверезо зауважив бард. – І якнайшвидше, я вважаю. Що нам залишається? Може…

Стишив голос, озирнувся.

- Може… Може Каер Морхен? Там безсумнівно…

- Безсумнівно, - обірвав Геральт, стискаючи зуби. – А як же. Там і досі достатньо клинків на будь-який вибір, враховуючи срібні. Але це надто далеко, тепер нема ні дня без бурі та зливи. Ріки вийшли з берегів, дороги розмило. Подорож зайняла б приблизно з місяць. Поза тим…

Копнув зі злості покинутий кимось дірявий кошик.

- Дозволив себе обікрасти, Лютику, пошити в дурні й обікрасти, наче останній йолоп. Весемир підняв би мене на сміх, друзі, якби в цей час були у Фортеці, також отримали б можливість кепкувати з мене ще упродовж багатьох років. Ні. Чорт забирай, це не входить у мої плани. Мушу вирішити питання інакше. І сам.

Почули звуки флейти і барабанів. Вийшли на невелику площу, на якій розмістився овочевий ринок, і де саме зараз виступала група вагантів. Репертуар був передобідній, тобто примітивно тупий і взагалі несмішний. Лютик ступив поміж ятками, де, з вартим подиву і несподіваним для поета знанням справи, одразу ж вдався до торгування і дегустації огірків, буряків і яблук, що красувались на прилавках, кожного разу розводячи теревені та фліртуючи з торговками.

- Квашена капуста! – оголосив, набираючи її з бочки за допомогою дерев'яних щипців. – Спробуй, Геральт. Чудова, правда? Смачна і корисна річ, ця капуста. Взимку, коли вітамінів бракує, береже від цинги. Є довершеним засобом від депресії.

- Це як?

- З'їдаєш миску квашеної капусти, запиваєш горнятком кислого молока… і депресія миттю стає найменшим твоїм клопотом. Забудеш про депресію. Часом, надовго. На кого там дивишся? Що то за дівчина?

- Знайома. Зачекай тут. Я на кілька слів і повернусь.

Поміченою ним дівчиною виявилась Мозаїк, з якою познайомився у Літти Нейд. Сором'язлива, гладко прилизана учениця чародійки. В скромній, проте елегантній сукні кольору палісандру. І в черевичках на високій корковій підошві, в яких рухалась вельми граціозно, незважаючи на нерівну бруківку, слизьку від овочевих відходів.

Підійшов, заставши її за укладанням помідорів у кошик, який висів на згині ліктя.

- Привіт.

Побачивши його трохи зблідла, незважаючи на те, що і без того мала блідий колір шкіри. А, якби на прилавок, відсахнулась би на крок або два. Поворухнулась, так ніби хотіла сховати кошик за спиною. Ні, не кошик. Руку. Ховала зап'ястя і долонь, щільно обмотані шовковою хустиною.

Не пропустив сигналу, несвідомий імпульс наказав діяти. Вхопив дівчину за руку.

- Облиш, - шепнула, намагаючись вирватись.

- Покажи. Я наполягаю.

- Не тут.

Дозволила відвести її подалі від ринку, в місце, де могли залишитись хоч ненадовго самі. Розгорнув хустину. І не зміг стриматись. Вилаявся. Запекло і люто.

Ліва долоня дівчини була вивернута. Перекручена в зап’ястку. Великий палець стирчав вліво, сама ж долоня дивилась вниз. Внутрішня сторона долоні – вгору. Лінія життя була довга і чітка, помітив автоматично. Лінія серця виразна, але крапчаста і переривчаста.

- Хто це зробив? Вона?

- Ти.

- Що?

- Ти! – Вихопила долоню. – Використав мене, щоб дошкулити їй. Вона подібних витівок не прощає.

- Не міг…

- Передбачити? – дивилась йому в очі. Помилився, не була ані сором’язливою, ані заляканою. – Міг і повинен був. Але вирішив погратись із вогнем. Це хоча б було того варте? Отримав задоволення, покращив самопочуття? Було чим похвалитись приятелям у корчмі?

Не відповідав. Не міг знайти слів. А Мозаїк, на його подив, раптом усміхнулась.

- Я на тебе не тримаю зла, - сказала вільно. – Мене саму розвеселила твоя гра, якби не боялась так сильно, також би сміялась. Віддай кошик, я спішу. Мушу закінчити покупки. І встигнути на прийом до алхіміка…

- Зачекай. Це не можна так лишати.

- Будь-ласка, - голос Мозаїк трохи змінився. – Не втручайся. Зробиш тільки гірше… - А я, - додала за мить, - і так дешево відбулась. Обійшлась зі мною милосердно.

- Милосердно?

- Могла вивернути мені обидві долоні. Могла вивернути стопу, п'ятою вперед. Могла стопи поміняти місцями, ліву на праву і *vice versa,* бачила, як таке комусь зробила.

- Чи це..?

- Боляче? Недовго. Бо майже одразу втратила свідомість. Чого так дивишся? Так і було. Сподіваюсь, так і буде, коли повертатиме долоню на місце. Через кілька днів, коли насолодиться помстою.

- Піду до неї. Зараз же.

- Погана думка. Не можеш…

Швидким жестом перебив її. Почув, як юрба шумить, побачив, як розступається. Ваганти перестали грати. Помітив Лютика, який здалека подавав йому різкі відчайдушні знаки.

- Ти! Відьмацька заразо! Викликаю тебе на поєдинок! Будемо битися!

- Чорт забирай. Відійди, Мозаїк.

З натовпу вийшов низький і міцний тип в шкіряній масці та панцирі з *cuir bouilli,* зміцненої бичачої шкіри. Тип повів тризубом, який тримав у правиці, раптовим рухом лівої руки розіпнув у повітрі рибальську сітку, замахав нею, розпростовуючи.

- Я Тонтон Зрога, відомий як Ретіарій! Викликаю тебе на бій, відь…

Геральт підніс руку і вдарив його Знаком Аард, вкладаючи в нього всю енергію, на яку був здатен. Натовп закричав. Тонтон Зрога, відомий як Ретіарій, злетів у повітря і, хвицаючи ногами, оплетеними власною сіткою, зніс собою ятку з рогаликами, важко гепнувся об землю і з гучним брязкотом вдарився головою об залізну фігуру гнома накарачках, яка бозна-чого стояла перед магазином кравецьких аксесуарів. Ваганти нагородили політ голосними аплодисментами. Ретіарій лежав живий, хоча ознаки життя подавав слабенькі. Геральт, не поспішаючи, підійшов і з розмаху копнув його в район печінки. Хтось смикнув його за рукав. Мозаїк.

- Ні. Прошу. Будь-ласка, ні. Так не можна.

Геральт надавав би ще копняків сіткарю, бо добре знав, що можна, що неможна, а що треба. І спуску в подібних справах не звик давати нікому. Особливо людям, яким ніколи не давали копняків.

- Прошу, - повторила Мозаїк. – Не відігруйся на ньому. За мене. За неї. І за то, що сам втратив.

Послухав. Взяв її за плечі. Подивився в очі.

- Іду до твоєї учительки, - сказав жорстко.

- Недобре, - похитала головою. – Будуть наслідки.

- Для тебе?

- Ні. Не для мене.

Wild nights! Wild nights!
Were I with thee,
Wild nights should be
Our luxury!
Emily Dickinson

So daily I renew my idle duty
I touch her here and there - I know my place
I kiss her open mouth and
I praise her beauty
And people call me traitor to my face.
Leonard Cohen

Розділ сьомий

Стегно чародійки прикрашало вишукане і казково барвисте татуювання, яке в деталях зображало смугасту яскраву рибу.

Nil admirari, подумав відьмак. Nil admirari.

*

- Не вірю своїм очам, - промовила Літта Нейд.

У тому, що сталось, у тому, що вийшло так, як вийшло, винуватий був він сам, ніхто інший. По дорозі до вілли чародійки проходив повз сад, не зміг утриматись від спокуси і зірвав одну з фрезій, які цвіли на клумбі. Пам'ятав аромат, що домінував у її парфумах.

- Не вірю своїм очам, - повторила Літта, стоячи на порозі. Зустріла його сама, дебелого швейцара не було. Можливо, у нього був вихідний.

- Прийшов, я гадаю, аби посварити мене за руку Мозаїк. І приніс мені квітку. Білу фрезію. Заходь, а то дійде до сенсації і містом поширяться плітки. Чоловік на моєму порозі з квіткою! І старожили не пам'ятають чогось подібного.

Була одягнена в простору чорну сукню, з шовку і шифону, яка легенько коливалась від кожного поруху повітря. Відьмак стояв, дивився, все ще тримаючи фрезію у простягнутій руці, намагався посміхнутись і ніяк не міг. *Nil admirari,* повторив подумки сентенцію, яку пам'ятав з Оксенфурту, з університету, з картуша над входом до кафедри філософії. Сентенцію повторював подумки протягом всього шляху до вілли Літти.

- Не кричи на мене, - взяла фрезію з його пальців. – Вправлю дівчині руку, як тільки прийде. Безболісно. Можливо, навіть перепрошу. У тебе перепрошую. Тільки не кричи на мене.

Похитав головою, знову спробував усміхнутись. Не вийшло.

- Цікаво, - наблизила квітку до обличчя і уп'яла в нього свої нефритові очі, - чи знаєш символіку квітів? Їх таємну мову? Знаєш, що говорить ця фрезія, й цілком свідомо передаєш мені її послання? А, може, ця квітка суто випадкова, а послання… підсвідоме?

Nil admirari.

- Але це не має значення, - підійшла до нього, дуже близько. – Може тому, що чітко, свідомо і розважливо сигналізуєш мені, чого прагнеш… Або приховуєш прагнення, яке видає твоя підсвідомість. В обох випадках маю тобі подякувати. За квітку. І за те, що вона говорить. Дякую. І я тобі віддячу. Теж щось тобі презентую. Ось, ця тасьомка. Потягни за неї. Сміливіше.

Що я роблю, подумав, потягнувши. Плетена тасьомка легко висковзнула з обшитих вічок. До самого кінця. А потім шовково-шифонова сукня стекла з Літти наче вода, м'якенько укладаючись навколо щиколоток. На мить заплющив очі, її нагота вразила його як раптовий спалах світла. Що я роблю, подумав, обіймаючи її шию. Що я роблю, подумав, відчуваючи смак коралової помади на устах. Те, що роблю, цілком позбавлене сенсу, думав, делікатно скеровуючи її до комода у патіо і саджаючи на малахітовий стіл.

Пахла фрезією і абрикосом. І чимось ще. Може, мандарином. Може, ветивером.

Це тривало якийсь час, й під кінець комодка вже доволі сильно хиталась. Корал, хоч міцно обіймала його, проте ані на мить не випустила фрезії з рук. Аромат квітки не перебивав її аромату.

- Твій ентузіазм лестить мені, - відірвала уста від його уст і лише тепер відкрила очі. – І дуже тішить. Але я маю ліжко, знаєш?

*

Факт, мала ліжко. Величезне. Просторе, як палуба фрегату. Повела його туди, і він йшов за нею, не в змозі намилуватись. Не озиралась. Не мала жодних сумнівів, що слідує за нею. Що піде без вагань туди, куди його поведе. Не ладний відвести погляду.

Ліжко було велетенське, з балдахіном, постіль була шовкова, а простирадло - сатинове.

Використали ліжко, без перебільшення, цілком і повністю, кожен його дюйм. Кожну п'ядь постелі. І кожну бганку простирадла.

*

- Літто...

- Можеш називати мене Корал. Але зараз не кажи нічого.

Nil admirari. Аромат фрезії і абрикосу. Руде волосся, розкидане по подушці.

*

- Літто...

- Можеш називати мене Корал. І можеш мені зробити це ще раз.

*

Стегно Літти прикрашало вишукане і казково барвисте татуювання, яке в деталях зображало смугасту яскраву рибу, що, завдячуючи великим плавцям, мала трикутну форму тіла. Таких риб, називались вони скаляріями, багачі та сноби-нувориші зазвичай тримали в акваріумах і басейнах. Риби ці завжди асоціювались у Геральта, і не лише у нього одного, зі снобізмом і претензійною пихатістю. Тому його здивувало, що Корал обрала саме таке, а не інше татуювання. Подив тривав лише мить, все скоро стало на свої місця. Літта Нейд мала зовнішність і вигляд молодої, цілком молодої жінки. Але татуювання походило з років її справжньої молодості. З тих часів, коли привезені з-за моря риби скалярії були дійсно раритетною диковинкою, багатіїв було небагато, нувориші лишень починали наживати свої статки, і мало хто був у змозі

дозволити собі акваріум. Її татуювання було свого роду метрикою, подумав Геральт, ніжно пестячи скалярію пучками пальців, здивований, що Літта й досі носить його, замість того, аби видалити магічним шляхом. Що ж, подумав, переносячи пестощі у відлеглі від риби райони, зрештою, це приємний спогад про молоді роки. Нелегко позбутись таких спогадів. Навіть, якщо вони вже віджили себе і є патетично банальними.

Оперся на лікоть і придивився уважніше, шукаючи на її тілі інших подібних ностальгічних пам'яток. Не знайшов. Не очікував їх знайти, хотів просто подивитись. Корал зітхнула. Знуджена, судячи з усього, абстрактними і несуттєвими блуканнями його долоні, вхопила руку Геральта, скерувала в місце цілком конкретне і, на її погляд, єдино слушне. Ну і добре, подумав Геральт, пригортаючи чародійку до себе і занурюючи обличчя в її волосся. Смугаста риба, теж мені диво. Ніби нема більш суттєвих речей, яким варто приділити увагу. Про які варто би подумати.

*

Можливо, і моделі кораблів, хаотично подумала Корал, насилу намагаючись опанувати подих, що виривався з грудей. Може, і фігурки солдатиків, може риболовля на штучну мушку. Але те, що має значення… Що дійсно має значення… Це те, як мене обіймає.

Геральт обійняв її. Так, ніби його руки були цілим світом.

*

Першої ночі спали небагато. Навіть коли Літта заснула, відьмак зі сном мав певний клопіт. Рукою обхопила його в талії так міцно, що дихав з трудом, а ногу закинула впоперек його стегон.

Другої ночі була менш пожадливою. Не тримала і не обіймала його так сильно, як напередодні. Ймовірно, вже не боялась, що над ранок втече.

*

- Замислився. Маєш сувору і похмуру міну. Причина?

- Думаю про… Хмм… Натуралізм наших відносин.

- І що з того?

- Відповів. Натуралізм.

- Вжив, здається, слово «відносини»? Справді, вражає значеннєвий обшир цього поняття. На тебе найшов, як чую, смуток посткоїтальний. Стан цілком природній, притаманний всім вищим істотам. У мене, відьмаче, також зараз аж сльоза в очах бринить… Не насуплюйся, розвеселись. Пожартувала.

- Привабила мене… Як самця.

- І що з того?

- Привабила мене. Наче комаху. Фрезійно-абрикосово-магічними феромонами.

- Ти серйозно?

- Не злись. Прошу, Корал.

- Не злюсь. Навпаки. Подумала і мушу визнати, що ти маєш рацію. Так, це натуралізм у чистому вигляді. Тільки все навпаки. Це ти мене одурманив і звабив. З першого погляду. Натуралістично й анімалістично відтанцював переді мною шлюбний танець самця. Підскакував, тупотів ногами, розпускав хвіст…

- Неправда.

- …розпускав хвіст і тріпотів крилами як тетерів. Кукурікав і кудахкав…

- Не кудахкав.

- Кудахкав.

- Ні.

- Так. Обійми мене.

- Корал?

- Що?

- Літта Нейд… Це не справжнє твоє ім’я, правда?

- Моє справжнє було складним для вживання.

- Це як?

- А промов-но швидко: Астрід Літтнейд Асгейррфіннбйорнсдоттір.

- Розумію.

- Сумніваюсь.

*

- Корал?

- Угу?

- А Мозаїк? Звідки взялось її прізвисько?

- Знаєш, відьмак, чого не люблю? Питань про інших жінок. А особливо, коли такі питання задає той, хто лежить зі мною в ліжку. І випитує, замість того, аби зосередитись на тому, на чому власне лежить його долоня. Не наважився би на щось подібне у ліжку з Йеннефер.

- А я не люблю, коли називають певні імена. Особливо, коли…

- Мені перестати?

- Цього не говорив. – Корал поцілувала його в плече.

- Коли потрапила до школи, її звали Аїк, родового імені не пам’ятаю. Ніби не досить того, що ім’я чудернацьке, так ще страждала на порушення пігментації шкіри. Вся щока була поплямована світлими латками, фактично це скидалось на мозаїку. ЇЇ вилікували, ясна річ, вже після першого семестру, чародійка не може мати вад зовнішності. Але злосливе спочатку прізвисько залишилось. І швидко перестало бути злосливим. Вона сама його вподобала. Але годі про неї. Говори мені про мене. Ну, давай.

- Що, давай?

- Говори про мене. Яка я. Красива, правда? Ну, говори!

- Красива. Руда. І веснянкувата.

- Не веснянкувата. Видалила ластовиння за допомогою магії.

- Не все. Про деяке забула. І я його помітив.

- Де йо… Ах. Ну, так. Правда. Дійсно, веснянкувата. Яка я ще?

- Солодка.

- Тобто?

- Солодка. Як вафля з медом.

- Ти часом не жартуєш?

- Подивись на мене. В мої очі. Чи бачиш в них хоч тінь нещирості?

- Ні. І це мене найбільше непокоїть.

*

- Сядь на край ліжка.

- Нащо?

- Хочу тобі віддячити.

- За що?

- За веснянки, які помітив там, де їх помітив. За старанність і детальне… дослідження. Хочу тобі віддячити і відповісти взаємністю. Можу?

- Ну, звісно.

*

Вілла чародійки, як майже всі в цій частині міста, мала терасу, з якої відкривався вид на море. Літта полюбляла просиджувати там годинами, розглядаючи судна на рейді, для чого їй служив чималих розмірів телескоп на штативі. Геральт скоріше не поділяв її захоплення морем і тим, що по ньому плавало, але йому подобалось складати їй компанію на терасі.

Сідав поряд, опліч неї, майже торкаючись обличчям її рудих локонів, насолоджуючись ароматом фрезії та абрикосу.

- Он той галеон, який кидає якір, подивись, - вказувала Корал. – На прапорі блакитний хрест, - то «Гордість Цинтри», певно, в рейсі до Ковіру. А отой когг – це «Алке» з Цидаріса, скоріше за все, везе шкіри. А там, о, це «Фетида» - великий транспортний корабель, місцевий, вантажопідйомністю двісті ластів, каботажний, курсує між Керацком і Настрогом. Там, дивись, саме заходить на рейд, новіградська шхуна «Пандора Парві», гарний, гарний корабель. Подивись у зорову трубу. Побачиш…

- Бачу без телескопа. Я – мутант.

- Ай, правда. Забула. О, там, це галера «Фуксія», тридцять два весла, може вміщувати до чотириста ластів. А отой вишуканий трищогловий галеон – це «Вертіго», приплив з Лан Ексетера. А там, подалі, з амарантовим прапором – то реданський галеон «Альбатрос», три щогли, сто двадцять футів у довжину… Ох, там, дивись, дивись, підіймає вітрила і виходить в море поштовий кліпер «Луна», знаю капітана, частується у Равенги, коли пришвартовується тут. І там знов, дивись, під повними вітрилами, галеон з Повісс…

Відьмак відкинув волосся зі спини Літти. Поволі, однин за одним, розстібнув гачки, стягнув сукню з плечей чародійки. Затим його руки і вся увага повністю зосередились на парі галеонів під повними вітрилами. Галеонів, подібних яким годі було шукати по всіх морських маршрутах, рейдах, портах і реєстрах адміралтейських.

Літта не протестувала. І не відводила очей від окуляру телескопа.

- Поводишся, - промовила за деякий час, - як п’ятнадцятирічний хлопчисько. Ніби вперше їх побачив.

- Для мене кожен раз ніби вперше, - неохоче зізнався. – А п’ятнадцятирічним хлопчиськом так насправді ніколи і не був.

*

- Я родом зі Скелліге, - розказала йому пізніше, вже у ліжку. – Море у мене в крові. Люблю його.

- Мрію колись, - продовжила, - вирушити у плавання. Тільки я одна. Підняти вітрило і вийти в море… Далеко, далеко, аж за обрій. Довкола тільки вода і небо. Мене обдає бризками солона піна хвиль, вітер шарпає волосся, так, ніби це шорсткі чоловічі пестощі. А я одна, абсолютно одна, нескінченно самотня серед чужого і ворожого мені світу. Самотність серед моря відчуженості. Не мрієш про неї?

Ні, не мрію, подумав. Я маю її щодня.

*

Настав день літнього сонцестояння, а за ним – чарівна ніч, найкоротша ніч року, під час якої в лісах розквітав цвіт папороті, а намащені вужачкою нагі дівчата танцювали на мокрих від роси полянах. Ніч коротка, як мить. Ніч шалена і світла від сполохів.

*

Вранці по сонцестоянню прокинувся сам. В кухні на нього чекав сніданок. І не тільки.

- Добрий день, Мозаїк. Чудова погода, правда? Де Літта?

- Сьогодні у тебе вихідний, - відповіла, не дивлячись на нього.

- Моя незрівнянна учителька буде зайнята справами. Допізна. За весь час, який присвятила… приємнощам, вишикувалась черга пацієнток.

- Пацієнток?

- Лікує безпліддя. Та інші жіночі хвороби. Не знав? Ну, тепер вже знаєш. Бажаю доброго дня.

- Зачекай. Хотів би…

- Не знаю, що ти хотів би, - обірвала. – Але це погана думка. Краще, аби ти зі мною і не заговорював. Удавай, що мене взагалі не існує.

- Корал тебе більше не скривдить, обіцяю. Зрештою, її тут нема, вона нас не бачить.

- Вона бачить все, що хоче побачити, для цього їй вистачить пари заклять і артефакт. І не обманюй себе, вважаючи, що маєш на неї хоч якийсь вплив. Для цього треба щось більше, ніж… - кивнула у бік спальні. – Прошу тебе, не вимовляй при ній моє ім'я. Навіть мимоходом. Бо пригадає мені. Хоча б і через рік, але пригадає.

- Якщо так до тебе ставиться… Не можеш просто піти від неї?

- Куди? – насупилась. – До ткацької мануфактури? До кравецької майстерні? Чи одразу до борделю? У мене нікого нема. Я – ніхто. І буду ніким. Тільки вона може це змінити. Я витерплю все… Але не додавай мені проблем, якщо твоя ласка.

- В місті, - глянула на нього за мить, - зустріла твого друга. Того поета, Лютика. Питався про тебе. Непокоївся.

- Ти його заспокоїла? Сказала, що я у безпеці? Що мені нічого не загрожує?

- Навіщо я мусила би брехати?

- Не розумію.

- Ти не є в безпеці. Ти тут, із нею, а тужиш за тією. Навіть коли поряд з нею, думаєш про ту, іншу. Вона про це знає. Але грається в цю забавку, бо це її веселить, а ти чудово підігруєш, ти до біса переконливий. Чи думав про те, що станеться, коли оступишся?

*

- Сьогодні знову ночуєш у неї?

- Знову, - підтвердив Геральт.

- Це вже буде тиждень, знаєш?

- Чотири дні.

Лютик провів пальцями по струнах лютні ефектне глісcандо. Кинув оком по господі. Сьорбнув із кухля, витер ніс від піни.

- Знаю, що це не моя справа, - промовив, нехарактерно як на нього твердо і впевнено. – Знаю, що не мушу втручатись. Знаю, що не любиш, коли хтось втручається. Але про певні речі, друже Геральте, краще не мовчати. Корал, якщо тобі цікаво знати мою думку, належить до того типу жінок, які постійно і на виду мусять носити на собі

таблички із застереженням. Що повідомляють: «Дивитись, але не торкатись». Щось подібне в звіринцях вішають на тераріумах із гримучими зміями.

- Знаю.

- Вона грає з тобою і бавиться тобою.

- Знаю.

- Ти зараз якнайбанальнішим способом скидаєш стрес і забиваєш тугу за Йеннефер, яку не можеш забути.

- Знаю.

- Тоді нащо…

- Не знаю.

*

Вечорами виходили. Часом у парк, часом на припортове узгір'я, часом просто гуляли по Ринку Прянощів.

Разом відвідали остерію „Natura Rerum". Не один раз. Фебус Равенга нарадітись не міг, за його наказом офіціанти догоджали їм, як могли. Геральт нарешті відвідав, яка на смак камбала в чорнилах каракатиці. А потім, гусячі стегенця в білому вині й теляча гомілка з овочами. Спочатку, але недовго, трохи заважала йому нав'язлива і постійна увага інших гостей в залі. Згодом, взяв приклад з Літти і почав її ігнорувати. Вино з місцевих погребів у цьому неабияк допомагало.

Пізніше вертались на віллу. Корал скидала сукню ще в передпокої, повністю оголена прямувала у спальню.

Йшов за нею. Дивився. Полюбляв дивитись на неї.

*

- Корал?

- Що?

- Ходять чутки, що ти завжди можеш бачити те, що забажаєш. Вистачить тобі для того пари заклять і артефакт.

- Цим чуткам, - обперлась на лікоть, глянувши йому в очі, - здається, треба буде знов якийсь суглоб вивернути. Це має чуткам відбити бажання молоти язиком.

- Я тебе дуже прошу…

- Пожартувала, - обірвала. В її голосі не було навіть тіні жартівливості.

- А що такого, - продовжила, - хотів би побачити? Або передбачити? Як довго житимеш? Коли і як помреш? Який кінь виграє Велику Третьогорську? Кого колегія виборців обере правителем Новіграду? З ким зараз Йеннефер?

- Літто.

- Про що йде мова, можу дізнатись?

Розповів їй про крадіжку мечів.

*

Спалах блискавки. За мить із гуркотом пролунав перекіт грому.

Вода у фонтані тихенько плюскотіла, басейн фонтану пах мокрим камінням. Мармурова дівчинка застигла у танці, мокра і блискуча.

- Статуя і фонтан, - поспішила пояснити Корал, - знаходяться тут ані заради моєї любові до претензійного кітчу, ані через данину снобістській моді. Служать конкретним цілям. Статуя символізує мене. В мініатюрі. Коли мені було дванадцять років.

- Хто б міг припустити, що так пречудово розвинешся.

- Це магічний артефакт, дуже сильно пов'язаний зі мною. Фонтан, а конкретніше вода у фонтані, служить мені для дивінації. Я сподіваюсь, знаєш, що це таки в чому полягає дивінація?

- В загальних рисах.

- Крадіжка твоєї зборі відбулась днів десять тому. Для відчитування і аналізу подій минулого, навіть недалекого, найкраще і найвірніше за все служить онейромантія, але для опанування нею потрібен доволі рідкісний талант сновидця, яким я не володію. Сортілегія, або клеромантія, нам тут не допоможе, подібно як і піромантія чи аеромантія, які здебільшого допомагають у передбаченні людської долі, в тому разі, якщо у тебе є якийсь предмет, що тій людині належав… волосся, нігті, клапоть одежі і тому подібне. До предметів, у нашому випадку мечів, це застосувати неможливо.

- А тому, - Літта відкинула з чола руде пасмо, - нам залишається вдатись до дивінації. Яка, маєш це знати, дозволяє бачити і передбачувати події майбутнього. Допоможуть нам у цьому стихії, адже зараз саме грозовий сезон. Поєднаємо дивінацію з цераноскопією. Підійди ближче. Візьми мене за руку і не відпускай. Схились і вдивляйся у воду, але в жодному разі не торкайся її. Сконцентруйся. Думай про свої мечі! Інтенсивно думай про них!

Чув, як скандує закляття. Вода в басейні реагувала, з кожним наступним словом магічної формули пінилась і хвилювалась все сильніше. З дна почали підійматись великі бульби.

Затим поверхня розгладилась і стала каламутною. А відтак повністю прояснилась.

З глибини дивились темні, фіалкові очі. Круті смоляно-чорні локони каскадом спадали на плечі, виблискували, відбиваючи світло наче пір'я павича, звивались і хвилювались при кожнім русі…

- Про мечі, - пригадала Корал тихо і їдко. – Ти мусив думати про мечі.

Вода завирувала, чорноволоса жінка з фіалковими очима розчинилась у тому вирі. Геральт тихо зітхнув.

- Про мечі, - просичала Літта. – Не про неї!

Проскандувала закляття під спалах чергової блискавки. Статуя в фонтані засвітилась молочним світлом, а вода знов угамувалась і роз'яснилась. І тоді побачив.

Свій меч. Рука, що торкається його. Персні на пальцях.

… з метеориту. Ідеально збалансований, вага леза чітко дорівнює вазі ефеса…

Другий меч. Срібний. Та сама долоня.

… сталеве осердя окуте сріблом… По всій довжині леза – рунічні символи…

- Бачу їх, - шепнув голосно, стискаючи руку Літти. – Бачу мої мечі… Дійсно…

- Мовчи, - відповіла сильнішим стисканням його руки. – Мовчи і концентруйся. Мечі зникли. Замість них побачив чорний ліс. Кам'янисту дорогу. Скелі. Одна зі скель, величезна, висока і струнка, підносилась над рештою… Викресана вітрами в чудернацьку форму…

Вода почала пінитись.

Сивуватий чоловік зі шляхетними рисами обличчя, в чорному оксамитовому каптані й обшитому золотом парчовому жилеті, спирається обома долонями на трибуну з червоного дерева. Лот номер десять, оголошує голосно. Абсолютний раритет, небувала знахідка, два відьмацьких меча…

Великий чорний кіт обертається, намагається дотягтись лапкою до медальйона на довгому ланцюжку, що колишеться над ним. На емалевому золотому полі овального медальйона зображений блакитний дельфін *nageant.*

Ріка розкинулась серед дерев, під балдахіном зеленіючих крон і звисаючих над водою гілок. На одній з гілляк непорушно стоїть жінка в довгій вузький сукні.

Вода на мить запінилась і одразу знову прояснилась.

Бачив море трави, безкрайньої, сягаючої горизонту. Бачив її згори, ніби птах… Або з висоти узгір'я. Узгір'я, збоку якого спускалась процесія невиразних постатей. Коли повертали голови, бачив нерухомі обличчя, змертвілі невидющі очі. Були мертві, збагнув раптово. Це була хода мерців…

Пальці Літти знов стиснули його долонь. Наче лещата.

Спалах блискавки. Раптовий порив вітру шарпонув їхнє волосся. Вода в басейні захвилювалась, завирувала, спінилась, піднеслась хвилею, високою наче стіна. І обрушилась просто на них. Відскочили від фонтану, Корал спіткнулась, підтримав її. Прогуркотав грім.

Чародійка викрикнула закляття, махнула рукою. У всьому домі запалало світло.

Вода у басейні фонтану, що за мить до цього кружляла коловоротом, тепер була рівна, спокійна, порушувалась тільки струмком з фонтану, що ліниво дзюркотів. На них, хоч перед цим облиті величезною хвилею, не було жодної краплини.

Геральт важко дихав. Підвівся.

- Наприкінці, - буркнув, допомагаючи чародійці підвестись на ноги. – Той останній образ… Узгір'я і процесія… люди… Не розпізнав… Не маю жодного уявлення, що то могло бути…

- Я також, - відповіла несвоїм голосом. – Але це було не твоє видіння. Це образ призначався мені. Також не уявляю, що може означати. Але маю дивне передчуття, що нічого хорошого.

Грім стих. Гроза віддалялась. У бік суші.

*

- Шарлатанство, вся та її дивінація, - повторив Лютик, підкручуючи кілочки лютні. – Ошуканські омани для наївних. Сила навіювання, нічого більше. Думав про мечі, то їх і побачив. Що ще, наче б то, бачив? Ходу мерців? Страшенну хвилю? Скелю дивної форми? Це якої такої форми?

- Була схожа на велетенський ключ, - відповів відьмак. – Або на частину від геральдичного хреста…

Трубадур замислився. Затим обмакнув палець у пиво. І намалював щось на поверхні стола.

- Щось схоже на це?

- Ха. Навіть дуже схоже.

- А щоб мені! – Лютик вдарив по струнах, звертаючи на себе увагу всієї корчми. – А щоб мене муха вбрикнула! Ха-ха, друже, Геральте! Скільки разів ти витягав мене з халепи? Скільки разів допоміг? Робив мені послугу? Не злічити! Ну, тепер настала моя черга. Може статись, що з моєю поміччю відшукаєш свою славетну зброю.

- Га?

Лютик підвівся.

- Пані Літта Нейд, - твоє нинішнє здобуття, якій складаю свою пошану як видатній ворожці та неперевершеній ясновидці, під час сеансу дивінації, річ то ясна, передбачувана і безсумнівна, вказала місце, яке знаю. Йдемо до Ферранта. Зараз же. Мусить організувати нам аудієнцію, за допомогою своїх таємних зв’язків. І видати тобі дозвіл на виїзд із міста, щоб на пропускному контролі уникнути конфронтації з тими гетерами із кордегардії. Влаштуємо невеличку подорож. Невелику і, в принципі, недалеку.

- Куди?

- Упізнав скелю з твого видіння. Насправді називається останець карстовий. Але місцеві називають її Грифом. Характерна місцина, та ниточка, що веде до оселі персони, яка фактично може щось знати про твої мечі. Місце, в яке направимось, називається Равелін. Тобі це про щось говорить?

Не тільки саме лише виконання, не сама тільки реміснича майстерність цінність відьмацького меча визначає. Подібно до загадкових ельфійських чи теж гном'ячих клинків, секрет яких згинув у віках, меч відьмацький таємничою силою пов'язаний із рукою і помислами відьмака, що володіє ним. І саме завдяки арканам цієї магії стає він здатним повставати на боротьбу проти Темних Сил.

Пандольфо Фортегуерра, *Трактат про холодну зброю*

Відкрию вам один секрет. Щодо відьмацьких мечів. Нісенітниці, що мають вони якусь таємничу силу. І що така це вже відмінна зброя, що кращої за неї годі й шукати. Це все фікція, видумана для замилювання очей. Відомо це мені абсолютно достеменно з перевіреного джерела.

Лютик, *Півсторіччя поезії*

Розділ восьмий

Скалу, що носила назву Гриф розпізнав одразу, була помітна вже здалека.

*

Місце, в яке вони направлялись, розташовувалось менш ніж на півдорозі між Керацком і Цидарісом, трохи на узбіччі від тракту, який з’єднував обидва міста і проходив між лісів та скелястих пустищ. Дорога зайняла у них певний час, який заповнювали балачками. Переважно, у виконанні Лютика.

- Якщо вірити чуткам, - сказав поет, - то відьмацькі мечі мають магічні властивості. Крім вигадок про статеве безсилля, щось правдиве у цьому має бути. Ваші мечі – це ж не звичайні мечі. Прокоментуєш якось?

Геральт притримав кобилу. Знуджена постійним перебуванням у стайні, Плотва щоразу зривалась у галоп.

- Звісно, прокоментую. Наші мечі – це не звичайні мечі.

- Стверджують, - Лютик удав, ніби не почув кпини, - що магічна сила вашої відьмацької зброї, смертельної для страховиськ, з якими боретеся, полягає у сталі, з якої мечі куються. З самого матеріалу, а докладніше, з руди, яка добувається з метеоритів, що впали з неба. Це як? Метеорити – це ж не магічне явище, це явище природне і науково обґрунтоване. Звідки тоді береться вся ця магія?

Геральт подивився на небо, яке темнішало на півночі. Здавалось, що насувається чергова буря. І що ризикують змокнути.

- Якщо я добре пам'ятаю, - відповів питанням, - пройшов навчання з усіх сімох вільних мистецтв?

- І диплом отримав *summa cum laude.*

- Прослухав лекції професора Лінденборга, які входили до складу *quadrivium* астрономії.

- Старого Лінденборга, якого ще називали Опалком? – засміявся Лютик. – Авжеж! Й досі бачу його перед очима, як чеше собі зад і тицяє указкою на мапи і глобуси, монотонно буркочучи. *Sphera Mundi,* ееее, *subdividitur* на чотири Елементарні Плани: План Землі, План Води, План Повітря і План Вогню. Земля разом із Водою формує земну кулю, яку з усіх боків, ееее, оточує Повітря, або *Aer.* Над Повітрям, ееее, простягається *Aether*, Повітря Вогняне *vel* Вогонь. Над Вогнем знаходяться Тонкі Сидеральні Небеса, *Firmamentum* сферичної природи. На них же розміщуються *Erratica Sydera,* блукаючі зірки, і *Fixa Sydera,* зірки нерухомі…

- Не знаю, - хмикнув Геральт, - що більше дивує: твій талант до пародіювання чи пам'ять. Вертаючись до нашого попереднього питання: метеорити, які наш шановний Опалок називав падаючими зірками, *Sydera Cadens,* чи якось так, зриваються з небосхилу і падають вниз, аби заритись у нашу стару-добру землю. По дорозі вони проходять крізь всю решту Планів, або площин елементарних та параелементарних, бо такі також начебто існують. Елементи і параелементи, як відомо, просякнуті потужною енергією джерела усієї магії і надприродної сили, а метеорит, проходячи крізь них, цю енергію поглинає і зберігає. Сталь, яка видобувається з метеориту, так само як і клинок, який кується з цієї сталі, несе в собі силу елементів. Яка є магічною. Весь меч є магічним. *Quod erat demonstrandum.* Зрозумів?

- Ну звісно.

- А тепер забудь. Бо це дурня.

- Що?

- Дурня. Вимисел. Метеорити не лежать під кожним кущем. Більше половини відьмацьких мечів викувані з магнетитових руд. Сам користався саме такими. Є так само добрими, як ті, що зроблені з метеоритів, які впали з неба і пройшли крізь всі сидеритові елементи. Немає абсолютно ніякої різниці. Але залиш цю інформацію при собі, Лютику, дуже тебе прошу. Нікому про це не розповідай.

- Це як? Маю мовчати? Не можеш про таке просити! Який сенс знати про щось, якщо цим знанням не можна похвалитись?

- Прошу тебе. Волію, аби мене вважали за надприродну істоту, озброєну надприродною зброєю. Такого мене винаймають і такому мені платять. Звичайність – все одно, що буденність, а буденність – це дешевизна. Тому прошу, тримай язик за зубами. Обіцяєш?

- Най буде так. Обіцяю.

*

Скалу, що носила назву Гриф розпізнав одразу, була помітна вже здалека.

Насправді, не потрібно було мати багату уяву, щоб простежити її схожість із головою грифа на довгій шиї. Однак більше, як зауважив Лютик, нагадувала гриф лютні або іншого струнного інструмента.

Гриф, як виявилось, був останцем, що височів над гігантським карстовим масивом. Масив цей, – як Геральт пригадав з оповідей, - називали Ельфійською Твердинею, з огляду на його доволі чіткі форми, нагадував руїни прадавніх будівель з мурами, вежами, баштами і тому подібним. Жодної твердині, ельфійської чи будь-якої іншої, тут ніколи не було, дивні форми карстової породи були результатом роботи Природи, від якої, треба було визнати, захоплювало дух.

- Там, внизу, - вказав Лютик, підводячись в стременах. – Бачиш? Це і є наша ціль. Равелін.

Назва була винятково влучною, адже карстові останці формували дивовижно правильної форми великий трикутник, який виступав перед Ельфійською Твердинею наче бастіон. Зсередини трикутника в небо підносилась будівля, що нагадувала форт. Була оточена чимсь, що скидалось на огороджений воєнний табір.

Геральт пригадав чутки, які ходили про Равелін. І про особу, яка мала там свою резиденцію.

З'їхали з гостинця.

За першу загорожу вели кілька входів, і всі вони охоронялись озброєними до зубів стражниками. По строкатій та різнорідній одежі легко було упізнати в них найманців. Їх затримали вже на першому посту. Хоча Лютик голосно повідомив, що у них призначено аудієнцію і особливо наголошував на своїх добрих стосунках із керівництвом, їм звеліли спішитись і чекати. Досить довго. Геральт вже почав проявляти нетерпіння, коли, нарешті, з'явився здоровань із зовнішністю галерника, і наказав їм слідувати за ним. Скоро виявилось, що здоровань повів їх обхідним шляхом, в дальню частину комплексу, звідки доносився гомін й звуки музики.

Перейшли через мостик. Одразу за ним на землі лежав чоловік, напівпритомно мацаючи довкола себе руками. Обличчя його було закривавлене і розпухло так, що очі майже повністю зникли в суцільному набрякові. Важко дихав, з кожним видихом випускав з розбитого носа криваві бульби. Здоровань не приділив жодної уваги лежачому, Геральт з Лютиком також удали, що нічого не помітили. Знаходились в такому місці, де неможна було проявляти надмірної зацікавленості. В справи Равеліну не рекомендувалось пхати носа, адже, за чутками, такий ніс одразу розставався зі своїм хазяїном і залишався там, куди його було встромлено.

Здоровань провів їх через кухню, в якій кухарі носились ніби ошпарені. Булькотіли котли, в яких, як зауважив Геральт, готувались краби, омари і лангусти. В чанах звивались вугрі та мурени, тушкувались у горшках молюски й мідії. Шкварчали на велетенських пательнях шматки м'яса. Прислуга накладала готові страви у миски і підноси і виносила в коридор.

Наступне приміщення було просякнуте ароматами жіночих парфумів та косметики. Перед рядами дзеркал, безупинно теревенячи, крутились і наводили марафет кільканадцять жінок в різних стадіях негліже, враховуючи стадію абсолютну. Тут теж і Геральт, і Лютик зберігали кам’яний вираз обличчя і не надто кидали оком довкола.

В черговій кімнаті їх ретельно обшукали. Стражники, що проводили огляд відрізнялись суворою зовнішністю, професійною поведінкою і рішучими діями. Стилет Геральта конфіскували. У Лютика, який ніколи в житті не носив зброї, відібрали гребінець і штопор. Лютню, поміркувавши, дозволили залишити.

- Перед превелебним стоять стільці, - стали повчати наприкінці. – Сісти на них. Сидіти і не вставати, доки превелебний не дозволить. Не перебивати, коли превелебний говорить. Не відкривати рота, поки превелебний не дасть на це згоду. А тепер заходьте. В ці двері.

- Превелебний? – буркнув Геральт.

- Був колись священиком, - прошепотів у відповідь поет. – Але не переживай, не набрався звичок. Підлеглі мусять його якось називати, а він ненавидить, коли його звуть шефом. Ми не мусимо так до нього звертатись.

Коли увійшли, щось заступило їм дорогу. Це щось було велетенське наче гора та інтенсивно смерділо мускусом.

- Здоров був, Микито, - привітав гору Лютик.

Гігант, названий Микитою, судячи з усього працював приватним охоронцем превелебного шефа, був метисом, результатом схрещення огра і краснолюда. З цього кровозмішення вийшов лисий краснолюд зростом чималим вище за сім футів, абсолютно без шиї, з кучерявою бородою, з іклами, що стирчали наче у дикого кабана, і руками, які сягали колін. Такі гібриди траплялись вкрай рідко, як вважалось, ці види були повністю генетично несумісні, тому щось подібне до Микити не могло з'явитись на світ природним шляхом. Не обійшлось без допомоги винятково сильної магії. Магії, до речі, забороненої. За чутками, більшість чародіїв цю заборону ігнорували. Геральт зараз на власні очі бачив доказ того, що чутки не брехали.

Всілись, відповідно з протоколом, на двох плетених стільцях. Геральт озирнувся, роздивляючись. В дальньому кінці кімнати, на великій кушетці, дві голі панянки пестили одна одну. На них споглядав, одночасно годуючи пса, малий, непоказний, сутулий і непримітний чоловік в просторих, квітчасто вишитих шатах і фесці з китицею. Згодувавши собаці останній шматок омара, чоловік витер руки і повернувся.

- Вітаю, Лютик, - промовив, сідаючи перед ними на чимсь, що скидалось на трон, хоча й плетений. – Моє шанування, пане Геральте з Рівії.

Превелебний Пирал Пратт, вважався – й не без підстав – головою організованої злочинності всього регіону, мав вигляд купця, який свого часу торгував текстилем, а зараз вийшов на пенсію. На зборищі текстильних купців-пенсіонерів нічим би не відрізнявся від решти й не мав би причин скидатись на чужака. Принаймні, здалеку. Якщо ж придивитись до Пирала Пратта ближче, - можна було помітити те, чого купці з текстилю зазвичай не мали. Застарілий, бляклий білуватий слід від удару ножем на вилиці. Недобрий і ворожий вираз вузьких уст. Світлі, жовтаві очі, нерухомі як у пітона.

Довгий час ніхто не порушував мовчанки. Десь з-за стіни доносилась музика, було чутно гомін.

- Радий бачити і вітаю вас обох, - нарешті порушив тишу Пирал Пратт. Його голос видавав давню і міцну любов до дешевого й погано дистильованого алкоголю.

- Особливо радий бачити тебе, співаче. – Превелебний посміхнувся Лютику. – Не бачились з дня весілля моєї онучки, який прикрасив своїм виступом. А я саме думав про тебе, бо чергова моя онука щось також поспішає із заміжжям. Сподіваюсь, що по старій дружбі й цим разом не відмовиш. Ну як? Заспіваєш на весіллі? Не потрібно буде просити тебе так довго, як і вперше? Не доведеться тебе знов... переконувати?

- Заспіваю, заспіваю, - поспішив запевнити Лютик, трохи зблідши.

- А сьогодні, - продовжив Пратт, - я гадаю, прийшов питатись про моє здоров'я. Кепське воно, оте моє здоров'я.

Лютик і Геральт втримались від коментарів. Огрокраснолюд тхнув мускусом. Пирал Пратт важко зітхнув.

- Маю, - сповістив, - виразку шлунка і анорексію, тож розкішні страви вже не для мене. Знайшли хворобу печінки і заборонили пити. На додачу, маю грижу міжхребцевих дисків, хребців шиї і попереку, тож полювання та інші екстремальні види спорту викреслені з мого списку забав. Всі ці ліки та препарати пожирають купу грошей, які раніше витрачав на азартні ігри. Свистулька, щоправда, зізнаюсь, ще встає, але скільки треба докласти роботи, аби встала! Тепер це більше виснажує, ніж тішить… То, що мені лишається? Га?

- Політика.

Пирал Пратт розсміявся так, що аж затремтіла китиця на фесці.

- Браво, Лютик. Як завжди – в яблучко. Політика, о так, це зараз саме для мене. Спочатку не викликала у мене прихильного ставлення. Думав, не впораюсь, тому вирішив інвестувати в борделі. Часто бував серед політиків і з багатьма знайомий особисто. І переконався, що краще мати справу зі шльондрами, бо шльондри мають хоч якусь гідність та принципи. А з іншого боку, в борделі не так приємно правити, як в ратуші. А правити хочеться, як не світом, то хоч повітом, як той казав. Як у старій приказці: якщо не можеш їх побороти, то приєднайся до них.

Замовк, глянув на кушетку, витягнувши шию.

- Не сачкувати, дівчатка! – прикрикнув. – Не прикидатись! Більше, більше запалу! Хмм… На чому я зупинився?

- На політиці.

- Ага, дійсно. Але політика політикою, а в тебе, відьмаче, поцупили твої славетні мечі. Чи не з цього приводу маю честь тебе тут бачити?

- Саме з цього.

- Мечі вкрали, - похитав головою Пратт. – Болісна втрата, як гадаю? Очевидно, що болісна. І непоправна. Ха, завжди говорив, що в Керацку злодій на злодії. Тамтешні люди, дай їм тільки шанс, вкрадуть все, що надійно не прибито цвяхами. А як буде прибито, то на цей випадок завжди мають при собі обценьки.

- Сподіваюсь, слідство триває? – продовжив за мить. – Керує ним Феррант де Леттенхоф? Однак, подивіться правді в очі, панове. Не треба чекати дива від Ферранта. Без образ, Лютику, але твій кревняк був би набагато кращим бухгалтером, аніж слідчим. У нього нічого нема, крім книжок, кодексів, параграфів, постанов, ну і всі ці його докази, докази і ще раз докази. Як в тій байці про козу і капусту. Не чули? Якось закрили козу в одній коморі з качаном капусти. На ранок від капусти і духу не лишилось, а коза сере зеленим. Але доказів бракує і свідків нема, тож справу закрито, *causa finita*. Не хочу наврочити, відьмаче Геральте, але справа крадіжки твоїх мечів може закінчитись так само.

Геральт і цього разу не прокоментував.

- Перший меч, - Пирал Пратт почесав підборіддя рукою, усіяною перснями, - сталевий. Сталь сидеритова, з метеоритної руди. Викутий в Махакамі, в краснолюдських кузнях. Загальна довжина сорок із половиною дюймів, клинок довгий – двадцять сім і чверть. Ідеально збалансований, вага леза чітко дорівнює вазі ефеса, загальна вага меча десь трохи менше сорока унцій. Руків'я і гарда виконані просто, але елегантно.

- І другий меч, ідентичної довжини й ваги, срібний. Частково, звичайно. Сталеве осердя, окуте сріблом, лезо також сталеве, чисте срібло занадто м'яке, щоб його можна було добре нагострити. На гарді та вздовж всього клинка видніються рунічні знаки та символи, які мої експерти не змогли ідентифікувати, але вони є безсумнівно магічними…

- Детальний опис. – Геральт сидів з кам’яним лицем. – Такий, ніби ти бачив мечі на власні очі.

- Власне я їх і бачив. Мені їх принесли і запропонували купити. Посередник, що представляв інтереси попереднього власника, - особа з бездоганною репутацією, яку я особисто знаю, повідомила, що мечі отримані легально, що походять вони зі знахідки в Фен Карн, старовинного некрополя в Соддені. В Фен Карн знаходять безліч скарбів і артефактів, тож не я мав жодних підстав до сумнівів щодо достовірності. Але мав певні підозри. І мечі не купив. Слухаєш мене, відьмаче?

- З усією увагою. Чекаю на розв'язку. І на подробиці.

- Розв'язка наступна: так на так. Подробиці вартують грошей. Інформація має свій цінник.

- Ну, знаєш, - зайшовся Лютик. – Я до тебе звернувся по дружбі, а ти старому другові в біді…

- Інтерес – це інтерес, - обірвав його Пирал Пратт. – Сказав вже, інформація, якою володію, має свою ціну. Хочеш довідатись щось про долю своїх мечів, відьмаче з Рівії, мусиш за це заплатити.

- І яка ціна вказана на ціннику?

Пратт витягнув з кишені велику золоту монету і віддав огрокраснолюдові. Той без жодних зусиль розламав її пальцями, як печиво. Геральт заперечно похитав головою.

- Банальщина на кшталт ярмаркового балагану, - процідив. – Всучиш мені половину монети, а хтось, колись, може через кілька років, з'явиться з другою половиною. І зажадає, щоб виконав його бажання. Яке мушу виконати беззастережно. Не вийде. Якщо це і є твоя ціна, то ми не домовимось. *Causa finita*. Йдемо, Лютик.

- Не зацікавлений в тому, аби відшукати мечі?

- Не настільки.

- Підозрював щось подібне. Але варто було спробувати. Маю іншу пропозицію. Цього разу вже не відмовишся.

- Йдемо, Лютик.

- Вийдеш, - Пратт вказав кивком голови, - але в інші двері. В оці. Роздягнений. В самому спідньому.

Геральтові здавалось, що контролює свій вираз обличчя. Вочевидь, помилявся, бо огрокраснолюд раптом застережливо загарчав і рушив на нього, розкинувши лапи й тхнучи вдвічі сильніше.

- Це якась насмішка, - голосно заявив Лютик, який в компанії відьмака завжди ставав зухвалим і нахабним.

- Глузуєш з нас, Пирал. Тому зараз ми попрощаємось і вийдемо. Крізь ті самі двері, через які увійшли. Не забувайся, ким ти є! Йдемо!

- Не раджу, - похитав головою Пирал Пратт. – Ти не надто розумний, це вже ми якось з'ясували. Але, щоб не робити спроби зараз вийти, розуму в тебе вистачить.

Щоб підкреслити серйозність слів шефа, огрокраснолюд показав їм кулак. Розміром з кавун. Геральт мовчав. Вже більше хвилини придивлявся до велетня,

вишукуючи на його туші вразливе для копняка місце. Бо скидалось на те, що без копняків не обійдеться.

- Ну, добре. – Пратт жестом притримав охоронця. – Піду на поступки, викажу свою добру волю і прагнення досягти компромісу. Тут сьогодні зібралась вся еліта промисловості, торгівлі та фінансів, політики, шляхта, духовенство, навіть один принц, інкогніто. Обіцяв їм видовище, якого в житті не бачили, а відьмака в самих підштаниках вони точно не бачили. Але най буде по-твоєму, піду назустріч: вийдеш голий по пояс. За це отримаєш обіцяну інформацію, негайно ж… Більше того, в якості бонусу…

Пирал Пратт взяв зі столу аркушик паперу.

- В якості бонусу, отримаєш двісті новіградських корон. У відьмачий пенсійний фонд. Будь-ласка, це чек на пред'явника, в банку Джанкарді, отримати готівкою можна в будь-якій їхній філії. Що скажеш?

- Навіщо питаєш? – примружив очі Геральт. – Дав чітко зрозуміти, що відмовитись не можу.

- Ти правильно зрозумів. Я сказав, що від цієї пропозиції вже не відмовишся. До всього цього, вона видається мені взаємовигідною.

- Лютику, візьми чек. – Геральт розстібнув і скинув куртку. – Говори, Пратт.

- Не роби цього, - Лютик зблід ще більше. – Ти знаєш, що на тебе чекає там, за тими дверима?

- Говори, Пратт.

- Як вже казав, - превелебний розвалився на своєму троні, - відмовився купувати мечі у посередника. Але, як зауважив раніше, це була особа мені близька і шанована, тому запропонував інший, дуже вигідний спосіб їх продати. Порадив, аби їх попередній власник виставив мечі на аукціоні. В аукціонному домі братів Борсодих, у Новіграді. Найбільший і найвідоміший серед колекціонерів аукціон, зі всього світу туди з'їжджаються поціновувачі раритетів, антикваріату, рідкісних творів мистецтва, унікальних виробів та всіляких диковинок. Щоби додати якийсь шедевр до своєї колекції, ці диваки шалено торгуються, різні екзотичні речі часом йдуть у Борсодих за неймовірні суми. Ніде не вдасться продати дорожче, ніж у них.

- Говори, Пратт. – Відьмак зняв сорочку. – Слухаю уважно.

- Аукціон в домі Борсодих відбувається раз на квартал. Найближчий буде п'ятнадцятого липня. Злодій обов'язково з'явиться там з твоїми мечами. Якщо пощастить, зможеш відібрати, поки не виставив їх на продаж.

- І це все?

- Це і так немало.

- Інформація про особу викрадача? Або посередника?

- Інформації щодо особи викрадача не маю, - відрізав Пратт. – А посередника не викажу. Тут свої інтереси, закони, правила, які не менш важливі ніж правила чесної торгівлі. Я би зганьбив свою репутацію. Я розповів тобі достатньо, ти отримав набагато більше, ніж я зажадав від тебе. Проведи його на арену, Микито. А ти ходи зі мною, Лютику, також подивимось. Чого чекаєш, відьмак?

- Я так розумію, мушу виходити без зброї? Ніби не досить того, що голий по пояс, так ще і з голими руками?

- Пообіцяв гостям, - пояснив Пратт повільно, наче дитині, - щось таке, чого ніхто до цього в житті не бачив. Озброєного відьмака всі вже бачили.

- Ясно.

Знаходився на арені, на піску, в колі, яке утворювали вкопані в землю колоди, осяяному мерехтливим світлом численних ліхтарів, підвішених на залізних прутах. Чув крики, привітання, аплодисменти й свистіння. Бачив над ареною обличчя, відкриті роти, збуджені погляди.

Навпроти нього, на протилежному краю арени, щось поворухнулось. І накинулось.

Геральт ледве встиг скласти передпліччя в Знак Геліотропу. Чари відбили й відкинули атакуючу тварюку. Публіка скрикнула в унісон.

Двоногий ящур був схожий на віверну, але менший за неї, розміром з великого дога. Проте, мав набагато більшу, ніж у віверни, голову. Набагато зубастішу пащу. І набагато довший хвіст, на кінчику тонкий як батіг. Цим хвостом ящур енергійно вимахував, замітаючи пісок, ляскав по колодах. Нахиливши голову, кинувся на відьмака знов. Геральт був напоготові, вдарив його Знаком Аард, відкинувши потвору. Але ящур встиг шмагонути його кінцем хвоста. Публіка знов закричала. Жінки заверещали. Відьмак відчув, як на голому плечі розпухає валик, товщиною з ковбасу. Вже розумів, для чого йому наказали роздягтись. Розпізнав також і супротивника. Ним був вігілозавр, - спеціально виведений шляхом магічних мутацій ящур, призначенням якого була охорона і сторожування. Справа виглядала кепсько. Вігілозавр вважав арену тим місцем, яке мав охороняти. Геральт був чужинцем, якого потрібно було знешкодити. А в разі необхідності – знищити. Вігілозавр кружляв ареною, терся об колоди, люто сичав. Атакував, миттєво, не лишаючи часу на Знак. Відьмак спритно

відскочив від зубастої пащі, але не зміг уникнути чергового удару хвостом. Відчув, як поряд із першим набрякає другий валик.

Знак Геліотропа знов стримав атакуючого вігілозавра. Ящур зі свистом хльоснув хвостом. Геральт вловив на слух зміну тональності свисту, почув його за секунду до того, як кінцем хвоста цвигонув його по спині. На мить осліп від болю, по спині потекла кров. Публіка шаленіла.

Знаки ставали щодалі слабшими. Вігілозавр кружляв навколо нього так швидко, що відьмак ледве поспівав. Вдалось увернутись від двох ударів хвостом, третього уникнути не зміг, знов дістав у лопатку і знов гострим краєм батога. Кров текла по спині струмками. Публіка ревіла, глядачі верещали й підскакували. Один, щоб краще бачити, сильно перехилився через поруччя, обпершись на сталевий прут, на якому висів ліхтар. Прут відламався і разом з ліхтарем звалився на арену. Прут увіткнувся в пісок, ліхтар впав просто на голову вігілозавра, заливши її вогнем. Ящур стряхнув його, розсипаючи довкола фонтани іскор, засичав, витираючи голову об дерев’яну огорожу арени. Геральт миттєво скористався можливістю. Вирвав прут із піску, коротко розбігся, стрибнув і з розмаху всадив залізяку в череп ящура. Прут пройшов навиліт.

Вігілозавр заборсався, конвульсивно задриґав передніми лапами, намагаючись позбутись залізяччя, яке продірявило йому мізки. В безпорадному метушінні гепнувся об колоду і вгризся у дерев’яний брус. Ще деякий час бився в конвульсіях, рив кігтями пісок і шмагав хвостом. Потім затих.

Стіни тремтіли від аплодисментів та радісних вигуків.

Покинув арену по спущеній драбині. Ошаліла публіка оточила його з усіх боків. Хтось поплескав його по набряклому плечу, насилу втримався від того, аби не дати йому по зубах. Молода дівчина поцілувала його в щоку. Інша, ще молодша, витерла кров з його спини батистовою хустинкою, яку одразу розгорнула, тріумфально демонструючи подружкам. Ще одна, набагато старша, зняла зі зморшкуватої шиї кольє, спробувала вручити йому. Вираз його обличчя змусив її поспіхом розчинитись у натовпі. Засмерділо мускусом, крізь тисняву, наче корабель крізь саргаси, продирався огрокраснолюд Микита. Затулив собою відьмака, провівши до виходу. Викликаний медик оглянув Геральта, наклав шви. Лютик був надзвичайно блідий. Пирал Пратт - спокійний. Ніби нічого не сталось. Але вираз обличчя відьмака знов мусив говорити сам за себе, тому поспішив із поясненнями.

- Між іншим, - сказав, - той самий прут, був підпиляний та нагострений, і впав на арену за моїм наказом.

- Дякую, що так поспішно.

- Гості були на сьомому небі. Навіть бурмістр Коппенрат був задоволений, аж світився, а цього сучого сина задовольнити важко, завжди носом крутить, похмурий як бордель в понеділок вранці. Ха, вважай, посада радника вже у мене в кишені. А може і щось вище за радника, якщо… Не виступиш за тиждень, Геральте? З подібним номером?

- Тільки в тому разі, - відьмак поворушив плечем, яке пекельно боліло, - якщо замість вігілозавра на арену вийдеш ти, Пратт.

- Жартівник, ха-ха. Лютик, чув, який він жартівник?

- Чув, - підтвердив поет, дивлячись на спину Геральта і стискаючи зуби. – Але це був не жарт, він говорив цілком серйозно. Я теж, цілком серйозно, повідомляю тобі, що на урочистостях з приводу весілля твоєї онуки співати не стану. Після того, що заподіяв Геральтові, можеш забути про це. Як і про всі інші урочистості, включно з хрестинами і поминками. Враховуючи твої власні.

Пирал Пратт зиркнув на Лютика і в його зміїних очах щось спалахнуло.

- Не виявляєш поваги, співаче, - процідив. –Знову не виявляєш поваги. Напрошуєшся на чергову лекцію з цього питання. Щоб навчився…

Геральт наблизився, став навпроти. Микита засопів, підняв кулак, засмердів мускусом.

Пратт жестом заспокоїв його.

- Ганьбиш свою репутацію, Пратт, - промовив голосно відьмак. – Задовольнили інтерес, класично, відповідно до прийнятих законів і правил, не менш важливих, ніж правила чесної торгівлі. Твої гості отримали задоволення від спектаклю, ти здобув престиж і перспективи на посаду в міському уряді. Я отримав необхідну інформацію. Так на так. Всі сторони задоволені, прийшла пора розпрощатись без злоби і жалю. Замість цього, ти вдаєшся до погроз. Ганьбиш себе, Пратт. Йдемо, Лютику.

Пирал Пратт злегка зблід. Затим повернувся до них спиною.

- Мав намір, - кинув крізь плече, - запросити вас на вечерею. Але здається, що ви надто поспішаєте. Тож, до побачення. Радійте тому, що дозволяю вам безкарно покинути Равелін. Зазвичай караю за неповагу. Але не стану вас затримувати.

- Це правильне рішення.

Пратт повернувся.

- Що, перепрошую?

Геральт дивився йому в очі.

- Ти не надто розумний, хоч і звик вважати інакше. Але для того, аби не намагатись мене затримати, розуму в тебе вистачить.

*

Щойно минули карстовий масив і доїхали до придорожніх тополь, як Геральт стримав коня, прислухався.

- За нами їдуть.

- Дідько! – скреготнув зубами Лютик. – Хто? Найманці Пратта?

- Неважливо, хто це. Давай, чимдуж жени коня до Керацка. Най кузин прихистить тебе. Вранці сходи з чеком у банк. Після цього зустрінемось «Під Крабом і Сарганом».

- А ти?

- Не турбуйся про мене.

- Геральте…

- Без зайвих розмов, жени коня. Давай, лети!

Лютик послухався, схилився в сідлі й пустив коня в галоп. Геральт розвернувся, очікував спокійно.

З темряви винирнули постаті вершників. Шістьох вершників.

- Відьмак Геральт?

- Це я.

- Поїдеш із нами, - прохрипів найближчий. – Тільки без дурниць, добре?

- Відпусти поводдя, бо буде боляче.

- Без дурниць! – Вершник відсмикнув руку. – І без галасу. Ми представники закону і порядку. А не якісь головорізи. Діємо за наказом принца.

- Якого принца?

- Дізнаєшся. Їдь за нами.

Поїхали. Принц, пригадав Геральт, якийсь принц саме перебував у Равеліні, інкогніто, як зауважив Пратт. Справа виглядала кепсько. Контакти з принцами рідко виявлялись приємними. І майже ніколи не закінчувались добре.

Далеко не від’їхали. Спинились біля корчми на роздоріжжі, яка пахла димом і виблискувала вогниками вікон. Увійшли всередину, там було майже пусто, якщо не враховувати кількох купців, які були зайняті пізньою вечерею. Вхід у альков сторожили двоє озброєних людей в блакитних плащах, одяг ідентичного крою і кольору носив і ескорт Геральта. Зайшли.

- Ваша Високосте…

- Вийдіть. А ти сідай, відьмаче.

Чоловік, який сидів за столом, носив плащ, схожий на одяг своїх військових, але з багатшим оздобленням. Обличчя було приховано під каптуром. Це було зайвим. Каганець на столі освітлював тільки Геральта, таємничий принц залишався в затінку.

- Бачив тебе на арені у Пратта, - сказав. –Дійсно, видовище було вражаюче. Цей високий випад і удар згори, всією вагою тіла… Залізяка, хоч і звичайний собі прут, пройшла крізь череп дракона як крізь масло. Думаю, якби то була, принаймні, бойова рогатина чи спис, то і крізь кольчугу пройшла би, а може, навіть, крізь обладунки… Як гадаєш?

- Ніч надворі. Ніяк не гадаю, час спати.

Чоловік у затінку приснув зі сміху.

- В такому разі, не будемо зволікати. Перейдемо до справи. Ти мені потрібний. Ти, відьмак. Для твоєї відьмацької роботи. А справа дивним чином складається так, що я тобі також потрібний. Можливо, навіть, більше потрібний, ніж ти мені.

- Я королівський син Ксандер, принц Керацка. Маю бажання, і це нестримне бажання, стати Ксандером Першим, королем Керацка. На сьогодні, на мій превеликий жаль, і на жаль всієї країни, королем Керацку є мій батько, Білогун. Старий досі повний сил, здатен правити, тьху-тьху, щоб не наврочити, ще років з двадцять. Не маю ані часу, ані бажання чекати так довго. Ба! Хоч би й чекав, не можу бути впевненим, що справа завершиться на мою користь, адже татусь кожної миті може призначити спадкоємцем когось іншого, бо має багату колекцію нащадків. І саме зараз планує обзавестись черговим; на свято Ламмас запланував королівське весілля, з шиком та помпою, які собі країна дозволити не може. Він, скнара, який виходить до вітру в парк, щоб зберегти емаль на нічному горщику, виділяє гори золота на весільні гуляння. Спустошує скарбницю. Я буду кращим королем. Вся сіль в тому, що хочу ним бути зараз. Якнайшвидше. І для цього мені потрібен ти.

- В переліку послуг, які надаю, немає організації державних переворотів. Ані царевбивства. Саме це, найвірогідніше, принц мав на увазі.

- Хочу бути королем. Щоб я зміг ним стати, мій батько мусить перестати ним бути. А мої брати мусять бути виключені зі списку престолонаслідників.

- Царевбивство плюс братовбивство. Ні, мій принце. Мушу відмовити. Шкода.

- Неправда, - гаркнув із темряви королевич. – Тобі не шкода. Ще ні. Але ти ще пошкодуєш, я обіцяю.

- Принц має прийняти до уваги той факт, що загрожувати мені смертю нерозумно.

- Хто тут говорить про смерть? Я королевич і принц, а не вбивця. Я говорю про можливість вибору. Або моя ласка, або неласка. Зробиш те, чого жадаю, - будеш тішитись моєю ласкою. А вона тобі, повір, ой як потрібна. Зараз, коли на тебе чекає судовий процес і вирок за фінансові розкрадання. Декілька наступних років проведеш, це я тобі гарантую, веслуючи на галерах. Мені здається, ти думав, що вже викрутився? Що справа твоя закрита, що відьма Нейд, яка заради втіхи дозволила себе трахати, забрала позов та й квит? Помиляєшся. Альберт Смулька, міський голова з Ансегісу, написав зізнання. В ньому фігуруєш ти.

- Те зізнання фальшиве.

- От тільки довести це буде важко.

- Доводити потрібно провину. Не невинуватість.

- Хороший жарт. Дійсно, дотепний. Але я би не сміявся так на твоєму місці. От поглянь. Оце ось, – королевич звалив на стіл стос паперів, - документи. Завірені зізнання, протоколи допитів свідків. Місцевість Цизмар, наймано відьмака, вбито левкроту. В рахунку значиться сімдесят корон, в дійсності виплачено п’ятдесят п’ять, надлишок поділений навпіл з місцевим урядником. Селище Сотонін, гігантський павук. Згідно виставленого рахунку, вбитий за дев’яносто, а фактично, за зізнанням війта, за шістдесят п’ять. В Тібергієні була вбита гарпія, виставлено сто корон, в дійсності виплачено сімдесят. І твої більш ранні подвиги та шахрайства: вампір з замку Петрелштайн, якого взагалі ніколи не існувало, а коштував бургграфові кругленьку тисячу оренів. Вовкулака з Гуаммез, якого за сто корон нібито звільнено від прокляття і магічним чином повернено до людської подоби, - справа досить підозріла, адже якось вже надто дешево за зняття таких чар. Ехінопс, чи, вірніше, щось, що приніс війтові в Мартінделкампо і назвав ехінопсом. Гуль з цвинтару під містечком Зграгген, який обійшовся місцевій владі у вісімдесят корон, хоча ніхто не бачив його труп, бо його зжерли, ха-ха, інші гулі. Що скажеш, відьмак? Це все докази.

- Принц помиляється, - спокійно заперечив Геральт. – Це не докази. Це сфабриковані наклепи, при цьому сфабриковані непрофесійно. Ніколи не працював у Тібергієні. Про селище Сотонін вперше чую. Таким чином, всі виставлені рахунки звідти – це явна фальсифікація, довести це буде неважко. А труп вбитого мною гуля зі Зграггена дійсно був зжертий, ха-ха, іншими гулями, бо саме так, а не інакше, ха-ха, у гулів заведено. Але відтоді прах похованих на тамтешнім цвинтарі небіжчиків ніхто не

турбує, оскільки вцілілі гулі звідти пішли. Решту маячні, яка написана в цих документах, навіть не хочу коментувати.

- На підставі цих паперів, - королевич поклав долоню на стос, - буде відкрито провадження. Яке триватиме довго. Чи докази виявляться правдивими? Хто знає? Який буде вирок? Кого це обходить? Немає значення. Значення має сморід, який розійдеться навкруги. Який буде тягнутись за тобою до останнього твого подиху.

- Деякі люди, - продовжив, - бридились тобою, але були вимушені ставитись толерантно, ставитись як до меншого зла, як до вбивці страшних потвор. Деякі не виносили тебе, відчували відразу і огиду до нелюда-мутанта. Інші – панічно тебе боялись і ненавиділи за свій власний страх. Це все відійде у небуття. Легенди про вправного вбивцю та репутація злого чаклуна полетить за вітром, залишиться тільки огида і страх. Запам’ятають тебе виключно як жадібного злодюгу і шахрая. Той, хто вчора боявся тебе і твоїх заклять, хто відводив очі, хто плював через плече і тягнувся за оберегом, щойно побачить тебе, завтра буде реготати, штурхаючи приятеля ліктем. Дивись, йде відьмак Геральт, той нікчемний крутій і ошуканець! Якщо ти не пристанеш на мої умови і не виконаєш завдання, я знищу тебе, відьмаче. Зруйную твою репутацію. Якщо не зробиш мені послугу. Вирішуй. Так чи ні?

- Ні.

- Най тебе не вводить в оману думка, що тобі якось допоможуть зв’язки з Феррантом де Леттенхофом або з рудою магічкою-коханкою. Прокуратор не ризикуватиме своєю кар’єрою, а відьмі Капітул заборонить втручатись з цю кримінальну справу. Ніхто тобі не допоможе, коли запуститься судова машина. Я все сказав, слово за тобою. Так чи ні?

- Ні. Остаточно, ні, мій принце. Людина, що ховається в алькові, може вже вийти.

Королевич, на подив Геральта, зареготав. І хлопнув долонею по столі. Скрипнули дверцята, з прилеглого до кімнати алькову винирнула постать. Впізнав її навіть у пітьмі.

- Виграв парі, Феррант, - сказав принц. – По виграш звернись завтра до мого секретаря.

- Вельми дякую, Ваша Високосте. – відповів з легким поклоном Феррант де Леттенхоф, королівський прокуратор. – Однак, я розглядав наше парі у категоріях виключно символічних. Аби підкреслити, наскільки твердо впевнений у своїй правоті. Мова не йшла про гроші…

- Гроші, які виграв, - перервав принц, - для мене також є лише символом, так само як і викарбуваний на них знак новіградського монетного двора й профіль нинішнього правителя. Знай також, знайте ви обидва, що я також виграв. Відшукав щось, що вважав безповоротно втраченим. А саме - віру в людей. Феррант, Геральте з Рівії, був абсолютно певен, що ти відреагуєш саме так. Я ж, зізнаюсь, вважав його наївним. Був переконаний, що ти зламаєшся.

- Всі щось виграли, - кисло сказав Геральт. – А я?

- Ти теж, - посерйознішав принц. – Розкажи йому, Феррант. Поясни, що до чого.

- Його Високість, присутній тут принц Егмунд, - роз'яснив прокуратор, - вирішив на якусь мить удати з себе Ксандера, свого молодшого брата. Так само, символічно, і позосталих братів, які претендують на трон. Принц підозрював, що Ксандер або хтось ще з-поміж родичів зажадає дістатись трону, скориставшись допомогою відьмака, який так влучно опинився під рукою. Тому вирішили щось таке… інсценувати. І тепер знаємо, якби дійшло до такого… Якби хтось дійсно запропонував тобі негідну пропозицію, ти не купишся на обіцянки королівської ласки. І не злякаєшся погроз і шантажу.

- Розумію, - кивнув відьмак. – І схиляю чоло перед талантом. Принц досконало вжився в роль. Все те, що говорив про мене, про враження, яке справляю на нього, я не відчув і тіні акторської гри. Навпаки. Відчував саму щирість.

- Маскарад мав свою ціль. – Порушив ніякову мовчанку Егмунд. – Ціль досягнута і я не збираюсь перед тобою звітувати. Ти також отримаєш свій зиск. Фінансовий. Оскільки маю намір винайняти тебе. І щедро заплатити за твої послуги. Розкажи йому, Феррант.

- Принц Егмунд, - промовив прокуратор. – побоюється замаху на життя батька, короля Білогуна, до цього може дійти під час проведення запланованих на свято Ламмас королівських урочистостей з приводу весілля. Принц почувався би спокійніше, якби в цей час безпекою короля опікувався… хтось такий, як відьмак. Так, так, не перебивай, нам відомо, що відьмаки не займаються приватною охороною, що їхнє призначення – охорона людей від загрози з боку монстрів магічних, надприродних і неприродних…

- Так пишеться в книжках, - нетерпляче перервав принц. – В житті траплялось різне. Відьмаків винаймали для охорони караванів, шлях яких пролягає крізь пустелі й пустища, що в них аж кишить від монстрів. Однак, бувало, що замість страховиськ, купців атакували звичайні головорізи, а відьмаки в принципі не були проти

відлупцювати і їх. Я маю підозри, що під час весілля на короля можуть напасти… василіски. Погодишся захистити від василісків?

- Це залежить.

- Від чого?

- Від того, чи не буде надалі тривати все це інсценування. І чи я не стану об'єктом чергової провокації. З боку якогось із позосталих братів, наприклад. Талант до перевтілення, як вважаю, не рідкість у вашій родині.

Феррант хмикнув. Егмунд гепнув кулаком об стіл.

- Не перегинай палицю, - гаркнув. – І не забувайся. Запитав, чи погодишся. Відповідай!

- Я міг би, - кивнув Геральт, - взятись за охорону короля від гіпотетичних василісків. Нажаль, в Керацку у мене вкрали мечі. Королівська служба досі не змогла натрапити на слід викрадача і якось слабо просунулась в цьому напрямку. Без мечів оборонити нікого не зможу. Таким чином, вимушений відмовити з об'єктивних причин.

- Якщо заковика тільки в мечах, то проблем не буде. Відшукаємо їх. Правда ж, пане прокураторе?

- Безумовно.

- От бачиш. Королівський прокуратор безумовно гарантує. Що скажеш тепер?

- Най спершу мені повернуть мечі. Безумовно.

- Ну ти й упертюх. Ну добре. Зазначаю, що за свої послуги одержиш плату і запевняю, що не вважатимеш мене скупердяєм. Щодо додаткових бонусів, то деякі отримаєш одразу, в якості авансу, як доказ моєї доброї волі. Твою судову справу можеш вважати закритою. Треба дотриматись всіх формальностей, а бюрократія не розуміє такого поняття як поспіх, та попри це ти можеш вже зараз вважати себе вільною від усіх підозр людиною, яка має повну свободу пересування.

- Красно дякую. А зізнання і рахунки? Левкрота з Цизмар, вовкулака з Гуаамез? Що з документами? З тими, які принц використав у якості… театрального реквізиту?

- Документи, - Егмунд подивився йому в очі, - тимчасово залишаться у мене. В безпечному місці. Безумовно.

*

Коли повернувся, дзвін короля Білогуна саме пробив північ.

Корал, треба віддати їй належне, побачивши його спину, зберегла спокій і рівновагу. Вміла контролювати себе. Навіть голос не змінився. Майже не змінився.

- Хто це з тобою зробив?

- Вігілозавр. Такий ящур…

- Ящур накладав тобі шви? Дозволив себе зашити ящурові?

- Шви накладав медик. А ящур…

- До біса твого ящура! Мозаїк! Скальпель, ножиці, пінцет! Голку і нитки! Еліксир Pulchellum! Відвар алое! *Unguentum ortolanil*! Тампони і стерильні бинти! І підготов гірчичник з меду та гірчиці! Хутчіш, дівчино!

Мозаїк на подив спритно і швидко кинулась до роботи. Літта взялась до операції. Відьмак сидів і страждав мовчки.

- Медикам, які не розуміються на магії, - процідила крізь зуби чародійка, накладаючи шов, - потрібно заборонити практикувати. Викладати в школі, будь-ласка. Зашивати трупи після розтину, так. Але до живих пацієнтів їх не можна підпускати. Хоча, навряд цього дочекаюсь, все йде абсолютно в протилежному напрямку.

- Не тільки магія лікує, - ризикнув висказати свою думку Геральт. – А хтось має лікувати. Кваліфікованих чародіїв-цілителів як кіт наплакав, а звичайні маги лікувати не хочуть. Не мають часу або вважають це марною працею.

- І правильно вважають. Результати перенаселення можуть бути фатальними. Що це? Чим це ти бавишся?

- Вігілозавр мав на собі таку позначку. Була прилаштована до його шкіри.

- Здер її в якості трофею?

- Здер її, щоб показати тобі.

Корал придивилась до овальної латунної пластинки, розміром з дитячу долоню. І знаком, що був вигравіруваний на ній.

- Цікавий збіг обставин, - сказала, приклеюючи йому до спини гірчичник. – Враховуючи той факт, що саме збираєшся вирушити в той бік.

- Збираюсь вирушити куди? Ах, так, дійсно, я і забув. Твої побратими і їхні плани щодо моєї персони? Невже плани стали конкретними?

- Саме так. Маю новини. Тебе попросили прибути в замок Ріссберг.

- Мене попросили, як зворушливо. В замок Ріссберг. В резиденцію славетного Ортолана. Як гадаю, не можу відмовитись від цього запрошення?

- Я би не радила. Просили, щоб прибув якнайскоріше. З огляду на твої поранення, коли зможеш вирушити в дорогу?

- З огляду на мої поранення, ти мені скажи. Медичко.

- Скажу. Пізніше… А зараз… Тебе не буде деякий час, я буду сумувати… Як зараз почуваєшся? Чи зможеш… Це все, Мозаїк. Іди до себе і не заважай нам. Що означає ця твоя усмішка, панянко? Мушу заморозити її на твоїх устах назавжди?

Інтерлюдія

Лютик, *Півсторіччя поезії*
(фрагмент чернетки, текст, який не увійшов до офіційного видання)

Насправді, відьмак багато чим мені завдячував. Щодня все більше. Візит у Равелін до Пирала Пратта пройшов, як вам відомо, буремно і закінчився кроваво, однак, приніс плоди. Геральт натрапив на слід викрадача мечів. Частково це була моя заслуга, оскільки саме я, завдяки моїй кмітливості, направив Геральта в Равелін. А назавтра саме я, ніхто інший, здобув для Геральта нову зброю. Не міг дивитись на те, як ходить беззбройний. Скажете мені, що відьмак ніколи не буває беззбройним? Що він - мутант, пристосований для будь-якої бійки, що він удвічі сильніший і вдесятеро спритніший за звичайну людину? Що він вмить трьох озброєних здорованів дубовою бондарською клепкою покладе на обидві лопатки? Що на додачу володіє магією, своїми Знаками, які також можна вважати за неабияку зброю? Правда. Але меч – це меч. Раз-у-раз повторював мені, що без меча почувається наче голий. Тож, я роздобув йому меч.

Пратт, як пам'ятаєте, віддячив нам із Геральтом фінансово, і, як зазвичай, не вельми щедро. Наступного дня, вранці, як мені доручив Геральт, поспішив із чеком до філії Джанкарді. Одержав готівку.

Стою, озираюсь навкруги. І помічаю, що хтось уважно до мене придивляється. Молодиця, нестара, але вже не дівча, одягнена елегантно та зі смаком. Мене не дивують захоплені дамські погляди, адже маю той хижий тип чоловічої вроди, якому більшість жінок не ладні протистояти.

Молодиця раптом підходить, називається Етною Асідер і говорить, що знає мене.

Теж мені сенсація, я ж бо знаменитість, слава випереджає мене всюди, куди не піду.

- Пане поете, до мене дійшли чутки, - говорить, - щодо прикрого випадку, який трапився з вашим другом, відьмаком Геральтом із Рівії. Знаю, що залишився без зброї та що нова йому конче потрібна. Відомо мені також, як важко знайти хороший меч. Так

сталось, що у мене саме є підходящий. Залишився від чоловіка-небіжчика, най земля йому буде пухом. Саме прийшла в банк, аби продати. Бо що вдові робити з мечем? Банк оцінив меч і готовий прийняти його в ломбард. Мені все одно зараз потрібна жива монета, аби заплатити борги небіжчика чоловіка, в іншому випадку кредитори мене поїдом з'їдять. Тоді…

Після цих слів, відкинула адамашкове покривало, явивши мені той меч. Диво, кажу вам. Легкий наче пір'їна. Піхви елегантні й вишукані, рукоять зі шкіри ящера, гарда золочена, навершя з яшми, розміром із голубине яйце. Виймаю із піхов та очам своїм не вірю. На клинку, одразу над гардою, вигравіруваний візерунок у формі сонця. І напис: «Не діставай без причини, не ховай без честі». Виходить, що клинок викували в Нільфгаарді, у Віроледі, в місті, яке на весь світ славиться кузнями з виготовлення мечів. Торкаюсь леза пучкою великого пальця – гостре як бритва, клянусь вам.

У мене в голові не горобці цвірінькають, тож роблю вигляд, ніби мені все одно, дивлюсь байдужо, як банківські клерки сновигають туди-сюди, а якась баба інтенсивно полірує ручки на дверях.

- Банк Джанкарді, - каже вдовиця, - меч оцінив у двісті корон. Якщо продавати через ломбард. Якщо ж віддавати з рук у руки за готівку, то віддам за сто п'ятдесят.

- Хо-хо, - я на це. – Сто п'ятдесят – це грабунок. За такі гроші можна дім купити. Невеличкий. В передмісті.

- Ах, пане Лютику, - заламує руки молодиця, ллючи сльози. – Знущаєтесь з мене. Жорстока ви людина, аби так наживатись зі скрути бідної вдовиці. Та оскільки вже втрапила у цю пастку, тоді най буде по-вашому: за сто.

Отак, любі мої друзі, вирішив проблему відьмака.

Примчався в «Під Крабом і Сарганом». Геральт вже там, сидить над яєчнею з беконом, ха, певно, в рудої відьми на сніданок знов був сирок та зелена цибулька. Підходжу і – ба-бах! – меч на стіл. Аж закляк. Кинув ложку, дістає зброю з піхов, роздивляється. Обличчя – мов той камінь. Але я звик до його мутації, знаю, що емоцій на відьмачому лиці не помітиш. Хоч би який не був щасливий і радісний, вигляду не подасть.

- Скільки віддав?

Хотів відповісти, що то його не обходить, але вчасно пригадав, що платив з його власних грошей. Тож признався. Потис мені руку, жодного слова не проронив, вираз обличчя не змінив. Такий вже він є. Простий, але щирий.

І говорить мені, що їде. Сам.

- Хотів би, - упередив мої протести, - щоб ти залишився в Керацку. Нагостри вуха і будь насторожі.

Розповів про те, що трапилось вчора, про свою нічну розмову з принцом Егмундом. І весь час віроледським мечем бавився, як дитина новою іграшкою.

- Не планую, - підвів підсумок, - служити принцу. Ані приймати участь у серпневих королівських урочистостях у якості приватного охоронця. Егмунд і твій кузин переконані, що крадія моїх мечів скоро впіймають. Я їхнього оптимізму не розділяю. В цілому, нині це мені на руку. Якби Егмунд знайшов мечі, зміг би тримати мене на гачку. Волію впіймати злодія сам, у Новіграді, в липні, акурат перед аукціоном у Борсодих. Відшукаю мечі і більше духу мого в Керацку не буде. Ти ж, Лютику, ні пари з вуст. Про те, що розповів нам Пратт, жодна жива душа не повинна дізнатись. Жодна. Враховуючи твого кузина прокуратора.

Присягнувся, що буду німий як риба. Він якось дивно глянув на мене. Так, ніби не повірив.

- Але всяке може трапитись, - продовжив, - тож мушу мати запасний план. Хотів би якнайбільше знати про Егмунда та його родичів, про всіх можливих претендентах на трон, про самого короля, про всю королівську родину. Хотів би знати, про всі їхні наміри, плани і змови. Хто з ким, які угрупування зараз найактивніші й таке інше. Ясно?

- Літту Нейд, - відповідаю я на це, - тут задіяти не волієш, як розумію. І вважаю таке рішення слушним. Рудоволоса краля безумовно досконало знається в питаннях, які тебе цікавлять, але вона на короткій нозі з тутешньою монархією, тож навряд чи відважиться на подвійну лояльність, - це раз. Два - не дай їй збагнути, що скоро зникнеш і більше не повернешся. Бо реакція може бути непередбачуваною. Чародійки, як вже знаєш із власного досвіду, не люблять, коли хтось зникає.

- Стосовно всього іншого, - сказав, - можеш на мене розраховувати. Нашорошу вуха і накидатиму оком, куди треба. А про тутешню королівську сімейку вже дізнався багатенько і пліток наслухався досхочу. Білогун, милостиво правлячий тут король, наплодив безліч нащадків. Міняв дружин часто й легко, як тільки знаходив нову, попередня напрочуд своєчасно віддавала богові душу, її звалювала з ніг раптова недуга, проти якої, за примхою злої долі, медицина виявлялась безсилою. Таким чином, нині король має чотирьох законних синів, всі від різних матерів. Безліч доньок, які не мають права на трон, тож їх до уваги не беремо. На злічити також і байстрюків. Варто спом’янути той факт, що всі впливові посади і пости в Керацку займають чоловіки

доньок, виняток становить тільки кузин Феррант. А позашлюбні сини керують промисловістю й торгівлею.

Відьмак, вбачаю, слухає уважно.

- Чотири сини, народжені в законному шлюбі, - розповідаю далі, - за старшинством: імені першого не знаю, бо при дворі його заборонено згадувати, після сварки з батьком виїхав звідси і як у воду канув, відтоді ніхто його не бачив. Другий, Елмер, перебуває в ув'язненні, він пияк з кіндратиком у голові, ця інформація начебто є державною таємницею, але в Керацку про неї кожний собака знає. Реальними претендентами на трон залишаються Егмунд і Ксандер. Ненавидять один одного, а Білогун уміло цим користається, тримає обох в постійній непевності щодо престолонаслідування, вже не раз демонстративно давав обіцянки і манив короною когось із байстрюків. Нині по кутках шепочуть, що пообіцяв трон синові, якого народить нова дружина, саме та, з якою офіційно одружиться на Ламмас.

- Однак, я і кузин Феррант, - далі веду мову, - вважаємо, що то все обіцянки-цяцянки, за допомогою яких старий хрін має намір схилити молоду до запальних шлюбних ігор. Що Егмунд і Ксандер – єдині вірогідні престолонаслідники. І якщо справа дійде до *coup d'état,* то організує його хтось із цих двох… Я знайомий з обома, через посередництво кузина. Обидва такі… справили враження, ніби такі… слизькі, як гівно в майонезі. Якщо розумієш, що маю на увазі.

Геральт підтвердив, що розуміє, він і сам відчув щось подібне, розмовляючи з Егмундом, тільки не зміг виразити це настільки красномовно.

Потому надовго замислився.

- Скоро повернусь, – сказав нарешті. –Ти тут придивляйся до всього і будь обачним.

- На цьому попрощаймося, - я на то, - будь другом, розкажи мені про ученицю твоєї магічки. Тієї, прилизаної. Як та ніжна квіточка, кажу тобі, трохи попрацювати над нею – розцвіте пишним цвітом. Постановив, що саме я буду тим, хто присвя…

Одразу перемінився в лиці. Як гупне кулаком об стіл, аж кухлі підскочили.

- Руки геть від Мозаїк, музиканте, - так він мені мовив, без краплі пошани. – Вибий з голови думки про неї. Не знаєш, що ученицям чародійок суворо заборонений навіть найменший флірт? За найдрібнішу таку провину Корал визнає її негідною навчання і відішле назад у школу, а це для учениці страшна ганьба і втрата репутації, чув про випадки самовбивств на підставі цього. З Корал не пожартуєш. Не має почуття гумору.

Хотів йому порадити, аби спробував полоскотати курячою пір’їнкою їй між сідничок, такий прийом розвеселить навіть найбільш понурих несміян. Але промовчав, бо знаю його. Не терпить, коли хтось різко відзивається про його жінок. Навіть тих, хто був лише на одну ніч. Тож присягнувся власною честю, що цнота прилизаної адептки з мого порядку денного викреслена і навіть задивлятись на неї не стану.

- Якщо тобі так вже кортить, - відповідає мені, розвеселившись насамкінець розмови, - то зауваж, що знаю в місцевому суді одну адвокатку. Думаю, вона не буде проти. Позалицяйся до неї.

Оце так-так. Виходить, ніби я тепер маю виїбати саме правосуддя? Хоча, з іншого боку…

Інтерлюдія

Вельмишановній Пані

Літті Нейд

Керацк, Верхнє Місто

Вілла «Цикламен»

Замок Ріссберг, 1 липня 1245 п. Р.

Люба Корал,

сподіваюсь, що мій лист застане тебе в доброму здоров'ї та світлому настрої. І що справи твої йдуть так, як ти того жадаєш.

Спішу сповістити, що відьмак, відомий як Геральт із Рівії, нарешті з'явився в нашому замку. Одразу після прибуття, не минуло ще й години, продемонстрував себе як персона виключно нестерпна і дратуюча, яка примудрилась відвернути від себе абсолютно всіх, враховуючи Шановного Ортолана, який є уособленням доброзичливості й толерантності. Поширені щодо цього суб'єкта чутки, як виявилось, не перебільшені ні на йоту, а та антипатія і ворожість, на яку він усюди натикається, має цілком об'єктивне підґрунтя. Проте, є за що скласти йому пошану, і я буду першим, хто зробить це *sine ira et studio*. Ця особа – майстер своєї справи, на якого можна беззастережно покластись. Свою роботу виконає, або складе голову, намагаючись виконати, в цьому немає жодних сумнівів.

Наші починання увінчались успіхом, головним чином, завдяки Тобі, люба Корал. Складаємо Тобі подяку за старання, будь певна, що вдячні за це будемо на віки вічні. Особиста подяка Тобі від мене - від давнього друга, який пам'ятає все, що нас пов'язувало, адже більше за всіх розумію, яку жертву тобі довелось принести. Можу собі уявити, як ти мусила настраждатись від близькості вищезгаданої персони, яка є конгломератом пороків, що їх терпіти не можеш.

Породжені глибокими комплексами цинізм, саркастична й інтровертна натура, нещирий характер, примітивний розум, посередній інтелект, і просто жахлива зарозумілість. Я опущу факт, що має бридкі руки і неохайні нігті, аби не дратувати Тебе, люба Корал, оскільки знаю, як ненавидиш такі речі. Але, як вже говорив, прийшов

кінець Твоїм стражданням, клопотам і переживанням, тепер Тобі ніщо не заважає розірвати всі зв’язки і стосунки з цією персоною. Безумовно, це дасть відсіч та покладе край усім брехливим чуткам, що їх розпускають злі язики, які намагаються видати за якийсь дешевий роман Твою показну, і звісно удавану, приязнь до відьмака. Але годі вже про це, бо річ така не варта уваги.

Я був би найщасливішим із людей, люба Корал, якби виказала бажання навістити мене у Ріссбергу. Не мушу додавати, що одного Твого слова, одного натяку, однієї-єдиної усмішки вистачить, аби щодуху поспішив до Тебе.

З глибокою пошаною,

Твій Пінеті.

PS Злі язики, про яких згадував вище, висувають припущення, що Твоя прихильність для відьмака бере початок із бажання дошкулити нашій колезі Йеннефер, яка нібито й досі небайдужа до відьмака. Наївність і невігластво цих інтриганів просто жалюгідні. Всім відомо, що Йеннефер перебуває в палких стосунках із одним молодим підприємцем з ювелірної галузі, а відьмак і його швидкоплинні любощі цікавлять її як позаторішній сніг.

Інтерлюдія

Вельмишановному Панові

Алджернону Гвінкампу

Замок Ріссберг

Ex urbe Керацк, die 5 mens. Jul. anno 1245 п. Р.

Любий Пінеті,

дякую тобі за лист, давно не писав мені, що ж, вочевидь, не було про що писати і не виникало причини для написання.

Мене розчулила Твоя турбота про моє здоров'я та настрій, так само, як і піклування про те, чи справи мої йдуть так, як я собі зажадаю. Із задоволенням повідомляю, що все йде так, як повинно, я докладаю до цього зусиль, а позатим, кожен, як відомо, керманич своєї долі. Так і я, твердою рукою веду свій корабель крізь шквали та рифи, високо тримаючи голову, в той час, коли навколо вирує буря.

Що стосується здоров'я, щиро кажучи, все в порядку. Фізичне не змінилось, психічне також, віднедавна, точніше відтоді, як маю то, чого мені так довго бракувало. Бракувало настільки сильно, що довідалась про це лише коли бракувати перестало.

Рада, що ваше починання, яке передбачало участь у них відьмака, просувається успішно, мене ж обіймає гордість, що доклала до цього своїх скромних зусиль. Даремно, однак, любий Пінеті, журишся, вважаючи, що все це супроводжувалось жертвами, стражданнями, клопотами і турботами. Не було аж так погано. Геральт і дійсно є справжнім конгломератом пороків. Виявила в ньому, *sine ira et studio,* також і переваги. Чималі переваги, запевняю тебе, багато хто, дізнавшись, зніяковів би. А багато хто і позаздрив.

Щодо пліток, чуток, поголосок та інтриг, про які пишеш, любий Пінеті, то всі ми до них звикли і добре знаємо, як дати цьому раду, а рада проста – ігнорувати. Певно, пам’ятаєш, чутки про тебе і Сабріну Глевіссіг, в часи, коли нас із тобою, начебто, щось пов’язувало? Проігнорувала їх. Тобі раджу вчинити так само.

Bene vale,

Корал

PS   Нині надто зайнята справами. Наша гіпотетична зустріч не видається можливою в найближчому майбутньому.

Блукають по всіх усюдах, а звички та вдачу мають всюди однакову, незалежну від інших. Означає це, що ніякої влади, ані людської, ані божественної, не визнають, жодних законів і принципів не шанують, послуху нічому й нікому не чинять, і безкарними себе уважають. Шахраї по натурі, живуть з ворожби, якою простий люд дурять, підробляють шпигунством, продають фальшиві амулети, партацькі медикаменти, мікстури та наркотики, промишляють і сутенерством, це означає, що дівок продажних приводять для нечестивої утіхи тим, хто заплатить. Коли ж вони у скруті, не соромляться жебракувати, або до крадіжки звичайної вдатись, але їм більше до смаку шахрайство та ошуканство. Обдурюють наївних, що ніби вони людей обороняють, ніби заради безпеки людської монстрів убивають, але, це вже давно доведений факт, роблять вони то заради втіхи власної, бо убивство для них – найголовніша розвага. Готуючись до битви, якісь магічні обряди вчиняють, аби тільки очі споглядачам замилити. Священики благочестиві вмить це ошуканство та крутійство викрили, осоромивши цих бісівських поплічників, що відьмаками звуться.

Анонім, *Monstrum або відьмака опис*

Розділ дев'ятий

Ріссберг не виглядав ані загрозливо, ані навіть вражаюче. Такий собі непоказний замок, яких тьма-тьмуща, був середнього розміру, органічно вбудований в крутий бескид гори, притулився біля урвища, світлі мури замку контрастували з вічною зеленню смерекового лісу, а вершечки двох чотирикутних веж здіймались над кронами дерев, одна трохи вища за іншу. Мури, що оточували замок, як виявилось зблизька, не були аж надто високими і не увінчувались зубцями, а невеличкі вежі, розташовані по кутах і над брамою, носили характер скоріше декоративний, ніж оборонний.

Дорога, що звивалась навколо узгір'я, містила на собі відбиток інтенсивного користування. Бо дійсно використовувалась, і цілком інтенсивно. Відьмакові раз-у-раз доводилось випереджати вози, повозки, поодиноких вершників та піших. Багацько подорожніх прямувало з протилежного боку, зі сторони замку. Геральт припустив, що це паломники. Не помилився, це виявилось, тільки-но виїхав із лісу.

На пласкій верхівці узгір'я, з зовнішнього боку мурів, розташувалось містечко, зведене з дерева, очерету й соломи – цілий комплекс маленьких і великих побудов та

навісів, оточених парканом і загорожами для коней та худоби. Звідти лунав гомін, рух був пожвавлений, точнісінько як на ярмарку чи базарі. Бо це і був базар, ринок, велике торговище, з тією лише різницею, що торгували тут не птицею, не рибою і не овочами. Предметом торгівлі під замком Ріссберг була магія – амулети, талісмани, еліксири, опіати, фільтри, декокти, екстракти, дистиляти, зілля, трунки, пахощі, сиропи, порошки та мазі для найрізноманітнішого застосування, зачаровані предмети, інструменти, домашнє начиння, прикраси, навіть дитячі іграшки. І весь цей асортимент принаджував сюди юрбища покупців. Був попит і була пропозиція, а зацікавлення та інтересу, як було видно, аж ніяк не бракувало.

Дорога розгалужувалась. Відьмак звернув на ту, що вела до замкової брами, цей шлях був набагато менш виїжджений, ніж другий, той, що спрямовував всіх зацікавлених просто на ринкову площу. Проїхав через бруковане передбрам'я, вздовж якого двома рівними рядами височіли менгіри, заввишки набагато більші за верхового на коні. Незабавом уперся в арку, яка скидалась більше на палацову, ніж замкову, з вигадливими пілястрами й фронтоном. Медальйон на шиї відьмака відчутно затремтів. Плотва заіржала, зацокотіла підковами о бруківку, і стала як укопана.

- Ім'я й мета візиту.

Підвів голову. Рипучий, з глухим відлунням, але, безсумнівно, жіночий голос доносився, здавалось, з широко розчахнутих уст зображеної на тимпані голови гарпії. Медальйон дрижав, кобила фиркала. Геральт відчував дивний тиск у скронях.

- Ім'я й мета візиту. – пролунало знов із отвору в рельєфі. Трохи голосніше, ніж вперше.

- Геральт із Рівії, відьмак. На мене чекають.

Голова гарпії видала звук, що скидався на згук труби. Магія, яка блокувала портал щезла, тиск у скронях вмить минув, а кобила без понукання рушила з місця. Копита цокали по бруківці.

Виїхав з порталу на *cul-de-sac,* оточений клуатрами. До нього одразу підбігли двоє служок, парубків, у одежі практичного брунатного кольору. Один почав поратись з конем, другий виступив у ролі провідника.

- Сюди, пане.

- У вас тут завжди так? Так жваво? Там, на підзамчю?

- Ні, пане, - служник сполошено глянув на нього. – Тільки в середу. Середа – базарний день.

Арочне склепіння чергового порталу оздоблював картуш, на якому красувався черговий барельєф, вочевидь, також магічний. Цей представляв собою пащу амфісбени. Портал закривала решітка, оздобна і вельми солідна на вигляд, однак служник одним поштовхом легко і плавно прочинив її.

Наступне подвір'я було значно просторішим за попереднє. І тільки звідси можна було об'єктивно оцінити сам замок. Краєвид здалеку, як виявилось, був дуже оманливим.

Ріссберг був значно більший, ніж здавалось на перший погляд. Глибоко вгризався в гірський схил, втискався в нього комплексом будівель, понурих і бридких, які зазвичай не зустрічались в архітектурі замків. Будинки скидались на фабрики і, вірогідно, саме ними й були. З них стирчали комини і вентиляційні труби. В повітрі стояв запах гару, сірки та аміаку, можна було також відчути легку вібрацію ґрунту, що свідчила про роботу якихось підземних машин.

Служник кахикнув, відвернувши увагу Геральта від фабричного комплексу. Адже мусили йти в інший бік – до замкової вежі, тієї, нижчої, яка височіла над спорудами в більш класичному, палацовому стилі. Всередині все також виявилось класично палацовим – пахло пилюкою, деревиною, воском і старовизною. Довкола було світло – під стелею повільно, наче риби в акваріумі, плавали магічні кулі, які випромінювали ореоли світла, - стандартний тип освітлення у помешканні чародіїв.

- Добридень, відьмаче.

Привітались із ним два чародія. Був знайомий з обома, хоча, й не особисто. Харлана Тзару колись показала йому Йеннефер, запам'ятав його, бо він був хіба не єдиним чародієм, який голив голову налисо. Алджернона Гвінкампа, відомого як Пінеті, пам'ятав ще з Оксенфурту. З академії.

- Вітаємо в Ріссберзі, - привітався Пінеті. – Радіємо, що ти погодився прибути.

- Ти знущаєшся? Я тут не з власної волі. Для того, щоб примусити мене приїхати сюди, Літта Нейд запроторила мене за ґрати…

- Але потім вона ж і звільнила, - урвав Тзара. – І щедро винагородила. Компенсувала дискомфорт дуже, хмм, самовіддано. Ходять чутки, що, принаймні, більше тижня перебував із нею у вельми добрих… стосунках.

Геральт насилу придушив у собі бажання заїдити йому в писок. Пінеті, вочевидь, це помітив.

- *Pax,* - підвів руку, - *Pax,* Харлане. Не сварімось. Давайте облишимо суперечки, кпини і сарказм. Знаємо, що Геральт ставиться до нас упереджено, чуємо це в кожному

його слові. Знаємо причину цього, знаємо, як виснажила його вся ця історія з Йеннефер. І реакція спільноти на цю історію. Не в наших силах змінити щось. Але Геральт – професіонал, він здатен бути вищим за це.

- Здатен, - уїдливо підтвердив Геральт. – Питання в тому, чи захоче. Перейдемо, нарешті, до справи. Для чого я тут?

- Ти нам потрібен, - сухо промовив Тзара. – Саме ти.

- Саме я. І чим я заслужив таку честь? Чи, може, мені треба починати боятись?

- Ти відомий, Геральте з Рівії, - сказав Пінеті. – Твої звитяги і подвиги, і це вже повсюдно визнаний факт, захоплюють і тамують подих. На наш захват, як сам метикуєш і легко здогадуєшся, тобі не варто розраховувати, адже ми не надто схильні виказувати своє захоплення такими особами, як ти. Але ми вміємо розпізнати професіоналізм і вшанувати досвід. Факти кажуть самі за себе. Ти, ризикну так висловитись, є видатним… хмм…

- Ну?

- Ліквідатором. – Пінеті легко підібрав потрібне слово, вочевидь, заздалегідь мав його напоготові. – Кимось, хто ліквідує монстрів і потвор, що загрожують людям.

Геральт не прокоментував. Чекав.

- Так само і нашою метою, метою чародіїв, є добробут і безпека людей. Тож, можна говорити про те, що в цьому наші інтереси співпадають. Випадкові непорозуміння не повинні ставати їм на заваді. Про це нам дав знати господар цього замку. Який багато чув про тебе. І хотів би познайомитись особисто. Зажадав цього.

- Ортолан.

- Архімагістр Ортолан. І його найближчі колеги. Тебе їм представлять. Пізніше. Слуги проведуть тебе в твої покої. Раджу освіжитись після подорожі. Відпочити. Незабаром пришлемо по тебе.

*

Геральт розмірковував. Пригадував все, що колись чув про архімагістра Ортолана. Який був, як було повсюдно визнано, живою легендою.

*

Ортолан був живою легендою, особою, яка зробила великий внесок у мистецтво магії.

Його захопленням було популяризування магії. На відміну від більшості чародіїв, вважав, що переваги і зиски, які можна отримати з надприродних сил, повинні бути благом всього суспільства і служити загальному добробутові, комфорту і щастю всіх і кожного. Кожна людина, мріяв Ортолан, повинна мати гарантований безкоштовний доступ до магічних ліків та еліксирів. Чародійські амулети, талісмани і всілякі артефакти мусять бути доступні всім і задарма. Привілеєм кожного обивателя повинна стати телепатія, телекінез, телепортація й телекомунікація. Аби досягти цього, Ортолан безустанно робив якісь винаходи. Одним словом, був винахідником. Деякі його здобутки стали такими ж легендарними, як він сам.

Дійсність болісно перевіряла фантазії старого чародія на міцність. Жоден з його винаходів, який мав би розповсюджувати магію, роблячи її рівно доступною для всіх, так і не вийшов далі за стадію прототипу. Все, що Ортолан вигадував, і що теоретично мало би бути простим, виходило страшенно складним. Що мало би бути масовим, в дійсності виходило до біса дорогим. Ортолан, однак, не падав духом, кожне фіаско, замість того, щоб відбити бажання, навпаки, підштовхувало його до подальших спроб. Які призводили до чергового фіаско.

Підозрювали (самому Ортоланові, річ ясна, це на думку не спадало), що причиною постійних невдач зазвичай був банальний саботаж. Мова не йшла, принаймні не виключно, про звичайну заздрість чародійського братства, а про небажання популяризації мистецтва магії, яке чародії воліли бачити в руках еліти, тобто в своїх власних руках. Більш за все остерігались винаходів у воєнній галузі та у сфері смертоносних відкриттів. І не дарма остерігались. Як кожний пристойний винахідник, Ортолан час від часу захоплювався вибуховими і займистими речовинами та матеріалами, бомбардами, броньованими колісницями, самопалами, самострілами і отруйними газами. Умовою добробуту, доводив дідуган, є взаємний мир між народами, а мир досягається через озброєння. Найвірніший спосіб запобігання війни – це залякування супротивника страшною зброєю, і чим страшнішою буде зброя, тим міцнішим і тривалішим буде мир. Оскільки Ортолан не звик прислухатись до аргументів, до його винахідницької команди було таємно долучено саботажників, які пригальмовували розвиток найнебезпечніших розробок. Практично жоден із них так і не з'явився на світ божий. Винятком став сумнозвісний кулемет, який став приводом численних анекдотів. Це був різновид телекінетичного арбалету з великою ємністю для

олов'яних кульок. Кулемет, виходячи з назви, мусив метати кульки в ціль, навіть цілими чергами. Прототип вийшов, на диво, поза межі Ріссбергу, навіть був використаний у якійсь сутичці. Однак, з жалюгідним ефектом. Стрілець, який скористався винаходом, на питання про ефективність зброї, вельми дохідливо роз'яснив, що кулемет подібний до його тещі. Такий же важкий, огидний, абсолютно непотрібний і непридатний ні до чого, крім того, щоби взяти його і втопити в річці. Старий чародій не прийняв близько до серця вищевказані відгуки. Кулемет – це іграшка, заявив згодом, а він вже має на прикметі проекти набагато більш перспективні, придатні для масового ураження. Він, Ортолан, подарує людству благодать миру, навіть якщо заради цього доведеться винищити половину людства.

*

Стіну кімнати, до якої його запросили, вкривав велетенський гобелен, шедевр ткацтва, аркадійська вердюра. Красу гобелену псував не до кінця відмитий потьок, який за своєю формою чимось нагадував великого кальмара. Хтось, прикинув собі відьмак, вочевидь, зовсім нещодавно обблював шедевр ткацтва.

Посеред кімнати стояв довгий стіл, за яким сиділи семеро осіб.

- Магістре Ортолане, - Пінеті злегка вклонився, - дозволю собі представити Геральта з Рівії. Відьмака.

Зовнішній вигляд Ортолана не здивував Геральта. Вважалось, що він був найстаршим з усіх нинішніх чародіїв. Можливо, це відповідало дійсності, можливо й ні, але факт залишався фактом, - Ортолан був чародієм, який виглядав найстаршим за всіх. Це дивувало тим більше, що ніхто інший, як саме він винайшов славетний декокт з мандрагори, еліксир, який чародії застосовували як засіб для призупинення процесу старіння. Сам Ортолан, коли нарешті вивів надійно діючу формулу магічної рідини, не зміг вдосталь скористатись нею, бо на той час вже був доволі літнім. Еліксир запобігав старінню, але не повертав молодість. Саме тому Ортолан, хоч віддавна приймав ці ліки, все одно виглядав як старий дід, особливо на тлі своїх побратимів: статечних чародіїв, які виглядали чоловіками у розквіті віку, і битих життям чародійок, які виглядали як молоді дівчата.

Злегка сідуваті чародії та чародійки, що пашіли молодістю та вродою, справжні дати народження яких губились у сивині віків, берегли таємницю Ортоланового еліксиру як зіницю ока, а часом і взагалі заперечували його існування. Самого

Ортолана запевнили в тому, що еліксир є загальнодоступним, завдяки чому людство стало практично безсмертним і незабаром, на додачу, стане й цілковито щасливим.

- Геральт із Рівії, - повторив Ортолан, перебираючи пальцями пасмо сивої бороди. – А як же, а як же, чули про тебе багато. Відьмак. Захисник, чи ж оборонець, який рятує людей від усякого Зла. Який вважається контрацептивом і антидотом від будь-якого Зла.

Геральт скривив скромну міну і вклонився.

- А як же, а як же… - продовжив чародій, посмикуючи бороду. – Знаємо, знаємо. Сил своїх, аби людей захистити, як всі твердять, не шкодуєш, хлопче, не шкодуєш. Воістину захоплення варті твої вчинки, захоплення вартий твій фах. Вітаємо тебе в замку нашому, радіємо, що доля привела тебе до нас. Можливо, сам того не розуміючи, повернувся, як той птах до гнізда… Добре сказав, як той птах. Радіємо бачити тебе тут і сподіваємось, що й ти також нам радий. Га?

Геральт був ні в сих ні в тих, як саме звертатись до Ортолана. Чародії не визнавали формул ввічливості та не очікували їх від інших. Однак, не знав, чи це стосується сивочолого й сивобородого старця, який на додачу до всього був живою легендою. Тому замість відповіді ще раз вклонився.

Пінеті по черзі представив всіх чародіїв, які сиділи за столом. Деяких Геральт знав. З чуток. Аксель Еспарза, більш відомий як Аксель Рябий, майже все чоло і щоки в нього були вкриті відмітинами від віспи і, якщо вірити пліткам, не видаляв їх принципово всім на зло. Трохи сивуватий Майлз Трітевей і трохи більш сивуватий Стукко Зангеніс дивились на відьмака з помірним зацікавленням. Інтерес Бірути Ікарті, помірно миловидної блондинки, був трохи більшим. Тарвікс Сандоваль, широкоплечий, зі статури скоріше нагадував лицаря, аніж чародія, дивився вбік, на гобелен, ніби він також помітив потьок і розмірковував, звідки той узявся і хто винуватець скоєного. Найближче місце до Ортолана займав, як здавалось, наймолодший поміж всіх інших, Сорель Дегерлунд, який мав жінкувату зовнішність через своє довге волосся.

- Ми також, - промовила Бірута Ікарті, - вітаємо славетного відьмака, оборонця людей. Раді вітати, оскільки ми тут, у цьому замку, під патронатом архімагістра Ортолана, також докладаємо всіх зусиль, аби життя людей зробити більш безпечним і легшим завдяки просуванню прогресу. Для нас добро людей – першочергова ціль. Поважний вік архімагістра не дозволяє давати надто довгі аудієнції. Тож запитаю, як

годиться: чи маєш якісь побажання, Геральте з Рівії? Чи є щось, що могли б ми зробити для тебе?

- Дякую, - Геральт знову вклонився, - архімагістрові Ортолану. І всім вам, шановні. Оскільки ви поставили таке питання… Так, є щось, що могли би зробити для мене. Могли би пояснити мені… це. Оцю річ. Здер її з убитого мною вігілозавра.

Поклав на стіл овальну пластину, розміром з дитячу долоню. З вигравіруваними знаками.

- RISS PSREP Mk IV/002 025, - голосно прочитав Аксель Рябий. І передав пластину Сандовалю.

- Мутація, виведена тут, у нас, в Ріссберзі, - оцінив їдко Сандоваль. – В секції псевдогадів. Ящур-охоронець. Модель четверта, серія друга, екземпляр двадцять п’ятий. Застаріла версія, вже давно випускаємо покращені. Що тут ще пояснювати?

- Говорить, що вбив вігілозавра, - скривився Стукко Зангеніс. – Мова йде не про пояснення, а про претензії. Скарги, відьмаче, приймаємо і розглядаємо тільки від офіційних покупців, виключно на підставі пред’явлення доказів покупки. Виключно на підставі пред’явлення доказів покупки надаємо послуги з сервісного обслуговування і усуваємо дефекти…

- Гарантійний строк на цю модель вже давно закінчився, - додав Майлз Трітевей. – Жодна гарантія не включає усування дефектів, які виникли внаслідок неналежного використання або не дотримання умов інструкції з використання виробу. Якщо виріб експлуатувався неналежним чином, Ріссберг не несе за це відповідальності. Жодної відповідальності.

- А за це, - Геральт вийняв із кишені і кинув на стіл іншу пластину, - берете на себе відповідальність?

Друга пластина була подібної форми та розміру, як і попередня, але тьмяніша і вкрита іржею. Викарбуваний напис був заліплений і вкритий брудом. Але його ще досі можна було прочитати: IDR UL Ex IX 0012 BETA.

Запала довга тиша.

- Ідарран з Уліво, - промовив нарешті Пінеті, напрочуд тихо і напрочуд непевно. – Учень Алзура. Не міг навіть подумати…

- Звідки це в тебе, відьмаче? – Аксель Рябий перехилився через стіл. – Яким чином ця річ потрапила до тебе?

- Питаєш так, ніби не знаєш, - відповів Геральт. –Здрав з панцира створіння, яке вбив. Яке перед цим замордувало принаймні двадцятеро людей в тому регіоні. Принаймні, адже здається мені, що набагато більше. Думаю, що вбивав не один рік.

- Ідарран… - буркнув Тарвікс Сандоваль. А до нього був Маласпіна й Алзур…

- Але це не ми, - сказав Зангеніс. – Не ми. Не Ріссберг.

- Дев'ята експериментальна модель, - додала замислено Бірута Ікарті. – Версія бета. Дванадцятий…

- Дванадцятий екземпляр, - підхопив Геральт не без єхидства. – А скільки таких було загалом? Скільки їх створено? Відповіді на питання щодо відповідальності не очікую, це ясна річ, адже це все не ви, не Ріссберг, ваші руки чисті й ви хочете, щоб я повірив у це. Але відкрийте хоч, бо це вам достеменно відомо, скільки ще таких тиняється по лісах та мордує людей. Скільки таких мені потрібно буде знайти. І забити. Хотів сказати: ліквідувати.

- Що це, що це? – оживився раптом Ортолан. – Що там у вас? Покажіть-но! Ах…

Сорель Дегерлунд нахилився до вуха старця, щось довго шепотів. Майлз Трітевей, демонструючи плитку, нашіптував з іншої сторони. Ортолан куйовдив бороду.

- Вбив? – раптом тоненько вереснув. – Відьмак? Знищив геніальний витвір Ідаррана? Вбив? Бездумно винищив?

Відьмак не стримався. Хмикнув. Пошана до поважного віку та сивини раптом щезла без сліду. Хмикнув знов. А затим розсміявся. Щиро та нестримно.

Закляклі обличчя присутніх за столом чародіїв, замість того, аби вгамувати, навпаки, додали йому ще більшої радості. До біса, подумав, не пам'ятаю, коли востаннє так щиро сміявся. Хіба що, в Каер Морхені, пригадав, так, в Каер Морхені. Саме коли під Весемиром зламалась трухлява дошка в нужнику.

- Він ще й сміється, шмаркач! – вигукнув Ортолан. – Регоче, як віслюк! Нерозумний блазень! Уяви-но, я ж його захищав, коли інші засуджували! Що з того, говорив, що він закохався в крихітку Йеннефер? І що крихітка Йеннефер його кохає? Серцю не накажеш, говорив, дайте їм обом спокій!

Геральт перестав сміятись.

- Що ж ти накоїв, найдурніший з найманців? – розверещався старець на весь голос. – Що наробив? Чи розумієш, який шедевр, яке диво генетики знищив? Ні, ні, цього тобі, профанові, не осягнути твоїм дрібним розумом! Не збагнути тобі ідей

геніїв! Таких, як Ідарран і як Алзур, учитель його, які геніальністю й талантом екстраординарним були наділені! Які творили шедеври й робили винаходи, що мали б служити людському благу, і не заради наживи, не заради поклоніння золотому тельцю, лише заради подальшого прогресу і служіння загальному добру! Але що ти можеш в цьому тямити? Нічого ти не тямиш, нічого, нічого, ані крихти!

- А ще скажу, - засопів Ортолан, - що цим безглуздим убивством ти справу отців своїх зганьбив! Адже саме Козімо Маласпіна, а за ним учень його Алзур, власне Алзур, створили відьмаків. Вони винайшли мутацію, завдяки якій були виведені подібні до тебе. Завдяки якій ти існуєш, завдяки якій ходиш по цій землі, невдячний. Тобі б шанувати Алзура, його наступників та справи рук їхніх, а не нищити! Ой… Ой…

Раптом старий чародій замовк, закотив очі й тяжко застогнав.

- Мені потрібно до вбиральні, - оголосив розпачливо. – Мені потрібно до вбиральні негайно! Сорель! Любий хлопче!

Дегерлунд і Трітевей зірвались із місць, допомогли старцю підвестись і вивели його з кімнати.

За якусь мить підвелась і Бірута Ікарті. Окинула його промовистим поглядом, після чого вийшла, не проронивши ані слова. За нею, взагалі не дивлячись на Геральта, попрямували Сандоваль і Зангеніс. Аксель Рябий встав, схрестив руки на грудях. Довго дивився на Геральта. Довго і радше не доброзичливо.

- Було помилкою запросити тебе, - сказав нарешті. – Я знав це. Однак, марно сподівався, що ти додумаєшся хоча б удати добрі манери.

- Було помилкою прийняти ваше запрошення, - холодно сказав Геральт. – Я теж це знав. Але марно сподівався, що отримаю відповіді на мої питання. Скільки ще пронумерованих шедеврів блукає на волі? Скільки ще таких геніальних творінь породили Маласпіна, Алзур та Ідарран? Скільки їх створив шановний Ортолан? Скільки ще монстрів, які носять ваше тавро, мушу вбити? Я, відьмак, контрацептив і антидот? Не отримав відповіді й добре тямлю, чому. А щодо добрих манер: йди ти в сраку, Еспарза.

Виходячи, Рябий гримнув дверима. Аж штукатурка посипалась з оздобленої стелі.

- Доброго враження, - оцінив відьмак, - не справив, як мені здається. Але і не очікував, що справлю, тож і розчарувань з цього приводу не маю. Проте це ще не все, чи не так? Стільки зусиль докладено, щоб мене сюди затягти… Аби просто зараз

поставити крапку? Що ж, в такому разі… Знайдеться у вашому передмісті якийсь шинок? Я можу вже піти собі?

- Ні, - промовив Харлан Тзара. – Не можеш піти собі.

- Бо тут ще крапку ставити зарано, - підтвердив Пінеті.

*

Кімната, до якої якого запросили, не була типовим приміщенням, в якому чародії звично приймали відвідувачів. Зазвичай – Геральт встиг дізнатись про цю звичку – маги надавали аудієнції в покоях з дуже формальним інтер’єром, часто аскетичним і гнітючим. Важко було собі уявити, щоб чародій прийняв когось в приватній обстановці, особистій, такій, що може надати інформацію про характер, смаки і вподобання чаклуна, особливо про різновиди і специфіку магії, якою послуговується. Цього разу все було зовсім інакше. Стіни кімнати прикрашали чисельні малюнки та акварелі, всі без виключення еротичного або, докладніше, порнографічного характеру. На поличках красувались моделі кораблів, які тішили око своєю вправністю і детальністю. Маленькі суденця в пляшках гордовито підіймали мініатюрні вітрила. Численні засклені шафи і шафки заповнювали фігурки солдатиків, кінноти і піхоти, в найрізноманітніших військових формаціях. Навпроти входу, теж під склом, висіло опудало форелі річкової. Значних, як для форелі, розмірів.

- Сідай, відьмаче. – Пінеті, це одразу стало ясно, був тут господарем. Геральт усівся, роздивляючись опудало форелі. Риба за життя мала важити добрих п'ятнадцять фунтів. Якщо це не була гіпсова імітація.

- Від прослуховування, - Пінеті провів долонею в повітрі, - нас вбереже магія. Можемо вільно розмовляти і, нарешті, про реальні причини, через які затягли тебе сюди, Геральте із Рівії. Форель, яка так тебе цікавить, виловлена була на штучну мушку в річці Стьожці, важила вона чотирнадцять фунтів і дев'ять унцій. Була випущена живою, під склом же знаходиться її магічно створена копія. А тепер зосередься, будь-ласка. На тому, що розповідатиму.

- Я готовий. До всього.

- Нас цікавить, який маєш досвіт роботи із демонами.

Геральт підвів брови. До цього не був готовий. А зовсім нещодавно вважав, що його вже нічим не здивуєш.

- А що таке демон? У вашому розумінні?

Харлан Тзара скривився і нервово смикнувся. Пінеті поглядом заспокоїв його.

- В Оксенфуртському університеті, - промовив, - була кафедра паранормальних явищ. Магістри магії навідуються туди в якості запрошених викладачів. Якщо я не помиляюсь, серед всього іншого, в цьому курсі також вивчається тема демонів та демонізму, в багатьох аспектах цього явища, враховуючи фізичний, метафізичний, філософський і моральний. Але буде зайвим зараз тобі про це розповідати, оскільки ти слухав ці лекції. Пам'ятаю тебе, хоча ти зазвичай, як вільний слухач, сидів в останньому ряду аудиторії. Тому повернусь до питання щодо твого досвіду роботи з демонами. А ти відповідай, будь ласкавий. Без мудрагельства, якщо можна. І вдаваного здивування.

- В моєму здивуванні, - сухо промовив Геральт, - нема ані крихти вдаваності, воно таке щире, що аж боляче. Як може не дивувати той факт, що про досвід роботи з демонами питають мене, простого відьмака, простенького контрацептива і ще простішого антидота. А питання ставить магістр магії, який про демонізм та його аспекти викладає в університеті.

- Відповідай на поставлене питання.

- Я відьмак, а не чародій. Це значить, що мій досвід роботи з демонами не зрівняти з вашим. Слухав твої лекції в Оксенфурті, Гвінкамп. Те, що, фактично, досягало останнього ряду аудиторії. Демони – це істоти зі світів, відмінних нашим. Елементарних Планів… вимірів, площин, часопросторів чи як там їх називають. Аби мати з ними хоч якийсь досвід, демона треба прикликати, або силою витягти з його плану. Зробити це можна за допомогою магії…

- Не магії, а гоетії, - обірвав Пінеті. – Це суттєва різниця. І не розповідай нам те, що й без тебе знаємо. Відповідай на поставлене питання. Я тебе вже втретє про це прошу. Сам дивуюсь своїй терплячості.

- Відповідаю на питання: так, мав досвід роботи з демонами. Два рази мене винаймали, аби їх… ліквідував. Здолав двох демонів. Одного, який вселився у вовка. І другого, що ним була одержима людина.

- Здолав.

- Здолав. І це не було легко.

- Але можливо, - вліз Тзара. – Всупереч загальному твердженню. А твердження говорить, що демона взагалі неможна знищити.

- Я не стверджував, що коли-небудь знищив демона. Вбив одного вовка і одну людину. Вас цікавлять подробиці?

- Надзвичайно.

- Проти вовка, який напередодні серед білого дня загриз і пошматував одинадцятеро людей, вийшов разом із священиком, магія та меч взаємодіяли пліч-о-пліч, що й принесло перемогу. Коли після довгої боротьби нарешті вбив вовка, демон, що вселився в нього, вирвався на волю у вигляді великої сяючої кулі. І винищив добрий клапоть лісу, кладучи дерева покотом. На мене зі священиком взагалі не звернув уваги, викорчовував пущу в протилежному напрямку. А потім зник, напевно, повернувся до свого виміру. Священик наполягав, що це була його заслуга, що своїми екзорцизмами прогнав демона світ за очі. Однак, я вважаю, що демон пішов, бо йому це все просто наскучило.

- А щодо того другого випадку?

- Це було цікавіше.

- Одержиму людину вбив, - продовжив далі без зайвих питань. - І нічого. Жодних побічних візуальних ефектів. Жодних куль, сяйва, блискавок, смерчів, смороду навіть не було. Не маю уявлення, що сталось із демоном. Убитого досліджували священики й маги, ваші побратими. Нічого не знайшли і не підтвердили. Тіло спалили, бо процес розкладу природним чином вже розпочався, а надворі стояла спека…

Замовк. Чародії переглянулись. Обличчя в них були непорушні.

- Тож, як розумію, це був, - сказав нарешті Харлан Тзара, - єдиний дієвий спосіб супроти демона. Вбити, знищити енергумена, тобто одержиму людину. Людину, наголошую. Її треба вбити одразу, не чекаючи і не вагаючись. Рубанути мечем щосили. І край. Це і є відьмацький метод? Відьмацька майстерність?

- У тебе погано виходить, Тзара. Не вмієш. Для того, щоб комусь добряче дошкулити, не вистачить самого тільки бажання, ентузіазму і запалу. Тут вирішальною є майстерність.

- *Pax, pax,* - Пінеті знов відвернув сварку. – Нашою метою є звичайний збір фактів. Розповів нам, що вбив людину, це твої власні слова. Ваш відьмацький кодекс нібито забороняє вбивати людей. Убив, як стверджуєш, енергумена, людину, одержиму демоном. Після цієї події, тобто вбивства людини, це я знов цитую твої слова, не було помічено жодних візуальних ефектів. Таким чином, звідки така впевненість, що то не була…

- Досить, - перервав Геральт. – Досить, Гвінкамп, ці натяки ні до чого не приведуть. Хочеш фактів? Будь-ласка, ось тобі факти. Вбив, бо так було потрібно. Вбив, щоб врятувати життя іншим людям. А дозвіл на це отримав тоді за законом. Надали мені дозвіл поспішно, до того в доволі пишномовній формі. Крайня

необхідність, - обставина, яка змушує до вчинення протиправних дій, виключаючи їхню незаконність; це принесення в жертву одного блага заради врятування іншого блага, за наявності загрози реальної й безпосередньої. Факт – загроза була реальною й безпосередньою. Даруйте, що не бачили того одержимого в дії, не бачили того, що виробляв, до чого був здатен. Мало знаю про філософські та метафізичні аспекти демонізму, але його фізичний аспект воістину видовищний. Може вразити, повірте мені на слово.

- Віримо, - підтвердив Пінеті, ще раз переглянувшись із Тзарою Гвінкампом. – Ще й як віримо. Адже також щось таке бачили.

- Не сумніваюсь, - скривив уста відьмак. – І не сумнівався там, в Оксенфурті, на твоїх лекціях. Було помітно, що знаєшся на цій темі. Теоретичні знання стали мені в нагоді тоді, з тим вовком і з людиною. Одразу зрозумів, в чому річ. Обидва ті випадки мали ідентичне підґрунтя. Як ти сказав, Тзара? Метод? Майстерність? Між іншим, це був чародійський метод і майстерність також чародійська. Якийсь чаклун закляттями прикликав демона, силою витягнувши його з рідного плану, з безсумнівним наміром використати його в своїх магічних цілях. В цьому і полягає сутність демонічної магії.

- Гоетії.

- В цьому полягає сутність гоетії: прикликати демона, використати його, а потім відпустити. Так говорить теорія. А на практиці стається так, що чародії, замість того, аби після використання випустити демона на волю, магічно ув’язнюють його в тілі якогось носія. В тілі вовка, наприклад. Або людини. Бо чародії, на кшталт Алзура та Ідаррана, полюбляють експериментувати. Спостерігати, що робитиме демон в чужій шкурі, якщо випустити його на свободу. Бо чародій, такий як Алзур або Ідарран, - це хворий збоченець, якого тішить і забавляє споглядати на мордування, яке сіє демон. Бувало таке, правда ж?

- Бували різні речі, - спроквола промовив Харлан Тзара. – Узагальнювати нерозумно, а припоминати – підло. Пригадати тобі відьмаків, які не цурались грабувати? Не гидували тим, щоб працювати найманими вбивцями? Чи мушу пригадати тобі психопатів, які носили медальйони з головою кота, і яких також розважало мордування, яке вони сіяли довкола?

- Шановні, - підніс руку Пінеті, упереджаючи відьмака, вже готового відповісти. – Це не засідання міської ради, давайте не будемо сперечатись, обвинувачуючи один одного в пороках та абераціях. Хіба не доцільніше буде визнати, що ніхто не

досконалий, кожен має пороки, а аберації властиві навіть небожителям. Вочевидь. Давайте сконцентруємось на нашій проблемі, яка вимагає розв'язання.

- Гоетія, - почав після довгої мовчанки Пінеті, - під забороною, бо є процедурою надзвичайно небезпечною. Саме прикликання демона не вимагає, нажаль, ані глибоких пізнань, ані високих магічних здібностей. Вистачить для цього дістати якийсь з некромантських гримуарів, а їх чимало є на чорному ринку. Без знань та умінь, одначе, викликаного демона важко опанувати. Доморослому метрові гоетії дуже пощастить, якщо прикликаний демон просто вирветься на свободу і втече. Багацько ж закінчили тим, що були розірваними на шматки. Відтоді на прикликання демонів і будь-яких інших істот з елементарних та параелементарних планів накладено сувору заборону, що загрожує серйозними покараннями. Існує система контролю, яка гарантує дотримання цієї заборони. Однак, є місце, яке не підпадає під цей контроль.

- Замок Ріссберг. Безумовно.

- Безумовно. Ріссберг неможливо контролювати. Адже система контролю над гоетією, про яку вів мову, була створена саме тут. Як результат ряду проведених тут експериментів. Завдяки запровадженим тут тестам, система постійно вдосконалюється. Тут проводяться й інші дослідження, ставляться інші експерименти. Найрізноманітнішого характеру. Вивчаються тут різні предмети та явища, відьмаче. Різні речі тут відбуваються. Не завжди легальні і не завжди моральні. Мета виправдовує засоби. Саме цей напис можна було б повісити над тутешньою брамою.

- Але під написом, - додав Тзара, - належало б дописати: «Що постало в Ріссберзі, в Ріссберзі й залишиться». Експерименти тут провадяться під наглядом. Все контролюється.

- Вочевидь, не все, - їдко сказав Геральт. – Бо щось втекло.

- Щось втекло. – Пінеті був на подив спокійним. – Наразі в замку працює вісімнадцять магістрів. На додачу – понад півсотні учнів та адептів. Більшість з останніх від магістерського ступеня відділяють тільки формальності. Остерігаємось, що… Маємо підстави припускати, що комусь із цієї чисельної групи закортіло побавитись гоетією.

- Не знаєте, кому?

- Не знаємо. – Харлан Тзара навіть бровою не повів. Але відьмак знав, що той бреше.

- В травні та на початку червня, - чародій не став чекати наступних питань, - в передмісті трапились три випадки масових убивств. В передмісті – це означає тут, на

Узгір'ї, найближче – дванадцять, найдальше – приблизно двадцять миль від Ріссбергу. Кожного разу це відбувалось в лісничих селищах, садибах лісорубів та інших лісових робітників. В селищах убито всіх мешканців, жоден не лишився в живих. Огляд трупів дав нам підстави стверджувати, що таку бойню міг влаштувати демон. Докладніше, енергумен, носій демона. Демона, якого прикликали тут, у замку.

- Маємо проблему, Геральте з Рівії. Мусимо її розв'язати. І вважаємо, що ти нам у цьому допоможеш.

Пересилання матерії – це справа, яка потребує майстерності, делікатності та філіграності; саме тому перед тим, як приступити до телепортації, наполегливо рекомендується випорожнитись та звільнити сечовий міхур.

Джоффрей Монк, *Теорія і практика користування телепортаційними порталами*

Розділ десятий

Плотва, як завжди, хрипіла й пручалась вже від самого лише погляду на покривало, в її фирканні бриніли протест і острах. Їй не подобалось, коли відьмак накривав їй голову. Ще більше їй не подобалось те, що відбувалось одразу після цього. Геральта така поведінка кобили аж ніяк не дивувала. Бо йому самому це не подобалось. Відьмаку, ясна річ, не личило ані фиркати, ані пручатись, але не стримав себе від можливості висловити своє невдоволення в іншій формі.

- У мене викликає крайній подив, - вже вкотре дивувався Харлан Тзара, - твоя антипатія до телепортації.

Відьмак дискусії не підтримав. Тзара цього навіть не очікував.

- Пересилаємо тебе, - продовжив, - вже понад тиждень, а ти кожного разу маєш такий вигляд, ніби тебе засуджено на смерть. Я можу зрозуміти звичайних людей, для них пересилання матерії – це й досі страшна і неймовірна справа. Думав, однак, що ти, відьмак, більш освічений у питанні магії. Вже минули часи перших порталів Джоффрея Монка! Нині телепортація є розповсюдженим і абсолютно безпечним явищем. Телепорти безпечні. А мої телепорти безпечні стовідсотково.

Відьмак зітхнув. Йому довелось не раз і не два на власні очі побачити результати роботи безпечних телепортів, брав участь також у сортуванні решток людей, які тими телепортами скористались. Тож знав, що твердження щодо безпечності порталів телепортаційних можна було вписати в ту саму пересторогу, що й твердження на кшталт: мій песик не кусається, мій син – добрий хлопчина, цей бігос свіжий, гроші віддам завтра, ночувала у подружки, думаю тільки про добробут вітчизни та відповіси на кілька питань і одразу тебе звільнимо.

Однак, не мав іншого виходу. Відповідно з планом, розробленим в Ріссберзі, завданням Геральта мало бути щоденне патрулювання окремо вибраного регіону Узгір'я та розташованих у ньому селищ, колоній, осель і садиб – всіх місць, в яких Пінеті й Тзара остерігались чергового нападу енергумена. Селища ці були розкидані по всьому Узгір'ю, часом досить далеко одне від одного. Геральт був змушений визнати і прийняти факт, що без допомоги телепортаційної магії ефективне патрулювання не видавалось можливим.

Пінеті й Тзара для конспірації облаштували портал на задвірках Ріссбергу, в порожньому великому приміщенні, яке вже давно потребувало ремонту, де смерділо затхлістю, до лиця чіплялось павутиння, а під чоботами похрумкували висхлі балабушки мишачого посліду. Після активації закляття на вкритій патьоками і рештками якогось бруду стіні з'являвся вогнистий пломеніючий контур двері, а докладніше, воріт, за якими клубилось непрозоре опалесцююче сяйво. Геральту доводилось примушувати позбавлену можливості бачити кобилу ступати в це сяйво – от тоді ставало неприємно. Всередині чорного небуття, серед цілковитої тиші, відсутності простору і часу, холод був єдиним відчуттям, усі інші телепорт вимикав і гасив. Все це тривало лише якусь коротку мить. За мить реальний світ спалахував у очах, а кінь безустанно хрипів, б’ючи копитами об тверду землю реального світу.

- Те, що кінь полошиться, це зрозуміло, - вкотре сказав Тзара. – Твій страх, відьмаче, є абсолютно ірраціональним.

Страх ніколи не буває ірраціональним, стримався від заперечення Геральт. Якщо не брати до уваги психічні розлади. Це одна з найперших істин, якої навчали юних відьмаків. Це добре – відчувати страх. Якщо відчуваєш страх, це означає, що тобі є чого боятись, тож треба бути обачним. Не потрібно боротись зі страхом. Вистачить просто не піддаватись йому. Варто у нього вчитись.

- Куди сьогодні? – запитав Тзара, відкриваючи лакований футляр, в якому зберігав свою паличку. – В який район?

- Сухі Скелі.

- Перед заходом сонця постарайся дістатись Яворка. Звідти заберемо тебе, я або Пінеті. Готовий?

- До всього.

Тзара провів у повітрі рукою, в якій тримав паличку, так, наче диригував оркестром. Геральтові навіть здалось, ніби чує музику. Чародій співучо проскандував довге закляття, більше схоже на речитативний вірш. На стіні спалахнули пломенисті

лінії, які злились воєдино, утворивши сяючий чотирикутний контур. Відьмак вилаявся собі під ніс, заспокоїв несамовито тремтячий медальйон, підострожив кобилу, змусивши її зробити крок просто в сяюче молочне небуття.

*

Темінь, тиша, відсутність простору і часу. Холод. Раптовий спалах і поштовх, цокіт копит об тверду землю.

*

Убивства, в яких чародії підозрювали енергумена, носія демона, стались в околицях Ріссбергу, на безлюдних теренах, званих Тукайським Узгір'ям - це порослі прадавньою пущею смуги пагорбів, які відділяли Темерію від Бругге. Назва цих смуг походила, за словами одних, від легендарного богатиря, якого звали Тукай, або, як вважали деякі, від чогось зовсім іншого. Оскільки ще якихось узгір'їв в цьому районі не спостерігалось, то звикли говорити просто Узгір'я, саме така скорочена назва фігурувала і на багатьох мапах.

Узгір'я простягалось смугою миль приблизно у сто завдовжки і до тридцяти миль завширшки. В західній його частині кипіла інтенсивна робота в царині лісної промисловості. Там велись широкомасштабні лісозаготівельні роботи, провадили свою діяльність промисли та ремесла, пов'язані з лісною промисловістю та вирубкою дерев. На пустирях виростали селища, колонії, садиби і табори людей, які займались деревообробною промисловістю, поселення були постійні або тимчасові, були селища як з повноцінним господарством, так і облаштовані абияк, розміром великі, середні, невеличкі або зовсім маленькі. На сьогодні, як оцінювали чародії, по всьому Узгір'ї налічувалось приблизно з півсотні таких поселень.

В трьох із них відбулись масові вбивства, після яких не лишилось жодної живої душі.

*

Сухі Скелі, - комплекс низеньких вапнякових пагорбів, оточений густим лісом, знаходився далеко на заході на самому краю Узгір'я і був західним рубежем району

патрулювання. Геральт вже тут бував, тож знав цей район. На місці зрубу під стіною лісу було збудовано велику вапняну піч для випалювання породи. Кінцевим продуктом такого випалювання ставало негашене вапно. Пінеті, коли тут були з ним, пояснював, для чого використовують таке вапно, але Геральт слухав у піввуха і вже забув. Вапно, яким би воно не було, знаходилось десь поза межами його інтересів. Але біля печі поралась ціла колонія людей, для яких вищезгадане вапно було основою існування. Йому доручили охороняти цих людей. Тільки це мало значення.

Випалювачі впізнали його, один помахав йому капелюхом. Відповів на привітання. Роблю свою справу, подумав. Роблю те, що повинен робити. Те, за що отримую гроші.

Скерував Плотву до лісу. Попереду було десь з півгодини лісової дороги. Приблизно одна миля відділяла його від наступного селища. Яке називалось Плохачівським Зрубом.

*

Протягом дня відьмак долав відстань від семи до десяти миль – в залежності від району, – це означало, що встигав відвідати десь із десяток або навіть два десятки садиб і діставався до умовленого місця, з якого один із двох чародіїв телепортував його назад в замок ще до заходу сонця. Наступного дня схема повторювалась, з єдиною різницею, що цього разу патрулювався інший регіон Узгір'я. Геральт обирав райони навмання, уникаючи передбачуваного і чіткого розпорядку, який можна було легко прорахувати. Тим не менш, робота виявилась досить монотонною. Відьмакові, однак, монотонність не заважала, звик до неї з огляду на свій фах, адже в більшості випадків тільки терплячість, витривалість і послідовність гарантували вдале полювання на чудовисько. Зрештою, це не мало значення до сьогодні, адже ніхто і ніколи не мав бажання платити йому за терплячість, витривалість і послідовність так щедро, як це робили чародії з Ріссбергу. Тож, не було причини для нарікань, треба було виконувати свою роботу.

Навіть, якщо не надто вірив в успіх цього починання.

*

- Одразу після прибуття в Ріссберг, - звернув увагу чаклунів, - представили мене Ортоланові й всім чародіям вищого рангу. Навіть якщо припустити, що винуватця

масових убивств, який бавиться гоетію, серед присутніх у залі не було, все одно чутка про відьмака в замку мусила би розлетітись. Ваш злочинець, якщо він насправді існує, вмить зрозуміє, в чому справа, тож затаїться, зупинить свою діяльність. Назовсім. Або до того часу, поки я поїду звідси, а потім її поновить.

- Ми інсценуємо твій від’їзд, - відповів Пінеті. – Твоє подальше перебування у Ріссберзі буде таємним. Не хвилюйся, існує магія, що гарантує секретність того, що має залишитись секретом. Ми здатні, повір нам, успішно скористуватись такими чарами.

- В такому разі, чи має щоденне патрулювання, по-вашому, хоч якийсь сенс?

- Має. Роби свою справу, відьмаче. Щодо всього іншого - не турбуйся.

Геральт собі урочисто пообіцяв не турбуватись. Хоча, сумніви мав. І не до кінця йняв віри чародіям. Мав свої підозри.

Але не збирався їх висловлювати вголос.

*

На Плохачівському Зрубі жваво стукотіли сокири і дзенькали пили, пахло свіжою деревиною та живицею. Самовідданою вирубкою лісу тут займався лісоруб Плохач із чисельною родиною. Старші члени родини рубали й пилили, молодші – обтинали гілляччя з повалених дерев, найменші – носили хмиз. Плохач побачив Геральта, ввігнав сокиру в пінь, обтер чоло.

- Вітаю. – Відьмак під'їхав ближче. – Що тут у вас? Все в порядку?

Плохач дивився на нього довго й понуро.

- Не в порядку, - нарешті промовив.

- Чому?

Плохач довго мовчав.

- Пилу поцупили, - буркнув врешті-решт. – Поцупили пилу! То як це назвати, га? Чого ви тут по зрубах їздите, пане, нащо? А Торквіл зі своїми чого по лісах тиняється, га? Ніби сторожуєте, чи ні? А пили крадуть!

- Займусь цим, - гладко збрехав Геральт. – Займусь цим питанням. Бувайте.

Плохач сплюнув.

*

На наступному Зрубі, цього разу Дудковому, все було спокійно, ніхто Дудкові не загрожував і, здається, нічого не вкрали. Геральт навіть не став зупиняти Плотву. Рушив до наступного селища. Називалось Варильня.

*

Для переміщення між поселеннями служили лісові дороги, розбиті колесами возів. Геральт часто натикався як на обози, вже завантажені деревиною, так і на порожні, такі, що тільки-но їхали по вантаж. Часто зустрічались групи піших подорожніх, рух був на подив жвавий. Навіть у гущавині лісу рідко було цілком безлюдно. Над папороттю, наче хребет нарвала із хвиль морських, час від часу виринав зад баби, яка навкарачки збирала ягоди чи якісь інші дари лісу. Інколи між деревами жорсткою ходою снувало щось, що поставою і обличчям виглядало як заложний мрець, насправді ж виявлялось дідуганом, який вишукував гриби. Часом щось із шаленим вереском ламало хмиз – це були діти, радість лісорубів та вуглярів, були озброєні луками, зробленими з палиць та мотузок. Дивувало, як багато шкоди вони були здатні завдати природі за допомогою такого примітивного оснащення. Жахала сама думка, що колись ця радість підросте і обзаведеться оснащенням професійним.

*

Селище Варильня, в якому також панував спокій і нічого не заважало праці та не загрожувало робітникам, свою назву, так оригінально, одержало від вареного тут поташу, речовини, яка використовувалась в склоробному й миловарному виробництві. Поташ, як пояснили Геральтові чародії, отримували з попелу деревного вугілля, яке випалювалось в цій місцевості. Місцеві селища вуглярів Геральт вже відвідував, і сьогодні мав намір відвідати знов. Найближче носило назву Дубовець, а дорога до нього насправді пролягала через щільний масив величезних вікових дубів. Навіть у полудень, коли сонце стояло високо, а в небі не було ані хмаринки, під дубами завжди панувала похмурна сутінь.

Саме під цими дубами, майже тиждень тому, Геральт вперше зустрів констебля Торквіла і його загін.

*

Коли галопом вилетіли з-за дубів і оточили його, всі у зеленій камуфляжній формі, з довгими луками на спині, Геральт спочатку прийняв їх за Лісничих, членів хваленого мисливського воєнізованого формування, які називали себе Стражниками Пущі та займались полюванням на нелюдів, здебільшого на ельфів і дріад, їх убивством у різний вигадливий спосіб. Бувало, що подорожніх, яких зустрічали в лісі, Лісничі звинувачували в співпраці та торгівлі з нелюдями, як за перше так і за друге передбачали лінчування, а довести свою невинуватість було вкрай важко. Така зустріч під дубами обіцяла бути вкрай небезпечною, тож Геральт зітхнув із полегшенням, коли вершники в камуфляжі виявились стражами правопорядку, що виконували тут свої безпосередні обов’язки. Командувачем був смаглявий тип із пронизливим поглядом, який представився констеблем на службі бейліфа з Горс Велена. Він різко і жорстко зажадав від Геральта назватись, а коли дізнався, хто він, висловив бажання побачити відьмачий медальйон. Медальйон з ікластим вовком не лише був визнаний за достатній доказ, але й викликав помітний захват з боку стража правопорядку. Пошана, як виявилось, стосувалась і самого Геральта. Констебль спішився, попросив відьмака вчинити так само і запросив на коротку розмову.

- Я Франс Торквіл. – Констебль відкинув удавану суворість службиста і в дійсності виявився людиною спокійною та врівноваженою. – Тож, ти - відьмак Геральт із Рівії. Той самий Геральт із Рівії, який місяць тому в Ансегіс врятував від смерті жінку з дитиною, вбивши чудовисько-людожера.

Геральт зціпив зуби. Щасливо забув про випадок в Ансегіс, про монстра з маркуванням і про людину, яка загинула через нього. Це довго мучило відьмака, поки, нарешті, зміг переконати себе, що зробив все, що було йому по силам, що врятував двох людей, і що чудовисько більше нікого не замордує. Тепер все повернулось.

Франс Торквіл ніби не помітив тіні, яка промайнула по обличчю відьмака. А якщо й помітив, то не звернув уваги.

- Виходить, відьмаче, - продовжив, - що ми з тобою з однакових причин по цим чагарникам їздимо. Погані речі почались з весни на Тукайському Узгір'ї, дійшло до вкрай недобрих випадків. Настав час покласти цьому край. Після різанини в Луках порадив чародіям з Ріссбергу винайняти відьмака. Як бачу, прислухались, хоча зазвичай прислухатись не полюблять.

Констебль зняв капелюх і обібрав з нього голки й насіння. Головний убір подібного покрою носив і Лютик, тільки цей був з фетру нижчої якості. І замість пера чаплі був оздоблений рульовим пером фазана.

- Вже віддавна стежу за законом і порядком на Узгір'ї, - сказав, дивлячись Геральту в очі. – Не хочу хизуватись, але за цей час впіймав не одного злочинця, і не одну суху гілляку ними прикрасив. Але те, що тут коїться останнім часом… Для цього потрібна допомога когось такого, як ти. Когось, хто знається на чарах і монстрах, хто не злякається ні чудовиська, ні привида, ані дракона. І добре, будемо разом чатувати і охороняти людей. Я за свою скромну платню, ти – за гроші чародіїв. Скільки ж, цікаво дізнатись, вони платять тобі за цю роботу?

П'ятсот новіградських корон, перерахованих авансом на банківський рахунок, але Геральт не мав наміру розкривати цю інформацію. Саме за стільки купили мої послуги і мій час чародії з Ріссберга. П'ятнадцять днів мого часу. По закінченні цього строку, незалежно від того, що станеться, перерахують ще стільки ж. Щедро. Більш ніж достатньо.

- Ну, певно, що платять немало. – Франс Торквіл швидко збагнув, що відповіді так і не дочекається. – Вони можуть собі це дозволити. А тобі ось що скажу: жодна платня тут не буде завеликою. Бо це паскудна робота, відьмаче. Паскудна, темна і неприродна. Зло, яке тут лютувало, прийшло з Ріссбергу, даю голову на відсіч. Без сумніву, це чародії щось намудрили з тією їхньою магією. Адже магія їхня, як той мішок зі зміями: як міцно не зав'язуй, все одно щось отруйне звідти все-таки вилізе.

Констебль зиркнув на Геральта, й цього короткого погляду йому вистачило, аби зрозуміти, що відьмак не видасть йому нічого, жодних подробиць угоди з чародіями.

- Ознайомили тебе з деталями? Розповіли, що сталось в Тисах, Луках і Роговизні?

- В загальних рисах.

- В загальних рисах, - повторив Торквіл. – Через три дні після Беллетейну, поселення Тиси, вбито дев'ятеро лісорубів. Середина травня, садиба трачів в Луках, дванадцятеро убитих. Початок червня, Роговизна, колонія вуглярів. П'ятнадцять жертв. Отакий стан справ на сьогодні в загальних рисах, відьмаче. Бо це ще не кінець. Клянусь головою, що не кінець.

Тиси, Луки, Роговизна. Три масових убивства. Тож, це не випадковий збіг обставин, не демон, який вирвався й втік, якого тюхтій-гоетист не зміг опанувати. Це

була зумисне спланована акція. Хтось тричі ув'язнив демона в тілі носія і тричі направив його вбивати.

- Я багато чого бачив, - скреготнув зубами констебль. – Не одне побоїще, не один труп і не два. Напади, пограбування, бандитські набіги, криваві помсти і наїзди, навіть одне весілля, з якого винесли шістьох небіжчиків, враховуючи нареченого. Але щоб перетинати сухожилля, а потім добивати скалічених? Щоб знімати скальпи? Перегризати зубами горло? Живих розпорювати й кишки з животів витягати? А на додачу з голів убитих пірамідки викладати? Із чим ми тут, питаю, маємо справу? Цього тобі чаклуни не розповідали? Не пояснили, для чого їм потрібен відьмак?

Для чого потрібен відьмак чародіям з Ріссбергу? Потрібен аж настільки, що його довелось шантажем примушувати до співпраці? З кожним демоном і з кожним носієм демона чародії могли самі легко собі дати раду, не докладаючи особливих зусиль. *Fulmen sphaericus, Sagitta aurea* – ось два найперші різновиди магії серед багатьох інших, якими можна було вразити енергумена з відстані ста кроків, і бере великий сумнів, що він би вижив після такого закляття. Але ні, чародії зажадали відьмака. Нащо? Відповідь проста: енергуменом став чародій, побратим, колега. Хтось із співтоваришів викликає демонів, дозволяє їм вселятись у себе і вирушає мордувати. Вчинив так вже тричі. Але чародії не можуть пальнути в колегу громовицею чи продірявити золотою блискавкою. Проти колеги потрібен відьмак.

Не міг і не хотів розповідати цього Торквілу. Не міг і не хотів говорити йому те, що розповів чародіям у Ріссберзі. І на що вони відповіли презирством. Аж надто банальним презирством.

*

- Досі це робите. Досі бавитесь, як ви її називаєте, гоетією. Прикликаєте істот, витягаєте з їхніх вимірів, з-за зачинених дверей. З тією вашою одвічною пісенькою: будемо їх контролювати, опануємо їх, змусимо до послуху, долучимо до роботи. З тим самим одвічним виправданням: відкриємо їхні секрети, змусимо розкрити таємниці й аркани, завдяки чому збільшимо силу власної магії, зможемо лікувати та зцілювати, ліквідувати хвороби і стихійні лиха, зробимо світ кращим, а людство щасливішим. І одвічно виявляється, що це все брехня, що мова йде виключно про власну силу і владу.

Було видно, що Тзара одразу кинувся був відповідати, але Пінеті стримав його.

- Щодо тих істот, з-за зачинених дверей, - продовжив Геральт, - тих, яких для зручності називаєте демонами, то ви знаєте про них стільки ж, скільки і ми, відьмаки.

Те, що ми давним-давно вияснили, і що записано в відьмачих протоколах і хроніках. Демони ніколи, ніколи й нізащо не розкриють вам жодних секретів або арканів. Ніколи не дадуть себе запрягти до роботи. Вони дають можливість себе прикликати і приходять у наш світ лише з однією метою: жадають убивати. Бо люблять це. І ви це знаєте. І попри все уможливлюєте.

- Від теорії, - промовив Пінеті після дуже довгої мовчанки, - перейдімо до практики. Гадаю, що в відьмачих протоколах і хроніках також щось про це написано. І чекаємо від тебе, відьмаче, не моральних настанов, а суто практичного вирішення проблеми.

*

- Радий був познайомитись. – Франс Торквіл простягнув Геральтові руку. – А тепер – до роботи, патрулювати. Чатувати, охороняти людей. Для цього ми тут.

- Для цього.

Вже в сідлі, констебль схилився.

- Б'юсь об заклад, - сказав тихо, - що про те, що тобі зараз скажу, сам добре знаєш. Але все одно скажу. Стережись, відьмаче. Будь обачним. Не хочеш говорити про це, але я все розумію. Чаклуни, вочевидь, винайняли тебе, аби ти виправив те, що вони самі наробили, аби вигрібав ту багнюку, яку вони самі розвели. Але якщо щось піде не так, будуть шукати цапа-відбувайла. І ти маєш всі шанси ним стати.

*

Небо над лісом почало темнішати, різкий вітер зашумів в кронах дерев. Десь вдалині пролунав грім.

*

- Як не буря, так злива, - сказав Франс Торквіл при наступній зустрічі. – Що другий день гримить і ллє як з відра. А результат такий, що всі сліди, які могли відшукати, розмило дощем. Вчасно, правда? Ніби як на замовлення. Від цього також тхне чорнокнижництвом, а докладно Ріссбергом. Говорять, що чаклуни вміють усілякі чари-мари з погодою виробляти. Викликати магічний вітер, а на природний накласти

закляття, аби віяв, куди їм треба. Надсилати хмари, начарувати дощ або град, а то й бурю вчинити, якщо забажають. Коли це їм на руку. От, наприклад, щоб сліди змити. Як гадаєш, Геральт?

- Чародії здатні на різні речі – це факт, - відповів. – А впливати на погоду могли віддавна, ще з часів Першої Висадки, яка саме завдяки чарам Яна Беккера не завершилась катастрофою. Та звинувачувати магів у всіх бідах та нещастях буде, напевно, перебільшенням. Врешті-решт, говориш про природні явища, Франс. Просто зараз такий сезон. Грозовий сезон.

*

Підігнав кобилу. Сонце хилилось до заходу, до настання сутінок мав намір перевірити ще кілька селищ. Найближчою була колонія вуглярів, розташована на поляні, що носила назву Роговизна. Коли був тут вперше, його супроводжував Пінеті.

*

Місце бійні, на подив відьмака, замість того, аби бути понурим і пустельним урочищем, яке оминають тридесятою дорогою, виявилось місцевістю доволі людною, на теренах якої щосили кипіла робота. Вуглярі, які самі себе називали будниками, саме займались побудовою нової печі для випалювання деревного вугілля. Піч представляла собою куполоподібно сформований стос деревини, який не був просто безладною купою, цей стос викладався ретельно і акуратно. Коли Геральт і Пінеті виїхали на поляну, саме застали вуглярів за обкладанням цього стосу мохом і старанним присипанням його землею. Друга піч, побудована раніше, вже працювала, бо диміла на повну. Всю поляну застилав дим, що виїдав очі, а різкий запах живиці вдаряв у ніздрі.

- Як давно… - відьмак закашлявся. – Як давно, говорив, відбулось…

- Рівно місяць тому.

- А люди працюють тут так, ніби нічого й не сталось?

- На деревне вугілля, - пояснив Пінеті, - величезний попит. Тільки деревне вугілля дозволяє при спалюванні досягти того рівня температури, який уможливлює виплавку металу. Домниці під Доріаном і Горс Веленом без вугілля не змогли б функціонувати, а металургійна справа – це найважливіша і найперспективніша галузь промисловості. Завдяки попитові вуглярство стало прибутковою професією, а

економіка, відьмаче, як і природа, не виносить порожнечі. Вбитих будників поховали ген там, бачиш курган? Свіжий пісок ще жовтіє. А на їхнє місце прийшли нові робітники. Піч димить, життя продовжується.

Спішились. Вуглярі не звернули на них уваги, були надто зайняті роботою. Єдині, хто кидав на них зацікавлені погляди, так це жінки та нечисленна малеча, що гасала поміж халупами.

- А як же. – Пінеті упередив запитання відьмака, яке той не встиг озвучити. – Серед похованих під курганом були й діти. Троє. Три жінки. Дев'ять чоловіків та підлітків. Ходи за мною.

Крокували повз ряди деревини, яке просушувалось на сонці.

- Декількох чоловіків, - сказав чародій, - вбито на місці, їм розтрощили голови. Решту обезвладніли та знерухоміли, перетнувши гострим лезом сухожилля на ногах. Більшості з них, враховуючи дітей, на додачу до всього поламали руки. Убивали вже покалічених і безвладних. Пороздирано горлянки, випотрошено животи, розітнуто грудні клітини. Обідрано шкіру зі спин, знято скальпи. Одній з жінок…

- Досить. – Відьмак дивився на чорні патьоки крові, які досі було помітно на березових пнях. – Досить, Пінеті.

- Тобі слід знати, з ким… з чим маємо справу.

- Вже знаю.

- Ще одна остання деталь. Не вистачає тіл. Всім убитим відітнули голови. З них виклали піраміду, тут, саме на цьому місці. Голів було п'ятнадцять, а тіл – тринадцять. Два тіла зникли.

- За майже ідентичною схемою, - продовжив чародій після короткої паузи, - розправились з мешканцями двох інших селищ. В Тисах і Луках. Сьогодні заїдемо ще в Нову Смолярню, це недалеко звідси. Побачиш, як відбувається виробництво деревної смоли і дьогтю. Коли наступного разу тобі доведеться щось змастити дьогтем, то вже знатимеш, звідкіля він береться.

- У мене питання.

- Слухаю.

- Вам конче потрібно було вдаватись до шантажу? Не вірили, що я погоджусь приїхати в Ріссберг за власним бажанням?

- Погляди щодо цього розійшлись.

- Запроторити мене в Керацку до цюпи, потім звільнити, але продовжувати мене залякувати судом, чия це була ідея? Хто до такого додумався? Корал, правда?

Пінеті дивився на нього. Довго дивився.

- Правда, - зізнався нарешті. – Це була її ідея. Її план. Ув'язнити тебе, звільнити, залякувати. І наприкінці влаштувати все так, аби справу проти тебе закрили. Владнала це одразу після твого від'їзду, твоє досьє в Керацку вже чисте, як сльоза. Ще якісь питання? Немає? В такому разі, їдьмо до Нової Смолярні, подивимось на дьоготь. Затим відкрию телепорт і повернемось у Ріссберг. Ввечері ще хочу вибратись на мою річку порибалити. Одноденка роїться, форель жируватиме… Рибалив колись, відьмаче? Полюбляєш рибалити?

- Рибалю, коли є бажання поласувати рибкою. Завжди вожу з собою шнур.

Пінеті довго мовчав.

- Шнур, - нарешті промовив незвичним голосом. – Волосінь, обтяжена грузилом. З багатьма гачками. На які насаджуєш черв'яків.

- Так. І що?

- Та нічого. Просто так запитав.

*

Саме прямував у Сосницю, чергове поселення вуглярів, коли ліс раптом замовк. Принишкли сойки, стрекотня сорок обірвалась, ніби її втяли ножем, різко стих стукіт дятла. Ліс завмер, оповитий жахом.

Геральт пустив коня в галоп.

Смерть – наш довічний супутник. Вона завжди ліворуч від нас, на відстані витягнутої руки. Це єдиний мудрий порадник, який у нас є. Коли б ти не відчував, як це часто буває, що все складається геть погано і ти перебуваєш на межі, повернися до своєї смерті і запитай її, чи це так. І твоя смерть відповість тобі, що ти помиляєшся, і що немає нічого дійсно значущого, окрім її дотику. Твоя смерть скаже тобі: «Я ще не доторкнулась до тебе».

Карлос Кастанеда, *Подорож в Ікстлан*

Переклад Армена А.

Розділ одинадцятий

Піч для випалювання вугілля в Сосниці побудували неподалік від зрубу, вуглярі використовували відпад від деревини, який залишився після вирубки. Випалювання розпочалось тут нещодавно, - з верхівки куполоподібної печі, ніби з кратеру вулкану, жбухали клуби жовтуватого їдкого смердючого диму.

Запах диму не заглушав смороду смерті, який навис над поляною.

Геральт зіскочив з коня. І видобув меч.

Перший труп, без голови і обох ніг, побачив поряд із піччю, кров забризкала землю, яка вкривала стос пічної деревини. Трохи далі лежали ще три тіла, понівечені до невпізнання. Лісовий пісок увібрав у себе кров, залишивши на поверхні темні плями.

Ближче до середини галявини і обкладеного камінням вогнища лежали два наступних трупи – чоловік та жінка. У чоловіка було розірване горло, розшарпане так, що виднілись шийні хребці. Жінка горішньою частиною тіла лежала в багатті, у попелі, обліплена кашею з перевернутого казанка.

Подалі, поряд із рядами деревини, лежала дитина, хлопчик, може, років п’яти. Був роздертий навпіл.

Хтось, вірніше, щось вхопило його за обидві ніжки й розірвало.

Помітив наступний труп, у цього був розпоротий живіт і витягнуті всі тельбухи. На всю довжину, приблизно один сажень товстих кишок і понад трьох сажнів тонких.

Кишки гладенькою виблискуючою синювато-рожевою стрічкою тягнулись від трупа до халабуди з хвойного гілляччя, зникаючи всередині побудови.

Всередині, на простій неохайній постелі, лежав худорлявий чоловік. Одразу кидалось в око, що до навколишнього інтер’єру він зовсім не пасував. Його багата одежа вся була заляпана кров'ю, буквально просякнута нею. Але відьмак не помітив, щоб цвигало, бризкало або текло з якихось важливих кровоносних судин.

Впізнав його навіть попри те, що обличчя було вкрите закипілою кров'ю. Це був той довговолосий, худорлявий і дещо жінкуватий красунчик, Сорель Дегерлунд, якого йому представили на аудієнції у Ортолана. Тоді був подібно до інших чародіїв одягнений в гаптований плащ і вишитий дублет, сидів за столом як решта і як решта дивився на відьмака з погано прихованою відразою. Тепер лежав, непритомний, в хижі вугляра, весь у крові, а зап'ясток його правої руки був обмотаний людською кишкою. Витягнутою з розпоротого черева трупа, що лежав майже в десяти кроках звідси.

Відьмак глитнув слину. Зарубати його, подумав, поки непритомний? Цього чекають Пінеті й Тзара? Вбити енергумена? Ліквідувати чаклуна-гоетиста, який бавиться викликанням демонів?

Із задуми його вирвав зойк. Сорель Дегерлунд, скидалось на те, приходив до тями. Підніс голову, застогнав, знов повалився на постіль. Підвівся, повів довкола невидющим оком. Помітив відьмака, розтулив уста. Глянув на свій залитий кров'ю живіт. Здійняв руку. Побачив, що в ній. І почав кричати.

Геральт дивився на меч із золотою гардою, - здобуток Лютика. Поглянув на тонку шию чародія. На роздуту на ній жилу.

Сорель Дегерлунд відліпив і здер кишку зі своєї руки. Вже не кричав, тільки стогнав, його всього трусило. Встав, спочатку навкарачки, потім зіп'явся на ноги. Вивалився з хижі, роздивився навколо, заверещав і кинувся навтьоки. Відьмак схопив його за комір, зупинив на місці, поваливши на коліна.

- Що… тут… - белькотнув Дегерлунд, що й досі весь тіпався. – Що тут… Що тут ста... Сталось?

- Гадаю, ти знаєш, що.

Чародій голосно проковтнув слину.

- Як я… Як я тут опинився? Нічого… Нічого не пам’ятаю… Нічого не пам’ятаю! Нічого!

- Якось мало віриться.

- Прикликання… - Дегерлунд вхопився долонями за обличчя. – Прикликав… Він з'явився. В пентаграмі, в крейдяному колі… І увійшов. Увійшов у мене.

- І, певно, не вперше, чи не так?

Дегерлунд розридався. Якось театрально, Геральт ніяк не міг позбавитись такого враження. Шкодував, що не застав енергумена до того моменту, як демон облишив тіло. Таке жалкування, добре це розумів, було ірраціональним, адже знав, до яких наслідків могла призвести сутичка з демоном, і мав би радіти, що її уникнув. Але не радів. Бо, принаймні, зараз не мав би сумнівів, що робити.

І надало ж мені в таке вляпатись, подумав. Чому саме я, чому сюди не втрапив Франс Торквіл зі своїм загоном. Констебль не мав подібних моральних заборон та принципів. Заляпаний кров'ю чародій, що затискав у долоні нутрощі жертви, миттю дістав би зашморг на шию і вже теліпався би на першій-ліпшій сухій гілляці. Торквіла не стримали б ані сумніви, ані вагання. Торквіла не збентежив би факт, що жінкуватий та худорлявий чародій ніяк не зміг би так жорстоко розправитись зі стількома людьми, на додачу так швидко, що закривавлений одяг не встиг ні висохнути, ні задубіти. Що не зміг би голими руками роздерти навпіл дитину. Ні, Торквіл не мав би перед собою такої дилеми.

А я маю.

Пінеті й Тзара були впевнені, що не матиму.

- Не вбивай мене… - заскиглив Дегерлунд. – Не вбивай мене, відьмаче… Я більше ніколи… Ніколи…

- Закрий пельку.

- Присягаюсь, я ніколи…

- Закрий пельку. Ти вже достатньо прийшов до тями, аби користуватись магією? Викликати сюди чародіїв з Ріссбергу?

- У мене є сігіла… Можу… Можу телепортуватись у Ріссберг.

- Не сам. Разом зі мною. Без витівок. Не намагайся підводитись, лишайся навколішки.

- Мушу підвестись. А ти… Для того, щоб телепортація відбулась успішно, повинен стати поряд зі мною. Дуже близько.

- Це ще для чого? Нуж-бо, давай, чого чекаєш? Діставай цей свій амулет.

- Це не амулет. Сказав же, - це сігіла.

Дегерлунд розхристав закривавлений дублет і сорочку. На худих грудях мав татуювання: два кола, що перетинали одне одного. Кола були всіяні крапками різного

розміру. Це скидалось на схему орбіт планет, яка запам'яталась Геральту з часів навчання в Оксенфурті.

Чародій співучо промовив закляття. Окружності засвітились блакитним, крапки – червоним. І почали обертатись.

- Зараз. Стань ближче.

- Ближче?

- Ще ближче. Впритул до мене.

- Тобто?

- Притулись до мене і обійми мене.

Голос Дегерлунда змінився. В очах, які за мить до цього були залиті сльозами, спалахнуло щось паскудне, а уста скривились в огидну гримасу.

- Так, так добре. Міцно й чуйно, відьмаче. Ніби я – твоя Йеннефер.

Геральт збагнув, до чого йде. Але не зміг ані відштовхнути Дегерлунда, ані угріти його навершям меча, ані полоснути лезом по шиї. Просто не встиг.

Перед очима спалахнуло опалесцююче сяйво. За коротку мить поринув у чорне небуття. В пронизливий холод, тишу, цілковиту відсутність простору й часу.

*

Приземлились жорстко, підлога з кам'яних плит немов кинулась їм назустріч. Сила поштовху розвела їх. Геральт навіть не встиг як слід роздивитись довкола. Відчув сильний сморід, сопух від немитого тіла, змішаний з мускусом. Велетенські й могутні лабети вхопили його під пахви і за шию, товсті пальці без зусиль стиснулись на біцепсах, тверді, наче залізо, великі пальці уп'ялись в нерви плечового сплетіння. Весь задеревів, випустив меч з безвладної руки.

Перед собою побачив горбаня з огидним обличчям, всіяним коростами, та черепом, порослим рідкими жмутками жорсткого волосся. Горбань, широко розставивши криві ноги, цілився в нього з великого самострілу, вірніше арбалету, оснащеного двома сталевими плечима, розташованими одне над одним. Обидва націлені в Геральта чотиригранні наконечники болтів були шириною не менше двох дюймів і нагострені наче бритви.

Сорель Дегерлунд став перед ним.

- Як вже мусив помітити - промовив, - не потрапив у Ріссберг. Потрапив у мій скит і притулок. Місце, в якому разом із моїм учителем проводимо експерименти, про

які в Ріссберзі ні сном, ні духом. Я, про що ти безумовно знаєш, Сорель Альберт Амадор Дегерлунд, магістр магії. Я, а цього ти ще не знаєш, той, хто принесе тобі біль та смерть.

Зник, ніби його вітром здуло, вдаваний переляк і показна паніка, зникло все лицемірство. Все там, на поляні вуглярів, було облудою. Перед Геральтом, який тепер безвладно висів у паралізуючому захваті шишкуватих лапищ, тепер стояв зовсім інший Сорель Дегерлунд. Сорель Дегерлунд тріумфуючий, сповнений пихи і гордощів. Сорель Дегерлунд, який шкірив зуби в злостивій усмішці. Усмішці, яка наштовхувала на думку про сколопендр, що протискаються крізь шпарини під дверима. Про розкопані могили. Про білих личинок, що копошаться в мертвій плоті. Про товстих трупних мух, які ворушать ніжками в тарілці з супом.

Чародій наблизився. В руці тримав сталевий шприц з довгою голкою.

- Ошукав тебе, там на поляні, як дитину, - промовив неквапом. – Виявився наївним, як дитина. Відьмак Геральт із Рівії! Інстинкт не підвів його, не вбив, бо не був певний. Бо є хорошим відьмаком і хорошою людиною. Розказати тобі, хороший відьмаче, що собою являють хороші люди? Це ті, кому доля пожалкувала дати шанс скористатись благом бути злими. Або ті, які отримали такий шанс, але були занадто дурними, аби скористатись ним. Несуттєво, до якої групи належиш ти. Дав себе обдурити, втрапив у пастку і гарантую, що живим з неї не виберешся.

Підніс шприц. Геральт відчув укол, за мить після нього – пекучий біль. Біль пронизливий, від якого темніло в очах, паралізувало все тіло, біль настільки жахливий, що ледве стримався, щоб не закричати. Серце почало шалено калатати, враховуючи те, що його нормальний ритм був у чотири рази повільніший від серцевого ритму звичайної людини, це був винятково прикрий симптом. В очах потемнішало, світ навколо закрутився, розмазався і поплив.

Його волокли, відблиск від магічних куль танцював на сурових стінах і стелі. Одна зі стін, яку минули, була повністю вкрита патьоками крові, обвішана зброєю, бачив широкі закривавлені шамшири, великі серпи, гвізарми, сокири, моргенштерни. На всіх них можна було помітити сліди крові. Ними користувались у Тисах, Луках і Роговизні, усвідомив тверезо. Ними замордовано вуглярів у Сосниці.

Тіло повністю заніміло, взагалі тратив здатність відчувати, не відчував навіть міцного утиску лап, що тримали його.

- Бууех-хххррр-еееххх-буеееех! Буеех-хеех!

Не одразу збагнув, що ці звуки були радісним реготом. Тих, хто його волочили, ця ситуація, вочевидь, забавляла.

Попереду йшов горбань з арбалетом і підсвистував.

Геральт був на крок від втрати свідомості.

Його грубо всадовили у крісло з високою спинкою. Нарешті отримав змогу побачити тих, хто приволочив його сюди, всю дорогу викручуючи йому руки своїми лапами.

Пам'ятав гігантського огрокраснолюда Микиту, охоронця Пирала Пратта. Ці двоє чимось були схожими на нього, могли б навіть зійти за кровних родичів. Були однакового з Микитою зросту, однаково смерділи, однаково не мали шиї, однаково мали кабанячі ікла, що стирчали з-під нижньої губи. Проте, Микита був лисий і бородатий, а ці двоє борід не носили, їхні мавпячі писки вкривала чорна щетина, а вершечки яйцеподібних голів оздоблювало щось, що виглядало як скуйовджене клоччя. Оченята мали маленькі й налиті кров'ю, вуха – великі, загострені та страшенно волохаті.

На їхньому одязі виднілись сліди крові. З пащеки тхнуло так, ніби вже багато днів поспіль харчувались виключно часником, лайном і дохлою рибою.

- Буеееех! Буеех-хеех-хеех!

- Буе, Банг, годі сміятись, за роботу, обидва. Паштор, вийди. Але тримайся неподалік. Обидва велетні вийшли, хльопаючи гігантськими ступнями. Горбань, званий Паштором, поспішив слідом за ними.

В полі зору відьмака з'явився Сорель Дегерлунд. Перевдягнений у чисте, вимитий, причесаний і жінкуватий. Присунув стілець, сів навпроти, спиною до столу, заваленого книгами й гримуарами. Дивився на відьмака, недобре усміхаючись. При цьому бавився медальйоном на золотому ланцюжку, який розгойдував, намотавши собі на палець.

- Почастував тебе, - сказав байдужо, - екстрактом з отрути білих скорпіонів. Неприємно, правда ж? Ні рукою поворухнути, ні ногою, ні пальцем, навіть? Ані оком кліпнути, ані слину проковтнути? Але це ще квіточки. Згодом почнуться неконтрольовані рухи очних яблук і погіршення зору. Потім відчуєш м'язові судоми, корчі будуть настільки сильними, що, вірогідно, отримаєш розрив міжреберних зв'язок. Не зумієш стримати і зубного скреготу, кілька зубів розкришиться, це тобі гарантую. Почнеться слинотеча, а затим - труднощі з диханням. Якщо не дам тобі антидот, задихнешся. Але не хвилюйся, дам його. Цього разу виживеш. Хоча, вважаю, що скоро

пожалкуєш, що вижив. Я тобі поясню, в чому справа. Маємо час. А до цього хотів би ще подивитись, як ти посинієш.

- Роздивлявся тебе, - продовжив за мить, - тоді, в останній день червня, на аудієнції. Хизувався перед нами своєю зверхністю. Перед нами, людьми стократ кращими за тебе, людьми, яким ти не годен до п'ят досягнути. Я бачив на власні очі, що тебе забавляли і розпалювали ігри з вогнем. Вже тоді вирішив довести тобі, що забавки з вогнем закінчуються опіками, а втручання в справи магії та магів призведе до однаково болісних наслідків. Скоро ти в цьому сам переконаєшся.

Геральт хотів поворухнутись, але не міг. Кінцівки і все тіло задеревіли і втратили чутливість. В пальцях рук і ніг відчував неприємне поколювання, обличчя повністю заніміло, губи були ніби зашнуровані. Зір погіршувався, очі йому застилала і заліплювала якась мутна поволока.

Дегерлунд закинув ногу за ногу, погойдуючи медальйоном. На якому було зображення, емблема, блакитна емаль. Геральт не міг роздивитись. Бачив чимдалі все гірше. Чародій не брехав, погіршення зору посилювалось.

- Розумієш, справа полягає в тому, - між іншим продовжував Дегерлунд, - що планую високо піднятись у чародійській ієрархії. В своїх планах і намірах спираюсь на особу Ортолана, знаного тобі з візиту в Ріссберг і тієї пам'ятної аудієнції.

Геральт мав таке враження, ніби язик розпухає і заповнює собою всю ротову порожнину. Опасався, що це було не просто враження. Отрута білого скорпіона була смертельною. До цього моменту він сам ніколи не відчував на собі її дію, тож не знав, до яких наслідків вона може призвести в організмі відьмака. Серйозно занепокоївся, щосили намагаючись перебороти дію нищівного токсину. Ситуація представлялась доволі паскудною. Скидалось на те, що порятунку чекати не було звідки.

- Кілька років тому, - Сорель Дегерлунд надалі продовжував упиватись звучанням власного голосу, - став асистентом Ортолана, на цю посаду мене призначив Капітул, а затвердив дослідницький відділ Ріссбергу. Як і мої попередники, мусив шпигувати за Ортоланом і саботувати найзагрозливіші з його винаходів. Призначенням на цю посаду завдячував не лише своєму талантові чаклуна, а також моїй вроді і чарівливості. Капітул пристановляв до старця таких асистентів, яких той полюбляв.

- Ти можеш цього не знати, але у часи юності Ортолана серед чародіїв поширилось женоненависництво і мода на чоловічу дружбу, яка часто переростала у глибші, а що там, набагато глибші стосунки. Бувало так, що молодий учень або адепт не мав іншого виходу, мусив покірно дослухатись до бажань старших навіть у питаннях

такого роду. Деяким це не надто подобалось, але зносили все як неминучі виробничі затрати. А деякі це полюбили. До цих останніх належав, як ти, мабуть, вже здогадався, Ортолан. Хлопак, який у ті часи й дістав своє пташине прізвисько, після отриманого зі своїм наставником досвіду, на все подальше життя залишився, як сказав би поет, ентузіастом і прихильником шляхетної чоловічої дружби і шляхетної чоловічої любові. Проза, як сам знаєш, описує такі речі більш лаконічно та безпосередньо.

Об литку чародія отерся, голосно муркочучи, великий чорний кіт із хвостом, розпушеним наче йоржик. Дегерлунд нахилися, погладив його, поколихав перед ним медальйоном. Кіт із неохотою штурхнув прикрасу лапкою. Він відвернувся, даючи зрозуміти, що ця забавка йому наскучила, і прийнявся вилизувати хутро на грудях.

- Як ти, безсумнівно, помітив, - продовжив чародій, - я надзвичайно вродливий, жінки, бува, називають мене ефебом. Загалом, люблю жінок, але в принципі не мав і не маю нічого проти педерастії. З єдиною умовою: якщо до неї вдаватись, то мусить мені допомагати зробити кар’єру.

- Моя чоловіча любов із Ортоланом надзвичайних жертв не потребувала, дідуган давно вже минув той віковий рубіж, в якому щось може, так само як і той, в якому щось хоче. Але я прикладав усіх зусиль, аби справити протилежне враження. Щоб всі думали, що абсолютно втратив голову від кохання до мене. Що не існує нічого, в чому міг би відмовити своєму красеню-коханцю. Що знаю всі його шифри, що маю доступ до його таємних книг і секретних записів. Що він одаровує мене артефактами й талісманами, яких до сих пір нікому навіть не показував. І що навчає мене забороненим закляттям. Враховуючи й гоетію. І якщо донедавна поважні чародії з Ріссбергу нехтували мною, то відтепер раптово почали поважати, я виріс в їхніх очах. Повірили, що роблю те, про що вони самі тільки мріють. І що досягаю успіхів у своїй справі.

- Знаєш, що таке трансгуманізм? Що таке видоутворення? Дивергентне видоутворення? Інтрогресія? Ні? Тобі нема чого соромитись. Я теж не дуже то й знаю. Але всі інші вважають, що знаю ой як багато. Що під егідою та пильним наглядом Ортолана проводжу досліди над удосконаленням роду людського. Заради високої мети, щоб виправити і покращити. Покращити стан і природу людини, ліквідувати хвороби і дефекти, перемогти старіння, бла-бла-бла. Ось мета і завдання магії. Наслідувати величних майстрів минувшини, Маласпіну, Алзура та Ідаррана. Майстрів гібридизації, мутації та генетичної модифікації.

Чорний кіт повернувся, нявчанням сповістивши про свій прихід. Стрибнув чародію на коліна, простягнувся, замуркотів. Дегерлунд ритмічно погладжував його. Кіт замуркотів голосніше, випростовуючи кігті воістину тигрячих розмірів.

- Що собою представляє гібридизація ти, певно, знаєш, бо це синонім схрещування. Процес створення покручів, гібридів, виродків, називай як хочеш. В Ріссберзі активно проводять подібні експерименти, і вже створили безліч дивовиж, страшил і потвор. Деякі з них знайшли своє застосування на практиці, та хоча б параріггер, який очищує міські звалища, або парадятел, який винищує шкідників у деревах, чи гамбузія-мутант, яка пожирає личинок малярійних комарів. Або вігілозавр, сторожовий ящур, убивством якого ти хвалився під час аудієнції. Та вони вважають це дрібницею, побічними результатами. Що їх насправді цікавить – так це гібридизація й мутація людей та гуманоїдів. На все це накладено заборону, але Ріссберг клав на заборони. Капітул же заплющує очі. Або, що більш вірогідно, перебуває у блаженному й безпросвітному невіданні.

- Задокументований факт, що Маласпіна, Алзур та Ідарран брали за основу створінь малих й розповсюджених, аби вивести з них гігантських віїв, павуків, кощіїв та ще чортзна-кого. Задались питанням, що ж стоїть на заваді тому, аби взяти когось малого розповсюдженого й миршавого та викарбувати з нього титана, когось дужого, здатного працювати по двадцять годин на добу, кого не беруть хвороби, хто в повні сил легко доживе до ста років? Відомо, що намагались втілити свої прагнення в життя, вочевидь, працювали над цим і, вочевидь, досягали успіхів. Але таємницю своїх гібридів забрали з собою в могилу. Навіть Ортолан, який присвятив життя вивченню їхніх праць, дізнався небагато. Буе і Банг, які тебе сюди притягли, роздивився їх добре? Це гібриди, магічний продукт схрещення огрів з тролями. Вправний арбалетник Паштор? Ні, скажу так, ось акурат він і є на образ і подобу цілком природним результатом схрещення огидної баби з потворним мужиком. А от Буе і Банг, ха, вони постали просто з пробірок Ортолана. Запитаєш: на біса комусь здались такі потвори, з якого дива їх взагалі створювати? Ха, ще донедавна сам не розумів нащо. Допоки на власні очі не побачив, як вони розправляються з лісорубами та вуглярами. Буе одним рухом легко відірве голову від шиї, Банг потрошить дитинча, ніби це запечена курка. А якщо дати їм в руки якісь гострі знаряддя, хо! От тоді вони влаштують просто феєричну різанину. Ортолан, якщо його запитати, відповість, що гібридизація – це дорога до ліквідування спадкових хвороб, стане мимрити про підвищення опору організму інфекційним болячкам, та плести подібні старечі нісенітниці. Але я знаю правду. І ти

знаєш правду. Такі екземпляри як Буе і Банг, як те створіння, з якого ти зірвав мітку Ідаррана, створювались виключно з однією метою – убивати. І це чудово, бо мені саме було потрібне знаряддя вбивства. Не був впевнений, що мені стане витримки й сил вдіяти це самотужки. І дарма, як виявилось згодом.

- Але чародії з Ріссбергу надалі з рання до смеркання займались схрещуваннями, мутаціями і генетичними модифікаціями. І досягли чималих успіхів, наштампували таких гібридів, що аж дух захоплює. Вони вважають, що все це – корисні гібриди, які мають полегшити і уприємнити людське існування. Нині, вони за крок до створення жінки з ідеально рівною спиною, аби її було зручно трахати ззаду і водночас мати місце, де можна поставити келишок шампанського і розкласти пасьянс.

- Але вернімось *ad rem,* тобто до моєї наукової кар’єри. Оскільки я не міг похвалитись відчутними досягненнями, мусив створити видимість тих досягнень. Вийшло раз плюнути.

- Тобі відомо, що існують світи, відмінні від наших, доступ до яких нам перекриває Кон'юнкція Сфер? Сукупність світів, яка ще зветься площинами елементарними та параелементарними? Яка заселена істотами, відомими нам як демони? Досягнення Алзура і його *et consortes* пояснюють саме тим, що вони відшукали доступ до тих площин й істот. Що змогли тих істот прикликати і підкорити своїй волі, що змусили демонів видати їх таємні знання. Вважаю, що то все казочки та побрехеньки, але інші в це вірять. А що вдієш, коли віра має таку силу? Щоб зробити видимість того, що я близький до відкриття таємниці давніх майстрів, мусив переконати Ріссберг, що вмію прикликати демонів. Ортолан, який колись успішно займався гоетією, не схотів навчити мене цьому мистецтву. Дозволив собі дати образливо низьку оцінку щодо моїх магічних здібностей і порадив не забувати, де моє місце. Ну що ж, заради моєї кар’єри, не забуду. Поки що.

Чорний кіт, знудившись від погладжувань, зіскочив з колін чародія. Зиркнув на відьмака холодним поглядом золотих, широко розчахнутих очей. І пішов, задравши хвіст.

Кожен наступний подих давався Геральту все з більшим трудом, відчував тремтіння, яке проходило по всьому тілу і яке ніяк не міг опанувати. Ситуація виглядала кепсько і лише дві обставини дозволяли сподіватись на краще і вселяли надію. По-перше, досі був живий, а поки живеш – сподівайся, саме так говорив його наставник Весемир в Каер Морхені.

Другою обставиною, яка передбачала можливість викараскатись, було роздуте его і пиха Дегерлунда. Чародій, скидалось на те, закохався в свої словеса ще в ранній юності й, вочевидь, це було кохання на все життя.

- Оскільки я не міг вправлятись гоетією, - розповідав чародій, розгойдуючи медальйоном і надалі насолоджуючись звучанням власного голосу, - мусив гоетію удати. Зімітувати. Відомо, що викликаний гоетією демон часто виривається на свободу і нищить все довкола. Ну от я і знищив. Декілька разів. Вирізали під корінь кілька поселень. І вони повірили, що це справа рук демона.

- Ти здивувався б, якби тільки знав, які вони легковірні. Якось відтяв полоненому селянинові голову і біорозкладними нитками пришив на її місце голову великого козла, замаскувавши шов гіпсом і фарбою. Відтак продемонстрував своїм вченим колегам як теріоцефала – результат надзвичайно складного експерименту в галузі створення людей зі звірячими головами, експерименту, який вдався лише частково, адже продемонстрований взірець не вижив. Повірили, уяви собі. Виріс в їхніх очах ще вище! Вони й досі чекають, коли створю щось, що виживе. Тримаю їх у цій впевненості, час від часу пришиваючи якусь голову до безголового трупа.

- Але я відхилився від теми. Про що була мова? Ага, про вирізані селища. Як і очікував, магістри з Ріссбергу списали це на демонів або на одержимих ними енергуменів. Але я зробив помилку, перестарався. Ніхто б не став перейматись через одне селище лісорубів, але ми вирізали декілька. Працювали головним чином Буе і Банг, але я також докладав всіх можливих зусиль.

- Не надто себе проявив у першому поселенні, в Тисах, так, здається, воно звалось. Коли побачив, що виробляють Буе і Банг, мене знудило, обблював собі весь плащ. Прийшлось викинути. А плащ був з найкращої вовни, оздоблений сріблястою норкою, коштував не менше ста корон. Але згодом мені вдавалось все легше і легше. По-перше, вбирався відповідно, в робочий одяг. По-друге, мені сподобалось. Виявилось, що то неабияка насолода – відрубати комусь ногу і дивитись, як кров бухає з культі. Або виколоти комусь око. Або витягти з розпоротого живота повну жменю ще теплих тельбухів… Коротше кажучи. Разом із сьогоднішнім, вийшло десь з півсотні душ різного віку і статі.

- Ріссберг збагнув, що мене треба призупинити. Але як? Бо ж досі вірили в мою могутність як майстра гоетії і остерігались моїх демонів. Боялись розгнівати закоханого у мене Ортолана. Вирішенням проблеми мав би бути ти. Відьмак.

Геральт дихав неглибоко. І набирався оптимізму. Бачив вже набагато краще, тремор стишився. Мав імунітет проти більшості відомих токсинів, на щастя, отрута білого скорпіона, смертельна для звичайної людини, для нього винятком не стала. Початково загрозливі симптоми з часом слабшали й зникали, організм відьмака виявився здатним досить швидко нейтралізувати отруту. Дегерлунд про це або не знав, або самовпевнено зневажив.

- Довідався, що мають намір натравити тебе на мене. Не стану приховувати, я переполошився, бо дещо чув про відьмаків загалом, і про тебе зокрема. Чимдуж помчався до Ортолана, мовляв, рятуй мене, мій коханий учителю. Коханий учитель спершу дав мені прочухана і все докоряв, що, нібито, мордувати лісорубів – некрасиво, недобре і щоб таке неподобство було востаннє. Але згодом порадив, яким чином краще підібратись до тебе і заманити в пастку. Як упіймати за допомогою телепортаційної сігіли, яку кілька років тому власноруч витатуював на моєму мужньому торсі. Однак, заборонив тебе вбивати. Не думай, що то через доброту. Йому потрібні твої очі. А саме, його цікавить *tapetum lucidum,* - шар тканини, яка зсередини вистеляє твої очні яблука, тканини, яка посилює і відбиває світло, спрямоване на фоторецептори, завдяки чому ти наче кіт бачиш вночі й взагалі в темряві. Остання *idée fixe* Ортолана – це подарувати всьому людству можливість котячого зору. В межах підготовки до втілення цієї благородної місії, має намір приживити твій *tapetum lucidum* якійсь черговій мутації, над якою саме працює, а *tapetum* для пересадки потрібно взяти з живого донора.

Геральт обережно поворухнув пальцями і долонею.

- Ортолан, маг етичний і милосердний, тому після видалення твоїх очних яблук, своєю невичерпною добротою збирається подарувати тобі життя. Вважає, краще бути сліпцем, аніж небіжчиком. Аж здригається від самої думки, що може завдати болю твоїй коханці, Йеннефер з Венгербергу, до якої має сильну і дивну, як в його випадку, симпатію. А на додачу, він, Ортолан, вже за крок від створення магічної регенераційної формули. Через кілька років зможеш звернутись до нього і він тобі поверне очі. Радий? Ні? І правильно. Що? Хочеш щось сказати? Говори, я слухаю.

Геральт вдав, що з трудом ворушить губами. Зрештою, йому і не потрібно було вдавати, що робить це з трудом. Дегерлунд підвівся зі стільця, схилився над ним.

- Нічого не розберу, - скривився. – В принципі, мене мало обходить, що хочеш сказати. Маю ще дещо тобі повідомити. Знай, що серед моїх численних талантів є також і дар ясновидіння. А видно мені цілком ясно, що коли Ортолан тебе, осліпленого, відпустить, Бує і Банг вже чекатимуть на тебе. Цього разу потрапиш прямісінько в мою

лабораторію, звідки вже не виберешся. Проводитиму над тобою вівісекцію. Переважно, заради власної втіхи, хоча, зізнаюсь, трохи цікаво, що там у тебе всередині. Насамкінець, завершу справу, як говорять м'ясники, обробкою туші. Буду твої рештки по шматочку надсилати в Ріссберг, в якості пересторoги, най побачать, що чекає на моїх ворогів.

Геральт зібрався з силами. Сил було небагато.

- Щодо тієї Йеннефер, - чародій нахилився ще нижче, відьмак відчув його м'ятний подих, - то мене, на відміну від Ортолана, безмежно веселить сама думка про можливість завдати їй болю. Тож, відріжу той шматок, який в тобі найбільш цінувала і надішлю їй у Венгерб…

Геральт склав пальці в Знак і торкнувся обличчя чародія. Сорель Дегерлунд захлинувся повітрям і впав на стілець. Захропів. Його очі закотились кудись вглиб черепної коробки, голова обвисла на плечі. Ланцюжок медальйону вислизнув з його безвладних пальців.

Геральт зірвався з місця, точніше, спробував зірватись, бо єдине, що йому вдалось, - це впасти зі стільця на підлогу, головою просто до черевиків Дегерлунда. Перед носом побачив медальйон, що випав з руки чародія. На золотому овалі - блакитний емалевий дельфін *nageant*. Герб Керацка. Не було часу ні здивуватись, ні роздумувати. Дегерлунд почав голосно харчати, було помітно, що зараз прокинеться. Знак Сомн спрацював, але дія його виявилась слабкою і нетривалою, відьмак був надто ослаблений дією отрути.

Підвівся, тримаючись за стіл, скинувши на підлогу книги та сувої.

До кімнати ввалився Паштор. Геральт навіть не намагався скористатись Знаками. Схопив зі столу гримуар, оправлений в шкіру та латунь, угрів горбаня ним просто в горло. Паштор різко осів на підлогу, випустивши з рук арбалет. Відьмак угрів вдруге. І повторив би знов, але інкунабула вислизнула з його занімілих пальців. Схопив карафку, що стояла на стосі книг, і розбив її просто об голову Паштора. Горбань, хоч і був залитий кров'ю та червоним вином, не відступив. Рушив на Геральта, навіть не стряхнувши з повік крихт кришталю.

- Буеее! – заверещав, хапаючи відьмака за коліна. – Бааанг! До мене! До ме…

Геральт вхопив зі столу наступний гримуар, важкий, з оправою, інкрустованою фрагментами людського черепа. Гепнув ним об горбаня так, що аж навсібіч бризнули відламки костей.

Дегерлунд захарчав, намагаючись підвести руку. Геральт збагнув, що робить спробу кинути закляття. Звук гупотіння важких ніг, що наближувався з кожною секундою, свідчив про те, що Буе і Банг наближались. Паштор вовтузився по підлозі, мацав довкола руками, шукаючи самостріл.

Геральт побачив на столі свій меч, схопив його. Похитнувся, ледве не впав. Ухопив Дегерлунда за комір, приставивши лезо йому до горла.

- Твоя сігіла! – крикнув йому у вухо. – Телепортуй нас звідси!

Буе і Банг, озброєні шамширами, зіштовхнулись в дверях і застрягли, їх цілковито заклинило в дверному косяку. Жоден не подумав про те, щоби поступитись іншому. Одвірок затріщав.

- Телепортуй нас! – Геральт хватонув Дегерлунда за волосся, перегнувши його голову назад. – Зараз же! Або я переріжу тобі горлянку!

Буе і Банг вивалились з дверей разом із одвірком. Паштор відшукав арбалет і націлив його.

Дегерлунд тремтячою рукою розхристав сорочку, прокричав закляття, але ще до того, як їх огорнула темрява, вирвався, відштовхнувши відьмака. Геральт хапонув його за мереживну манжету, силуючись притягнути до себе, але в цю мить портал активізувався і всі відчуття, враховуючи дотик, зникли. Відчув, як його поглинає стихія, шарпає ним і крутить наче у вирі. Паралізуючий холод. Всього на одну мить. Одну з найдовших і найпаскудніших митей в його житті.

Звалився на землю, аж загуло. Горілиць.

Відкрив очі. Довкола панувала непроглядна темрява, абсолютний морок. Осліп, подумав. Втратив зір?

Не втратив. Просто надворі була дійсно глуха ніч. Його, як це по-науковому назвав Дегерлунд, *tapetum lucidum* запрацював, вловив все світло, яке можна було вловити за цих обставин. За хвилину вже міг розпізнати довкола обриси якихось пнів, чагарників або заростів.

А над головою, коли розійшлись хмари, побачив зорі.

Інтерлюдія

Наступного дня

Треба було віддати їм належне: будівельники з Фіндетана свою справу знали й не лінувались. Попри те, що сьогодні вже декілька разів бачив їх за роботою, Шевлов із зацікавленням споглядав на встановлення чергового копра. Три з’єднані між собою балки утворювали козли, на верхівці яких підвішувалось колесо. На колесо накидався трос, до якого кріпилась масивна, окута металом паля, яка професійною мовою зветься бабою. Ритмічно покрикуючи, будівельники тягнули трос, підносячи бабу під самий вершечок козлів, відтак швидко її відпускали. Баба всією вагою спадала на прилаштований внизу стовп, глибоко вбиваючи його в землю. Вистачало трьох, щонайбільше, чотирьох ударів бабою, аби стовп став наче вкопаний. Будівельники миттю демонтували копер і складали його частини на віз, тим часом один із робітників здирався на драбину і прибивав на стовпі емальовану табличку з гербом Реданії – срібним орлом на червоному полі.

Завдяки роботі Шевлова та його загону найманців, так само як завдяки роботі коперів із помічниками, провінція Приріччя, що входила до складу королівства Реданія, сьогодні збільшила свій ареал. І досить суттєво збільшила.

Підійшов майстер будівельників, витираючи чоло шапкою. Спітнів, хоча не робив нічого, якщо не враховувати матюкання та сипання чортами. Шевлов знав, яке питання поставить майстер, бо питання кожного разу було однаковим.

- Де наступний? Пане командуючий?

- Покажу. – Шевлов розвернув коня. – Вирушайте слідом.

Погоничі шмагнули волів, балагули будівельників мляво рушили вершиною узгір'я, по землі, розм’яклій від вчорашньої бурі. Скоро зупинились біля чергового стовпа, позначеного чорною табличкою, з намальованими на ній лініями. Стовп вже лежав, відтягнутий у кущі, загін Шевлова вже встиг про це подбати. Ось вона, переможна хода прогресу, подумав Шевлов, ось як тріумфально просувається технічна думка. Вкопані вручну темерські стовпи викорчовуються і ліквідуються в одну мить. Вбитий копром реданський стовп так легко із землі не витягнеш.

Махнув рукою, вказуючи будівельникам напрямок. Кілька стай на південь. Аж за селом.

Мешканців села, якщо декілька халуп і сараїв могли претендувати на таку назву, вершники з загону Шевлова зібрали на майдані, самі кружляли навколо, здіймаючи куряву, напираючи кіньми на юрбу селян. Ескерак, завжди імпульсивний, не шкодував батога. Решта ширяла поміж господами. Собаки брехали, баби голосили, ридали діти.

До Шевлова клусом під'їхали троє вершників. Худий як тріска Ян Малкін, на прізвисько Коцюба. Просперо Басті, більш відомий як Сперрі. Та Айлеах Мор-Ду, звана Дзиґа, на своїй кобилі.

- Зібрали, як ти звелів, - сказала Дзиґа, поправляючи на потилиці шапку з рисячого хутра. - Все село.

- Най вони вгамуються.

Селян вгамували не без допомоги нагайок і ціпків. Шевлов під'їхав ближче.

- Як називається ця діра?

- Воля.

- Знов Воля? Ні краплини фантазії у бидла. Проведи будівельників, Сперрі. Покажи, де мають встановити стовп, бо знов напартолять із місцем.

Сперрі свиснув, розвернув коня. Шевлов наблизився до селян. Дзиґа та Коцюба тримались по обидва боки від нього.

- Мешканці Волі! – Шевлов підвівся у стременах. – Увага, слухайте! Волею та указом Його Величності, милостиво правлячого короля Візіміра, доводжу до вашого відома, що віднині ця земля, аж до прикордонного стовпа, належить королівству Реданія, а Його Величність король Візімір є вашим господарем і монархом! Йому мусите вклонятись, його шанувати і йому платити данину. А з рентою та податками ви заборгували! Наказом короля мусите сплатити борг негайно. В казну присутнього тут судового пристава.

- Як же це? – зарепетував хтось із натовпу. – Як сплатити? Ми своє вже заплатили!

- Данину з нас вже здерли!

- З вас її здерли темерські пристави. Незаконно, бо тут не Темерія, а Реданія. Аж ген до тих стовпів.

- Але ще вчора, - заголосив хтось із поселенців, - тут була Темерія! Як же це? Заплатили, як нам звеліли…

- Не маєте права!

- Хто? – Заверещав Шевлов. – Хто це сказав? Я маю право! Маю королівський дозвіл! Ми - королівське військо! Я сказав, кожен, хто хоче тут господарювати й надалі, мусить сплатити данину всю до останнього гроша! Всі непокірні будуть вигнані за межі королівства! Заплатили Темерії? То, певно, маєте себе за темерійців? В такому разі, геть! Геть туди, за кордон! Але тільки з тим, що зможете винести в обох руках, адже майно та худоба належать Реданії!

- Розбій! Це розбій і насильство! – вигукнув, виступаючи з юрби, дужий хлоп із буйною чуприною. – І ви не королівське військо, ви розбійники! Не маєте пра…

Ескерак під'їхав і шмагонув горланя батогом. Горлань впав. Решту вгамували ратищами списів. Загін Шевлова вмів управлятись із селянами. Пересували кордони вже з тиждень і втихомирили вже не одне селище.

- Хтось над'їжджає, - вказала нагайкою Дзига. – Чи це часом не Фіш?

- Саме він, - Шевлов заслонив очі від сонця. – Накажи дістати химерницю з возу і притягти сюди. Сама ж візьми собі пару хлопців, роздивіться місцевість. Тут трапляються поодинокі господи по полянах і зрубах, треба їм також усвідомити, кому тепер мусять платити данину. А якщо хтось буде заперечувати, - самі знаєте, що робити.

Дзиґа хижо всміхнулась, блиснувши зубами. Шевлову стало шкода поселенців, яких вона відвідає. Хоча їх доля його мало бентежила.

Глянув на сонце. Треба поквапитись, подумав. До полудня варто було б ще кілька темерських стовпів звалити. І кілька наших встановити.

- Ти, Коцюбо, за мною. Виїдемо назустріч гостям.

Гостей було двоє. Перший носив на голові солом’яний бриль, а його важка щелепа, міцне підборіддя та й загалом все обличчя було чорним від кількаденної щетини. Другий був міцної статури, справжній богатир.

- Фіш.

- Пане сержанте.

Шевлова перекосило. Явіл Фіш не просто так нагадав про давнє знайомство, з часів їхньої служби в регулярному війську. Шевлов не любив згадувати ті часи. Не хотів пам’ятати ні про Фіша, ні про службу, ні про гівняну унтер-офіцерську платню.

- Загін найманців, - Фіш кивнув у бік села, звідки доносився вереск і плач, - за роботою, як бачу? Каральна експедиція, чи як? Будеш палити?

- Моя справа, що буду робити.

Не буду, подумав. З жалем, адже полюбляв палити села, його загін також полюбляв. Але заборонили. Наказали виправити кордони, зібрати данину з поселенців. Незадоволених – вигнати, але майно не чіпати. Воно стане в нагоді новим мешканцям, які прийдуть на місце вигнанців. Прийдуть із півночі, де тісно навіть у горах.

- Химерницю схопив, вона у мене, - повідомив. – Все як домовлялись. Зв'язана. Було це нелегкою справою, якби знав, запросив би більше. Але сторгувались за п'ятсот, тож най буде п'ятсот.

Фіш підізвав, богатир під'їхав, вручив Шевлову два кошелі. На передпліччі мав татуювання у вигляді змії, що літерою S звивалась навколо леза стилета. Шевлову це татуювання було знайоме.

- Це що таке? – Вказав Фіш. – Любий пане сержанте? П'ятсот новіградських корон за кота в мішку – це якось занадто.

- Мішок – у подарунок, - холодно відповів Шевлов. – Так само як і добра порада. Мішок не розв'язуй і всередину не заглядай.

- Бо?

- Бо небезпечно. Покусає. А може і зурочити.

Богатир закинув полонянку на луку сідла. До цих пір спокійна химерниця заборсалась, загатила ногами і заскавчала з-під мішка. Це було марно, мішок надійно стримував її.

- Звідкіля мені знати, - спитав Фіш, - що це саме те, за що плачу? А не якесь перше-ліпше дівча? Хоч би, он, з тутешнього села?

- Звинувачуєш мене у брехні?

- Звідки такі думки. – Фіш осікся, цьому посприяв вигляд Коцюби, який погладжував рукоять сокири, що висіла біля сідла. – Я вірю тобі, Шевлов. Знаю, що ти – людина слова. Знаємо одне одного, хіба ні? В давні-добрі часи…

- Я поспішаю, Фіш. Обов'язок кличе.

- Бувай, сержанте.

- Цікаво, - відізвався Коцюба, дивлячись їм вслід. – Цікаво, нащо вона їм здалась. Не спитав.

- Не спитав, - холодно підтвердив Шевлов. – Бо про таке не розпитують.

Шевлову стало трохи шкода химерницю. Її доля мало його бентежила. Але припустив, що доля їй випала нещаслива.

У світі, де смерть – мисливець, немає часу для сумнівів і жалкувань. Є час тільки для прийняття рішень. І неважливо, якими є ці рішення – ніщо не може бути більш або менш важливим, ніж будь-що інше. У світі, де на нас полює смерть, немає великих або маленьких рішень. Є лише рішення, які ми приймаємо, дивлячись в очі нашій неминучій смерті.

Карлос Кастанеда, *Колесо часу*

Переклад Армена А.

Розділ дванадцятий

На роздоріжжі стояв вказівник, стовп із прибитими до нього дошками, що вказували на чотири сторони світу.

*

Світанок застав його на тому місці, де він упав, викинутий крізь портал, на мокрій від роси траві, в заростях поруч із болотом чи озерцем, в якому роїлось птаство, чиє ґелґотіння та сокотіння і вирвало його з тяжкого й виснажливого сну. Вночі випив відьмацький еліксир, який завбачливо завжди мав при собі, в срібному флаконі, вшитому в схованку на поясі. Еліксир, званий Вивільга, вживався як панацея проти всілякого роду отруєнь, інфекцій та наслідків дії різних отрут і токсинів. Вивільга рятувала Геральта більше разів, ніж він міг собі пригадати, але ніколи дія еліксиру не призводила до таких наслідків, як сьогодні. За годину після того, як прийняв ліки, він боровся з судомами і неймовірно сильними блювотними позивами, усвідомлюючи, що нудоти допустити не може. Зрештою, хоча і взяв гору в цій боротьбі, знесилений впав у глибокий сон. Який, з іншого боку, міг бути результатом взаємодії отрути скорпіона, еліксиру й подорожі через телепорт.

Щодо самої подорожі, то не був до кінця впевненим, що трапилось, як і чому створений Дегерлундом портал викинув його саме тут, на це багнисте пустище. Сумнівався, що це була зумисна дія чаклуна, більше скидалось на те, що трапилась звичайна телепортаційна аварія, щось, чого він остерігався вже цілий тиждень. Те, про

що багато чув, і свідком чого сам ставав декілька разів – як портал, замість того, щоб перемістити пасажира туди, куди повинен, висаджував його деінде, в місці абсолютно і цілковито випадковому.

Коли опритомнів, у правиці тримав меч, а в лівій руці стискав клапоть тканини, який вранці ідентифікував як манжету сорочки. Тканина була відсічена рівно, неначе ножем. Однак, на ній не було жодних слідів крові, тож телепорт відтяв не руку, а лише сорочку чародія. Геральт шкодував, що лише сорочку.

Свідком найжахливішої аварії порталу, яка назавжди викликала у нього відразу до телепортації, Геральт став ще на початку своєї відьмацької кар’єри. З-поміж нуворишів, заможних паничів і золотої молоді в той час панувала мода на пересилання з місця на місце, а деякі чародії за неймовірні суми надавали їм можливість такої забавки. Якось, Геральт саме був присутній при цьому, один любитель телепортів вивалився з порталу розрізаним рівнісінько навпіл уздовж всього тіла. Мав вигляд відкритого футляра для контрабаса. Затим все з нього вивалилось й вилилось. Захоплення телепортами відтоді помітно зменшилось.

У порівнянні з чимсь таким, подумав, приземлення на болоті – це справжня розкіш.

Ще досі повністю не відновив сили, бо ще досі відчував запаморочення й нудоту. Проте, не мав часу на відпочинок. Знав, що портали залишають по собі сліди, чародії мали змогу вислідити шлях телепорту. Якщо це був, як він підозрював, збій порталу, то відстеження шляху ставало майже неможливим. Попри це, надовго лишатись поряд із місцем приземлення було необачливо.

Вирушив швидким кроком, аби розігрітись та розім’ятись. Все почалось з мечів, подумав, хльопаючи крізь калюжі. Як говорив Лютик? Низка нещасливих випадків і прикрих інцидентів? Спершу втратив мечі. Не минуло і трьох тижнів, як втратив коня. Плотва залишилась у Сосниці, якщо хтось її не знайде і не привласнить, то її, скоріше за все, роздеруть вовки. Мечі, кінь. Що далі? Страшно подумати.

За годину дороги крізь болота, дістався на суху землю, а ще за годину вийшов на втоптаний гостинець. А ще за півгодини ходи гостинцем дістався до роздоріжжя.

*

На роздоріжжі стояв вказівник, стовп із прибитими до нього дошками, що вказували на чотири сторони світу. Всі чотири були обісрані перелітними птахами і

густо всіяні отворами від болтів. Кожен подорожній, вочевидь, вважав своїм обов’язком вистрілити у вказівник із самострілу. Тож, щоб прочитати написи, треба було підійти майже впритул.

Відьмак підійшов. І зорієнтувався щодо напрямків. Дошка, яка вказувала на схід – згідно з розташуванням сонця – містила напис Хіппіра, протилежна вказувала на Тегмонд. Третя дошка скеровувала на шлях до Фіндетана, а четверта – бозна куди, бо напис був заквецяний смолою. Попри це, Геральт вже приблизно розумів, де знаходиться.

Телепорт викинув його на міжріччі, яке утворювали два рукави ріки Понтар. Південна віднога, зважаючи на її розміри, навіть отримала у картографів власну назву, і фігурувала на більшості мап як Ембла. Країна, а скоріше навіть країнка, що розташувалась між річковими розтоками, називалась Емблонія. Тобто, називалась так колись давно, багато років тому. І багато років тому так називатись перестала. Королівство Емблонія припинило своє існування приблизно півстоліття тому. І на це були свої причини.

Загалом, можна було визнати, що в більшості королівств, князівств та інших формах організацій влади та соціальних спільнот на землях, відомих Геральтові, справи просувались більш-менш добре. Система, щоправда, шкутильгала час від часу, але функціонувала. В переважній більшості соціальних спільнот правлячий клас правив, а не тільки займався розкраданням й азартними іграми упереміш із розпустою. Соціальна еліта лише частково складалась із людей, які вважали, що гігієна – це ім'я проститутки, а гонорея – це птах із родини жайворонкових. Робочий люд та селянство не були поголовно кретинами, які живуть виключно сьогоднішнім днем і сьогоднішньою горілкою, і які нездатні своїм обмеженим розумом осягнути таке неосяжне поняття як завтра й горілка завтрашня. Священики в більшості своїй не видурювали в людей гроші та не розбещували неповнолітніх, а жили в храмах, весь свій час присвячуючи спробам розгадати неосяжні таємниці віри. Психопати, диваки, маргінали та ідіоти не пхались у політику і не займали високих посад у раді та адміністрації, а були зайняті руйнацією лишень свого власного життя. Сільські дурники сиділи по селах та стодолах, не силуючись вдавати з себе народних трибунів. Так було в більшості країн.

Але королівство Емблонія до більшості не належало. Було меншістю за кожним наведеним вище пунктом. І за безліччю інших пунктів.

Тому занепало. А відтак зникло. Про це попіклувались могутні сусіди, Темерія і Реданія. Емблонія, хоч і була витвором політично невдалим, все-таки мала в своєму

розпорядженні певні багатства. Розташовувалась в алювіальній долині ріки Понтар, яка століттями наносила сюди мул, що осідав тут із кожним водопіллям. З мулу утворились алювіальні ґрунти – надзвичайно родючі й сприятливі для сільського господарства. За часів головування правителів Емблонії ці ґрунти швидко почали перетворюватись на зарослі тугаями пустища, на яких мало що вдавалось висадити, ще менше – зібрати. Тим часом Темерія та Реданія відзначали значний приріст населення, тож сільськогосподарська продукція ставала нагальною справою. Плодючі ґрунти Емблонії вабили. Врешті-решт, два королівства, розділені рікою Понтар, без зайвого галасу поділили між собою Емблонію, стерши її назву з мап. Анексована Темерією частина дістала назву Понтарія, а частина, яка дісталась Темерії стала зватись Приріччям. На родючі землі підтяглись численні поселенці. Під пильним наглядом тямущих правителів, внаслідок розумної сівозміни й меліорації, цей край, хоч і малий, став справжнім сільськогосподарським рогом достатку.

Скоро почались також і конфлікти. Вони були тим запекліші, чим рясніший врожай збирався на понтарських плодючих землях. Договір, що встановлював кордон між Темерією і Реданією, містив пункти, які дозволяли розмаїту інтерпретацію домовленості, а додані до договору мапи були марними, оскільки картографи свою роботу виконали аби як. Сама ріка також внесла свій вклад – після тривалих дощів вона змінила своє русло, змістивши його на дві, а то й навіть три милі. Таким чином, ріг достатку перетворився на яблуко розбрату.

В хід пішли династичні шлюби й альянси, почались обміни дипломатичними нотами, митні війни й економічні санкції. Прикордонні конфлікти погіршувались і, здавалось, що кровопролиття уникнути вже не вдасться. Врешті-решт, дійшло й до нього. І відтоді доходило вже регулярно.

У своїх мандрах і пошуках роботи Геральт зазвичай уникав місцин, де справа часто доходила до збройних конфліктів, бо в таких землях було важко знайти роботу. Стикнувшись кілька разів із регулярним військом, найманцями або мародерами, селяни швидко розуміли, що вовкулака, який вештається околицею, упир, троль під мостом або гоблін з-під кургану – це, в принципі, невеликий клопіт і невелика загроза, через яку шкода витрачати гроші на відьмака. Що існують справи куди серйозніші, як хоча б, відбудова спаленої військом халупи та покупка нових курей замість тих, яких поцупили і з'їли вояки. З цієї причини Геральт не надто орієнтувався на землях Емблонії, або, як її називали новітні мапи, Понтарії та Приріччя. Взагалі не мав уявлення, який з

перелічених на вказівнику населених пунктів був найближчим, і до якого мусив податись, щоб якнайскоріше вибратись із пустища і дістатись хоч якоїсь цивілізації.

Геральт вирішив обрати шлях до Фіндетана, на північ. Приблизно в тому напрямку знаходився Новіград, туди мусив потрапити, якщо хотів відшукати свої мечі, і мав туди дістатись конче до п’ятнадцятого липня.

Трохи менше, як за годину швидкої ходи він вляпався саме в те, чого так сильно прагнув уникнути.

*

Неподалік зрубу стояла селянська господа, покрита соломою хатина і кілька вольєрів. Той факт, що там щось коїться, підтверджувало гучне собаче гавкання та вереск домашнього птаства. Плач дитини й голосіння жінки. Лайка.

Наблизився, щодуху проклинаючи своє невезіння і свою вдачу.

В повітрі кружляло пір'я, один з озброєних людей приторочував до сідла впійману птицю. Інший озброєний періщив гарапником селянина, який корчився в пилюці. Ще один борсався з жінкою в подертому одязі, до спідниці якої чіплявся малюк.

Підійшов, мовчки перехопив піднесену руку, яка стискала гарапник, викрутив її. Озброєний завив. Геральт відштовхнув його на стіну курника. Вхопивши за комір, відтягнув наступного від жінки, відкинувши його на тин.

- Забирайтесь, - сказав коротко. – Негайно.

Швидко вихопив меч, на знак того, що до його слів слід поставитись відповідно до ситуації, яка склалась. І аби всі ясно давали собі раду щодо можливих наслідків поведінки невідповідної. Один із озброєних людей голосно розсміявся. Другий вторив йому, хапаючись за руків’я меча.

- Проти кого преш, волоцюго? Смерті своєї шукаєш?

- Забирайтесь звідси, я сказав.

Той з озброєних, котрий приторочував птицю, відвернувся від коня. І виявився жінкою. Привабливою, якщо не брати до уваги паскудно примружені очі.

- Жити набридло? – Уста, як виявилось, жінка вміла кривити не менш паскудно. – А, може, ти розумово відсталий? Може рахувати не вмієш? Я тобі допоможу. Ти один, а нас троє. Це означає, що нас більше. Означає, що тобі зараз слід розвернутись і здриснути звідси. Щосили і з прискоком. Поки ще можеш скакати.

- Геть. Не стану повторювати.

- Ага. Троє, виходить, для тебе дурниця. А дванадцятеро?

Довкола затупотіли кінські копита. Відьмак роззирнувся. Дюжина верхових і озброєних. Націлені на нього списи і рогатини.

- Ти! Лайдак! Меч на землю!

Не відреагував. Відступив до курника, аби хоч якось прикрити спину.

- Що тут діється, Дзиґа?

- Поселенець чинив опір, - фиркнула жінка, яку назвали Дзиґою. – Нібито, данину платити не збирається, бо вже раз заплатив і бла-бла-бла. Взялись учити його розуму, а тут мов нізвідкіля цей сивий намалювався. Як виявилось, стріли ми доблесного лицаря, оборонця бідних і покривджених. Сам один, а вистрибував тут перед нами наче герой.

- Аж такий стрибун? – Зареготав хтось із вершників, напираючи на Геральта конем і погрожуючи списом. – Побачимо, як він продірявлений пострибає!

- Кинь меч, - наказав вершник в береті з пір'ям, саме він скидався на командира. – Меч на землю!

- Продірявити його, Шевлов?

- Відставити, Сперрі.

Шевлов дивився на відьмака з висоти сідла.

- Меч не кинеш, так? – оцінив. – Такий собі зухвалець? Такий кремінь? Їж устриць із черепашками? І запиваєш скипидаром? Нікому не вклоняєшся? І нічим, крім невинно скривджених, не переймаєшся? Такий сприйнятливий до кривди? Перевіримо. Коцюба, Лігенза, Флокет!

Озброєні чоловіки с ходу зрозуміли ватажка, вочевидь, вже мали подібний досвід, вже практикували подібні номери. Зіскочили з коней. Один приставив селянинові ніж до горла, інший – шарпонув жінку за коси, третій схопив малого. Дитинча почало верещати.

- Меч на землю, - сказав Шевлов. – Негайно. Інакше… Лігенза! Ріж хлопу горлянку.

Геральт кинув меч. Одразу оточили його, притисли до дощок. Погрожуючи вістрями.

- Ага! – Шевлов спішився. – Спрацювало!

- Ну і вляпався ти, оборонцю селюків. – Додав сухо. – Перейшов дорогу і став на заваді роботі королівських службовців. А в мене є дозвіл арештовувати за такі дії та віддавати під суд.

- Арештовувати? – скривився названий Лігензою. – Нащо нам така морока? Зашморг на шию і на гілляку! Та й по всьому!

- Або зарубати на місці!

- А я, - промовив раптом хтось із вершників, - вже колись його бачив. Це відьмак.

- Хто?

- Відьмак. Чаклун, який заробляє на хліб тим, що вбиває монстрів за гроші.

- Чаклун? Тьху, тьху? Вбити його, аби нас не зурочив!

- Заткни пельку, Ескерак. Розповідай, Трент. Де ти його бачив і за яких обставин?

- Це сталось у Маріборі. У місцевого градоначальника, що винайняв його, аби забити якусь потвору. Не пригадаю, яку. Але цього ось запам'ятав через його біле волосся.

- Ха! Якщо він на нас накинувся, виходить, хтось його мусив для цього винайняти!

- Відьмаки полюють на монстрів. І людей від монстрів обороняють.

- Ага! – Дзиґа зсунула на потилицю рисячу шапку. – Казала ж! Оборонець! Побачив, як Лігенза хлопа батогом частує, а Флокет бабу збирається ґвалтувати…

- І він так вдало вас ідентифікував? – хмикнув Шевлов. – Як монстрів? В такому разі, вам пощастило. Жартую. Здається мені, що тут задачка на раз плюнути. Я, за часів служби у війську, дещо чув про цих відьмаків. Винаймали їх для всього, для шпигування, для охорони, навіть для таємних убивств. Називали їх Котами. Цього Трент вже бачив тут у Маріборі, в Темерії. Виходить, що він – темерський найманець, якого винайняли проти нас через ці прикордонні стовпи. В Фіндетані мене застерігали щодо темерських найманців, обіцяли нагороду, якщо таких вдасться впіймати. Тож, повеземо його в путах до Фіндетана, видамо комендантові і нагорода наша. Нуж-бо, зв'язати його. Чого стоїте? Боїтеся? Він не чинитиме опору. Розуміє, що ми вдіємо з селюком у такому разі.

- А хто ж його, курва, чіпатиме? Якщо він чаклун?

- Тьху-тьху, щоб не зурочив!

- Тупоголові боягузи! – гаркнула Дзиґа, відв'язуючи ремінь від луки. – Заячі шкури! Я це зроблю, якщо більше ні в кого тут яєць немає!

Геральт дозволив себе зв'язати. Вирішив бути слухняним. Поки що.

З лісової дороги виїхали двоє запряжених волами возів, навантажених балками та елементами якихось дерев'яних конструкцій.

- Най хтось із вас піде до теслярів і судового пристава, - розпорядився Шевлов. – Скажіть, нехай повертаються. Достатньо стовпів встановили, на сьогодні вистачить. А ми тут собі привал влаштуємо. Обшукайте обійстя, чи не знайдеться там якогось корма для коней. І для нас якогось їдла.

Лігенза взяв до рук меч Геральта, здобуток Лютика, і пильно його роздивився. Шевлов вирвав меч з його рук. Зважив, махнув, крутнув ним вісімку.

- Вам пощастило, - промовив, - що ми вчасно цілою юрбою приїхали. А то б він вас покришив як капусту, - тебе, Дзиґу і Флокета. Про ці відьмацькі мечі ходять легенди. Найкраща сталь, яка багаторазово складається і кується, складається і знов кується. На додачу на неї накладені особливі чари. Через це вони нечувано міцні, легкі й гострі. Відьмацький клинок, кажу вам, бляхи й кольчуги розсікає наче сорочку з льону, а будь-який інший клинок ріже як локшину.

- Бути такого не може, - сказав Сперрі. Як у більшості членів їхньої компанії, у нього по вусах стікала сметана, яку знайшли в хаті й яку вихлестали до дна. – Бути такого не може, щоб як локшину.

- Мені також мало віриться, - додала Дзиґа.

- Важко, - долучився до розмови Коцюба, - щось таке собі уявити.

- Так? – Шевлов прийняв фехтувальну позицію. – Ну то най хтось вийде проти, перевіримо. Нуж-бо, знайдеться охочий? Ну? Чого принишкли?

- Гаразд. – Ескерак виступив уперед, дістаючи меч. – Я вийду. Мені що з того. Побачимо, чи це так… Стинаймося, Шевлов.

- Стинаймось. Раз, два… Три!

Мечі схрестились із брязкотом. Поламаний метал жалібно застогнав. Дзиґа аж присіла, коли уламок леза посвистів біля її скроні.

- Стерво, - сказав Шевлов, недовірливо роздивляючись клинок, зламаний на кілька дюймів вище золоченої гарди.

- А на моєму ані тріщинки! – Підніс меч Ескерак. – Хе, хе, хе! Ані тріщинки! Навіть, сліду нема!

Дзиґа по-дівочі розсміялась. Лігенза замекав, ніби цап. Решта реготала.

- Відьмацький меч? – хихикнув Сперрі. – Січе як локшину? Це ти сам, курва, як та локшина.

- Це… - Шевлов стиснув губи. – Це, трясця його матері, якийсь мотлох. Це барахло якесь… А ти…

Він викинув рештки меча, зиркнув на Геральта і тицьнув у нього пальцем.

- Ти ошуканець. Шарлатан і самозванець. Під відьмака косиш, і таку липу… Таке, стерво, хабоття замість пристойного клинка носиш? Цікаво дізнатись, скільки ж чесних людей так обдурив? Зі скількох бідаг гроші так видурив, шельма? Ой, висповідаєш ти всі свої грішки у Фіндетані, вже там староста тебе схилить до чесної сповіді!

Засопів, сплюнув, тупнув ногою.

- По конях! Забираймося звідси!

Від'їхали, сміючись, співаючи і посвистуючи. Селянин із родиною понуро дивились їм услід. Геральт бачив, як ворушаться їхні губи. Неважко було здогадатись, якої долі і яких нещасть зичать Шевлову та його компанії.

Селянин навіть у найсміливіших мріях не міг сподіватись, що його побажання справдяться достоту. І що справдяться так скоро.

*

Дістались до роздоріжжя. Гостинець, який вів на захід і лежав крізь яр, був утолочений колесами й копитами, саме ним, вочевидь, проїхали перед цим вози теслярів. Туди попрямував і загін. Геральт йшов за конем Дзиґи, на мотузці, прив’язаній до луки її сідла.

Кінь Шевлова, що йшов попереду, заіржав і став на диби.

На схилі яру щось раптово спалахнуло, засвітилось і перетворилось на молочного кольору опалесцюючу кулю. Куля зникла, натомість на її місці з'явилась дивна група. Кілька сплетених між собою фігур, що стискали одне одного в обіймах.

- Якого біса? – вилаявся Коцюба, під’їжджаючи до Шевлова, який заспокоював коня. – Це що таке?

Група розділилась. На чотири постаті. Худорлявого, довговолосого і трохи жінкуватого чоловіка. Двох довгоруких гігантів на кривих ногах. І горбатого карлика з великим арбалетом з двома сталевими плечима.

- Бууух- хххррр-ееeехxх-буееeех! Буеех-хеех!

- До зброї! – скомандував Шевлов. – До зброї, гуртом!

Хвиснула спочатку одна, а одразу за нею друга тятива великого арбалету. Шевлов, якому поцілили в голову, помер на місці. Коцюба, перед тим, як випасти з сідла, якусь мить дивився на свій живіт, через який навиліт пройшов болт.

- Бий! – Весь загін синхронно видобув мечі. – Бий!

Геральт не мав наміру бездіяльно чекати на результат сутички. Склав пальці в знак Ігні, перепалив мотузку, яка зв'язувала руки. Схопивши Дзиґу за ремінь, звалив її на землю. Сам скочив у сідло.

Щось сліпуче блиснуло, коні заіржали, стаючи на диби й гамселячи повітря копитами передніх ніг. Кілька вершників впали, закричали розчавлені копитами люди. Сива кобила Дзиґи також переполошилась, однак відьмак її заспокоїв. Дзиґа схопилась, вскочила, вчепилась за вузду і поводи. Відштовхнув її, вдаривши кулаком, і пустив кобилу в галоп.

Вершник, що прихилився до шиї коня, не бачив, як Дегерлунд черговими магічними блискавками полошить коней і осліплює наїзників. Як на вершників нападають, гиркаючи, Буе і Банг, один із сокирою, другий – з широким шамширом. Не бачив бризок крові, не чув вереску мордованих людей.

Не бачив, як гине Ескерак, а одразу за ним – Сперрі, яких, наче рибу, роздер Банг. Не бачив, як Буе звалив Флокета разом із конем і як потім діставав його з-під коня. Але несамовитий вереск Флокета, ніби голос зарізаного півня, чув ще довго.

До тієї самої миті, поки не звернув з гостинця і не пірнув у ліс.

Якщо готувати махакамську заливайку, то робити її треба так: якщо влітку, то лисичок, якщо восени – зеленушок назбирай. Якщо взимку або навесні готуєш, то візьми сушених грибів щедру жменю. В горщик води налий, замочи на ніч, вранці підсоли, вкинь півцибулини, провари. Проціди, але відвар не змарнуй, злий його в посудину, тільки пильнуй, аби пісок туди не потрапив, який конче на дні горщика осяде. Картоплю приготуй, кубиками її покремсай. Візьми шпика жирного побільше, покрай, обсмаж. Цибулю поріж півкільцями, і в жиру, що зі шпика витопився, смаж, аж поки трохи не підсмалиться. Візьми великий горщик, вкинь все в нього, і не забудь про нарізані гриби. Залий грибним відваром, води додай, скільки треба, залий за смаком житньою закваскою – як таку закваску приготувати, написано в іншому місці. Провари, сіллю, перцем і майораном приправ за власним смаком. Здобри сальцем витопленим із солонини. Сметаною забіли, якщо смакує тобі сметана, але знай: це супроти наших краснолюдських традицій, це вже людська мода, - заливайку сметаною забілювати.

Елеонора Рундурін-Піготт, *Махакамська знана кулінарка, детальна наука рецептам та способам приготування страв із м'яса, риби та овочів, а також рецепти розмаїтих соусів, випічки, виробів із тіста, варки варення, приготування ковбас, консервів, вина, горілки, а також різні корисні секрети приготування та зберігання продуктів, які необхідні кожній добрій і бережливій господині.*

Розділ тринадцятий

Як майже всі поштові станції, ця також розташувалась на роздоріжжі, на перехресті доріг. Критий ґонтом будинок з підтінням, яке трималось на стовпах, стайня, що притулилась до будинку і сарай, а навколо всього цього юрмилась група білосніжних беріз. І ні душі. Не було помітно жодних гостей або подорожніх.

Виснажена сива кобила спотикалась, хитаючись плентелась на дерев'яних ногах, низько схиливши голову майже до самої землі. Геральт підвів її, віддав поводи робітнику при стайні.

Робітник на вигляд мав років із сорок і під вагою тих сорока років сильно сутулився. Погладив шию кобили, подивився на свою долоню. Зміряв поглядом Геральта з ніг до голови, а відтак плюнув йому просто під чоботи. Геральт похитав головою, зітхнув. Не здивувався. Розумів, що завинив, що переборщив із галопом, та ще й на пересічній місцевості, він і сам не був найкращої думки про людей, які доводили коня до такого стану.

Робітник пішов, тягнучи за собою кобилу і буркочучи собі під ніс. Неважко було здогадатись, що бурмоче й про що думає. Геральт зітхнув, штовхнув двері, увійшов до станції.

Всередині приємно пахло, відьмак одразу згадав, що поститься вже більше доби.

- Коней нема. – Упередив його запитання поштмейстер, виринаючи з-за прилавку. – А найближчий поштовий диліжанс буде не раніше, як за два дні.

- Я би з'їв щось. – Геральт подивився вгору, на балки й крокви високого склепіння стелі.

- Заплачу.

- Нічого немає.

- Ну, ну, пане поштмейстер, - пролунав голос із закапелка кімнати. – Чи ж годиться так зустрічати подорожнього?

За столом у кутку сидів краснолюд. Із волоссям та бородою палевого кольору, одягнутий у візерунчастий гаптований кабат кольору бордо, оздоблений спереду і на манжетах великими ґудзиками. Щоки мав рум'яні, а ніс – видатний. Геральту доводилось бачити на ринку незвичні клубні картоплі злегка рожевого кольору. Ніс краснолюда був ідентичного кольору. І форми.

- Мені ти запропонував заливайку. – Краснолюд зміряв поштмейстера суворим поглядом з-під густих кошлатих брів. – Не станеш же ти стверджувати, що твоя дружина готує тільки одну миску супу. Б'юсь об заклад, що і для цього пана вистачить. Сідай, мандрівниче. Пива вип’єш?

- Із задоволенням, дякую. – Геральт вмостився, витягнув монету зі схованки за поясом. – Але хотів би пригостити тебе, ласкавий пане. Всупереч оманливій зовнішності, я не волоцюга і не нероба. Я відьмак. Саме працюю, тому одяг мій затасканий, і вигляд занедбаний. Через це перепрошую. Два пива, поштмейстере.

Пиво з'явилось на столі миттєво.

- Скоро жінка подасть заливайку, - буркнув поштмейстер. – Не тримайте на мене зла за це. Їдло постійно має бути напоготові. Кожної хвилини можуть над'їхати заїжджі вельможі, королівські гінці або пошта… Якби забракло і не було чого їм подати…

- Гаразд, гаразд… - Геральт підніс кухоль. Був знайомий із багатьма краснолюдами, знав, як зазвичай випивають і як виголошують тости.

- За успіх правої справи!

- І на погибель сучим дітям! – Додав краснолюд, цокаючи кухлем об його кухоль.

- Приємно випити з кимось, хто розуміється на звичаях і традиціях. Я Аддаріо Бах. Якщо повністю – то Аддаріон, але всі називають Аддаріо.

- Геральт із Рівії.

- Відьмак Геральт із Рівії. – Аддаріо Бах обтер вуса від піни. – Вже доводилось чути твоє ім'я. Бувалий ти чоловік, не дивуюсь, що знаєшся на звичаях. А я ось, розумієш, з Цидаріса виїхав кур'єрським диліжансом, як його на півдні називають. І чекаю на пересадку, на диліжанс, що їхатиме з Доріана до Реданії, в Третогор. О, от нарешті і наша заливайка. Скуштуймо. Найсмачнішу заливайку, щоб ти знав, варять наші баби в Махакамі, ніде більше такою не почастуєшся. На густій заквасці з чорного хліба і житньої муки, з грибами, з підсмаленою цибулькою…

Станційна заливайка була пречудова, лисичок і добре підсмаженої цибульки в ній не бракувало, якщо чимось і поступалась тій махакамській, яку варили краснолюдські баби, то Геральт не довідався чим саме, оскільки Аддаріо Бах їв хутко, мовчки й без коментарів.

Поштмейстер раптом глянув у вікно, така його поведінка змусила Геральта також це зробити.

На станцію в'їхали двоє коней, обидва в стані хіба не гіршому, аніж здобутий кінь Геральта. А вершників було троє. Вірніше, двоє вершників і вершниця. Відьмак пильно окинув оком кімнату.

Рипнули двері. До станції увійшла Дзиґа. А за нею – Лігенза й Трент.

- Коней… - поштмейстер замовк, коли помітив меч у руці Дзиґи.

- Вгадав, - докінчила фразу. – Саме коні нам конче потрібні. Троє. Рухайся, миттю виводь коней зі стайні.

- Коней не…

Поштмейстер і цього разу не договорив. Дзиґа підскочила і піднесла до його обличчя клинок. Геральт підвівся.

- Ехей!

Всі троє обернулись до нього.

- Це ти, - прошипіла Дзиґа. – Ти. Клятий волоцюжник.

На вилиці красувався синяк, на тому самому місці, куди приложив їй кулаком.

- Це все через тебе, - сплюнула. – Шевлов, Коцюба, Сперрі… Всі вони мертві, вся дюжина. А ти мене, сучий сине, з сідла скинув і коня поцупив, і боягузливо накивав п’ятами. Я з тобою за все поквитаюсь.

Була невисокого зросту і статури помірно тендітної. Відьмака це не збивало з пантелику. Знав, що в житті, як на пошті – навіть найпаскудніші речі часто бувають запаковані в непримітне пакування.

- Тут поштова станція! – заверещав з-за прилавка поштмейстер. – Під королівською протекцією!

- Чули? – спокійно запитав Геральт. – Поштова станція. Забирайтесь звідси.

- Ах ти, сива погань, так рахувати і не навчився, - просичала Дзиґа. – Знов тебе вчити треба? Ти один, а на троє. Це означає, що нас більше.

- Вас троє, - зміри в їх поглядом, - а я один. Але в цілому це не означає, що вас більше. От такий от математичний парадокс і виняток із правил.

- І що цим хочеш сказати?

- Хочу сказати, забирайтеся звідси з прискоком. Поки ще можете скакати.

Помітив, як блиснули її очі, одразу збагнув, що вона належить до тих небагатьох, хто в битві вміє наносити удари зовсім не в те місце, куди дивиться. Дзиґа, певно, навчилась цьому фокусу не так давно, бо Геральт без зусиль уникнув підступного удару мечем. Вивернувся коротким напіввольтом, копняком підсік їй ліву ногу, відкинув на прилавок. Гепнулась на дошки, аж луна пішла.

Лігенза і Трент, вочевидь, вже бачили Дзигу в дії, бо її фіаско їх просто ошелешило, заціпеніли, роззявивши роти. На час, достатній, аби відьмак встиг вихопити з кутка помічену ним раніше мітлу. Трент спершу дістав в обличчя березовим гіллячям, потім - держаком по голові. Геральт підставив мітлу йому під ногу, копнув у згин під коліном і звалив на підлогу.

Лігенза отямився, вихопив зброю, напав, розмахуючись від вуха. Геральт уникнув удару напівобертом, вивернувся повним вольтом, виставив лікоть, Лігенза, який нісся за силою інерції, напоровся горлом на лікоть, захлинувся і впав на коліна. Перед тим, як упав, Геральт вирвав з його рук меч, метнув його вертикально вгору. Меч встромився лезом у крокву і застряг там.

Дзиґа атакувала знизу, Геральтові ледве вистачило часу зробити фінт. Підбив руку з мечем, вхопив за передпліччя, розвернув, підтяв ноги держаком мітли і відкинув на прилавок. Загриміло.

Трент кинувся на нього, Геральт зацідив йому мітлою в обличчя, раз, другий, третій, надзвичайно швидко. Потім ударив держаком в одну скроню, в іншу скроню й навідліг по шиї. Встромив руків'я мітли йому межи ніг, розвернувся, вчепився в руку, вивернув, дістав меч з долоні, підкинув вгору. Меч встромився в крокву і застряг там. Трент відступив, спіткнувся об лаву і впав. Геральт вирішив, що немає сенсу його надалі калічити.

Лігенза став на ноги, але не ворушився, руки були опущені, кліпнув очима вгору, на вбиті у крокви мечі, надто високо, щоб дістати. Дзиґа атакувала.

Закрутила вісімку, зробила фінт, рубонувши коротко навідліг. Стиль, який виправдовував себе в трактирних сутичках, у тисняві і тьмяному освітленні. Відьмакові не заважало ані освітлення, ані його відсутність, а цей стиль знав аж надто добре. Клинок Дзиґи розсік повітря, а виконаний фінт розвернув її так, що відьмак опинився в неї за спиною. Скрикнула, коли просунув їй під руку держак мітли і вивернув ліктьовий суглоб. Витягнув меч з пальців, відштовхнувши її від себе.

- Думав, - глянув на клинок, - залишити цей собі. В якості компенсації за свій труд. Але передумав. Не буду носити бандитську зброю.

Підкинув меч вгору. Лезо увійшло в крокву, застрягло. Дзиґа, біла як полотно, блиснула зубами, вишкірившись з-під скривлених уст. Згорбилась, швидким рухом вихопила з-за халяви ніж.

- А це, - оцінив, дивлячись їй просто у вічі, - це дуже погана ідея.

Знадвору долунав цокіт копит, фиркання коней, брязкіт зброї. Під станцією раптово з'явилась юрба вершників.

- На вашому місці, - звернувся Геральт до трійці, - усівся би в куточку на лаві. Та вдавав би, що мене тут нема.

Гримнули двері, заляскали остроги, в приміщення увійшли солдати в лисячих шапках і коротких чорних кунтушах, оздоблених срібним гаптуванням. Очолював їх вусач, підперезаний багряним пасом.

- Королівська служба! – Оголосив, спираючись рукою на буздиган, заткнутий за пояс. – Вахмістр Ковач, другий ескадрон першої кавалерії, збройні сили милостиво правлячого короля Фольтеста, владики Темерії, Понтарії й Махакама. В погоні за реданською бандою!

В кутку на лаві Дзиґа, Трент і Лігенза зосереджено роздивлялись носки своїх черевиків.

- Свавільна група реданських розбійників, найманих бандитів і розбишак перейшла кордон, - виголошував далі вахмістр Ковач. – Ці гультяї валять прикордонні стовпи, палять, крадуть, катують і убивають королівських підданих. У сутичці з королівським військом були ганебно побиті, нині переховуються по лісах, шукають можливості втекти назад за межі королівства. Такі могли об'явитись в околиці. Попереджаю, що допомога їм, надання інформації та будь-яка співпраця з ними буде трактуватись як зрадництво, а за зрадництво – зашморг на шию!

- Бачили тут на станції якихось чужаків? Новоприбулих? Тобто, підозрілих? І ще проінформую, що за викриття розбійника або за допомогу в його затриманні передбачена нагорода. Сто оренів. Поштмейстере?

Поштмейстер повів плечима, згорбився, замимрив щось і взявся витирати шинквас, дуже низько схилившись над ним.

Вахмістр роздивився навсібіч і, брязкаючи острогами, наблизився до Геральта.

- Ти хто… Ха! Ну тебе я, здається, вже бачив. В Маріборі. Впізнав по білому кольору волосся. Ти ж відьмак, так? Чудовиськ усіляких вистежуєш і убиваєш. Так?

- Саме так.

- В такому разі до тебе немає претензій, а професія твоя, скажу тобі, благородна, - сказав вахмістр, водночас уважно роздивляючись Аддаріо Баха. – Пан краснолюд також поза підозрою, серед розбійників не було помічено жодних краснолюдів. Але порядок вимагає спитати: що робиш тут на станції?

- Прибув диліжансом з Цидаріса і чекаю на пересадку. Часу вдосталь, тож сидимо тут із паном відьмаком, розмовляємо і переробляємо пиво на сечу.

- Виходить, пересадка, - повторив вахмістр. – Розумію. А ви двоє? Хто такі? Так, ви, до вас звертаюсь!

Трент відкрив рота. Закліпав очима. І щось буркнув.

- Що? Як? Встань! Хто такий, питаю?

- Облиште його, пане офіцере, - спокійно сказав Аддаріо Бах. – Це мій слуга, мною найнятий. Він дурник, абсолютний ідіот. Спадкова хвороба. На превелике щастя, всі його молодші брати і сестри нормальні. Мати їхня нарешті докумекала, що неможна вагітною пити з калюжі перед інфекційним госпіталем.

Трент ще ширше відкрив рота, опустив голову, заквилив, замурмотів. Лігенза теж почав мимрити, зробив рух, ніби мав намір встати. Краснолюд положив руку йому на плече.

- Сиди, хлопче. І мовчи, мовчи. Я знаю теорію еволюції, мені відомо, від якої істоти походить людина, не мусиш мені це кожного разу нагадувати. Ви вже його простіть, пане коменданте. Це також мій слуга.

- Ну так… - Вахмістр досі придивлявся з підозрою. – Слуги, виходить. Якщо так кажете… А вона? Ця дівиця в чоловічому одязі? Гей! Встань, хочу тебе роздивитись! Хто така? Відповідай, коли питають!

- Ха, ха, пане коменданте, - засміявся краснолюд. – Вона? То хльорка, тобто, дівуля легкої поведінки. Винайняв її собі в Цидарісі, аби було кого їбати. З дупою в дорозі не так тоскно, це кожен філософ підтвердить.

З розмаху ляснув Дзиґу по сідницях. Дзиґа сполотніла від люті, скреготнула зубами.

- Ну так, - скривився вахмістр. – Як я одразу не розпізнав. Тепер бачу. Напівельфка.

- Це в тебе напівпуцок, - огризнулась Дзиґа. – Половина від того, що вважають за нормальний розмір!

- Тихше, тихше, - заспокоїв її Аддаріо Бах. – Не сердьтеся, полковнику. Але вже така гонорова трапилась лярвочка.

В кімнату увірвався солдат, віддав честь. Вахмістр Ковач випростався.

- Банда висліджена! – повідомив. – Щодуху кидаймось у погоню! Перепрошуємо, що потурбували. Служба!

Вийшов, слідом за ним – солдат. За мить з подвір'я донісся цокіт копит.

- Даруйте, - порушив тишу Аддаріо Бах, звертаючись до Дзиґи, Трента і Лігензи, - за цей спектакль, пробачте за спонтанні слова та безцеремонні дії. Насправді, я з вами не знайомий, ви мене мало обходите і скоріше мені не подобаєтесь, але сцени повішання не подобаються мені ще більше; сам вигляд шибеників, що хвицають ногами в повітрі мене сильно пригнічує. Звідси й мої краснолюдські фривольності.

- Завдячуєте життям цим краснолюдським фривольностям, - додав Геральт. – Не зайвим було би подякувати краснолюдові. Я бачив вас у всій красі, там, біля селянської господи, знаю, що ви за пташки. І пальцем би не поворухнув, аби вас захистити, а такої вистави, як пан краснолюд, ні зміг би, та й не схотів би відіграти. І ви вже б висіли на

шибениці, вся ваша трійця. Йдіть собі звідси. Я б порадив обрати напрямок, протилежний до того, яким вирушив вахмістр і його кіннота.

- Нічого не вийде, - відрізав, прослідкувавши за поглядами, скерованими в бік встромлених в крокви мечів. – Не дістанете їх. Без них будете менш схильні до грабунку і здирництва. Геть.

- Бентежно було. – зітхнув Аддаріо Бах, ледве за трійкою зачинились двері. – Матері його ковінька, у мене до сих пір руки трусяться. В тебе ні?

- Ні. – Геральт усміхнувся, згадавши щось. – Щодо цього я трохи… недорозвинений.

- Для декого це навіть добре, - вишкірив зуби краснолюд. – Навіть недорозвиненість стає їм в нагоді. Ще по пиву?

- Ні, дякую, - похитав головою Геральт. – Мені час вирушати. Знаходжусь, як би так висловитись, в ситуації, коли краще поспішити. І занадто довго перебувати на одному місці нерозсудливо.

- Все зрозумів. Нічого не питатиму. А знаєш що, відьмаче? Щось у мене пропало бажання сидіти тут на станції ще два дні і бездіяльно чекати на диліжанс. По-перше, бо тут з нудьги коні двину. По-друге, - та панночка, яку ти віддухопелив мітлою, на прощання якось дивно зиркнула на мене. Що ж, в запалі трохи перестарався. Вона, певно, не з тих, хто безкарно дозволяє себе ляскати по дупі та називати лярвою. Може повернутись, і волів би, аби в цей момент мене тут не було. Може, в такому разі, вирушимо в дорогу разом?

- Із задоволенням. – Геральт знов усміхнувся. – З приємною компанією в дорозі не так тоскно, це кожен філософ підтвердить. Якщо нам обом по дорозі. Мені треба до Новіграда. Мушу дістатись туди до п’ятнадцятого липня. Конче до п’ятнадцятого.

Повинен потрапити в Новіград не пізніше п’ятнадцятого липня. Зазначив це, коли чародії винаймали його, купуючи два тижні його часу. Без проблем, Пінеті й Тзара дивились на нього зверхньо. Без проблем, відьмаче. Будеш у Новіграді, не встигнеш і оком кліпнути. Телепортуємо тебе прямо на Головну вулицю.

- До п’ятнадцятого, ха, - краснолюд покуйовдив бороду. – Сьогодні дев'яте. Небагато часу лишилось, бо ж дорога неблизька. Але є спосіб, аби дістався туди вчасно.

Підвівся, зняв з гвіздка і одягнув на голову шпичастий капелюх з широкими полями. Закинув мішок за спину.

- Поясню тобі по дорозі. Вирушаймо в путь разом, Геральте із Рівії. Бо мені саме в той бік і потрібно.

*

Йшли жваво, може, навіть, аж занадто жваво. Аддаріо Бах виявився типовим краснолюдом. Краснолюди, хоч і могли в разі потреби чи для зручності скористатись будь-яким транспортом та будь-якою твариною, призначеною для верхової, тяглової чи в'ючної їзди, все ж надавали перевагу пішим переходам, були вправними ходаками. Краснолюд може протягом дня подолати пішки відстань у тридцять миль, стільки зазвичай долає вершник, при цьому несе на собі поклажу, яку звичайна людина навіть з місця не зрушить. За краснолюдом без поклажі людина взагалі не могла би поспіти. Відьмак також не міг. Геральт про це забув, тож через деякий час був змушений просити Аддаріо трохи сповільнити крок.

Йшли лісовими стежинами, а подекуди – бездоріжжям. Аддаріо знав дорогу, чудово орієнтувався на місцевості. В Цидарісі, розповів, мешкає його рідня, настільки численна, що раз у раз там святкуються якісь урочисті родинні події: і весілля, і хрестини, і поховання й поминки. Відповідно до краснолюдських звичаїв, виправдати свою відсутність на сімейних урочистостях могло тільки нотаріально завірене свідоцтво про смерть, живі члени родини ухилитись від сімейних свят ніяк не могли. Саме тому шлях до Цидаріса і назад знав як свої п'ять пальців.

- Наша мета, - пояснив, крокуючи, - це поселення Вітряна, що лежить у долині ріки Понтар. У Вітряній є пристань, там часто швартуються баркаси та човни. Якщо нам пощастить, якесь із суден згодиться взяти нас на борт. Мені потрібно потрапити в Третогор, тож зійду в Журавлиній Кущі, а ти попливеш далі і будеш у Новіграді через якихось три-чотири дні. Повір, це найшвидший шлях.

- Вірю. Аддаріо, благаю, повільніше. Ледве поспіваю за тобою. Можливо, твоя професія якось пов'язана з пішими переходами? Ти комівояжер?

- Я гірник. В мідній копальні.

- Ну звичайно. Кожен краснолюд – гірник. І працює в копальні у Махакамі. Стоїть із киркою у вибої та видобуває.

- Перебуваєш в омані стереотипів. За мить скажеш, що кожен краснолюд – це лихослов. А трохи згодом, що кожен кидається на людей із сокирою.

- Не скажу такого.

- Моя копальня не в Махакамі, а в Мідянці, під Третогором. Не стою з киркою і не видобуваю, а граю на валторні в гірничому духовому оркестрі.

- Цікаво.

- Цікаво, - засміявся краснолюд, - дещо інше. Забавний збіг обставин. Один із коронних виступів нашого оркестру називається «Марш відьмаків». Звучить це так: Тара-рара, бум, бум, умта-умта, рим-цим-цим, папарара-тара-рара, та-ра-рара, бум-бум-бум…

- Звідкіля, до біса, взяли цю назву? Коли-небудь бачили відьмаків, які марширують? Де? Коли?

- Насправді, - Аддаріо Бах трохи зніяковів, - це всього-на-всього нове аранжування «Параду силачів». Всі гірничі духові оркестри поголовно грають якийсь «Парад силачів», «Ходу атлетів» або «Марш давніх друзів». Хотіли бути оригінальними. Та-ра-рара, бум, бум!

- Повільніше, бо спущу дух!

*

У лісі було зовсім безлюдно. Інша справа – на лісових луках і галявинах, які їм траплялись доволі часто. Тут кипіла робота. Косилось сіно, збиралось і складалось у копиці й стоги. Краснолюд привітав косарів веселим гуканням, вони також відгукнулись у відповідь. Або ні.

- Це мені нагадує, - вказав на працюючих Аддаріо, - інший марш нашого оркестру. Має назву «Сінокоси». Ми його часто граємо, особливо влітку. Ще й співаємо. У нас в копальні є поет, який написав ладні вірші, можна заспівати навіть *a capella*. Звучить так:

Хлопці трави косять
Баби сіно носять
В небо всі вдивляються
Дощика жахаються
Станем серед сіна
Захистим від зливи
Хуями махаємо
Хмари розганяємо!

- І *da capo*! Добре під нього маршириувати, чи не так?

- Повільніше, Аддаріо!

- Не можна повільніше! Це марш! Маршовий ритм і маршовий темп!

*

На узвишші біліли рештки муру, були помітні також руїни будівлі та характерної вежі.

Саме через наявність цієї вежі Геральт і розпізнав святиню – не пам’ятав, якого божества, але чув дещо про неї. В давні часи тут мешкали священики. Ходили чутки, що, коли їх зажерливість, несамовита розпуста й аморальність стали просто нестерпними, місцеві мешканці випхали служителів храму під три чорти, загнавши їх у непроходимі ліси, де, як подейкували, ті почали обертати на свою віру гном'ячий народець. З такими же марним успіхом.

- Старий Ерем, - промовив Аддаріо. – Додержуємось маршруту і вкладаємось у графік. Над вечір зупинимось в Бобровій Греблі.

*

Струмок, уздовж якого йшли, і який на узвишші шумів серед валунів і порогів, тут внизу розливався широко, утворюючи широку заводь. Причиною стала загата, збудована з дерева та землі, яка перегороджувала потік. Біля загати кипіла якась робота, там юрмилась група людей.

- Ми в Бобровій Греблі, - сказав Аддаріо. – Конструкція, яку бачиш там, внизу, власне, і є гребля. Служить для сплавляння дерева з вирубки. Річка, як бачиш, сама по собі не придатна для сплавляння, бо мілководна. Тож вода збирається тут, а деревину й дараби спускають на воду, потім шлюзи на греблі відчиняють. Утворюється велика хвиля, яка уможливлює сплав. Цим способом транспортують деревину для видобування деревного вугілля. А деревне вугілля…

- Необхідне для виплавки заліза, - докінчив Геральт. – А металургія – це найважливіша і найбільш перспективна галузь промисловості. Знаю. Не так давно мені це роз’яснив один чародій. Обізнаний щодо вугілля та металургії.

- Не дивина, що обізнаний, - хмикнув краснолюд. – Капітул чародіїв має найбільшу частку в усіх підприємствах, що займаються цим промислом від Горс Велена, а кілька металургійних компаній з плавильними печами належать їм взагалі

повністю. Чародії отримують з металургії великі прибутки. З інших галузей також. Може, це і виправдано, адже, врешті-решт, саме вони удосконалили технологію виробництва. Могли б, однак, відкинути лицемірство і визнати, що магія – це не благодійність, не філантропія, яка стоїть на службі у суспільства, а діяльність, скерована на отримання прибутків. Та чи маю я тобі про це розповідати, коли і сам все знаєш. Пішли, там є корчма, відпочинемо. А, скоріше за все, доведеться там заночувати, бо смеркається.

*

Корчма зовсім не виправдовувала своєї назви, але й дивуватись цьому було не варто. Її завсідниками були плотогони та бокораші, які працювали на греблі, і яким було все одно, де п'ють, аби було що пити. Халупа із дірявою стріхою, вмощене на жердинах піддашшя, кілька столів і лав з недбало оброблених дощок, кам’яне вогнище – більших розкошів місцеві відвідувачі не потребували і не очікували на них, важливими були лишень велетенські бочки, які стояли за огорожею, і з яких корчмар розливав пиво, а інколи – й ковбаса, що її корчмарка за окрему платню могла підсмажити в печі, якщо мала на це бажання й настрій.

Геральт і Аддаріо також не висували особливих вимог, тим більше, що пиво було свіже, зі щойно відкоркованої бочки, а пари компліментів цілком вистачило, аби корчмарка згодилась насмажити і подати їм ринку кров'янки з цибулею. Після цілого дня на ногах та мандрівки лісами Геральтові ця кров'янка здалась нічим не гіршою від телячої гомілки з овочами, вепрячою лопаткою, камбалою в чорнилах каракатиці та іншими смаколиками шеф-повара остерії „Natura Rerum”. Хоча, поклавши руку на серце, трохи сумував за остерією.

- Мені цікаво, - Аддаріо жестом підізвав корчмарку, замовив чергове пиво, - чи знаєш долю цього пророка?

Перед тим, як сісти за стіл, пороздивлялись замшілу брилу, що стояла поблизу столітнього дуба. Викарбувані на порослій мохом поверхні моноліту літери повідомляли, що на цьому місці, в день свята Бірке, в році 1133 *post Resurrectionem* Пророк Лобода виголосив проповідь своїм учням, а обеліск цей в пам'ять про ту подію був заснований і поставлений в році 1200 Спиридоном Аппсом, майстром позументу з Ринди, з магазину на Малому Ринку, якість висока, ціни доступні, завжди раді бачити.

- Знаєш, - Аддаріо вишкріб із ринки рештки кров'янки, - історію того Лободи, якого називають пророком? Я маю на увазі правдиву історію.

- Не знаю жодної. – Відьмак витер ринку хлібом. – Ні правдивої, ні вигаданої. Не цікавився.

- Ну, тоді слухай. Було це років сто з гаком тому, здається, не так давно після того, як була викарбувана дата на тій брилі. Сьогодні, як тобі добре відомо, драконів днем з вогнем не стрінеш, хіба лишень десь, в диких горах, у пустищах. А в той час траплялись частіше і добряче шкодили. Збагнули, що пасовиська, до країв наповнені бидлом, - це фуршетний стіл, де можна нажертись досхочу, не докладаючи особливих зусиль. На щастя селян, навіть великий гад обмежувався одним, двома бенкетами на квартал, але з'їдав стільки, що це могло представляти реальну загрозу скотарству, особливо, коли він прив’язувався до однієї місцевості. Один, величезний, повадився годуватись в одному з сіл в Каедвіні. Прилітав, зжирав кілька овець, дві чи три корови, на десерт полюбляв вхопити трохи коропів зі ставків. На прощання пихкав вогнем, підпалював стодолу або стіг, після чого летів геть.

Краснолюд сьорбнув пива, відригнув.

- Селяни намагались дракона настрашити, ставили різні пастки і вдавались до хитрощів. Але все марно. Склалось так, що саме в цей час до сусіднього Бан Арда примандрував зі своїми ученнями цей Лобода, в ті часи був доволі відомим, мав титул пророка і багацько прихильників. Хлопи попросили його про допомогу, він же, на диво, в допомозі не відмовив. Коли прилетів дракон, Лобода вийшов на пасовисько і почав читати над ним екзорцистські молитви. Дракон спершу обсмалив його вогнем, як качку. А потів проковтнув. Просто взяв і проковтнув. І відлетів у гори.

- Це кінець?

- Ні. Слухай далі. Учні пророка були в розпачі й плачу, а потім винайняли слідопитів. Наших, тобто краснолюдів, які на драконах собаку з'їли. Вони десь із місяць вистежували дракона. В типовий спосіб, ідучи слідом за купами, які гад навалював. Учні падали ниць перед кожною купою і копирсались у ній, затято голосили й вишукували рештки свого учителя. Врешті-решт, зібрали все до останку, а докладніше, те що вважали за останки, бо насправді це була доволі хаотична колекція не надто чистих людських, коров’ячих і баранячих костей. Тепер все це добро лежить у саркофазі в Новіграді в якості святині. Як чудотворна реліквія.

- Зізнайся, Аддаріо. Ти вигадав цю історію. Або сильно її прикрасив.

- Звідки такі підозри?

- Звідти, що часто спілкуюсь з одним поетом. От він, коли має вибрати одне з двох: версію правдиву, або версію привабливу, завжди обирає другу, яку ще додатково поприкрашає. Всі закиди щодо цього питання криє наступним софізмом: якщо щось не схоже на правду, то це ще зовсім не означає, що це брехня.

- Я знаю цього поета. Безсумнівно, це Лютик. А історія має свої права на існування.

- Історія, - усміхнувся відьмак, - це оповідь, здебільшого брехлива, про події, здебільшого несуттєві, розказана нам істориками, здебільшого дурнями.

- Цього разу знову впізнав автора цитати, - ошкірився Аддаріо Бах. – Висогота з Корво, філософ і етик. Й історик. Повертаючись до пророка Лободи… Що ж, історія, як говориться, це історія. Але чув, що в Новіграді священики виймають час від часу рештки пророка з саркофага й виставляють віруючим для вшанування й поцілунку. Й одначе, якщо тобі трапиться там побувати, я б порадив утриматись від цілування.

- Утримаюсь, - пообіцяв Геральт. – Щодо Новіграда, коли вже про нього зайшла мова…

- Не переживай, - упередив краснолюд. – Встигнеш. Встанемо до світанку, швиденько дістанемось Вітряної. Скористуємось попутним вітром і будеш у Новіграді вчасно.

Аби ж, подумав відьмак. Аби ж.

Люди і тварини належать до різних видів, лисиці, натомість, існують поміж людьми і тваринами. Мертві й живі ступають різними дорогами, лисиці, натомість, вандрують між мертвими й живими. Божества і монстри крокують різними стежками, лисиці, натомість, ходять поміж божествами і монстрами. Маршрут світла і темряви ніколи не поєднуються і не перетинаються; лисячий дух чатує десь поміж ними. Безсмертні й демони прямують своїми шляхами – лисячий дух снує десь поміж ними.

Цзі Юнь, письменник часів династії Цін

Розділ чотирнадцятий

Вночі вирувала буря.

Виспавшись в соломі на горищі стодоли, вирушили в путь на світанку, в холодний, хоча й сонячний ранок. Тримаючись торованої стежини, пройшли повз граби, через багнисті, порослі заростями і зрошені росою луки. За годину швидкої ходи дістались до поселень.

- Вітряна, - вказав Аддаріо Бах. – Пристань, про яку розповідав тобі.

Наблизились до ріки, їх обвіяло подихом свіжого вітру. Ступили на дерев'яний причал. Ріка в цьому місці утворювала широку заводь, велику, наче озеро, майже неможливо було помітити течію, яка плинула десь далі. З берега над самою водою похилили свої віти верби, осокори і вільхи. Всюди плавало, ґелґочучи на різні голоси, водне птаство: качки, чирянки, шилохвости, гагари та чомги. Вдало вписуючись у краєвид і не полошачи всього того пернатого гармидеру, по воді граційно линув невеличкий тендер. Однощоглий, з одним великим вітрилом ззаду і кількома трикутними – спереду.

- Як влучно хтось колись підмітив, - сказав Аддаріо Бах, милуючись побаченим. – Що існують три найпрекрасніші дивогляди у світі. Корабель під повними вітрилами, кінь у галопі і це, як його… оголена жінка в ліжку.

- Жінка у танці, - всміхнувся відьмак. – В танці, Аддаріо.

- Най буде, - погодився краснолюд, - оголена в танці. Ха, а цей кораблик, визнай, до дідька красиво вписується в пейзаж.

- Це не кораблик, а всього-на-всього тендер.

- Це шлюп, - виправив, наближаючись до них, огрядний чолов'яга в дублеті з лосиної шкіри.

– Шлюп, шановне товариство. Це легко розпізнати по вітрильному оснащенню. Великий гафельний грот, стаксель і два клівера на штагах. Класика.

Тендер-шлюп наблизився до причалу майже впритул, настільки близько, що вони змогли роздивитись галіон на носі судна. Носова фігура, замість звичайної цицястої дівулі, сирени, дракона чи морського змія, являла собою лисого старця з гачкуватим носом.

- Дідько, - пробурмотів собі під ніс Аддаріо Бах. – Цей пророк до нас ув'язався чи що?

- Шістдесят чотири фути в довжину, - продовжував опис низенький чолов'яга голосом, сповненим гордощів. – Загальна площа вітрил складає три тисячі триста футів. Перед вами, шановне товариство, «Пророк Лобода», новітній шлюп ковірського типу, збудований на новіградській верфі, зійшов зі стапеля трохи менше як рік тому.

- Як бачимо, - кашлянув Адарріо Бах, - цей шлюп вам добре відомий. Так багато про нього знаєте.

- Знаю про нього все, оскільки я його власник. Бачите корогву над флагштоком? На ній зображена рукавичка. Це герб моєї фірми. Дозвольте відрекомендуватись – я Кевенард ван Вліт, підприємець, займаюсь лимарством і білуванням шкір.

- Раді знайомству, - краснолюд потиснув подану йому руку, зміривши підприємця пильним поглядом. – І віддаємо пошану судну, бо швидке і гарне. Напрочуд дивно бачити його тут, у Вітряній, у заводі, вдалині від головного понтарського фарватеру. Дивуюсь також, що корабель на воді, а ви, власник, на суші, у глухомані. Якісь проблеми?

- Зовсім ні, жодних проблем, - відповів підприємець, який займався лимарством і білуванням шкір, і, на думку Геральта, відповідь була занадто поспішною і занадто ненатуральною. – Поповнюємо тут запаси, та й по всьому. А на пустище втрапили не з власної волі, нас закинули сюди певні обставини, непереборної дії. Адже, коли поспішаєш на допомогу, не надто розмірковуєш, який шлях краще обрати. А наша рятувальна експедиція…

- Пане ван Вліт, - перебив, наближаючись, один із типів, від чиїх важких кроків дошки причалу почали ходити ходором. – Не потрібно вдаватись у подробиці. Мені здається, вони цих панів не дуже-то і цікавлять. І взагалі не обходять.

Типів, які увійшли на причал з боку селища, було п'ятеро. Той, який щойно звернувся до них, носив на голові солом'яний бриль, також його виділяла з-поміж інших важка щелепа, і аж чорне від кількаденної щетини, міцне підборіддя. На якому красувалась ямочка, через що підборіддя скидалось на дупу в мініатюрі. Поряд із ним крокував дужий бугай, справжній богатир, хоча на бовдура не походив. Третій, опецькуватий і смаглявий, безсумнівно, був моряком цілком і повністю, враховуючи вовняну шапку і сережку у вусі. Ще двоє, ймовірно, матроси, тягли скрині з провізією.

- Мені здається, - продовжував тип із підборіддям, - що цим панам, ким би вони не були, не слід знати нічого ні про нас, ні про те, чим тут займаємось, ні про інші наші приватні справи. Безсумнівно, ці пани розуміють, що нікому немає діла до наших приватних справ, тим більше незнайомим особам, що випадково стрілись нам на шляху.

- Може, не таким вже і незнайомим, - втрутився богатир. – Пана краснолюда я, фактично, не знаю, а от біле волосся цього шановного пана говорить саме за себе. Геральт із Рівії, припускаю? Відьмак, якщо не помиляюсь?

Стаю популярним, подумав Геральт, схрещуючи руки на грудях. Занадто популярним. Може, пофарбувати волосся? Або поголитись налисо, як Харлан Тзара?

- Відьмак! – Помітно оживився Кевенард ван Вліт. – Справжній відьмак! Як поталанило! Шановне товариство! Та нам же його самі небеса послали!

- Славетний Геральт із Рівії! – Повторив богатир. – Пощастило, що стріли його саме зараз, з огляду на нашу ситуацію. Допоможе нам викараскатись з…

- Забагато базікаєш, Коббін, - перервав тип із підборіддям. – Занадто швидко і забагато зайвого.

- Годі-бо, пане Фіш, - фиркнув білувальник шкір.

- Не розумієте, яка нам випала нагода? Допомога когось на кшталт відьмака…

- Пане ван Вліт! Залиште це мені. Маю набагато більший досвід спілкування з такими, як оцей ось.

Запала тиша, під час якої тип із підборіддям змірював відьмака поглядом.

- Геральт із Рівії, - нарешті промовив. – Винищувач монстрів та надприродних істот. Винищувач, слід зазначити, легендарний. І зазначив би, якщо би я вірив у легенди. А де ж ваші славетні відьмацькі мечі? Щось я їх не бачу.

- І не дивно, - відповів Геральт, - що не бачиш. Бо вони невидимі. Чи, може, ти не чув легенд про відьмацькі мечі? Непосвячені не здатні їх бачити. З'являться лише після того, як промовлю закляття. Коли виникне така необхідність. Якщо виникне. Бо я і без мечів можу надати добрячого прочухана.

- Вірю на слово. Мене звуть Явіл Фіш. Керую в Новіграді фірмою, яка надає послуги різного характеру. Це мій партнер, Петру Коббін. Це, значить, пан Пудлорак, капітан «Пророка Лободи». І вже відомий вам Кевенард ван Вліт, власник цього судна.

- Наскільки я можу судити, відьмаче, - промовив Явіл Фіш, роздивившись навсібіч, - ти стоїш зараз на цьому причалі, що знаходиться в єдиному селищі на двісті з гаком миль навкруги. Щоб з цієї глухомані вибратись у цивілізований світ, треба довго валандатись лісами. Щось мені підказує, що ти скоріше б за все покинув ці нетрі на кораблі, сівши на щось, що хоч якось здатне триматись на воді. А «Пророк» саме прямує у Новіград. І може взяти на борт пасажирів. Тебе і твого приятеля краснолюда. Як тобі така ідея?

- Розповідай далі, пане Фіш. Уважно слухаю.

- Наше суденце, як бачиш, це не якесь тобі річкове корито, за рейс на нашому судні треба заплатити і недешево. Не перебивай. Не згодився би ти взяти нас під протекцію своїх невидимих мечів? У вартість проїзду могли би врахувати твої послуги в якості охоронця й ескорту під час всього рейсу звідси і аж до новіградської пристані. Тож, у яку суму, цікаво дізнатись, ти оціниш свої відьмацькі послуги?

Геральт подивився на нього.

- З проведенням розслідування чи без?

- Тобто?

- Ваша пропозиція, - спокійно промовив Геральт, - містить приховані гачки і підводні камені. Якщо я сам буду змушений цю справу розслідувати, вийде дорожче. Дешевше буде, якщо розкажете все щиросердно. Самі.

- Твоя недовірливість, - холодно сказав Фіш, - викликає неабиякі підозри. Бо шахрай сам всюди вбачає шахрайство. Як той казав: на злодієві шапка горить. Маємо намір винайняти тебе для супроводу. Це просте і нехитре завдання. Які підводні камені можуть тут бути?

- Супровід – це казочка. – Геральт не відвів погляду. – Вигадана нашвидкуруч і шита білими нитками.

- Так ти вважаєш?

- Так я вважаю. Бо пан чинбар, наприклад, прохопився словом про якусь рятувальну експедицію, а ти, пане Фіш, швиденько закрив йому рота. За мить твій компаньйон обмовився про ситуацію, з якої вам треба викараскатись. Якщо ми будемо співпрацювати, то без викрутасів, будь-ласка, розповідайте: що це за експедиція і кого рятуєте? Для чого така секретність? З чого треба викараскатись?

- Розповімо про це, - упередив Фіша ван Вліт. – Розповімо вам про все, пане відьмаче…

- Але вже на борту, - хрипко перебив його капітан Пудлорак, який до цієї миті не промовив ані слова. – Годі гаяти час на цій пристані. Вітер попутний. Давайте відпливати звідси, шановні.

*

Впіймавши попутний вітер, «Пророк Лобода» під повними вітрилами стрілою помчав по широких водах затоки, беручи курс на фарватер і маневруючи між острівцями. Потріскували линви, скрипів гік, жваво лопотіла на флагштоку корогва із зображеною на ній рукавичкою.

Кевенард ван Вліт дотримався обіцянки. Щойно шлюп відшвартувався від причалу Вітряної, скликав усіх зацікавлених на носі судна і приступив до роз'яснень.

- Наша експедиція, - розпочав, щомиті зиркаючи оком на похмурого Фіша, - має на меті визволення викраденої дитини. Ксимени де Сепульведа, єдиної доньки Бріанни де Сепульведа. Ви, певно, також не раз чули це прізвище. Хутряна промисловість, чинбарство, вимочування і вичинка шкір та хутра, а також кушнірство. Величезний річний обсяг продукції, колосальні прибутки. Якщо стрінеш панянку в красивому й коштовному хутрі, голову віддам на відсіч, що хутро саме з цього закладу.

- І її доньку викрали. Заради викупу?

- А от і ні. Не повірите, але… Дівчинку викрало чудовисько. Лисиця. Перевертниця, значить. Віксена.

- Маєте рацію, - холодно сказав відьмак. – Не повірю. Лисиці, або віксени, а вірніше – агуари, викрадають виключно ельфійських дітей.

- Так і є, все сходиться, - буркнув Фіш. – Хоча це і небувала річ, але найбільшим кушнірським підприємством Новіграда заправляє нелюдь. Бріанна Діарбхайль ап Муїгх, чистокровна ельфійка. Вдовиця Якуба де Сепульведа, по смерті якого отримала великий спадок. Родичам не вдалось ані оскаржити заповіт покійного,

ані довести незаконність змішаного шлюбу, хоча такий дійсно йде всупереч звичаям і законам божим…

- Ближче до справи, - перебив Геральт. – Ближче до справи, будь-ласка. Ви стверджуєте, що вона – кушнірка і чистокровна ельфійка, доручила вам відшукати викрадену доньку?

- Хочеш нас підловити на слові? – Скривився Фіш. – Спіймати на брехні? Добре знаєш, що ельфи, в тому разі, якщо лисиця забирає їхню дитину, ніколи не намагаються її повернути. Ставлять на ній хрест і забувають назавжди, що взагалі була якась дитина. Вважають, що та була призначена лисиці.

- Бріанна де Сепульведа, - вставив свої п’ять копійок Кевенард ван Вліт. – спочатку теж так вважала. Горювала, але по-ельфійськи, потайки. Ззовні – камінне обличчя, очі сухі… Постійно повторювала: *Va’esse deireadh aep eigean, va’esse eigh faidh’ar,* що з їхньої мови перекладається як…

- Щось закінчується, щось починається.

- Саме так. Але то дурня, безглузді ельфійські балачки, ніщо не закінчується, що і взагалі чому має закінчуватись? Бріанна з давніх-давен живе серед людей, серед наших законів і звичаїв, вона нелюдь лише по крові, а в душі – без малого вже людина. Ельфійські повір'я і забобони мають свою силу, це правда, Бріанна може іншим ельфам виставляти напоказ свій спокій і незворушність, але потай вона сумує за донькою, це ж очевидно. Все віддала би, тільки-но повернути б єдину дитину, лисиця чи не лисиця… Правду кажете, пане відьмаче, не просила нас про допомогу, ні словом не обмовилась. Незважаючи на це, вирішили допомогти, не змогли дивитись на її розпач. Вся наша купецька гільдія зібралась гуртом і профінансувала експедицію. Я запропонував скористатись «Пророком» і докласти власних зусиль, так само вчинив і пан купець Парлагі, з яким ви скоро познайомитесь. Але ми дільці, а не шукачі пригод, тож постановили звернутись по допомогу до вельмишановного Явіла Фіша, відомого як чоловік розумний і кмітливий, такий, що не боїться ризику, побував у тарапатах, славиться своєю мудрістю і досвідом…

- Славетний своїм досвідом вельмишановний Фіш, - Геральт глянув на вищеназваного, - не потурбувався довести до вашого відома, що рятувальна експедиція безглузда і відпочатку приречена зазнати фіаско. Вбачаю у цьому два пояснення. Перше: вельмишановний не має жодного уявлення, у що вас втягнув. Друге, більш правдоподібне: вельмишановний Фіш отримав завдаток, настільки щедрий, аби трохи потягати вас по нетрях та повернутись ні з чим.

- Як легко ви кидаєтесь обвинуваченнями! – Кевенард ван Вліт жестом стримав Фіша, який кинувся було відповідати. – Квапитесь пророкувати нашу поразку. А ми, купці, завжди мислимо позитивно…

- Це похвально, що ви так мислите. Але в цьому випадку, це не допоможе.

- Чому?

- Дитину, яку забрала собі агуара, - пояснив спокійним голосом Геральт, - вже неможливо повернути. Це виключено. Справа, навіть не в тому, що дитина не знайдеться, адже лисиці ведуть надзвичайно скритний спосіб життя. Справа, навіть, не в тому, що агуара не дозволить відібрати в себе дитину, а це не той супротивник, до битви з яким можна поставитись легковажно, неважливо, чи буде битись у лисячій, чи в людській подобі. Справа в тому, що викрадена дитина перестає бути дитиною. В цих дітях одразу після викрадення починають відбуватись зміни. Втрачають людську подобу і самі перетворюються на лисиць. Агуари не розмножуються. Підтримують свій рід, викрадаючи і обертаючи ельфійських дітей.

- Їхній лисячий рід. – озвався, нарешті, Фіш, - мусить зникнути. Зникнути мусять всі перевертні, без виключення. Лисиця, правда ваша, людям дуже рідко стає на заваді. Цупить тільки ельфійських щенят і паскудства завдає виключно ельфам, що саме по собі добре, адже чим більше шкоди нелюдям, тим більше користі для чесних людей. Але лисиця – це монстр, а монстрів треба винищувати, викосити, щоб і сліду їхнього на землі не лишилося. Саме цим ти заробляєш на життя, відьмаче, це мета твоєї роботи. Тож, сподіваюсь, що і нам не докорятимеш, що ми докладаємо зусиль для винищення чудовиськ. Мені здається, що досить вже розмазувати шмарклі по тарілці, відхилились від теми. Жадав роз'яснень, ти їх отримав. Тепер знаєш, для чого тебе винаймаємо і проти кого… Проти чого маєш нас боронити.

- Без образ, - спокійно відповів Геральт, - але ваші роз'яснення каламутні, ніби сеча з хворого міхура. А шляхетна мета вашої експедиції настільки сумнівна, як незайманість дівиці, яка вранці повернулась з сільського гуляння. Але це ваша справа. Моя справа – донести до вас, що єдиний спосіб захиститись від агуари – це триматись якомога подалі від неї. Пане ван Вліт?

- Так?

- Вертайтесь додому. Ця експедиція марна, прийшов час визнати це і припинити пошуки. Ось що я можу вам порадити як відьмак. Порада в подарунок.

- Але ви не зійдете на берег, правда? – пробелькотів ван Вліт, сполотнівши. – Пане відьмаче? Залишитесь із нами? А в разі чого… Якщо щось станеться, будете нас охороняти? Погодитесь… Богом молю, погодьтесь…

- Погодиться, погодиться, - фиркнув Фіш. – Попливе з нами. Бо хто ще витягне його з цієї глухомані? Не панікуйте, пане ван Вліт. Нема чого боятись.

- Ага, взагалі нема чого! – Заверещав чинбарник. – Який із вас розумник! Вплутали нас в історію, а відтак із себе героя корчите? Я хочу цілим і неушкодженим доплисти до Новіграда! Хтось мусить нас захистити, зараз, коли ми втрапили в таку халепу… Коли нам загрожує…

- Ніщо нам не загрожує. Не розпускайте нюні, наче баба. Йдіть в каюту, до свого товариша Парлагі. Випийте там рому, вмить кураж до вас вернеться.

Кевенард ван Вліт почервонів, потім сполотнів. Потім відшукав очима Геральта.

- Досить гризні, - сказав упевнено, але спокійно. – Прийшов час глянути правді у вічі. Пане відьмаче, ця молода лисичка вже у нас. В ахтерпіку. Пан Парлагі пильнує її.

Геральт похитав головою.

- Не вірю. Відібрали у лисиці доньку кушнірки? Малу Ксимену?

Фіш сплюнув за борт. Ван Вліт почесав потилицю.

- Сталось не так, як гадалось, - бовкнув, нарешті. – Помилково нам до рук потрапила інша… Теж лисичка, але інша… Вкрадена зовсім іншою віксеною. Пан Фіш її викупив… У вояків, які те лисяче дівча підступно вкрали. Спочатку подумали, що це Ксимена, просто вже трохи перетворена… Але Ксимені було сім і була білявкою, а цій – десь років дванадцять і чорнява…

- Хоча це не та, що треба, - Фіш упередив відьмака, - але взяли її. Нащо ельфійському кодлу дати можливість вирости ще гіршим монстром? А в Новіграді можна буде її продати в якийсь звіринець, врешті-решт, це диковинка, дикарка, напівлисиця, яка таємно вирощувалась лисом у хащах… Звіринець нам за це щедро відсипле золота…

Відьмак повернувся до нього спиною.

- Пане капітане, беріть курс до берега!

- Полегше, полегше, - загарчав Фіш. – Додержуйся курсу, Пудлорак. Не ти тут надаєш накази, відьмаче.

- Пане ван Вліт, - Геральт пропустив це повз вуха, - я звертаюсь до вашого здорового глузду. Треба негайно звільнити дівчинку і висадити її на берег. Інакше всі

загинуть. Агуара не облишить дитину. І вже, безсумнівно, йде слідом за вами. Єдиний спосіб її затримати – це віддати дівчинку.

- Не слухайте його, - сказав Фіш. – Не дайте себе залякати. Ми пливемо по воді, широким плесом. Що нам може заподіяти якийсь лис?

- У нас є відьмак для охорони, - іронічно додав Петру Коббін. – Озброєний невидимими мечами! Славетний Геральт із Рівії не здрейфить перед якоюсь там лисицею!

- Не знаю, не знаю, - промимрив чинбарник, переводячи погляд з Фіша на Геральта і Пудлорака. – Пане Геральте? Коли прибудемо в Новіград, не пожалкую для вас нагороди, заплачу за ваш труд сповна… Тільки захистіть нас…

- Захищу, аякже. Єдиним можливим способом. Капітане, до берега.

- Ані руш! – Фіш зблід. – Ані кроку до ахтерпіка, бо пошкодуєш! Коббін!

Петру Коббін мав намір вхопити Геральта за комір, але на зміг, бо в справу втрутився до цих пір спокійний і мовчазний Аддаріо Бах. Краснолюд з силою копнув Коббіна у підколінний суглоб. Коббін впав навколішки. Аддаріо Бах докінчив, з розмаху приложивши йому кулаком по нирці, відтак зацідив у скроню. Богатир розтягнувся посеред палуби.

- І що з того, що велетень? – Краснолюд зміряв поглядом решту компанії. – Від цього тільки гучніше падає.

Фіш тримав руку на руків'ї ножа, але прибрав її, коли Аддаріо Бах глянув на нього. Ван Вліт стовбичив, роззявивши рота. Так само, як і капітан Пудлорак й решта команди. Петру Коббін застогнав і відірвав чоло від дощок палуби.

- Лежи, де лежиш, - порадив йому краснолюд. – Не залякаєш мене ані своєю тушею, ані татуюванням зі Стуреформа. Завдавав більшої шкоди ще дужчим за тебе і завсідникам ще страшніших в'язниць. Тож, не намагайся підвестись. Роби те, що маєш, Геральт.

- Якщо у когось є якісь сумніви, - звернувся до решти, - то я і відьмак цієї самої миті рятуємо вам всім життя. Пане капітане, до берега. І шлюпку на воду.

Відьмак спустився сходами трапа, відчинив одні, потім інші дверцята. І завмер. Аддаріо Бах за його спиною вилаявся. Фіш також вилаявся. Ван Вліт зойкнув.

На коці безвладно лежала худа дівчинка зі скляними очима. Була напівгола, від пояса і нижче – повністю оголена, з непристойно розведеними ногами. Її шия була неприродно вивернута. Це виглядало ще більш непристойно.

- Пане Парлагі… - видушив із себе слова ван Вліт. – Що пан… Що пан вдіяв?

Лисий чоловік, який сидів над дівчинкою, лупав на них очима. Поворухнув головою так, ніби не бачив, ніби силувався відшукати місце, звідкіля до нього донісся голос чинбарника.

- Пане Парлагі!

- Кричала… - пробелькотів чоловік, трясучи подвійним підборіддям і дихаючи перегаром. – Почала кричати…

- Пане Парлагі!

- Хотів, щоб замовкла… Тільки хотів, щоб вона замовкла.

- Пан убив її, - засвідчив очевидний факт Фіш. – Пан просто взяв і убив її!

Ван Вліт обома руками вхопився за голову.

- І що тепер?

- Тепер, - коротко пояснив йому краснолюд, - нам точно йобаний гаплик.

*

- Кажу вам, немає жодних причин для хвилювання! – Фіш гепнув кулаком по релінгу. – Ми посеред річки, на плесі. Береги далеко. Якщо, навіть, у чому я дуже сумніваюсь, лисиця йде по нашому сліду, то на воді нам не зможе нічого заподіяти.

- Пане відьмаче? – полохливо скинув поглядом ван Вліт. – Що ви скажете?

- Агуара піде по нашому сліду, - терпляче повторив Геральт. – Це не підлягає жодному сумніву. Якщо щось і викликає сумнів, то це обізнаність пана Фіша, якого, з огляду на все сказане ним, я попросив би прикусити язик. А справи, пане ван Вліт, наразі такі: якби ви звільнили молоду лисицю і залишили її на березі, існував би шанс, що агуара простить нас. Але маємо те, що маємо. І тепер єдиним варіантом порятунку для нас є втеча. Це диво, що агуара не настигла вас раніше; правду кажуть, що дурням щастить. Але не варто й надалі спокушати долю. Піднімайте всі вітрила, капітане. Всі, скільки їх там у вас є.

- Можна, - неквапом промовив Пудлорак, - поставити ще марсель. Вітер сприятливий…

- От коли б тільки… - перервав ван Вліт. – Пане відьмаче? Ви будете нас захищати?

- Буду з вами відвертим, пане ван Вліт. З превеликою охотою облишив би вас. Разом із тим Парлагі, від самої згадки про якого мене починає нудити. Який там внизу залив собі очі над трупом дитини, яку власноруч і вбив.

- Розділяю цю точку зору, - втрутився, споглядаючи у небо, Аддаріо Бах. – Оскільки, тут перефразую слова пана Фіша щодо нелюдів: чим більше шкоди ідіотам, тим більше користі для розумних.

- Облишив би Парлагі та всіх вас на ласку агуари. Але мені забороняє кодекс. Відьмацький кодекс не дозволяє мені діяти за власним бажанням. Не маю права покинути тих, кому загрожує смерть.

- Відьмацька шляхетність! – фиркнув Фіш. – Ніби ніхто з нас не чув про ваші плюгавства! Але думку, що треба хутко накивати п’ятами, підтримую. Підіймай все своє лахміття, Пудлорак, вирулюй на фарватер і чимдуж летимо звідси!

Капітан віддав накази, матроси заметушились навколо такелажу. Сам Пудлорак направився на ніс судна, після хвилинних роздумів Геральт і краснолюд рушили йому вслід. Ван Вліт, Фіш та Коббін сперечались в юті.

- Пане Пудлорак?

- Ага?

- Звідки взялась така назва судна? І такий досить нетиповий галіон? Священики доклали руку до спонсорства?

- Шлюп спустили на воду під назвою «Мелюзина», - знизав плечима капітан. – З галіоном, який пасував до назви і тішив око. Потім змінилось як перше, так і друге. Одні говорили, що все через ті спонсорські гроші. Інші – що новіградські священики постійно звинувачували єгомость ван Вліта в єресі та богохульстві, тож він захотів їм ду… Захотів їм сподобатись.

«Пророк Лобода» розсікав носом хвилі.

- Геральт?

- Що, Аддаріо?

- А ця лисиця… Вірніше, агуара… Якщо вірити тому, що чув, - то може змінювати постать. Може явитись в образі жінки, але може обернутись лисицею. Так само, як вовкулака?

- Інакше. Вовкулаки, ведмідьолаки, щуролаки та інші подібні до них перевертні – це теріантропи, тобто люди, здатні обертатись на звіра. Агуара – антеріон. Це звір, а вірніше, істота, здатна приймати людську подобу.

- А її сили? Чув дивовижні історії… Агуара, нібито, здатна…

- Сподіваюсь, - перервав відьмак, - дістатись до Новіграда, відтак агуара покаже нам, на що вона здатна.

- А якщо…

- Краще, якби обійшлось без якщо.

Здійнявся вітер. Залопотіли вітрила.

- Небо темнішає, - вказав Аддаріо Бах. – Здається, я навіть чув далекий грім.

Слух не підвів краснолюда. Минуло лише кілька хвилин, і загриміло знов.

Цього разу почули всі.

- Надходить шторм! – крикнув Пудлорак. – На відкритому плесі нас переверне догори дном! Мусимо втікати, сховатись, захиститись від вітру! До вітрил, хлопці!

Відштовхнув рульового, сам став до штурвалу.

- Тримайтесь! Всі тримайтесь!

Небо над правим берегом набуло темно-синього кольору. Раптом налетів вихор, шарпнув дерева на схилі ріки, розтривожений ліс зашумів. В кронах великих дерев аж загуло, деревця поменше зігнулись майже навпіл під натиском стихії. Злетіли в повітря хмари листя і гілляччя, здійняло вгору навіть шматки стовбурів. Сліпучо жахнуло, майже одразу прокотився приголомшливий гуркіт грому. Наступної миті гримнуло вдруге. І втретє.

Незабаром почули наростаючий шурхіт, що сповіщав наближення дощу. І майже одразу вперіщила злива. За стіною води неможливо було хоч щось розгледіти. «Пророк Лобода» гойдався й гарцював на хвилях, раз у раз накреняючись все загрозливіше. На додачу до всього корабель почав тріщати. Геральтові здавалось, що тріщала кожна дошка. Кожна дошка жила своїм власним життям і, здавалось, кожна ворушилась взагалі незалежно від інших. Виникло таке побоювання, що шлюп попросту розлетиться на друзки. Відьмак повторював собі, що це неможливо, що конструкція судна передбачає плавання по водах набагато більш бурхливих, що вони, врешті-решт, на річці, а не в океані. Повторював це собі раз-у-раз, спльовуючи воду і міцно вчепившись у канат.

Важко оцінити, як довго це все тривало. Однак, нарешті, хитавиця зменшилась, вітер ущух, а тучна злива, що спінювала воду, змінилась дощем, потім мрячкою. Тоді вони побачили, що маневр Пудлорака вдався. Капітан зміг укрити шлюп за островом, вкритим високим лісом, де шторм не міг дістатись до них. Скидалось на те, що грозова хмара вже почала віддалятись, злива вщухла.

Над водою піднялась імла.

*

З шапки Пудлорака, яка вимокла вщент, капала вода, стікала по його обличчю. Незважаючи на це, капітан шапку не знімав. Вочевидь, ніколи її не знімав.

- Якого біса! – Змахнув краплю з носа. – Куди ж це нас занесло? Чи це якась віднога? Або стариця? Вода тут майже стояча…

- Однак, нас несе за течією. – Фіш плюнув у воду і придивився до мокротиння. На ньому вже не було солом'яного бриля, під час бурі його, певно, зірвало вітром.

- Течія слабенька, але вона є, - повторив. – Ми в протоці між островами. Тримай курс, Пудлорак. Зрештою, нас має винести на фарватер.

- Фарватер, - капітан схилився над компасом, - має бути на півночі. В такому разі, нам потрібно звернути в праву відногу. Не в ліву, а в праву…

- Де ти тут взагалі відноги бачиш? – Запитав Фіш. – Дорога одна. Тримай курс, кажу.

- Щойно тут були дві відноги, - стояв на своєму Пудлорак. – Але, може, то мені вода в очі потрапила. Або це все через кляту імлу. Ну добре, нехай течія нас сама несе. От тільки…

- Що знов?

- Компас. Напрямок взагалі не той… А ні, ні, все добре. Не роздивився. На скельце накрапало з шапки. Пливемо.

- Пливемо.

Імла то ставала густішою, то рідшала, вітер повністю вщух. Стало дуже тепло.

- Вода, - промовив Пудлорак. – Чуєте? Тхне якось інакше. Де ми?

Імла розійшлась, і вони побачили густо порослі береги, вкриті трухлявими стовбурами дерев. На місці сосен, ялин і тисів, які росли на островах, тепер буяли чагарникові берези й високі болотні кипариси з конусоподібним стовбуром. Стовбури кипарисів оплітали ліани кампсису, чиї соковито червоні квіти були єдиним яскравим акцентом серед гнильно-зеленого кольору болотяної рослинності. Поверхню води вкривала ряска, сама ж вода була аж густою від водоростей, які «Пророк» розсував носом і тягнув за собою наче шлейф. Глибінь була каламутною і випускала зловонний, гнильний запах, із дна на поверхню здіймались великі бульби. Пудлорак й досі власноруч стояв біля штурвала.

- Можемо тут сісти на мілину, - занепокоївся раптом. – Гей, там! Хтось із лотом, хутко на ніс!

Пливли, їх несло слабкою течією, серед того ж болотяного пейзажу. І гнильного смороду. Матрос на носі монотонно покрикував, виголошуючи глибину.

- Пане відьмаче, - Пудлорак схилився над компасом і постукав по скельцю, - хотів би, щоб ви глянули на це.

- На що?

- Спочатку подумав, що в мене скельце запріло… Але якщо голка не здуріла, то ми пливемо на схід. Виходить, ми вертаємось. Туди, звідки припливли.

- Але це неможливо. Нас несе за течією. Ріка…

Замовк.

Над водою звішувалось величезне, частково викорчуване дерево. На одній із сухих гілок стояла жінка в довгій вузькій сукні. Стояла нерухомо і дивилась на них.

- Штурвал, - тихо сказав відьмак. – Штурвал, капітане. Під отой берег. Подалі від цього дерева.

Жінка зникла. А по гілці промайнув великий лис, промайнув і зник у гущавині. Звір здавався повністю чорним, білим був лише кінчик пухнастого хвоста.

- Відшукала нас. – Аддаріо Бах теж помітив. – Лисиця нас відшукала…

- До біса…

- Тихо, ви обоє. Не сійте паніку.

Пливли. З сухих дерев, що росли вздовж берегів, на них споглядали пелікани.

Інтерлюдія

Сто двадцять сім років по тому

- Тамтой, за пагорбом, - вказав батогом купець, - то вже Івало, паняночко. Півстає, не більше, не вспієш і оком змигнути, як вже будеш там. Я на роздоріжжі звертатиму до Марібора, на схід, тож доведеться нам розпрощатися. Бувай здорова, най тебе боги в дорозі спрямовують і оберігають.

- І вас нехай оберігають, добрий пане. – Німує зіскочила з підводи, забрала свій вузлик і решту поклажі, відтак зробила незграбний реверанс. – Дякую вам дуже за те, що підвезли мене. Тоді, в лісі… Дякую вам дуже…

Проковтнула слину, щойно згадавши чорний ліс, вглиб якого завів її гостинець два дні тому. Щойно згадавши великі, страшні дерева з покрученим гіллячням, сплетеним високо вгорі над пустою дорогою. Дорогою, на якій була зовсім сама, сама-одна як перст. Згадавши той жах, який охопив її. І бажання розвернутись назад і втекти. Повернутись додому. Облишити безглузду ідею самотужки вийти у великий світ. Викинувши взагалі з голови цю дурну думку.

- Заради бога, не треба вдячності, було б за що, - розсміявся купець. – Допомога в дорозі – звичайна людська річ. Бувай!

- Бувайте. Щасливої дороги!

Якийсь час постояла на роздоріжжі, дивлячись на камінний стовп, до блиску відполірований дощами й вітрами. Подумала, що він мусить тут стояти з давніх-давен. Хто знає, може з тих часів вже минуло більше століття? Може цей стовп пам'ятає Рік Комети? Армії королів Півночі, які йшли під Бренну, на битву з Нільфгаардом?

Як і щодня, повторила вивчений напам'ять маршрут. Як чародійську формулу. Як заклинання.

Вирва, Гуадо, Сібелл, Бругге, Кастерфурт, Мортара, Івало, Доріан, Анкор, Горс Велен.

Містечко Івало ще здалека давало про себе знати. Галасом і смородом.

Ліс закінчився на роздоріжжі, а далі, аж до перших будівель, був тільки голий і наїжачений пнями зруб, що простягався ген-ген за небокрай. Звідусіль бухав дим, рядами стояли і коптили залізні бочки, реторти для випалювання деревного вугілля.

Пахло живицею. Чим ближче до міста, тим більшим ставав галас, наростав дивний металічний лязкіт, від якого земля відчутно здригалась під ногами.

Німуе увійшла в містечко та аж заклякла від подиву. Джерелом гуркоту і тремтіння землі була найдивніша машина, яку їй колись траплялось бачити в своєму житті. Великий і череватий мідний казан з гігантським колесом, обертання якого призводило до руху поршень, що аж виблискував від мастила. Машина сичала, диміла, пирскала окропом і бухкала парою, якоїсь миті видала з себе свист, свист настільки пронизливий і жахливий, що Німуе аж присіла. Однак, хутко опанувала себе, навіть, підійшла ближче і з зацікавленням придивилась до ременів, за допомогою яких шківи пекельної машини приводили в рух пили тартака, які розтинали пні з неправдоподібною швидкістю. Поспостерігала би довше, але в неї розболілись вуха від чахкання і вивисту пил.

Перейшла через місточок, річка під ним була каламутна і гидотно смерділа, течія несла трачиння, кору й шапки піни.

Містечко Івало ж, до якого саме увійшла, тхнуло як одна велика вбиральня, вбиральня, в якій на додачу до всього цього паскудства, хтось замірився смажити над вогнем протухле м'ясо. Німуе, яка попередній тиждень провела серед лук і лісів, почало бракувати повітря. Містечко Івало, яке завершувало черговий етап маршруту, мало би стати для неї місцем перепочинку. Тепер розуміла, що затримається тут лише заради конче необхідних справ і ні на мить довше. І не закарбує собі Івало в пам’яті на добру згадку.

На ринку, як зазвичай, продала козубку грибів і цілющих корінців. Справа пішла хутко, вже мала в цьому досвід, знала, на що є попит і до кого треба йти з товаром. Під час продажу вдавала з себе трохи пришелепкувату, завдяки чому не мала проблем зі збутом, торговки наввипередки поспішали ошукати шелепу. Заробляла мало, але швидко. А час мав значення.

Єдиним джерелом чистої води в цій місцевості була криниця на невеличкій і людній площі, тож, аби наповнити флягу, Німуе мусила відстояти довжелезну чергу. Покупка провіанту на подальшу путь пішла вже хутчіше. Зваблена ароматом, придбала у ятці також кілька пиріжків із начинкою, які при детальному огляді видались їй доволі підозрілими. Сіла біля прилавку з молочною продукцією, аби з’їсти пиріжки, допоки ще хоч якось годились до споживання без серйозної шкоди здоров’ю. Бо скидалось на те, що довго вони в цій стадії не затримаються.

Навпроти розташовувалась корчма «Під Зеленою…», відірвана нижня дошка вивіски враз перетворювала назву на загадку і кидала інтелектуальний виклик, Німуе досить швидко цілковито занурилась у спроби розгадати, що також, крім жаби і трави, може бути зеленим. Із роздумів її вирвала голосна дискусія, яку на сходах корчми вели місцеві завсідники.

- «Пророк Лобода», кажу вам, - просторікував один. – Цей бриг із легенди. Корабель-привид, який більш ніж століття тому зник без вісті, з усією командою. Що згодом він з'являвся на річці, коли мало статись якесь нещастя. З привидами на борту з'являвся, багато хто бачив. Теревенили, що залишатиметься привидом доти, доки хтось не відшукає саме затоплене судно. Ну і врешті-решт відшукали.

- Де?

- У Приріччі, на стариці, серед багнищ, в самому серці болота, яке осушали. Весь порослий трясовиною і багном. І мохом. Коли всі ті водорості та моховиння пообдирали, то побачили напис. «Пророк Лобода».

- А скарби? Скарби знайшли? Скарби там мали бути, в трюмі. Знайшли?

- А хто його знає. Священики, кажуть, вилучили рештки судна. Нібито це реліквія.

- От нісенітниця, - з відрижкою проказав інший завсідник. – В казочки вірите, наче діти. Знайшли якесь старе корито, а вони одразу: привид, скарби, реліквія. Все це, кажу вам, гівно собаче, легенди віршомазів, дурні плітки й бабські байки. Гей, ти там! Дівчинко! А ти хто будеш? Чия ти?

- Своя власна. – Німує вже була навчена, як відповідати на подібні питання.

- Відкинь волосся, покажи-но вухо! Бо на ельфійське кодло надто вже скидаєшся! А нам тут ельфійські напівкровки не потрібні!

- Облиште мене, я ж вам не заважаю. Скоро знов вирушу в дорогу.

- Ха! І куди це?

- В Доріан. – Німуе також була навчена завжди називати метою свого шляху лише черговий відрізок дороги, і в жодному разі, ніколи й нізащо не видавати кінцевого пункту своєї подорожі, адже це викликало тільки шалений регіт.

- Ого-го! Перед тобою великий шмат дороги.

- Тому не забарюсь і зараз вирушаю далі. А вам ще скажу, шановні панове, що жодних скарбів «Пророк Лобода» не перевозив, легенда про це нічого не говорить. Судно зникло і стало привидом, бо було закляте, а його капітан не дослухався мудрої

поради. Відьмак, який був там, радив, аби корабель розвернули, аби не запливав у річкову відногу, аж поки він не зніме закляття. Читала про це…

- В тебе ще молоко на губах не обсохло, - відповів перший завсідник, - а вже така розумна? Твоя справа, дівко, хату мести, біля печі поратись і гачі прати, от що. Читала вона, ви таке бачили?

- Відьмак! – фиркнув третій. – Байки, ніщо інше, як самі байки!

- Якщо з тебе така вже мудрагеля, - втрутився третій, - то й про наш Сойчиний Ліс певно знаєш. Що, ні? То розкажу тобі: в Сойчиному Лісі є якесь приспане зло. Але раз на кілька років воно прокидається, і тоді біда тому, чий шлях проходить повз той ліс. А твоя дорога, якщо дійсно прямуєш в Доріан, прямісінько простеляється через Сойчиний Ліс.

- А чи ж там ще якийсь ліс залишився? Всі дерева в околиці дочиста вирубали, тільки самі пеньки стирчать.

- Ти диви, яка мудрунка, шмаркачка знахабніла. Ліс на те і ліс, щоби його рубати, нє? Шо вирубали, то вирубали, шо залишилось, то залишилось. А в Сойчиний Ліс навіть лісоруби бояться носа потикати, настільки там лячно. Сама побачиш, коли туди дістанешся. Гляди тільки, щоб не обісцялась із переляку!

- Ну то я краще піду собі.

Вирва, Гуадо, Сібелл, Бругге, Кастерфурт, Мортара, Івало, Доріан, Анкор, Горс Велен.

Я – Німуе верх Вледир ап Гвін.

Прямую в Горс Велен. До Аретузи, школи чародійок на острові Танедд.

Колись ми могли набагато більше. Ми могли наводити ілюзії чарівних островів, показувати танцюючих у небі драконів тисячним натовпам. Могли створювати видимість величезного війська, яке наближається до стін міста, і всі городяни бачили цю армію однаково, аж до деталей екіпірування та написів на корогвах. Але це були величні, незрівнянні лиси стародавніх часів, які заплатили життям за своє чудотворство. А в цілому, наш рід з тих пір сильно деградував – мабуть, через постійну близькість до людей.

Віктор Пелевін, *Священна книга перевертня*

Розділ п'ятнадцятий

- Оце файнесенько ми через тебе вшелепались у біду по самі вуха, Пудлораче! – сатанів Явіл Фіш. - Вплутав ти нас в історію! Вже більше години кружляємо по відногах! Я чув про ці багнища, про них ходить недобра слава! Тут гинуть і люди, і кораблі! Де ріка? Де фарватер? Чому…

- Та стули ти, в біса, пельку! – вибухнув капітан. – Де фарватер, де фарватер! В дупі, от де! Такий розумака? Будь-ласка, випала оказія це довести! Знов розтока! Якою дорогою мушу плисти, пане мудрагелю? Ліворуч, за течією? Чи праворуч, може поясните?

Фіш чмихнув і повернувся до нього спиною. Пудлорак крутнув штурвал і скерував шлюп у ліву відногу.

Матрос із лотом закричав. За якусь мить, вже набагато голосніше, закричав Кевенард ван Вліт.

- Від берега, Пудлорак! – заричав Петру Коббін. – Право на борт! Далі від берега! Далі від берега!

- Що таке?

- Змії! Не бачиш? Зміїїїї!

Аддаріо Бах вилаявся.

Лівий берег весь кишів зміями. Гади звивались серед очерету й прибережних водоростей, плазували по напівзанурених під воду пнях, сичали, звішуючись з гілок понад водою. Геральт розпізнав мокасинових і гримучих змій, жарараків, бумслангів, гадюк ланцюгових, деревних і шумливих, бачив також арієту, чорну мамбу та інших, назви яких були йому невідомі.

Весь екіпаж «Пророка» в паніці відсахнувся від лівого борту, волаючи на різні голоси. Кевенард ван Вліт прожогом вбіг на корму, скрутився калачиком за спиною відьмака і затрусився всім тілом, немов у пропасниці. Пудлорак закрутив штурвалом, шлюп почав змінювати курс. Геральт поклав руку йому на плече.

- Ні, - сказав. – Тримай, як було. Не наближайся до правого берега.

- Але змії… - Пудлорак вказав на гілляку, до якої наближались, вона вся була обвішана гадами, які голосно сичали. – Впадуть на палубу…

- Немає ніяких змій! Тримай курс. Подалі від правого берега.

Ванти грот-щогли зачепились за гілку, яка звішувалась над водою. Кілька змій обвились навколо линв, кілька, серед яких були дві мамби, впали на палубу. Піднісшись вгору і засичавши, кинулись в атаку на людей, що з'юрмились на правому борті судна. Фіш і Коббін помчали на ніс, матроси з голосним криком, поспішили на корму. Один стрибнув у воду, яка поглинула його так швидко, що не встиг і зойкнути. На поверхні почали розповзатись темні клуби крові.

- Жагниця! – Відьмак вказав на хвилю і темний силует, що зникав у глибині. – На відміну від змій, вона реальна.

- Ненавиджу гадів… - заскиглив Кевенард ван Вліт, скрючившись під бортом. – Ненавиджу змій…

- Немає ніяких змій. І не було взагалі. Ілюзія.

Матроси кричали, протирали очі. Змії зникли. Як з палуби, так і з берега. І сліду від змій не залишилось.

- Що це… - простогнав Петру Коббін. – Що це було?

- Ілюзія, - повторив Геральт. – Агуара знайшла нас.

- І?

- Лисиця. Творить ілюзії, аби нас збити з пантелику. От тільки цікаво, коли це почалось. Буря, вірогідно, була справжня. Але перед нами дійсно були дві відноги, капітан добре бачив. Агуара приховала один з рукавів під ілюзією і сфальсифікувала дані компасу. Створила також ілюзію змій.

- Відьмацькі казочки! – Фиркнув Фіш. – Ельфійське марновірство! Забобони! З якого це дива лис має такі здібності? Сховати відногу, обдурити компас? Показати плазунів там, де їх нема? Нісенітниці! Кажу вам, це все від води! Нас отруїли випари, отруйні болотні гази й міазми! Через них і виникли всі ці злуди-заблуди…

- Це ілюзія, яку створила агуара.

- За недоумків нас маєш? – крикнув Коббін. – Ілюзії? Які ілюзії? Це були справжнісінькі змії! Всі ж бачили, чи не так? Чули сичання? Я навіть відчув їхній сморід!

- Це була ілюзія. Змії були несправжні.

«Пророк» знов зачепився вантами об навислі гілки.

- І це мана, так? – промовив один із матросів, простягаючи руку. – Злуда? Ця змія несправжня?

- Ні! Стривай!

Гігантська арієта, яка звішувалась з гілки, засичала так, що аж кров застигла в жилах; атакувала блискавично, вдарила, встромивши ікла в шию моряка раз, потім ще раз. Матрос пронизливо скрикнув, заточився, впав, забився в конвульсіях, ритмічно стукаючись потилицею об дошки палуби. На губах його виступила піна, з очей почала сочитись кров. Вмер ще до того, як встигли до нього підбігти.

Відьмак накрив тіло шматком парусини.

- До дідька, народ, - промовив. – Будьте обачні! Не все тут омана!

- Увага! – заволав моряк, що стояв на носі. – Уваaaгааа! Перед нами водоверть! Водоверть! Заводь знов розгалужувалась. Ліва віднога, та, в яку їх несла течія, нуртувала і клекотіла в шаленій водоверті. Вируючий вихор збивав піну, наче суп у казані. У вирі обертались, з’являючись і зникаючи, пеньки та гілляки, навіть одне ціле дерево з розложистою кроною. Матрос із лотом кинувся навтьоки з носа, решта почала верещати. Пудлорак зберігав спокій. Крутив штурвал, скеровуючи шлюп у праву спокійну відногу.

- Уфф, - обтер чоло. – Вчасно! Була б із нами велика халепа, якби нас затягнуло в ту водоверть. Ох, би нас покрутило…

- Водоверті! – крикнув Коббін. – Жагниці! Алігатори! П’явки! Не треба ніяких ілюзій, ці болота кишать жахіттями, гадами, всілякою отруйною мерзотою. Недобре, недобре, що ми тут заблукали. Тут безліч…

- Кораблів згинуло, - закінчив, вказуючи, Аддаріо Бах. – Це вже дійсно правда.

Згнилий і зруйнований, занурений по самий фальшборт, порослий водоростями, оплетений ліанами й обліплений моховинням, застряг на правому березі ріки угрузлий в багнище кістяк судна. Споглядали його, поки «Пророк», якого несло за слабкою течією, пропливав повз.

Пудлорак штурхнув Геральта ліктем.

- Пане відьмаче, - промовив стиха. – Компас й досі як скажений. Якщо вірити стрілці, ми змінили курс зі східного на південний. Якщо то все не лисячі витівки, то це недобре. Ніхто не досліджував ці болота, але відомо, що простягаються на південь від фарватеру. В такому разі, нас несе просто в самісіньке серце багниськ.

- Але ж ми дрейфуємо, - зауважив Аддаріо Бах. – Вітру нема, нас несе течія. А течія означає сполучення з рікою, з водним шляхом Понтара…

- Необов’язково, - заперечно похитав головою Геральт. – Чув про ці заводі. Мають змінний напрямок водної течії. Все залежить від того, чи зараз приплив чи відплив. І не забувайте про агуару. Це також може бути ілюзією.

Береги й надалі вкривали густі зарості болотних кипарисів, з’явились також череваті, цибулиноподібні біля кореня болотні рослини. Було багато засохлих, мертвих дерев. З їхніх трухлявих стовбурів та гілок звішувались густі бороди моховиння тілландсії, яка сріблясто вилискувала на сонці. На гілках чатували чаплі, які проводжали «Пророка» поглядом незворушних очей.

Моряк на носі закричав.

Цього разу її побачили всі. Знов стояла на гілці дерева, що висіла над водою, стояла рівно і нерухомо. Пудлорак без нагадування вхопився за румби штурвала, направляючи шлюп ближче до лівого берега. А лисиця раптом загавкала, голосно і проникливо. Загавкала знов, коли «Пророк» пропливав повз.

По гілці промайнув великий лис і зник у гущавині.

*

- Це було застереження, - сказав відьмак, коли галас на палубі вщух. – Застереження і вимога. А радше – наказ.

- Аби ми звільнили дівчинку, - розважливо довершив думку Аддаріо Бах. – Все ясно. Але звільнити її ми не зможемо, бо вона мертва.

Кевенард ван Вліт заквилив, вхопившись обома руками за голову. Мокрий, брудний і нажаханий, вже не був схожим на купця, який міг собі дозволити власний корабель. Був схожим на хлопчисько, якого впіймали на крадіжці слив.

- Що робити? – Застогнав. – Що робити?

- Я знаю, - раптом озвався Явіл Фіш. – Прив’яжемо мертву дівку до бочки й викинемо за борт. Це затримає лисицю, вона муситиме оплакати щеня. А ми виграємо час.

- Сором, пане Фіш, - голос чинбаря несподівано став твердим і впевненим. – Не годиться так із небіжчиками поводитись. Це не по-людськи.

- Так кажеш, ніби це людина була? Ельфійка, а на додачу до цього ще й наполовину звір. Кажу вам, ідея з бочкою – файна думка…

- Ця думка, - сказав Аддаріо Бах, неквапом вимовляючи кожне слово, - могла прийти в голову тільки абсолютному ідіоту. І призвела би до смерті всіх нас. Якщо віксена зрозуміє, що вбили дівчинку, прийде наша черга помирати.

- Не ми вбили щеня, - втрутився Петру Коббін так хутко, що розлючений і червоний наче рак Фіш не встиг парирувати. – Не ми! Це зробив Парлагі. Він винен. Наші руки чисті.

- Слушна думка, - підтвердив Фіш, звертаючись не до ван Вліта і відьмака, а до Пудлорака і матросів. – Парлагі винен. Най лисиця йому і мститься. Всадовимо його разом із трупом у човен і хай собі дрейфує. А ми тим часом…

Коббін і кілька матросів підтримали пропозицію схвальними вигуками, але Пудлорак одразу ж стишив їх.

- Я цього не дозволю, - сказав.

- Я також. – Кевенард ван Вліт сполотнів. – Пан Парлагі може і завинив, може і правда, що його вчинок заслуговує на покарання. Але покинути, віддати на смерть? Ні, так не піде.

- Його смерть або наша! – Заверещав Фіш. – Що ми можемо вдіяти? Відьмаче! Ти захистиш нас, коли лисиця опиниться на палубі?

- Захищу.

Запала тиша.

«Пророк Лобода» продовжував дрейфувати серед затхлої смердючої води, від якої здіймались великі бульби, тягнучи за собою довгі пасма водоростей. З прибережних дерев на них споглядали чаплі та пелікани.

*

Моряк, що стояв на носі шлюпу, попередив їх покриком. За мить скрикнули всі. Дивлячись на трухлявий, порослий водоростями і моховинням кістяк корабля. Того самого, який бачили годину тому.

- Плаваємо по колу, - констатував факт краснолюд. – Це петля. Лисиця впіймала нас у пастку.

- У нас лише один вихід. – Геральт вказав на ліву відногу і вируючу там водоверть. – Проплисти крізь це.

- Крізь цей коловорот? – гаркнув Фіш. - Взагалі розум стратив? Нас же розірве!

- Розірве, - підтвердив Пудлорак. – Або переверне. Або затягне на болото, де нас спіткає доля того загиблого корабля. Ви лише гляньте, як у тій коловерті кружляють дерева. Як видно, цей вир надзвичайно потужний.

- Справді. Видно. Бо це, певно, ілюзія. Я вважаю, що це чергова ілюзія агуари.

- Певно? Ти – відьмак, але не можеш точно розпізнати?

- Слабшу ілюзію розпізнав би легко. Ця – неймовірно сильна. Але мені здається, що…

- Здається йому. А якщо помиляєшся?

- У нас немає іншого виходу, - буркнув Пудлорак. – Або крізь водоверть, або будемо плавати по колу…

- До всирачки ми тут будемо плавати, - додав Аддаріо Бах. – доки не сконаємо.

*

Дерево, яке кружляло у коловороті, раз-у-раз виринало і простягало з води свої віти, які скидались на розчепірені руки потопельника. Водоверть клекотіла, вирувала, збиваючи піну і розкидаючи навсібіч бризки. «Пророк» раптом весь пішов ходором і швидко понісся вперед, його затягувало силою коловерті. Пошарпане виром дерево з гуркотінням вдарилось об борт, розбризкуючи піну. Шлюп почало кидати у різні боки, хитати і крутити щоразу швидше й швидше.

Всі горлали на різні голоси.

І раптом все вщухло. Вода заспокоїлась, розгладилась, поверхня стала рівна, як долоня. «Пророк Лобода» спокійно дрейфував серед берегів, порослих болотним зіллям.

- Ти мав рацію, Геральт, - відкашлявся Аддаріо Бах. – Все-таки це була ілюзія.

Пудлорак довго дивився на відьмака. Не проронив ані слова. Врешті-решт, зняв шапку. Маківка голови, як виявилось, в нього була лиса, наче коліно.

- Записався до річкового плавання, - прохрипів нарешті, - бо жінка просила. На річці, казала, безпечніше. Безпечніше, ніж у морі. Не буду хвилюватись, казала, оскільки я тут у будь-якому разі випливу.

Повернув шапку на місце, похитав головою, міцніше вхопився за румби штурвалу.

- Чи це все? – заквилив з-під кокпіта Кевенард ван Вліт. – Чи тепер ми, нарешті, в безпеці?

Ніхто не відповів на його питання.

*

Вода була густою від водоростей і ряски. Серед берегового деревостану почали помітно переважати кипариси, з багна і з прибережної мілини густо стирчали їхні пневматофори, дихальне коріння, деякі з них сягали висотою сажені. На порослих трясовинням острівцях грілись черепахи. Кумкали жаби.

Цього разу спершу почули її, а вже затим побачили. Голосне, різке гавкання, як проскандоване попередження або загроза. З'явилась на березі в лисячій постаті, на поваленому порохнявому пні. Загавкала, високо закидаючи голову. Геральт дочув у її голосі дивні нотки, зрозумів, що серед погроз там був і наказ. Але наказувала вона не їм.

Вода під штурпаком раптом пішла піною, з якої виринуло чудовисько, величезне, повністю вкрите візерунком з брунатно-зеленої краплеподібної луски. Виконуючи лисячий наказ, монстр забулькотів, захлюпав, і стрімко поплив, збиваючи воду, прямісінько на «Пророка».

- Це також… - проковтнув слину Аддаріо Бах. – Це також ілюзія?

- Не зовсім, - заперечив Геральт. – Це багник! – Крикнув Пудлораку і матросам. – Вона причарувала і натравила на нас багника! Остені! Хапайтесь за остені!

Багник виринув біля самого судна, так близько, що вони побачили пласку, порослу водоростями голову, вирячені риб'ячі очі, гострі, конічної форми зуби у великій пащеці. Монстр знавісніло наніс удар в борт, раз, другий, так, що весь «Пророк» задрижав. Коли підбігли з остенями, він утік, пірнув, аби за мить з плюскотом винирнути за кормою, поруч зі стерновим пером. В яке вчепився зубами і смикнув так, що затріщало.

- Відірве стерно! – вереснув Пудлорак, силуючись вперіщити чудовисько остенем. – Відірве стерно! Хапайте фал, піднімайте перо! Відіпхніть падлюку від стерна!

Багник гриз і шарпав стерно, ігноруючи крики та удари остенями. Перо тріснуло, в зубах потвори залишився шмат дошки. Або вирішив, що цього буде достатньо, або лисячі чари втратили силу, але він пірнув і зник у глибині.

Чули, як з берега доносилось гавкання агуари.

- Що ще? – заверещав Пудлорак, вимахуючи руками. – Що вона ще нам зробить? Пане відьмаче!

- Боги… - заголосив Кевенард ван Вліт. – Пробачте, що не вірив у вас…
Пробачте, що ми вбили дівчинку! Боги, врятуйте нас!

Несподівано відчули на обличчях подих вітру. Гафель «Пророка», який до цього часу печально висів, тепер залопотав, бом заскрипів.

- Стає просторіше! – Вигукнув з носу шлюпа Фіш. – Туди, туди! Широке плесо, безсумнівно, ріка! Пливи туди, шкіпере! Туди!

Річище вже почало розширюватись, за зеленою стіною очерета замаячило щось на кшталт плеса.

- Вдалось! – Закричав Коббін. – Ха! Ми виграли! Вибрались з багнищ!

- Перша відмітка! – Заверещав матрос з лотом. – Перша відміткаааа!

- Стерно на борт! – Заричав Пудлорак, відштовхнувши стернового і власноруч виконуючи власний наказ. – Мілинааааа!

«Пророк Лобода» розвернувся носом у бік наїжаченої пневматофорами відноги.

- Куди! – Горланив Фіш. – Що ти робиш? Пливи на плесо! Туди! Туди!

- Неможна! Там мілина! Застрягнемо! Допливемо до плеса цією відногою, тут глибше!

Знов почули гавкання агуари. Але її саму не побачили.

Аддаріо Бах смикнув Геральта за рукав.

На трапі ахтерпіка з’явився Петру Коббін, він волочив за комір Парлагі, який ледве тримався на ногах. Моряк, що йшов слідом за ними, ніс дівчинку, загорнуту в плащ. Ще четверо стали поруч, пліч-о-пліч, щільною стіною, розвернувшись лицем до відьмака. В руках тримали топірці, остені, залізні гаки.

- Значиться так! – Харкнув найвищий з них. – Ми жити хочем. Нарешті, прийшов час діяти.

- Облиш дитину, - процідив Геральт. – Відпусти купця, Коббіне.

- Ні, пане, - похитав головою моряк. – Оцей трупик разом із купчиком будуть скинуті за борт, це затримає химеру. В цей час встигнемо втекти.

- Ви, натомість, - прохрипів інший, - не заважайте. До вас ніяких претензій не маємо, але не ставайте нам на заваді й навіть не намагайтесь це зробити. Бо доведеться вас скривдити.

Кевенард ван Вліт скрутився у ковтюшок під бортом, заплакав, відвертаючи обличчя. Пудлорак також покірно відвів погляд, стиснувши уста, було видно, що не збирається реагувати на бунт власної команди.

- Це правильно. – Петру Коббін штурхонув Парлагі. – Купця і дохлу лисицю за борт – це наш єдиний порятунок. Відійди, відьмаче! Далі, хлопці! В човен із ними!

- В який-такий човен? – Спокійно запитав Аддаріо Бах. – Може, в той?

Вже досить далеко від «Пророка», скулившись і вмостившись на банці, несамовито веслував Явіл Фіш, прямуючи на плесо. Веслував щосили, лопаті весел розбризкували воду, розкидали водорості.

- Фіш! – Заверещав Коббін. – Ти клятий вишкребок! Йобаний ти сучий сине!

Фіш озирнувся, зігнув лікоть і показав їм хуй. Відтак знов узявся за весла.

Але далеко він не відплив.

На очах у всього екіпажа «Пророка» човен раптом підскочив у фонтані бризок, побачили збиваючий воду хвіст і оскірену зубами пащеку гігантського крокодила. Фіш вилетів за борт, голосно волаючи, поплив до берега, на мілину, яка їжачилась корінням болотних кипарисів. Крокодил кинувся навздогін, але загорожа з пневматофорів сповільняла гонитву. Фіш доплив до берега, з розмаху навалившись грудною клітиною на прибережний валун. Але це був не валун.

Гігантська черепаха розверзла пащу і вхопила Фіша за руку трохи вище ліктя. Фіш завив, заборсався, захвицав ногами, розбризкуючи навкруги багнюку. Крокодил винирнув і вхопив його за ногу. Фіш закричав не своїм голосом.

За мить вже ніхто не міг передбачити, кому з гадів дістанеться Фіш, черепасі чи крокодилові. Але врешті-решт обом щось перепало. В щелепах черепахи залишилась рука з білою кісткою і кулястим суглобом, що стирчала з кривавого місива. Решта ж Фіша дісталась крокодилові. На скаламученій поверхні води залишилась велика червона пляма.

Геральт скористувався тим, що всі члени екіпажу в цей час стояли, мов укопані. Вихопив з рук матроса тіло дівчинки і повернувся із ним на ніс корабля. Аддаріо Бах став обік нього, озброєний остенем.

Але ані Коббін, ані жоден із матросів не чинили спроби виступити проти них. Навпаки, всі поспішно позадкували на корму. Надто поспішно. Якщо не сказати, спрожога. Їхні обличчя раптово стали безкровними, білими, наче крейда. Скулений під бортом Кевенард ван Вліт заридав, сховав голову між колін, закривши її руками.

Геральт озирнувся.

Чи то Пудлорак проґавив, чи то підвело стерно, поламане багником, але шлюп заплив прямо під віти дерев, що звішувались над водою, загруз поміж повалених стовбурів. Скористалась цим. Зістрибнула на ніс, спритно, легко і безшумно. В лисячій подобі. До цього часу бачив її на тлі неба, тоді видалась йому цілком чорною, як смоль. Насправді була не такою. Мала темне хутро, а кінчик хвоста був сніжно-білим, в її забарвленні, особливо на голові, переважав сірий колір, притаманний скоріше корсакам, ніж чорнобуркам.

Змінилась, виросла, перетворившись на високу жінку. З лисячою головою. Зі шпичастими вухами і видовженою мордою. Коли відкривала продовгувату пащу, в ній виблискували ряди іклів.

Геральт вклонився, повільно поклав тіло дівчинки на палубу, зробив крок назад. Агуара розпачливо завила, клацнувши зубастою пащею, відтак наблизилась до них. Парлагі закричав, панічно махаючи руками, вирвався з хватки Коббіна й стрибнув за борт. Одразу пішов на дно.

Ван Вліт плакав. Коббін і матроси, досі бліді, юрмились навколо Пудлорака. Пудлорак зняв шапку.

Медальйон на шиї відьмака затремтів сильніше, завібрував, затріпався. Агуара схилилась над дівчинкою, видаючи дивні звуки, чи то муркотіння, чи то шипіння. Раптом підвела голову, ошкіривши ікла. Загарчала глухо, в її очах спалахнув вогонь.

Геральт не поворухнувся.

- Ми завинили, - промовив. – Все вийшло геть погано. Але най не стане ще гірше. Не можу дозволити, аби ти скривдила цих людей. Не допущу цього.

Лисиця підвелась, піднявши дівчинку. Окинула пильним поглядом кожного з членів екіпажу. Геральт був останнім.

- Став мені на заваді, - прогавкала, але чітко і неквапом промовляючи кожне слово. – Захищаючи їх.

Не відповів.

- У мене на руках дочка, - договорила. – Вона важливіша за ваші життя. Але саме ти став на їх захист, білоголовий. Тож я прийду за тобою. Одного дня. Коли вже забудеш. І не чекатимеш на мене.

Спритно скочила на фальшборт, звідти – на стовбур поваленого дерева. І зникла в гущавині.

Тишу, яка запала на судні, порушувало тільки ридання ван Вліта.

Вітер ущух, стало парко. «Пророк Лобода», покваплений течією, виплив з лабіринту коренів, і подрейфував посередині відноги. Пудлорак обтер шапкою очі й чоло.

Моряк на носі закричав. Закричав Коббін. Закричала всі позосталі.

За заростями очерету і дикого рису несподівано вималювались стріхи хат. Побачили розвішані на патичках сітки, що сушились на сонці. Золотий прибережний пісок. Пристань. А далі, за деревами, які росли на мисі, простягалась широка ріка, що бігла собі під блакитним небом.

- Ріка! Ріка! Нарешті!

Кричали всі. Матроси, Петру Коббін, ван Вліт. Лише Геральт і Аддаріо Бах не долучились до хору.

Зберігав мовчання також Пудлорак, налягаючи на штурвал.

- Що ти робиш? – Заверещав Коббін. – Куди? Кермуй в бік ріки! Туди! На річку випливай!

- Не виходить, - в голосі капітана бринів розпач і безпорадність. – Штиль, корабель ледве реагує на стерно, а течія стає щодалі сильнішою. Дрейфуємо, нас відносить, несе знов у відноги. Повертає на болота.

- Ні!

Коббін вилаявся. І стрибнув за борт. І поплив до берега.

Вслід за ним кинулись у воду моряки, всі, Геральт нікого не зміг зупинити. Аддаріо Бах залізною хваткою утримав ван Вліта, який також вже був напоготові стрибнути.

- Блакитне небо, - промовив. – Золотий пісочок на бережку. Річка. Надто добре, щоби бути правдою. А значить, це неправда.

І картинка раптово замиготіла. Раптом там, де щойно були рибальські хатини, золотий пісок і широка ріка за мисом, відьмак на секунду побачив павутиння ліан, що звішувалось аж до самої води з гілляччя мертвих сухих трухлявих дерев. Багнисті береги, наїжачені пневматофорами кипарисів. Чорну драговину, що пухирилась великими бульбами. Море водоростей. Безкінечний лабіринт відног.

Якусь мить бачив те, що приховувала за собою прощальна ілюзія агуари.

Плавці раптово здійняли галас і заметушились. І почали один за одним зникати під водою.

Петру Коббін винирнув, захлинаючись водою і лементуючи, весь вкритий в’юнкими, смужкуватими, жирними, наче вугрі, п’явками. А потім зник під водою і більше вже не виринав.

- Геральт!

Аддаріо Бах підтягнув остенем човен, який пережив зустріч із крокодилом. І тепер його течією прибило до борта. Краснолюд зістрибнув у нього, прийняв з рук Геральта досі заціпенілого ван Вліта.

- Капітане!

Пудлорак помахав їм шапкою.

- Ні, пане відьмаче! Я корабель не покину, доведу його в порт, хай там що! А як ні, - то піду на дно разом зі шлюпом! Бувайте!

«Пророк Лобода» дрейфував спокійно і велично, поволі запливав у відногу, зникаючи в ній.

Аддаріо Бах поплював на долоні, пригнувся, взявшись за весла. Човен полетів стрілою.

- Куди?

- Ген-там є плесо, за мілиною. Там ріка. Впевнений у цьому. Випливемо на фарватер, спіткаємо якесь судно. А як ні, то я веслуватиму хоч до самого Новіграда.

- Пудлорак…

- Очухається. Якщо на то воля божа.

Кевенард ван Вліт схлипував. Аддаріо веслував. Небо темнішало. Почули далекий, розкотистий гуркіт грому.

- Насувається буря, - сказав краснолюд. – Тепер ще в біса змокнемо, як хлющ.

Геральт хмикнув. І відтак розсміявся. Щиро й від душі. Й заразливо. Бо за мить вже обоє заливались від сміху.

Аддаріо веслував дужо, рівно і впевнено. Човен стрілою мчав по воді.

- Веслуєш, - оцінив Геральт, витираючи сльози, що виступили йому на очах від сміху, - ніби тільки цим все життя і займався. Вважав, що краснолюди не вміють ані кермувати судном, ані плавати…

- Перебуваєш в омані стереотипів.

Інтерлюдія

Чотири дні потому

Аукціонний дім братів Борсодих розташувався на невеликій площі Головної вулиці, яка фактично була головною артерією Новіграда і єднала ринок із храмом Вічного Вогню. Брати, які на початку своєї кар'єри торгували кіньми та вівцями, на той час могли собі дозволити тільки сарай на підзамчю. Минуло сорок два роки з дня заснування, і аукціонний дім являв собою вражаючий триповерховий будинок в найпрестижнішому районі міста. Досі залишався власністю родини, але предметом торгівлі тепер були виключно коштовні самоцвіти, здебільшого діаманти, а також витвори мистецтва, антикваріат і колекційні речі. Аукціони відбувались раз на квартал, завжди виключно в п'ятницю.

Сьогодні в аукціонному залі не було жодного вільного місця. Присутніх було, як прикинула собі Антея Дерріс, не менше сотні осіб.

Шум і галас потроху стишились. Місце за трибуною посів ліцитатор. Абнер де Наваретт.

Абнер де Наваретт, як і зазвичай, мав чудовий вигляд у чорному оксамитовому каптані та обшитому золотом парчовому жилеті. Шляхетним рисам його обличчя могли позаздрити навіть принци, а поставі й манерам – аристократи. Ні для кого не було таємницею, що Абнер де Наваретт і справді був представником аристократії, але перебував у вигнанні і був виключений з аристократичного роду за пияцтво, марнотратство і розпусту. Якби не родина Борсодих, Абнер де Наваретт зараз би заробляв на хліб жебрацтвом. Але Борсодим був потрібен ліцитатор із аристократичною зовнішністю. І в цьому питанні жоден із кандидатів не міг зрівнятись із Абнером де Навареттом.

- Добрий вечір пані та панове, - голос мав такий само оксамитовий, як і каптан. – Радий вітати Вас у Домі Борсодих на квартальному аукціоні, присвяченому витворам мистецтва й антикваріату. Колекція, яка буде представлена на сьогоднішньому аукціоні та з якою Ви мали можливість ознайомитись у нашій галереї, являє собою унікальне зібрання й походить виключно і цілком з рук приватних власників.

- Переважну більшість присутніх, як можу судити, становлять наші постійні гості та клієнти, яким відомі правила нашого Дому і положення, яких слід дотримуватись під час проведення аукціону. При вході всім присутнім були вручені брошури, що містять вищезгадані положення. Таким чином, буду вважати, що всі гості проінформовані щодо наших правил і тих наслідків, до яких призведе їхнє порушення. Тож, не будемо зволікати, розпочнімо.

- Лот номер один: нефритова статуетка, групова, являє собою німфу… хмм… з трьома фавнами. Виконана, за словами наших експертів, гном'ячими майстрами. Рік виготовлення – приблизно століття тому. Початкова ціна – двісті корон. Бачу двісті п'ятдесят. Це все? Хтось запропонує більше? Ні? Продано панові з номерком тридцять шість.

Двійко клерків, які порались за сусідньою трибуною, старанно записували результати торгів.

- Лот номер два: «*Aen Nog Mab Taedh'morc*», збірник ельфійських казок і віршованих притч. З розкішними ілюстраціями. Стан – ідеальний. Початкова ціна – п'ятсот корон. П'ятсот п'ятдесят, пане купець Хофмайер. Пане радник Дрофуз, шістсот. Пане Хофмайер, шістсот п'ятдесят. Це все? Продано за шістсот п'ятдесят корон пану Хофмайерові з Хірунда.

- Лот номер три: прилад зі слонової кістки, що має форму… хмм… округлу й видовжену, який призначений… вочевидь, для масажу. Походження – іноземне, рік виготовлення – невідомий. Початкова ціна – сто корон. Бачу сто п'ятдесят. Двісті, пані в масці, з номерком сорок три. Двісті п'ятдесят, пані з вуаллю, з номерком вісім. Ніхто не дасть більше? Триста, пані аптекарка Ворстеркранц. Триста п'ятдесят! Жодна пані не запропонує більше? Продано за триста п'ятдесят корон пані з номерком сорок три.

- Лот номер чотири: «*Antidotarius magnus*», унікальний медичний трактат, видавництва університету в Кастел Гровпіан, датований роками початку заснування закладу. Початкова ціна – вісімсот корон. Бачу вісімсот п'ятдесят. Дев'ятсот, пане доктор Онезорг. Тисяча, шановна Марті Содергрен. На цьому все? Продано за тисячу корон шановній Содергрен.

- Лот номер п'ять: «*Liber de naturis bestiarum*», біла ворона, палітурка - з букових дощечок, з розкішними ілюстраціями…

- Лот номер шість: Дівчинка з кошеням, портрет *en trois quarts*, олія, полотно, цинтрійська школа. Початкова ціна…

- Лот номер сім: дзвіночок із ручкою, латунь, краснолюдська робота, рік знахідки важко встановити, але річ достеменно є стародавньою. На пояску міститься напис: «І чого ти, дурню, дзвониш». Початкова ціна…

- Лот номер вісім: олія і темпера, полотно, ім'я художника невідоме. Витвір мистецтва. Прошу звернути увагу на незвичну передачу кольорів, гру барв і динаміку світлотіней. Як передана атмосфера присмерку і незрівнянний величний колорит лісової природи. А в центральній частині, в утаємниченому сутінку лісової гущавини, прошу подивитись уважніше, головна постать картини: олень під час гону. Початкова ціна…

- Лот номер дев'ять: *Ymago mundi,* відома також за назвою *Mundus nouus.* Книга надзвичайно рідкісна, в бібліотеці оксенфуртського університету зберігається лише один її екземпляр, декілька примірників можна відшукати в приватних колекціях. Палітурка з позолоченої козячої шкіри. Стан – ідеальний. Початкова ціна – тисяча п'ятсот корон. Шановний Вімме Вівальді, тисяча шістсот. Преподобний Прохазка, тисяча шістсот п'ятдесят. Тисяча сімсот, пані в останньому ряду. Тисяча вісімсот, пан Вівальді. Тисяча вісімсот п'ятдесят, преподобний Прохазка. Тисяча дев'ятсот п'ятдесят, пан Вівальді. Дві тисячі корон, браво, преподобний Прохазка. Дві тисячі сто, пан Вівальді! Хтось дасть більше?

- Ця книга безбожна, вона ширить єретицькі погляди! Її треба спалити! Хочу викупити її, щоб спалити! Дві тисячі двісті корон!

- Дві тисячі п'ятсот! – фиркнув Вімме Вівальді, погладжуючи білосніжну чепурну бороду. – Даси більше, побожний нарколиго?

- Ґвалт! Мамона тут тріумфує над справедливістю! До поганських краснолюдів ставляться краще, ніж до людей! Я буду скаржитись!

- Книгу продано за дві тисячі п'ятсот корон пану Вівальді, - незворушно оголосив Абнер де Наваретт. – Преподобному Прохазці тим часом нагадую про діючі в Домі Борсодих правила та положення.

- Вже йду!

- До побачення. Шановне панство, прошу вибачення. Унікальність і багатство пропозицій Дому Борсодих, часом, призводить до бурхливих емоцій. Продовжимо. Лот номер десять: абсолютний раритет, небувала знахідка, два відьмацьких меча. Дім вирішив не виставляти їх окремо, тільки одним комплектом, віддаючи пошану відьмакові, якому колись багато років служили вірою і правдою. Перший меч - з

метеоритної сталі. Клинок викутий і загострений у Махакамі, автентичність краснолюдського клейма підтверджена нашими експертами.

- Другий меч – срібний. На рукояті та вздовж всього клинка – рунічні знаки і символи, які підтверджують оригінальність. Початкова ціна – тисяча корон за комплект. Тисяча п'ятдесят, пан з номерком сімнадцять. Це все? Ніхто не запропонує більше? За такий раритет?

- Гівно собаче, а не гроші, - буркнув Никифор Муус, що сидів в останньому ряду, був магістратським урядником, і повсякчас то нервово стискав у кулак поплямовані чорнилом пальці, то приймався куйовдити ними своє ріденьке волосся. – Знав же, що воно було того не варте..

Антея Дерріс шикнула на нього, змусивши замовкнути.

- Тисяча сто, пане граф Хорват. Тисяча двісті, пане з номерком сімнадцять. Тисяча п'ятсот, шановний Ніно Канфанеллі. Тисяча шістсот, пане в масці. Тисяча сімсот, пане з номерком сімнадцять. Тисяча вісімсот, пане граф Хорват. Дві тисячі, пане в масці. Дві тисячі сто, шановний Канфанеллі. Дві тисячі двісті, пане в масці. Це все? Дві тисячі п'ятсот, шановний Канфанеллі… Пане з номерком сімнадцять…

Пана з номерком сімнадцять раптом схопили попід руки двоє кремезних амбалів, які непомітно увійшли до зали.

- Йерозо Фуерте, відомий як Шило, - процідив третій камбал, тицьнувши полоненого палицею в груди. – Найманий убивця, що переслідується законом і на затримання якого виданий ордер. Ти арештований. Вивести його.

- Три тисячі! – крикнув Йерозо Фуерте, відомий як Шило, вимахуючи табличкою з номером сімнадцять, яку й досі тримав у руці. – Три… тисячі…

- Мені дуже прикро, - сухо відповів Абнер де Наваретт. – Правила. Арешт учасника аукціону автоматично анулює його пропозицію. Остання дійсна пропозиція – дві тисячі п'ятсот, шановний Канфанеллі. Хто дасть більше? Дві тисячі шістсот, графе Хорват. Це все? Дві тисячі сімсот, пане в масці. Три тисячі, шановний Канфанеллі. Не бачу подальших пропозицій…

- Чотири тисячі.

- Ах. Шановний Мольнар Джанкарді. Браво, браво. Чотири тисячі корон. Чи хтось дасть більше?

- Хотів придбати для сина, - пробурчав Ніно Канфанеллі. – А в тебе ж самі доньки, Мольнар. Нащо тобі ті мечі? Але, най буде так. Поступлюсь.

- Мечі продано, - оголосив де Наваретт, - шановному пану Мольнару Джанкарді за чотири тисячі корон. Продовжуємо, шановні пані та панове. Лот номер одинадцять: плащ з мавпячого хутра…

Никифор Муус шкірив зуби і радів, як дурень червоній шапці. Хлопнув Антею Дерріс по плечу. Сильно. Антея зібрала всю волю в кулак, утримуючи себе від бажання зацідити йому в писок.

- Йдемо, - процідила крізь зуби.

- А гроші?

- Після завершення аукціону і дотримання формальностей. Це займе якийсь час.

Проігнорувавши незадоволене мурмотіння Мууса, Антея направилась до дверей. Відчула на собі чийсь погляд, крадькома кинула оком. Жінка. Чорноволоса. Вдягнена в чорне і біле. З обсидіановою зіркою на шиї.

Відчула тремор.

*

Антея мала рацію. Формальності зайняли певний час. Тільки два дні потому отримали змогу потрапити у банк. У філію одного з краснолюдських банків, де ширився характерний для таких закладів запах грошей, воску і фільонок з червоного дерева.

- До сплати три тисячі триста тридцять шість корон, - повідомив клерк. – Після стягнення комісії за послуги банку, в розмірі одного процента.

- У Борсодих – п'ятнадцять, у банку – один, - буркнув Никифор Муус. – Від усього лиш би процент здерти! Злодій на злодієві! Гроші на бочку!

- Одну хвилинку, - притримала його Антея. – Спершу залагодимо наші справи, твої і мої. Мені також належать комісійні. Чотириста корон.

- Но, но! – розверещався Муус, звертаючи на себе увагу інших клерків та клієнтів банку. – Які чотириста? Від Борсодих ледве видрав три штуки з дрібняками…

- У нас була угода, мені належить десять процентів від суми виручки. Всі витрати – твій клопіт. Який стосується тільки тебе.

- Що ти мені тут…

Антея Дерріс глянула на нього. Цього було достатньо. У Антеї Дерріс не було жодної схожості з батьком. Але Антея вміла дивитись тим самим поглядом, що її батько. Пирал Пратт. Муус зіщулився від цього погляду.

- До виплати з загальної суми, - наказала клеркові, - прошу видати мені банківський чек на чотириста корон. Розумію, що банк стягне комісію, приймаю ці умови.

- А мої грошики – готівкою! – Магістратський урядник вказав на великий шкіряний мішок, який приволік із собою. – Заберу додому і сховаю в надійному місці! І ніякий шахрайський банк більше не буде з мене здирати жодних комісій!

- Це значна сума. – Клерк підвівся. – Прошу зачекати.

Виходячи з конторки, клерк прочинив задні двері лише на якусь мить, але Антея готова була заприсягтись, що в цю мить встигла помітити чорноволосу жінку, одягнену в чорне і біле. Відчула тремор.

*

- Дякую, Мольнар, - сказала Йеннефер. – Я не забуду, яку послугу ти зробив для мене.

- За що мені дякувати? – Всміхнувся Мольнар Джанкарді. – Що такого я зробив, що міг би зробити тобі послугу? Що купив на аукціоні вказаний лот? Заплативши за нього грошима з твого приватного рахунку? А може, що відвернувся, коли хвилину тому ти кинула закляття? Відвернувся, бо дивився крізь вікно на ту посередницю, яка йшла звідси, вдячно колихаючи тим і сим. Дамочка, не стану брехати, в моєму густі, хоча зазвичай людські жінки мені не до вподоби. Чи твоє закляття їй також… підкине клопоту?

- Ні, - перебила його чародійка. – З нею нічого не станеться. Вона взяла чек, а не золото.

- Ясно. Відьмацькі мечі, як розумію, забереш одразу? Вони ж для нього - це…

- Все, - докінчила Йеннефер. – Він зв'язаний із ними силою призначення. Знаю, знаю, аякже. Говорив мені. І я, навіть, почала вірити в це. Ні, Мольнар, сьогодні не заберу ці мечі. Най поки залишаться в депозиті. Скоро пришлю по них когось уповноваженого. Вже сьогодні покину Новіград.

- Я також. Їду в Третогор, мушу проконтролювати роботу тамтешнього філіалу. Потім повернусь до себе, в Горс Велен.

- Що ж, ще раз дякую. Бувай, краснолюде.

- Бувай, чарівнице.

Інтерлюдія

Минуло рівно сто годин
з моменту отримання золота
в банку Джанкарді в Новіграді

- Тобі сюди хід закритий, - промовив викидайло Тарп. – І ти про це добре знаєш. Відійди від сходів.

- А це ти бачив, хамло? – Никифор Муус потрусив і забрязкотів кругленьким мішком. – Бачив колись у своєму житті одразу стільки золота? Геть з дороги, бо пан іде! Багатий пан! Назад, холопе!

- Впусти його, Тарп! – З остерії виринув Фебус Равенга. – Не хочу тут здіймати галас, гості непокояться. А ти гляди мені. Раз мене ошукав, другого разу не буде. Краще, аби цього разу мав, чим сплатити рахунок, Муусе.

- Пане Муусе! – Урядник відштовхнув Тарпа. – Пане! Дивись, до кого звертаєшся, корчмарю!

- Вина! – Крикнув, розвалившись за столом. – Найдорожчого, яке тільки маєте!

- Найдорожче, - озвався офіціант, - коштує шістдесят корон…

- Можу собі дозволити! Давай сюди цілий дзбан, миттю!

- Тихіше, - зауважив Равенга. – Тихіше, Муусе.

- Не затикай мені рота, здирнику! Ошуканець! Нувориш! Хто ти такий, щоб мені затикати рота? Вивіска позолочена, а все одно лайно на чоботях! А гівно – воно завжди буде гівном! Ти тільки глянь сюди! Бачив колись в житті одразу стільки золота? Бачив?

Никифор Муус запустив руку в мішок, витягнув звідти жменю золотих монет і розмашисто жбурнув їх на стіл.

Монети розбризкались навсібіч брунатною гнойовицею. Довкола почав ширитись мерзотний сморід екскрементів.

Відвідувачі остерії „Natura Rerum” зірвались з місць, побігли до виходу, кашляючи та затуляючи носи серветками. Офіціанта скрутило в блювотному позиві. Хтось закричав, хтось вилаявся. Фебус Равенга навіть оком не кліпнув. Стояв, ніби вкопаний, схрестивши руки на грудях.

Муус, ошелешений, трусив головою, вирячивши очі, потім протер їх, зиркнув на підсихаючу купу, розмазану по скатертині. Нарешті, прийшов до тями, поліз у мішок. І витягнув звідти жменю густої жижиці.

- Маєш рацію, Муусе, - промовив крижаним голосом Фебус Равенга. – Гівно – воно завжди буде гівном. На подвір'я його.

Магістратський урядник був настільки ошелешений побаченим, що навіть не опирався, коли його волокли надвір. Трап притарабанив його за нужник. За наказом Равенги прислужники зняли дерев'яну ляду, що накривала вигрібну яму. Побачивши це, Муус почав верещати, пручатись і хвицати ногами. Але йому це не надто допомогло. Тарп підтягнув його до ями і скинув вниз. Юнак плюхнувся просто в рідкі випорожнення. Але не потонув. Розчепірив руки й ноги і не тонув, утримуючись на поверхні гнойовиці завдяки жмуткам сухої соломи, лахміттю, гілкам і пожмаканим аркушам, видертим з різних наукових і побожних книг.

Фебус Равенга зняв зі стіни сараю дерев'яні вили для сіна, виготовленої з великої розгалуженої гілляки.

- Гівно було, є і залишиться гівном, - сказав. – І завжди знов у гівно потрапить.

Натиснув на вили, притопивши Мууса. З головою. Муус з плюскотом вирвався на поверхню, ричав, кашляв і плювався. Равенга дозволив йому трохи покашляти і набрати в груди повітря, відтак знов притопив його. Цього разу дійсно глибоко.

Повторивши маніпуляцію декілька разів, кинув вили.

- Залиште його там, - наказав. – Най самотужки викараскується звідти.

- Це буде нелегко, - оцінив Тарп. – І забере трохи часу.

- От і чудово. Він не поспішає.

A mon retour, hé! je m ’en desespere,

Tu mas reçu d’un baiser tout glacé.

П’єр де Ронсар

Розділ шістнадцятий

На рейд заходила під повними вітрилами новіградська шхуна «Пандора Парві» - дійсно прекрасне судно. Красиве і швидке, подумав Геральт, сходячи по трапу на залюднену набережну. Бачив шхуну в Новіграді, довідувався про неї і знав, що виплила з Новіграда на два дні пізніше, ніж галера «Стінта», на якій він сюди й дістався. Незважаючи на це, приплив у Керацк практично одночасно з нею. Може, треба було зачекати і сісти на шхуну, подумав. Ще на два дні затриматись у Новіграді, хто знає, може, все ж таки вдалось би здобути якусь інформацію?

Марні сподівання, прикинув собі. Може, хтозна, а раптом би. Що сталось, то сталось, нічого вже не виправити. І немає сенсу про це жалкувати.

Поглядом розпрощався зі шхуною, маяком, морем і горизонтом, який потроху застеляли темні грозові хмари. Відтак хутко рушив у бік міста.

*

Тягоноші саме виносили з вілли паланкін, філігранну конструкцію з фіранками кольору лілеї. Мусив бути вівторок, середа або четвер. Саме в ці дні Літта Нейд приймала пацієнток, а пацієнтки, зазвичай, були заможними паннами вищого світу і пересувались саме в таких палантинах.

Швейцар впустив його мовчки, не проронивши ні слова. І добре. Геральт перебував не в найкращому настрої і, скоріше за все на слово відповів би словом. А, може, навіть, двома чи трьома.

В патіо було порожньо, вода у фонтані тихенько дзюркотіла. На малахітовому столику стояла карафка і келихи. Геральт без церемоній налив собі.

Коли підвів голову, побачив Мозаїк. В білому халаті та фартушку. Бліду. З прилизаним волоссям.

- Це ти, - промовила. – Повернувся.

- Вочевидь, це - я, - підтвердив сухо. – Вочевидь, повернувся. А це вино, вочевидь, трохи скисло.

- Також рада тебе бачити.

- Корал? Тут? Якщо тут, де вона?

- Хвилину тому, - знизала плечима, - бачила її проміж ніг пацієнтки. Вочевидь, вона й досі там.

- Насправді, не маєш іншого виходу, Мозаїк, - сказав спокійно, дивлячись їй у вічі. – Мусиш стати чародійкою. Дійсно, маєш всі здібності й задатки для цього. Твого вишуканого гумору й дотепності не оцінять у ткацькій мануфактурі. Ні тим більше в борделі.

- Вчусь і розвиваюсь. – Не відвела погляду. – Вже не плачу в кутку. Відплакала своє. Цей етап вже пройдений.

- Ні, не пройдений, обманюєш сама себе. Тобі ще багато чого доведеться подолати. І сарказм тобі в цьому не допоможе. Тим більше, такий штучний і кепсько скопійований. Але годі, не мені тебе вчити, як жити далі. Де, питаю, Корал?

- Я тут. Привіт.

Чародійка, ніби привид, виринула з-за портьєри. Як і Мозаїк, була вдягнена в білий лікарняний халат, а її підібране руде волосся прикривала полотняна шапочка, яку за звичайних обставин визнав би смішною. Але обставини не були звичайними і сміх був недоречний, йому вистачило секунди, щоб це збагнути.

Підійшла, мовчки поцілувала його в щоку. Губи в неї були холодні. Під очима запали глибокі тіні.

Від неї пахло ліками. І чимсь, що вживають в якості дезінфектору. Це був неприємний, відразливий, хворий запах. Запах, в якому був страх.

- Побачимось завтра, - упередила його. – Завтра розповіси мені про все.

- Завтра.

Подивилась на нього, але погляд її був далеким, вона дивилась на нього через прірву часу і подій, які їх розділяли. Йому вистачило секунди, аби збагнути, наскільки глибокою є ця прірва і наскільки далеко їх розвели події.

- Може, краще післязавтра. Іди в місто. Зустрінься з поетом, він дуже непокоївся за тебе. Але тепер іди, будь-ласка. Мушу зайнятись пацієнткою.

Коли пішла, глянув на Мозаїк. Вочевидь, надто красномовно, бо не забарилась із поясненням.

- Вранці приймали пологи, - сказала, і її голос трохи змінився. – Важкі. Вирішила використати щипці. І все, що могло піти зле, зле і пішло.

- Розумію.

- Сумніваюсь.

- До побачення, Мозаїк.

- Тебе довго не було. – Підняла голову. – Набагато довше, ніж очікувала. В Ріссберзі нічого не знали, або вдавали, що не знають. Щось сталось, правда?

- Щось сталось.

- Розумію.

- Сумніваюсь.

*

Лютик вражав кмітливістю. Підтверджуючи факт, з очевидністю якого Геральт сам досі до кінця не змирився. І не до кінця визнавав його.

- Що, кінець? Пішло за вітром? Очевидно, що вона разом із чародіями потребувала твоєї допомоги, ти виконав свою роботу, можеш відійти. І знаєш, що? Я радий, що це вже кінець історії. В будь-якому разі, цей дивний роман мусив колись завершитись, а чим довше він тривав, тим до гірших наслідків міг призвести. Ти також, якщо хочеш дізнатись мою думку, маєш радіти, що позбувся цього клопоту і що все так гладенько минулось. Радісний усміх має променіти на обличчі твоєму, а не вираз хмурний і журливий, який, ти вже повір мені, тобі взагалі не пасує, виглядаєш, як чолов'яга у тяжкому похміллі, який, на додачу до всього, отруївся закускою і не пам'ятає, чим і коли зламав собі зуб і чому на штанях плями від сперми.

- А може, - гнув далі своє бард, анітрохи не знітившись відсутністю реакції на свою промову з боку відьмака, - твоя журба випливає з чогось іншого? Чи не з того факту, що цього разу це тебе виставили за двері, в той час, коли ти сам планував фінал у твоєму фірмовому стилі? Той, коли ти їдеш на світанку і лишаєш квіточки на столику? Ха, ха, в коханні, як на війні, друже, а твоя кохана вчинила як досвідчений стратег. Нанесла удар на випередження, влаштувала превентивну атаку. Мусила читати «Історію

воєн» маршала Пеллíграма. Пеллíграм наводить не один приклад перемог, які були досягнуті саме завдяки подібнім фортелям.

Геральт надалі не відреагував. Було схоже, що Лютик і не очікував на якусь реакцію. Допив пиво, кивнув корчмарці, подавши знак, щоб принесла ще.

- Беручи до уваги все вищесказане, - продовжив, підкручуючи кілки лютні, - я взагалі обома руками голосую за секс на першому побаченні. На майбутнє, рекомендую наполегливо. Це виключає необхідність подальших побачень з тією ж особою, що часом виявляється нудною справою і забирає так багато часу. Якщо вже підняли цю тему, то пані-адвокатка, яку так мені рекомендував, насправді була варта потрачених зусиль. Не повіриш…

- Повірю… - відьмак не витримав, перебив досить різко. – Повірю без розповіді, можеш залишити її при собі.

- Ну, так і є, - констатував бард. – Пригнічений, знавіснілий, гризе сам себе і шукає провини, через це такий уїдливий і злобний. Справа не лише в жінці, можу припустити. Тут щось іще. Знаю, матері його ковінька! І бачу. В Новіграді справа не вигоріла? Не повернув мечі?

Геральт зітхнув, хоч пообіцяв собі не зітхати.

- Не повернув. Спізнився. Виникли ускладнення, сталось те й се. Спочатку потрапили в бурю, потім наш човен почав набирати воду… А потім один чинбар тяжко розхворівся… Ох, не буду тебе нудити подробицями. Коротше кажучи, не встиг вчасно. Коли дістався до Новіграда, аукціон вже завершився. В Домі Борсодих розмова була короткою. Аукціон охороняється таємницею продажу, так само під дію цього правила підпадає й особа продавця та покупця. Стороннім особам фірма не надає жодної інформації, бла-бла-бла, до побачення, пане. Так нічого і не довідався. Не знаю, чи продані мечі, а якщо продані, - то хто їх придбав. Не знаю навіть, чи злодій взагалі виставляв мечі на торгах. Він міг не прислухатись до поради Пратта, йому могла підвернутись інша можливість. Нічого не знаю.

- Невезуха. – Похитав головою Лютик. – Низка прикрих випадків. Слідство кузина Ферранта також зайшло в глухий кут, мені здається, що воно з нього і не вийде. Кузин Феррант, якщо про нього заговорили, постійно питається про тебе. Де ти, чи маю якісь новини від тебе, коли ти повернешся, чи прийдеш ти на королівське весілля і чи не забув ти часом про обітницю, яку дав принцу Егмунду. Звісно, я ані чичирк щодо твоїх починань і щодо аукціону. А свято Ламмас, нагадаю тобі, вже скоро, залишилось десять днів.

- Знаю. Але, може, до того часу щось трапиться? Щось щасливе, будемо сподіватись? Після низки прикрих випадків не завадило б щось новеньке.

- Не заперечую. А якщо…

- Подумаю і прийму рішення. – Геральт не дав бардові договорити. – До того, ніщо не зобов'язує мене приймати участь на королівському весіллі в якості охоронця. Егмунд і прокуратор не відшукали мої мечі, а така була угода. Але, загалом, не виключаю, що виконаю забаганку принца. Хоча б із суто матеріальних міркувань. Принц похвалявся, що не поскупиться на гроші. А все вказує на те, що мені скоро знадобляться нові мечі, виконані на замовлення. Це буде дорого коштувати. Ох, що тут патякати. Пішли десь щось перекусимо. І вип'ємо.

- До Равенги, в „Naturu”?

- Не сьогодні. Сьогодні хочеться чогось простого, природного, нескладного і щирого. Якщо розумієш, про що я.

- Звісно, розумію. – Лютик підвівся. – Ходімо на узбережжя, до Пальміри. Знаю одну місцинку. Там подають оселедець, горілку і юшку з риби, що зветься півник. Не смійся! Дійсно, так і зветься!

- Най собі зветься, як хоче. Ходімо.

*

Міст на Адалатте був заблокований, його перекрила собою колона з навантажених возів і групи вершників, що вели за собою неосідланих коней. Геральт з Лютиком мусили зачекати, відійшовши з дороги.

Кавалькаду замикав поодинокий вершник на гнідій кобилі. Кобила тряхнула головою і привітала Геральта протяжним іржанням.

- Плотва!

- Привіт, відьмаче. – Вершник скинув каптур, відкрив обличчя. – Я саме тебе шукаю. Хоча й не сподівався, що так швидко тебе зустріну.

- Привіт, Пінеті.

Пінеті зіскочив з сідла. Геральт зауважив, що він озброєний. Це було доволі дивно, адже чародії рідко коли носили зброю. Окутий латунню пояс чародія обтяжував меч у розкішно оздоблених піхвах. Там був також і стилет, солідний і широкий.

Прийняв з рук чародія віжки Плотви, погладив морду й загривок кобили. Пінеті зняв рукавицю і заткнув її за пояс.

- Прошу вибачення, метре Лютику, - промовив, - але хотів би залишитись із Геральтом віч-на-віч. Те, що я маю йому розповісти, стосується лише його вух.

- Геральт, - набундючився Лютик, - нічого від мене не приховує.

- Знаю. Більшість подробиць з його особистого життя я дізнався саме з твоїх балад.

- Але…

- Лютик, - увірвав відьмак. – Іди прогуляйся.

- Дякую тобі, - сказав, коли залишились наодинці. – Дякую, що привів мені мого коня, Пінеті.

- Помітив, - відповів чародій, - що ти прив'язався до нього. Коли ж ми його відшукали в Сосниці…

- Ви були в Сосниці?

- Були. Нас прикликав констебль Торквіл.

- Бачили…

- Бачили, - різко перебив Пінеті. – Все бачили. Не могли збагнути, відьмаче. Не могли збагнути. Чому ти його тоді не зарубав? На тому ж самому місці? Ти вчинив, дозволь тобі сказати, нерозумно.

Знаю, Геральт утримався від визнання цього факту вголос. Знаю, аякже. Вчинив як дурень, не скориставшись шансом, який подарувала доля. Що з мене взяти, одним трупом більше, одним трупом менше. Яке це має значення для найманого вбивці. І що з того, що мені було гидко ставати лишень знаряддям у ваших руках? Так я ж-бо завжди – лишень знаряддя в чиїхось руках. Треба було зціпити зуби і робити те, що мусив.

- Тебе це, певно, здивує, - Пінеті глянув йому в очі, - але ми негайно поспішили тобі на поміч, я і Харлан. Подумали, що тобі буде потрібна поміч. Наступного дня схопили Дегерлунда, коли розправлявся з якоюсь випадковою бандою.

Схопили, відьмак утримався від репліки. І без зволікань скрутили йому шию? Ви ж розумніші за мене, тож не повторили моєї помилки? Аякже. Якби так і було, не стояв би тут переді мною з такою міною, Гвінкамп.

- Ми не вбивці. – Чародій почервонів, затнувся. – Відвезли його в Ріссберг. Тут і почалася вся ця катавасія… Всі були проти нас. Ортолан, на подив, поводився стримано, хоча саме від нього ми чекали найгіршого. Але Бірута Ікарті, Рябий, Сандоваль, навіть Зангеніс, який перед цим бува на нашому боці… Вислухали довжелезну лекцію про солідарність спільноти, про братерство, про лояльність. Довідались, що тільки останні покидьки можуть вдатися до того, щоб винайняти

убивцю проти свого колеги, що це як треба було низько впасти, аби винайняти проти свого побратима відьмака. Бо переслідували найницiші мотиви. Бо позаздрили таланту і престижу побратима, не винесли його наукових успіхів і досягнень.

Посилання на інциденти в Узгір'ї, на сорок чотири трупа, не дали жодних результатів, - відьмак утримався від озвучення цього твердження. - Якщо не зважати на знизування плечима. І, вочевидь, довгі нотації про науку, яка вимагає жертв. Про цілі, які виправдовують засоби.

- Дегерлунд, - продовжив Пінеті, - виступив перед комісією і отримав сувору догану. За практикування гоетії, за людей, вбитих демоном. Поводився зарозуміло, вочевидь, розраховував на протекцію Ортолана. Але Ортолан ніби забув про нього, він був цілковито поглинутий у свою нову ідею-фікс: виведення формули надзвичайно ефективного і універсального добрива, що має викликати революцію в світі сільського господарства. Коли Дегерлунд зрозумів, що залишився без підтримки, одразу змінив тактику. Став плаксивим і жалібним. Прикинувся жертвою. Жертвою власних амбіцій і магічного таланту, завдяки яким прикликав настільки могутнього демона, що не здолав його опанувати. Присягався, що покине гоетію, що вже більше ніколи не вдаватиметься до неї. Що все своє життя присвятить дослідженням по удосконаленню роду людського, трансгуманізму, видоутворенню, інтрогресії та генетичним модифікаціям.

І йому повірили, утримався від ствердження цього факту вголос відьмак.

- Йому повірили. До цього доклав руку Ортолан, який раптом з'явився перед комісією, оповитий випарами добрив. Назвав Дегерлунда любим хлопчиком, який справді припустився деяких помилок, але ж хто не помиляється. Не став розводити теревені, що хлопчик виправиться і що він може поручитись за нього. Попросив, щоб комісія стримала свій гнів, проявила розуміння і не компрометувала юнака. Врешті-решт, назвав Дегерлунда своїм наступником і спадкоємцем, цілком і повністю передав йому Цитадель, свою приватну лабораторію. Він сам, повідомив, лабораторії не потребує, оскільки вирішив працювати і екзерцювати під відкритим небом, серед городу і грядок. Біруті, Рябому і решті така ідея прийшлась до смаку. Цитадель, беручи до уваги її неприступність, могла чудово підійти на роль місця для заслання й ізоляції. Дегерлунд потрапив у власну пастку. Опинився під домашнім арештом.

Всю цю аферу зам'яли, і не стали виносити сміття з хати, - стримався від коментаря відьмак.

- Маю підозри, - Пінеті зиркнув на відьмака, - що на це вплинула також твоя особа, і ставлення до тебе й твоєї репутації.

Геральт звів брови.

- Ваш відьмацький кодекс, - продовжив чародій, - безумовно, забороняє вбивати людей. Але ходять чутки, що ти цей кодекс трактуєш доволі вільно. Що бувало усяке, що саме завдяки тобі принаймні декілька осіб розпрощались із життям. Біруту та позосталих охопив жах. Що ти повернешся у Ріссберг і доведеш справу до кінця, а може статись, що і їм добряче перепаде. А Цитадель – стовідсотково безпечний прихисток, що являє собою давню гном'ячу гірську твердиню, пристосовану під лабораторію, яка наразі знаходиться під магічною охороною. Ніхто не зможе пробратись у Цитадель, попросту не існує способу це зробити. Тож, Дегерлунд тепер не просто в ізоляції, а в цілковитій безпеці.

Ріссберг також у цілковитій безпеці, утримався від коментування відьмак. Убезпечений від скандалів і компрометування. Дегерлунд в ізоляції, справу шито-крито. Ніхто не дізнається, що хвалько і кар'єрист ошукав і залишив з носом чародіїв з Ріссберга, про яких шириться слава еліти, та й самі себе вважають елітою магічного братства. Що один дегенерат і психопат, скориставшись наївністю і тупістю цієї еліти, без жодних перешкод зумів замордувати більше сорока людей.

- У Цитаделі, - чародій надалі не зводив з нього очей, - Дегерлунд буде під вартою та наглядом. Більше не прикличе жодного демона.

Ніколи не існувало жодного демона. І ти, Пінеті, це чудово знаєш.

- Цитадель, - чародій опустив очі, поглянув на кораблі, що стояли на рейді, - розміщується всередині скелі комплексу гори Кремора, тієї, біля підніжжя якої лежить Ріссберг. Спроба туди потрапити була би рівнозначна самогубству. Не лише з причини магічної охорони. Пам'ятаєш, про що тоді розповідав нам? Про одержимого, якого колись убив? У стані крайньої необхідності, рятуючи одне добро коштом іншого, тим самим виключаючи протизаконність забороненої дії? Тож, ти маєш розуміти, що тепер обставини зовсім інші. Ізольований Дегерлунд не становить явної та безпосередньої загрози. Якщо ти спробуєш вбити його, - потрапиш під трибунал за спробу вбивства. Дехто з наших, я це точно знаю, сподіваються, що ти все ж спробуєш. І закінчиш життя на ешафоті. Тому раджу – викинь із голови. Забудь про Дегерлунда. Най все йде своїм звичаєм.

- Мовчиш, - ствердив очевидний факт Пінеті. – Втримуєшся від коментарів.

- Бо тут нема чого коментувати. Мене одне цікавить. Ти і Тзара. Залишитесь у Ріссберзі?

Пінеті розсміявся. Сухо і нещиро.

- Нас обох, мене і Харлана, попросили подати у відставку, за власним бажанням, з огляду на стан здоров’я. Виїхали з Ріссберга і більше ніколи туди не повернемось. Харлан збирається вирушити у Повісс, на службу до короля Рида. Я ж більше схиляюсь до подорожі куди подалі. Я чув, що в Імперії Нільфгаарда до магів ставляться доволі прагматично і без особливого пієтету. Але добре їм платять. А як вже зайшла мова про Нільфгаард… Ледь не забув. Маю для тебе прощальний подарунок, відьмаче.

Розстібнув пояс, обмотав ним піхви і вручив меч Геральтові.

- Це тобі, - сказав перш, ніж відьмак встиг промовити хоч слово. – Отримав його на шістнадцяті уродини. Від батька, який не зміг змиритись, що я вирішив піти до школи чародіїв. Вважав, що подарунок справить на мене враження, що ставши володарем такої зброї відчую себе зобов’язаним продовжити сімейну традицію і виберу військову кар’єру. Що ж, розчарував отця. У всьому. Не любив полювання, віддавав перевагу риболовству. Не одружився з єдиною дочкою його найкращого друга. Не став військовим, меч припадав пилом у шафі. Він мені не потрібен. Тобі послужить краще.

- Але ж… Пінеті…

- Бери, не церемонься. Знаю, що твої мечі пропали і тобі потрібна зброя.

Геральт узявся за руків’я з ящурячої шкіри, до середини витягнув клинок з піхов. На дюйм вище гарди виднілось клеймо в формі сонця з шістнадцятьма променями, поперемінно прямими і хвилястими, що в геральдиці символізували сонячне світло і сонячний жар. На два дюйми вище сонця починався напис, виконаний красивим стилізованим шрифтом, - знаний фірмовий знак.

- Клинок із Віроледи, - ствердив факт. – Цього разу справжній.

- Тобто?

- Ні, нічого. Милуюсь. І досі вагаюсь, чи можу прийняти…

- Можеш прийняти. В принципі, ти вже прийняв, бо саме тримаєш його в руці. Дідько, не церемонься, кажу. Даю тобі меч з приязні. Аби ти збагнув, що не кожен чародій – твій ворог. А мене більше вабить риболовля. В Нільфгаарді річки красиві й чисті, в них повно форелі та лосося.

- Дякую. Пінеті?

- Так?

- Даєш мені цей меч виключно з приязні.

- З приязні, аякже, - чародій стишив голос. – Але, може, не виключно. Зрештою, чи має мене обходити, що тут може статись, до яких цілей цей меч послужить?

Покидаю цей край, ніколи не повернусь сюди. Бачиш той розкішний галеон на рейді? Це «Евріала», порт приписки Баккала. Відпливаю післязавтра.

- Ти прибув трохи зарано.

- Так… - трохи знітився магік. – Хотів встигнути тут… Де з ким попрощатись.

- Успіхів тобі. Дякую за меч. І за коня, ще раз. Бувай, Пінеті.

- Бувай. – Чародій без вагань потиснув простягнуту йому руку. – Бувай, відьмаче.

*

Знайшов Лютика, хто б сумнівався, у портовому шинку, саме коли той сьорбав з миски рибну юшку.

- Від'їжджаю, - сказав коротко. – Зараз.

- Зараз? – Лютик завмер із ложкою на півдорозі до рота. – Тепер? Я думав…

- Неважливо, що ти думав. Їду негайно. Заспокой кузина прокуратора. Повернусь на королівське весілля.

- А це що?

- А на що схоже?

- Меч, ясна річ. Звідкіля дістав? Від чародія, так? А той, який отримав від мене? Де він?

- Загубився. Повертайся до верхнього міста, Лютику.

- А Корал?

- Що Корал?

- Що мені їй сказати, коли запитає…

- Не запитає. Не матиме на це часу. Буде де з ким прощатись.

Інтерлюдія

ТАЄМНО

Illustrissimus et Reverendissimus

Magnus Magister Narses de la Roche

Голові Капітулу Обдарування і Мистецтва Новіграда

Datura ex Castello Rissberg,

die 15 mens. Jul. anno 1245 post Resurrectionem

Re:

Магістра Мистецтв mgr mag

Сореля Альберта Амадора Дегерлунда

Honoratissime Архімагістре,

безсумнівно, до Капітула дійшли чутки про інциденти, які мали місце влітку *anno currente* на західних рубежах Темерії, в результаті цих інцидентів, як ми припускаємо, втратило життя близько сорока (а точну цифру назвати неможливо) осіб, головним чином, некваліфікованих лісних робітників. Інциденти, на наш превеликий жаль, пов'язані з особою Магістра Сореля Альберта Амадора Дегерлунда, члена дослідницької спілки Комплексу Ріссберг.

Дослідницька спілка Комплексу Ріссберг також співчуває втратам родин жертв інцидентів, хоча жертви, які перебували на нижчому щаблі суспільної ієрархії, і які зловживали алкоголем та вели аморальний спосіб життя, вочевидь, взагалі не мали ніяких родинних зв'язків.

Прагнемо нагадати Капітулу, що магістр Дегерлунд, учень і вихованець архімагістра Ортолана, є видатним науковцем, фахівцем у галузі генетики, який досяг величезних, якщо не сказати неоцінимих успіхів у сфері трансгуманізму, інтрогресії та видоутворення. Досліди, які проводить магістр Дегерлунд, можуть мати ключове значення для розвитку і еволюції людської раси. Як відомо, людська раса поступається расам нелюдським з точки зору більшості фізичних, психічних та психомагічних характеристик. Експерименти магістра Дегерлунда, які базуються на гібридизації й

об'єднанні наборів генів, першочергово мають на меті зрівняння людської раси з нелюдськими, а у довготривалій перспективі – завдяки видоутворенню, домінування над ними й цілковите їхнє підпорядкування. Не мусимо пояснювати, яке це має колосальне значення. Було б нерозсудливо, якби такі дрібні інциденти сповільнили або поклали край вищеназваним науковим працям.

Щодо особи самого магістра Дегерлунда, то дослідницька спілка Комплексу Ріссберг бере на себе повну відповідальність щодо його медичної опіки. У магістра Дегерлунда і раніше проявлялись нахили до нарцисизму, брак емпатії і легкі емоціональні розлади. В період, що передував діям, вчинення яких йому закидають, цей стан погіршився аж до прояву афективного біполярного розладу. Можна стверджувати, що в момент виконання дій, вчинення яких йому закидають, магістр Дегерлунд не контролював своїх емоціональних реакцій і мав порушення здатності відрізняти добро від зла. Можна вважати, що магістр Дегерлунд був *non compos mentis, eo ipso* тимчасово втратив здатність мислити тверезо, тож карної відповідальності за приписувані йому дії нести не може, оскільки *impune est admittendum quod per furorem alicuius accidit.*

Магістра Дегерлунда було переміщено *ad interim* в засекреченому місці, де він проходить курс лікування і продовжує свої досліди.

Вважаючи справу закритою, хочемо звернути увагу Капітулу на особу констебля Торквіла, який провадить слідство в справі інцидентів у Темерії. Констебль Торквіл, що перебуває у підпорядкуванні бейліфа з Горс Велена, досі був відомий як сумлінний служитель закону та заповзятий охоронець правопорядку, тепер виявляє надмірну старанність у питаннях, що стосуються інцидентів у вищеназваній місцевості, й скеровує слідство у цілковито протилежний нашій точці зору бік. Не було би зайвим вплинути на його керівництво, або воно трохи стишило його запал. А якщо це не допоможе, варто було би провести люстрацію, дослідити особові справи констебля, його дружини, батьків, дідів, дітей і решту членів родини з точки зору їхнього особистого життя, минулого, судимостей, майнових справ та сексуальних уподобань. Пропонуємо звернутись до адвокатської контори «Кодрінгер і Фенн», послугами якої, якщо Капітул дозволить нагадати, вже доводилось користуватись три роки тому, коли на меті стояла дискредитація і компрометування свідків у справі, відомій як «зернова афера».

Item, прагнемо звернути увагу Капітулу на те, що в дану справу був, на жаль, вплутаний відьмак, відомий як Геральт із Рівії. Він мав безпосереднє відношення до інцидентів у селищах, ми також маємо всі підстави припускати, що він пов'язує

зазначені події з особою магістра Дегерлунда. Цього відьмака також слід приструнити, в тому випадку, якщо він надто завзято дошукуватиметься істини. Звертаємо увагу, що асоціальна манера поведінки, нігілізм, емоціональна нестабільність та непередбачуваний характер вищеназваного відьмака може призвести до того, що одного лише попередження буде *non sufficit* і виникне потреба вдатись до крайніх заходів. Відьмак знаходиться під наших постійним наглядом і ми готові застосувати ці заходи, якщо, звичайно, Капітул їх схвалить і визнає доцільними.

З надією, що дане пояснення здасться Капітулу достатнім для закриття справи, *bene valere optamus,* з глибокою повагою

від дослідницької спілки Комплексу Ріссберг
semper fidelis vestrarum bona amica

Бірута Анна Маркетта Ікарті *manu propria*

Відплати ударом за удар, люттю за лють, смертю за смерть, і відплати з лихвою! Око за око, зуб за зуб, чотирикратно, стократно!

Антон Шандор ЛаВей, Сатанинська Біблія

Розділ сімнадцятий

- Якраз вчасно, - понуро промовив Франс Торквіл.

- Встиг ти, відьмаче, акурат на видовище. Зараз почнеться.

Лежав на ліжку, горілиць, білий, наче крейда, з волоссям, мокрим від поту і прилиплим до чола. Вдягнений був лишень у просту лляну сорочку, яка Геральтові одразу видалась надто схожою на поховальний саван. Ліве стегно, від паху аж по коліно, було перетягнуто просякнутою кров'ю пов'язкою.

Серед кімнати стояв стіл, накритий простирадлом. Низенький тип у чорному каптані без рукавів викладав на столі інструменти, по черзі, один за одним. Ножі. Клещі. Долота. Пилки.

- За одним тільки шкодую, - скреготнув зубами Торквіл. – Що не зміг їх, скурвисинів, затримати. На то божа воля, не судилось мені… І вже не судитиметься.

- Що сталось?

- Те саме, до біса, що в Тисах, Роговизні й Сосниці. З однією лише різницею, що цього разу було на узліссі. І не на галявині, а посеред гостинця. Напали на подорожніх. Трьох убили, двох дітей викрали. Пощастило, що я зі своїм загоном був неподалік, одразу кинулись навздогін, скоро побачили їх. Двох амбалів, великих, ніби бики та одного огидного горбаня. Цей горбань і вальнув по мені зі свого арбалету.

Констебль стиснув зуби, швидким жестом вказавши на перев'язане стегно.

- Наказав своїм, аби залишили мене і наздогнали тих. Не послухали, лайдаки. В результаті що - втекли. А що я? Що з того, що врятували? Якщо мені тепер ногу відріжуть? Краще б я там, курва, здох, але поки ще не спустив дух, побачив би, як вони теліпаються у зашморзі, хвицаючи ногами. Не послухались наказу, телепні. Тепер сидять он, червоніють.

Підлеглі констебля, всі як один із кам'яними обличчями, окупували лаву попід стіною. Компанію їм складала зморщена бабунька, яка аж ніяк не пасувала до їхньої компанії, і яка мала на голові вінок, який аж ніяк не пасував до її сивини.

- Можемо починати, - оголосив тип у чорному каптані. – Пацієнта на стіл, прив'язати міцно ременями. Най сторонні особи покинуть приміщення.

- Най залишаться, - буркнув Торквіл. – Най знатиму, що вони дивляться. Мені буде соромно кричати.

- Хвилинку. – Геральт випростався. – Хто сказав, що ампутація необхідна?

- Я так сказав. – Чорний тип також випростався, але для того, щоб дивитись Геральтові в очі, мусив все одно високо задирати голову. – Я – месер Люппі, лейб-медик бейліфа з Горс Велена, присланий сюди спеціально. Обстеження вказало на те, що рана заражена. Ногу треба відтяти, іншого виходу не існує.

- Скільки береш за свої послуги?

- Двадцять корон.

- Тут тридцять. – Геральт витягнув з мішечка три монети по десять корон. – Збирай приладдя, пакуй речі та повертайся до бейліфа. Якщо питатиме, скажеш, що пацієнт пішов на поправку.

- Але… Мушу опротестувати…

- Пакуйся та повертайся. Яке з цих слів тобі незрозуміле? А ти, бабко, ходи-но сюди. Зніми пов'язку.

- Він, - бабця вказала на лейб-медика, - заборонив мені наближатись до пораненого. Ніби, я знахарка і відьма. Загрожував, що донесе на мене.

- На нього не зважай. Він вже йде.

Бабка, в якій Геральт одразу розпізнав травницю, послухалась. Обережно зняла пов'язку, не звертаючи уваги на Торквіла, який крутив головою, сичав і стогнав.

- Геральт… - простогнав. – Що ти вигадав? Медик сказав, що порятунку немає… Краще втратити ногу, ніж життя.

- Дурня. Зовсім не краще. А тепер заткнись.

Рана виглядала паскудно. Але Геральтові доводилось бачити набагато гірші.

Витягнув з мішка скриньку з еліксирами. Месер Люппі, який вже спакував речі, придивлявся і похитував головою.

- Декокти не допоможуть, - відповів. – псевдомагія не допоможе, так само як не допоможуть і знахарські фокуси. Шарлатанство й тільки. Як медик, мушу опротестувати…

Геральт розвернувся, глянув. Медик вийшов. Хутко. Спіткнувся на порозі.

- Ви четверо, до мене. – Відьмак відкоркував флакончик. – Тримайте його. Стисни зуби, Франс.

Еліксир, вилитий на рану, одразу сильно запінився. Констебль розпачливо зойкнув. Геральт трохи зачекав, відтак вилив другий еліксир. Цей також сильно запінився, а на додачу сичав і димів. Торквіл закричав, замотав головою, весь напружився, закотив очі та втратив свідомість.

Бабуся дістала з вузлика горщик, взяла звідти жменю зеленої жижі, густим шаром наложила її на клапоть складеного полотна, прикрила рану.

- Живокіст, - вгадав Геральт. – Компрес із живокосту, арніки та календули. Добре, бабуню, дуже добре. Стався би в нагоді також і звіробій, кора дуба…

- Ти глянь на нього, - перебила бабця, не відводячи погляду від ноги констебля. – Він мене буде травництву вчити. Я, синку, лікувала травами ще тоді, коли ти пішки під стіл ходив. А ви, шелепи, посуньтесь, бо мені світло затуляєте. І тхне від вас невимовно. Тре міняти онучі, міняти. Хоч вряди-годи. Геть із хати, кому кажу?

- Ногу треба буде зафіксувати. Обкласти довгими лубками…

- Не повчай мене, кажу тобі. І сам давай надвір вимітайся. Чому ти ще тут стоїш? Чого чекаєш? Подяки, що так великодушно свої магічні відьмацькі ліки пожертвував? На обіцянку, що він тобі цього довіку не забуде?

- Хочу його про щось спитати.

- Геральте, заприсягнись, - раптом озвався Франс Торквіл, - що їх впіймаєш. Що не подаруєш їм…

- Дам йому щось для сну та від пропасниці, бо марить. А ти, відьмаче, вийди. Зачекай біля хати.

Довго чекати не довелось. Бабця вийшла, поправила сукню, вмостила на своє місце вінок, що встиг перекоситись. Всілась поряд на призьбі. Потерла ступнею об ступню. Вони в неї були надзвичайно маленькі.

- Спить, - повідомила. – І, либонь, житиме, якщо нічого дурного не станеться, тьху, тьху. Кістка зростеться. Врятував йому ногу своїми відьмацькими чарами. На все життя залишиться кульгавим і на коня, так собі гадаю, вже ніколи не сяде, але дві ноги – все ж не одна, хе-хе.

Полізла за пазуху, під вишитий сердак, через що від неї ще більше запашіло травами. Витягла дерев’яну шкатулку, відкрила її. Якусь мить вагалась, відтак підсунула Геральтові.

- Нюхнеш?

- Ні, дякую. Не вживаю фісштех.

- А я… - Травниця втягла носом наркотик, спочатку однією, потію другою ніздрею. – А я залюбки, час від часу. До біса добре впливає. На ясність розуму. На довголіття. І на вроду. Глянь-но на мене.

Глянув.

- За відьмацькі ліки для Франса, - бабця почухала око, що засльозилось, шмигонула носом, - дякую тобі, не забуду. Знаю, що ревно тих ваших декоктів пильнуєте. А ти їх так просто віддав, не вагаючись. Хоч через це для тебе самого їх може забракнути, якщо потребуватимеш. Не страшно?

- Страшно.

Повернулась в профіль. Дійсно, колись мусила бути вродливою жінкою. Але це було в біса давно.

- А тепер, - повернулась, - питай. Про що хотів спитати Франса?

- Неважливо. Він спить, а мені час у дорогу.

- Питай.

- Гора Кремора.

- Одразу б так. Що хочеш знати про цю гору?

*

Хата стояла далеченько від села, аж під самою стіною бору, ліс починався одразу за огорожею саду, що ряснів деревами, віти яких вигинались під вагою яблук. Решта включала в себе всі елементи класичної сільської садиби: стодола, сарай, курник, кілька вуликів, город, купа навозу. З лимаря підіймалась вгору смужка світлого духмяного диму.

Першими його появу помітили цесарки, які ошивались попід тином, сповістивши про його прихід пекельним ґелґотінням на всю околицю. Трійко дітлахів, що сновигали на подвір'ї, помчали в бік хати. На порозі з'явилась жінка. Висока, світловолоса, в запасці поверх полотняної сорочки. Під'їхав ближче, спішився.

- День добрий, - привітався. – Господар вдома?

Дітлахи, всі до одного дівчатка, вчепились за мамину запаску й сорочку. Молодиця дивилась на відьмака, і в тому погляді не було ані тіні симпатії. Не дивно.

Добре бачила руків'я меча над відьмачим плечем. Медальйон на шиї. Срібні заклепки на рукавицях, які відьмак аж ніяк не приховував. Навпаки, демонстрував.

- Господар, - повторив. – Отто Дуссарт, тобто. У мене до нього справа.

- Яка?

- Особиста. Вдома?

Дивилась мовчки, злегка схиливши голову. Зовнішність, як помітив, мала рустикального типу, тобто їй спокійно можна було дати як двадцять п'ять, так і сорок п'ять років. Більш точна оцінка, як у випадку з більшістю селянських жінок, не видавалась можливою.

- Вдома?

- Ні.

- В такому разі, я зачекаю, - закинув поводдя кобили на жердину, - поки він повернеться.

- Це може бути нескоро.

- Якось, та дочекаюсь. Хоча, волів би це робити в хаті, аніж під тином.

Молодиця деякий час змірювала його поглядом. Його і його медальйон.

- Гість у дім, - промовила врешті-решт. - Ласкаво просимо.

- Запрошення приймаю, - відповів за місцевою традицією. – Права гостинності не порушу.

- Не порушиш, - повторила повільно. – Але ж меч носиш.

- Така професія.

- Мечі калічать. І вбивають.

- Так само, як і життя. І все-таки, що там із запрошенням?

- Просимо в хату.

Заходити треба було, як зазвичай у такого роду садибах, через сіни, темні й захаращені. Сама світлиця виявилась досить просторою та чистою, стіни тільки поблизу кухні й комину носили на собі відбитки кіптяви, все ж інше тішило око чистотою й кольоровими килимками, всюди висіло також різноманітне начиння, пучки трав, скрутні часнику, в'язанки паприки. Полотняна завіса відмежовувала світлицю від комори. Пахло кухнею. Тобто, капустою.

- Прошу, сідати.

Господиня все ще стояла, бгаючи в руках запаску. Діти принишкли коло печі, на низенькій лаві.

Медальйон на шиї Геральта тремтів. Сильно і невпинно. Тріпотів під сорочкою, наче спійманий птах.

- Цей меч, - озвалась жінка, наближаючись до печі, - треба було в сінях залишити. Не годиться це, зі зброєю за стіл сідати. Так тільки харцизники чинять. Ти харцизник?

- Добре знаєш, хто я, - відрізав. – А меч залишиться там, де він є. В якості пересторогі.

- Щодо чого?

- Щодо того, що необдумані вчинки несуть за собою серйозні наслідки.

- Тут нема ніякого оружжя, тож…

- Годі, годі, - перебив різко. – Не треба цього маскараду, пані-господине. Селянська хата й обійстя – це цілий арсенал, і не один поліг від мотики, про ціпки та вила я взагалі мовчу. Чув про одного, якого забили макогоном від маснички. Можна покалічити будь-чим, якщо захочеш. Або мусиш. Якщо про це вже зайшла мова, то залиш у спокої той горщик з окропом. І відійди від печі.

- Навіть на думці нічого такого не мала, - швидко заторохтіла жінка, брешучи просто в очі. – А там не окріп, там борщ. Хотіла пригостити…

- Дякую. Але я не голодний. Тож, не чіпай горщика та відійди від печі. Сядь там, поряд із дітьми. І ґречно всі разом зачекаємо на господаря.

Сиділи в тиші, яка переривалась лишень дзижчанням мух. Медальйон тремтів.

- В печі казанок із капустою доходить, - порушила важку тишу молодиця. – Тре його дістати, перемішати, бо ж пригорить.

- Вона, - Геральт вказав на найменшу з дівчат, - най це зробить.

Дівчинка повільно підвелась, кліпаючи на нього очима з-під русявої гривки. Взяла рогач на довгому держакові, нахилилась над дверцятами печі. Й раптом кинулась на Геральта, наче кішка. Замірилась ріжками рогача приштрикнути шию відьмака до стіни, але ухилився, вихопив держак, відкинув її на долівку. Почала змінюватись ще до того, як упала.

Молодиця й решта дітей вже встигли змінити подобу. На відьмака галопом летіли троє вовків, одна вовчиця та двоє вовченят, з налитими кров'ю очима та вишкіреними іклами. На ходу розділились, суто по-вовчи, атакуючи з усіх боків. Зірвався з місця, пхнув лаву просто на вовчицю, вовченят відкинув ударами кулака в рукавицях, всіяних срібними заклепками. Заскавучали, припали до землі, шкірячи ікла. Вовчиця дико завила, кинулась знов.

- Ні! Едвіна! Ні!

Повалилась на нього, притискаючи до стіни. Але вже в людській подобі. Обернених знов дівчаток мов вітром здуло, причаїлись біля печі. Молодиця залишилась, стояла навколішки у його ніг, дивлячись присоромленим поглядом. Не знав, чи вона соромилась того, що напала, чи того, що напад провалився.

- Едвіна! Як же так? – зарепетував, взявшись під боки, високий бородатий чоловік. – Ти чого це?

- Це відьмак! – фиркнула молодиця, досі стоячи навколішки. – Харцизник із мечем! Прийшов по тебе! Вбивця! Кров'ю тхне!

- Мовчи, жінко. Я його знаю. Пробачте, пане Геральте. З Вами все в порядку? Пробачте. Не знала… Думала, якщо відьмак…

Осікся, глянув збентежено. Молодиця і дівчата з'юрмились біля печі. Геральт міг би заприсягтись, що чує тихе гарчання.

- Все в порядку, - сказав. – Я не тримаю зла. Але ти з'явився дуже вчасно. В самий час.

- Знаю, - бородань помітно сіпнувся. – Знаю, пане Геральте. Сідайте, сідайте за стіл… Едвіна! Неси пиво!

- Ні. Вийдемо надвір, Дуссарт. На пару слів.

Посеред подвір'я сидів сірий кіт, який, побачивши відьмака, миттю шмигонув убік, розчинившись у бур'янах.

- Не хочу нервувати твою дружину та лякати дітей, - сказав Геральт. – Тим більше, у мене до тебе справа, про яку хотів би поговорити віч-на-віч. Мова йде, як би сказати, про певну послугу.

- Що тільки забажаєте, - випростався бородань. – Тілько скажіть. Сповню кожне Ваше бажання, якщо тільки це буде мені по силах. Я в боргу перед Вами, у великому боргу. Дякуючи Вам, живий по землі ходжу. Адже Ви мене тоді пощадили. Вам завдячую…

- Не мені. Собі. Тому, що навіть у вовчій шкурі ти залишився людиною й ніколи нікому не завдав кривди.

- Не завдав, це чиста правда. І що мені з того було? Сусіди, запідозривши, одразу ж мені на хвіст відьмака посадили. Хоч бідахи, самі складали грош до гроша, аби Вас винайняти проти мене.

- Розмірковував над тим, - зізнався Геральт, - аби повернути їм гроші. Але це могло би викликати підозри. Дав їм слово відьмака, що зняв із тебе вовкулацьке

закляття і повністю вилікував від лікантропії, що тепер ти звичайнісінька людина. Така послуга мусить коштувати грошей. Якщо люди за щось платять, то вірять у те, за що сплачено, це стає справжнім та непорушним. І чим дорожче заплатили, тим більше віри.

- Й досі мороз йде поза шкірою, як згадаю той день. – Дуссарт хоч і засмаглий, та помітно зблід. – Зі страху тоді ледь коні не двинув, коли Вас зі срібним клинком побачив. Думав, прийшов мій смертний час. Чи ж мало чув оповідань? Про відьмаків-убивць, які отримують насолоду від крові та страждань? Ви ж, як виявилось, людина справедлива. І добра.

- Не перебільшуй. Але ти прислухався до моєї поради, поїхав з Гуаамез.

- Думав, - понуро сказав Дуссарт. – В Гуаамез повірили, що з мене знято закляття, але Ви мали рацію, тому, хто був вовкулакою, не буде легко серед людей. Все як Ви і казали: те, ким ти був, мало більше значення, ніж те, ким ти є. Тож, мусив звідти забиратись, мандрувати в чужі краї, де мене ніхто не знав. Тинявся я, тинявся… Аж, нарешті, потрапив сюди. І тут зустрів Едвіну…

- Рідко трапляється, - похитав головою Геральт, - аби двоє теріантропів зійшлися в пару. Ще рідше від такого зв’язку народжується потомство. Щасливчик ти, Дуссарт.

- Аби ж Ви тільки знали, - вишкірив зуби вовкулака. – Дітлахи – мов намальовані, виростуть з них гарненькі панночки. А з Едвіною ми обоє рябоє. З нею разом буду віку доживати, аж до кінця своїх днів.

- Розпізнала в мені відьмака сходу. І сходу була готова до оборони. Киплячим борщем, не повіриш, замірилась мене почастувати. Вочевидь, вона також чула немало вовкулацьких розповідей про кровожерливих відьмаків, які отримують насолоду від страждань.

- Вибачте її, пане Геральте. А того борщу ми ще скуштуємо. Едвіна відмінний борщ готує.

- Може б, краще було, - відьмак похитав головою, - аби я не напрошувався. Не хочу лякати дітей, тим більше не хочу нервувати твою дружину. Для неї я все одно – харцизник із мечем, дарма чекати, щоб вона одразу перемінила до мене своє ставлення. Сказала, що від мене тхне кров’ю. В переносному значенні, як розумію.

- Я б так не сказав. Не ображайтесь, пане відьмаче, але від Вас кров’ю аж за версту несе.

- Але я не торкався крові вже десь…

- Десь зо два тижні, я би так сказав, - договорив вовкулака. – Це кров, що вже запеклась, мертва кров, Ви торкались когось пораненого. Також є і давня кров, її

більше місяця. Холодна кров. Кров плазуна. Ви самі також стікали кров'ю. З рани, живою кров'ю.

- Я вражений.

- Ми, вовкулаки, - Дуссарт випростався гордо, - на відміну від людського, маємо нюх трішки більш чутливий.

- Знаю, - всміхнувся Геральт. – Знаю, що вовкулачий нюх – це справжнє диво природи. Власне, саме тому прийшов до тебе просити про послугу.

*

- Землерийки, - оголосив Дуссарт. – Землерийки, тобто мідицеві. І полівки. Багато полівок. Лайно. Багато лайна. Здебільшого, куниці. Й ласки. Нічого більше.

Відьмак зітхнув, відтак сплюнув. Не приховував свого розчарування. Це вже була четверта печера, в якій Дуссарт не винюхав нічого, крім гризунів та хижаків, які полюють на цих же гризунів. І величезну кількість лайна як перших, так і других.

Підійшли до наступного отвору, що зіяв у скелястій стіні. Каміння сунулось з-під ніг, сипалось зі схилу. Схил був крутий, ішли з трудом, Геральт вже почав відчувати втому. Дуссарт, залежно від тернистості шляху, обертався на вовка або залишався в людській подобі.

- Ведмедиця. – Зазирнув до наступного гроту, потягнувши носом. – З дитинчатами. Була, але пішла, її там вже нема. Є бабаки. Полівки. Кажани. Багато кажанів. Горностай. Куниця. Росомаха. Багато лайна.

Наступна печера.

- Самиця тхора. Під час тічки. Також є росомаха… Ні, дві. Пара росомах.

- Підземне джерело, вода дещо сірчана. Гремліни, ціла група, десь із десяток. Якісь плазуни, можливо, саламандри… Кажани…

Десь високо, зі скелястого виступу, спорхнув велетенський орел, кружляв над ними, покрикуючи пронизливо.

Вовкулака підвів голову, глянув на гірські вершини. І на темні хмари, які сунулись над ними.

- Насувається гроза. Оце тобі маєш літо, жодного дня без грози… Що робитимемо, пане Геральте? Наступна діра?

- Наступна діра.

Аби дістатись до тієї наступної, вони мусили перейти через гірський водоспад, не надто сильний, але достатній, аби вони неабияк змокли. Скелі, порослі мохом, були слизькими, ніби мило. Дуссарт, щоб мати змогу хоч якось пересуватись, обернувся на вовка. Геральт, кілька разів небезпечно послизнувшись, пересилив себе, вилаявся і подолав тернистий відрізок шляху рачки. Добре, подумав, що тут немає Лютика, бо описав би це в баладі. Попереду лікантроп у вовчій подобі, а позаду – відьмак навкарачки. Ото була б людям забава.

- Велика діра, пане відьмаче, - сповістив Дуссарт. – Велика і глибока. Там гірські тролі, п’ять або шість дорослих тролей. І кажани. Багато кажанячого лайна.

- Йдемо далі. До наступної.

- Тролі… Ті самі тролі, що й перед цим. Печери суміжні.

- Ведмідь. Пестун. Був там, але пішов. Нещодавно.

- Бабаки. Кажани. Листконосові.

Від наступної печери вовкулака відскочив, як ошпарений.

- Горгона, - прошепотів. – Там вглибині сидить велика горгона. Спить. Окрім неї, там нікого нема.

- І не дивно, - буркнув відьмак. – Відійдімо. Обережно. Бо може прокинутись…

Відійшли, озираючись неспокійно. До чергової яскині, шлях до якої, на щастя, проходив далеченько від лігва горгони, вони наближались поволі, розуміючи, що обережність не завадить. І не завадила, хоча виявилась непотрібною. Кілька наступних печер не таїли в собі нічого, крім кажанів, бабаків, мишей, полівок і землерийок. І цілих покладів лайна.

Геральт був втомлений і розчарований. Дуссарт, очевидно, також. Але, треба було віддати йому належне, тримав марку і не виказав розчарування ані словом, ані жестом. Відьмак, однак, не мав щодо цього жодних ілюзій. Вовкулака сумнівався в успіху операції. Виходячи з того, що Геральт колись чув, і що підтвердила бабця-травниця, гора Кремора була зі східного, сторчового боку дірчаста, як сир, поцяткована незліченними яскинями. Печер, і справді, знайшли безліч. Але Дуссарт відверто не вірив, що йому вдасться винюхати й розшукати власне ту, яка була би підземним проходом всередину скельного комплексу Цитаделі.

На додачу до всього, спалахнула блискавиця. Гримнуло. І вперіщила злива. Геральт мав щиросердний намір плюнути, брудно вилаятись і оголосити про кінець цієї справи. Пересилив себе.

- Рушаймо, Дуссарт. Наступна діра.

- Як скажете, пане Геральте.

І раптом, біля наступного зіяючого в скелі отвору, настав – точнісінько як в дешевому романі – різкий поворот сюжету.

- Кажани, - виголосив вовкулака, принюхуючись. – Кажани і… І кіт.

- Рись? Лісовий кіт?

- Кіт, - випростався Дуссарт. – Звичайний домашній кіт.

*

Отто Дуссарт зацікавлено придивлявся до флакончиків із еліксирами, бачив, як відьмак їх приймає. Споглядав на зміни, які відбувались у зовнішньому вигляді Геральта, і його очі округлились від подиву й страху.

- Не просіть, аби я, - промовив, - йшов разом із Вами до тієї ями. Не ображайтесь, але я не піду. Від однієї думки про те, що там може бути, у мене аж шерсть дибки стає…

- Навіть на думці не було, аби просити тебе про таке. Вертайся додому, Дуссарт, до дружини та дітей. Ти зробив мені послугу, виконав те, про що я попросив, більшого я від тебе не вимагати не смію.

- Зачекаю, - запротестував вовкулака. – Зачекаю, поки Ви вийдете звідти.

- Не знаю, - Геральт поправив меч за спиною, - коли вийду звідти. І чи вийду взагалі.

- Не кажіть так. Зачекаю… Зачекаю до сутінків.

*

Долівка печери була вкрита товстим шаром кажанячого лайна. Самі кажани – череваті вухані – цілими гронами звішувались зі стелі, вовтузились і сонно попискували. Спочатку стеля була високо над головою Геральта, міг йти рівною долівкою досить швидко і комфортно. Однак, весь комфорт закінчився швидко – спершу мусив схилятись, пригинатись все нижче й нижче, врешті-решт не залишились іншого виходу, як просуватись далі навкарачки. А згодом – повзти.

Був момент, коли він затримався, сумніваючись, чи не повернути назад, адже тіснява серйозно загрожувала можливістю застрягти.

Але почув шум води, відчув на обличчі легкий подих прохолодного повітря. Розуміючи, що ризикує, протиснувся крізь щілину, зітхнув з полегшенням, коли почало ставати просторіше. Зненацька коридор пішов під уклін, по якому і з'їхав униз, прямо в русло підземного потоку, який бив з-під однієї скелі та зникав під протилежною. Звідкілясь згори сочилось слабеньке світло і саме звідти – десь дуже звисока – долинало прохолодне дихання вітру.

Понор, в якому зникав струмок, здавалось, був по вінця заповнений водою, хоча відьмак і підозрював, що він був суміжним, однак пірнати йому не хотілось. Обрав шлях вгору за струменем, проти швидкої течії, підіймаючись по схилу. Поки дістався зі схилу до великої зали, весь змок до нитки і вимазався мулом вапняних осадів.

Зала була величезна, повністю вкрита гігантськими напливами, патьоками, бурулями, сталактитами, сталагмітами й сталагнатами. Струмінь протікав по дну печери, яке було глибоко вимите меандром. Тут також згори сочилось світло і відчувався слабкий протяг. Відчувалось щось іще. Нюх відьмака з нюхом вовкулаки конкурувати не міг, але тепер і відьмак відчував те, що й вовкулака раніше – ледь відчутний запах котячої сечі.

Постояв хвилину, роздивися. Протяг вказав йому вихід, отвір, наче палацовий портал, прикрашений колонами могутніх сталагмітів. Тут же побачив коритце, наповнене дрібним піском. Власне, від цього коритця і тхнуло котом. На піску виднілись численні відбитки котячих лапок.

Повісив за спину меч, який мусив здійняти в тисняві розщелин. І ступив поміж сталагмітів.

Прохід, що плавно підіймався вгору, був височенний і сухий. Дно вкривали ріняки, але йти вдавалось. Йшов. До того моменту, поки дорогу йому перегородили двері. Солідні й закриті.

Досі не був до кінця певен, чи обрав вірний шлях, не мав жодної впевненості, що завернув у потрібну яскиню. Наявність дверей підтверджувала, що зробив правильний вибір.

В дверях, біля самого порогу, був невеличкий, зовсім нещодавно випиляний отвір. Прохід для кота.

Штовхнув двері – навіть не здригнулись. Натомість здригнувся, ледве відчутно, відьмачий амулет. Двері були магічні, захищені чарами. Слабке тремтіння медальйону свідчило про те, що чари не були потужними. Приблизив обличчя до самих дверей.

- Друг.

Двері безшумно відкрились на змащених завісах. Як вдало здогадався, слабкий магічний захист і фабричний пароль були встановлені за стандартами серійної продукції, нікому – на його щастя – не спало на думку встановити тут щось більш вигадливе. Двері мали охороняти від мережі печер та істот, що не були здатними скористуватись навіть такою примітивною магією.

За дверима, які для більшої впевненості він заблокував каменем, закінчувались природні яскині. Починався коридор, прокладений крізь скелю кирками.

Далі, незважаючи на всі передумови, не був впевненим до кінця. Аж до того моменту, коли побачив перед собою світло. Непевне світло факелу чи каганця. А за мить почув добре знайомий йому сміх. Регіт.

- Бууех-хххррр-еееххх-буееех!

Світло і регіт, як виявилось, доносились з просторого приміщення, освітленого лучиною, встромленою в залізний держак. Під стінами громадились скрині, коробки та бочки. Схилившись над однією зі скринь, використавши бочки в якості стільців, сиділи Бує і Банг. Грали в кості. Реготав Банг, який, вочевидь, набрав більше очок.

На сусідній скрині стояла карафка з оковитою. Поряд лежала закуска.

Запечена людська нога.

Відьмак вийняв меч із піхов.

- Добридень, хлопці.

Бує і Банг якийсь час витріщались на нього, пороззявлявши роти. Відтак заричали, зірвались з місць, перекидаючи бочки, вхопились за зброю. Бує – за косу, Банг – за широкий булат. І кинулись на відьмака.

Застали його зненацька, хоча він і передбачав, що буде непереливки. Але не розраховував, що потворні гіганти виявляться настільки проворними.

Бує низько махнув косою, якби не стрибок вгору, залишився би без обох ніг. Ледве уникнув удару Банга, булат викресав іскри з камінної стіни.

Відьмак умів дати раду зі швидкими супротивниками. З великими також. Швидкі чи повільні, великі чи малі, всі мали місця, вразливі для болю.

Вони навіть не мали уявлення, наскільки швидким стає відьмак після прийняття еліксирів.

Бує завив, уражений у лікоть, поцілений у коліно Банг завив ще голосніше. Відьмак обманув його швидким вольтом, перестрибнув через вістря коси, самим кінцем клинка вдарив Бує у вухо. Бує загарчав, трясучи головою, закрутив косою, кинувся в

атаку. Геральт склав пальці і вдарив його Знаком Аард. Почастований чарами Буе гепнувся задом на долівку, аж чутно було, як клацнули зуби.

Банг широко розмахнувся булатом. Геральт спритно пірнув під вістря, на льоту двинув гіганта в друге коліно, крутнувся, підскочив до Буе, який силувався підвестись, наніс удар йому по очах. Буе, однак, встиг сіпнути головою, випад вийшов хибним, поцілив у надбрівні дуги, кров миттю залила обличчя огротроля. Буе загарчав, зірвався з місця, наосліп кинувся на Геральта. Геральт відскочив, Буе наштовхнувся на Банга, налетівши на нього. Банг відіпхнув його і, несамовито загарчавши, рушив на відьмака, розмахуючи булатом навідліг. Геральт уникнув клинка швидким фінтом і напівобертом, поцілив огротроля двічі, в обидва ліктя. Банг завив, але булат не випустив, знов розмахнувся, наносячи удари широко і безладно. Геральт вивернувся з-під траєкторії вістря. Фінт виніс його за спину Банга, не міг не скористатись таким шансом. Розвернув меч і замахнувся знизу, вертикально, прицілившись точнісінько поміж сідниць. Банг вхопився за дупу, заревів, заскавучав, задріботів ногами, підігнув коліна і обмочився.

Засліплений Буе замахнувся косою. Поцілив. Але не у відьмака, який вивернувся в піруеті. Поцілив у свого приятеля, який і досі тримався за зад. І зніс йому голову з плечей. З розтятої трахеї з голосним сичанням вийшло повітря, кров з артерії бухнула, ніби лава з вулкана, високо, аж на стелю.

Банг стояв, побризкуючи кров'ю, ніби безголова статуя в фонтані, зафіксований у вертикальному положенні через свої велетенські плаські ступні. Але, врешті-решт, перехилився і впав, нічим як колода.

Буе протер залиті кров'ю очі. Коли до нього нарешті дійшло, що сталось, заревів, наче бик. Затупотів ногами, замахнувся косою. Закрутився на місці, силуючись відшукати відьмака. Не знайшов. Бо відьмак був у нього за спиною. Поцілений під пахву, випустив косу з рук, рушив на Геральта голіруч, кров знов залила йому очі, тож врізався у стіну. Геральт підлетів, ударив.

Буе скоріш за все не знав, що в нього розсічені артерії. І що він вже давно мав би померти. Гарчав, крутився на місці, вимахуючи руками. Аж під ним підітнулись коліна, він закляк у калюжі крові. Стояв рачки, гарчав і вимахував далі, але щоразу все тихіше й повільніше. Аби довершити справу, Геральт підійшов і штрикнув його лезом під груднину. Це була помилка.

Огротроль охнув і вхопився за клинок, гарду та руку відьмака. Очі в нього вже застеляла імла, але хватки не послабляв. Геральт приставив йому до грудей чобіт,

оберся і шарпнувся щосили. Хоча його рука стікала кров'ю, та Буе не розімкнув пальці.

- Ти дурний сучий сине, - процідив, ввалившись до каверни, Паштор, цілячись у відьмака зі свого двоплічного арбалета. – Приповз сюди смерті шукати. Ти знайшов її, бісове поріддя. Тримай його, Буе!

Геральт шарпнувся. Буе застогнав, але не відпустив. Горбань вишкірив зуби і натиснув на гачок. Геральт скулився, ухиляючись, важкий болт чиркнув пір'ям об його бік, врізався у стіну. Буе відпустив меч і, лежачи на животі, вчепився відьмакові у ноги, знерухомивши його. Паштор тріумфально заіржав і підняв арбалет.

Але вистрілити не встиг.

До печери влетів, наче сірий демон, велетенський вовк. Атакував Паштора по-вовчи, по ногах, ззаду, розриваючи підколінні сухожилля та артерії. Горбань вереснув, упав. Тятива випущеного арбалета клацнула, Буе хекнув. Болт поцілив йому прямо у вухо, увійшовши туди по пір'я. А вістря вийшло з іншого вуха.

Паштор завив. Вовк розкрив страшну пащеку і вхопив його за голову. Виття змінилось хрипінням.

Геральт віріпхнув від ніг нарешті мертвого огротроля.

Дуссарт, вже в людській подобі, підвівся над трупом Паштора, обтер губи й підборіддя.

- Сорок два роки прожив вовкулакою, - промовив, зустрівшись поглядом із відьмаком, - і от, нарешті, випала нагода когось загризти.

*

- Не міг не прийти, - виправдовувався Дуссарт. – Зрозумів, пане Геральте, що мушу Вас попередити.

- Щодо них? – Геральт витер клинок, вказавши на нерухомі тіла.

- Не тільки.

Відьмак ступив до приміщення, на яке вказав вовкулака. І мимоволі відсахнувся.

Камінна підлога була чорною від запеклої крові. Посеред кімнати зіяла чорна яма, обкладена цямринням. Поряд височіла купа трупів. Голих і покалічених, скривавлених і пошматованих, із обдертою до м'яса шкірою. Важко було оцінити, скільки їх тут було.

З глибини ями доносились виразні звуки чавкання, хрускіт розтрощуваних кісток.

- Раніше не міг відчути цього, - промурмотів Дуссарт голосом, сповненим відрази. – Доки Ви не прочинили ті двері, там, внизу, тоді вловив цей сморід… Тікаймо звідси, пане. Подалі від цієї трупарні.

- Мені тут треба владнати ще одну справу. Але ти йди. Я тобі невимовно вдячний, що ти прийшов мені на допомогу.

- Не дякуйте. Я був Вашим боржником. Радий, що зміг віддячити Вам.

*

Вгору вели гвинтові сходи, звиваючись у викутому скельному циліндричному колодязі. Важко було оцінити точно, але Геральт прикинув собі, що, якби це були сходи в звичайній вежі, то він мав би підійнятись на перший, а може і другий поверх. Нарахував шістдесят дві сходинки, коли нарешті зупинився перед дверима.

Так само, як і нижні, ці також мали пропиляний отвір для кота. Так само, як і нижні, були замкнені, однак не за допомогою магії, піддались легко, коли натиснув клямку.

В приміщенні, до якого ступив, не було вікон, кімната була ледве освітлена. Під стелею висіло кілька магічних куль, але активована була тільки одна. Сморід стояв страшенний, тхнуло хімікатами та усілякою можливою гидотою. Поверхового огляду виявилось достатньо, щоб зрозуміти, що це за місцина. Слоїки, бутилі й флакони на полицях, реторти, скляні колби й трубки, сталеві інструменти та приладдя, словом, лабораторія, сумнівів не було.

В шафі одразу біля входу рядочком стояли великі слоїки. Найближчий був повний людських очей, які плавали в жовтавій рідині, наче морельки в компоті. В наступному слоїку був гомункулус, крихітний, не більший, ніж два складені поряд кулаки. В третьому…

В третьому слоїку плавала людська голова. Рис обличчя докладно не міг розпізнати, бо були деформовані через каліцтво, набряк та зміну кольору, слабо розпізнавались крізь каламутну рідину і товщу скла. Але голова була абсолютно лиса. Тільки один чародій голився налисо.

Харлан Тзара, як виявилось, так ніколи і не дістався до Повісса.

В наступних слоїках також щось плавало, різноманітні сині та бліді паскудства. Але голів більше в них не було.

Посеред кімнати стояв стіл. Сталевий спеціально облаштований стіл зі зливним дренажем.

На столі лежало наге тіло. Тільце. Труп дитини. Світловолосої дівчинки.

На трупові виднівся слід від розтину в формі літери Y. Внутрішні органи, вийняті, були викладені по обох сторонах тіла, рівно, ретельно і впорядковано. Виглядало це точнісінько як в анатомічному атласі. Бракувало тільки позначок: мал. 1, мал. 2 тощо.

Краєм ока помітив порух. Великий чорний кіт промайнув попід стіною, глянув на нього, зашипів, шурнув крізь прочинені двері. Геральт пішов за ним.

- Пане… Рятуйте…

Хлопчик, не більше десяти років. Скулений і тремтячий.

- Рятуйте…

- Сиди тихо. Тепер все буде гаразд, потерпи ще трохи. Скоро повернусь по тебе.

- Пане! Не йдіть!

- Тихо, кажу.

Спочатку була бібліотека, в якій кружляла пилюка, що від неї аж свербіло у носі. Потім було щось схоже на салон. А потім - спальня. Велике ліжко під чорним балдахіном на підпорах із чорного дерева.

Почув шелест. Обернувся.

В дверях стояв Сорель Дегерлунд. Намарафечений, в опанчі, гаптованій золотими зорями. Поряд із Дегерлундом стояло щось невисоке, абсолютно сіре й озброєне зерріканською шаблею.

- У мене напоготові вже є слоїк із формаліном, - сказав чародій. – Для твоєї голови, виродку. Вбити його, Бета!

Дегерлунд ще не закінчив речення, упиваючись звучанням власного голосу, коли сіре створіння вже кинулось в атаку, несамовито швидкий сірий дух, спритний і безшумний сірий щур, зі свистом і розблиском шаблі. Геральт уникнув двох ударів, нанесених класично, хрест-навхрест. Після першого удару почув біля вуха подих розсіченого клинком повітря, після другого удару – легкий дотик по рукаві. Третій удар відпарирував мечем, за мить вони вже зчепились. Побачив обличчя сірої потвори, великі жовті очі з вертикальними зіницям, вузькі щілинки на місці ніздрів, шпичасті вуха. Рота створіння не мало взагалі.

Розчепились. Істота спритно вивернулась, атакувала блискавично, граціозним, танцюючим кроком, знов хрест-навхрест. Знов передбачувально. Була надзвичайно рухливою, невимовно спритною, пекельно швидкою. Але дурною.

Не мала поняття, наскільки швидким стає відьмак після прийняття еліксирів.

Геральт дозволив створінню лише один удар, якого уникнув маневром. Потім атакував сам. Рухом завченим і стократно відпрацьованим. Швидким півобертом обійшов сіре створіння, провернув обманний фінт і рубанув по ключиці. Кров навіть не встигла бризнути, коли він вже розвернув меч і поцілив істоту під пахву. Відскочив, готовий на більше. Але більшого було непотрібно.

Створіння, як виявилось, мало рот. На сірій морді ніби розверзлась свіжа рана, широко, від вуха до вуха, але не ширше, ніж на пів дюйма. Але істота не видала ані звуку. Впала на коліна, потім на бік. Ще якусь мить судомилась, безладно перебирала руками й ногами, ніби пес, якому щось сниться. Потім вмерла. В цілковитій тиші.

Дегерлунд зробив помилку. Замість того, аби тікати, він підніс обидві руки і почав скандувати закляття, лютим, гавкаючим, сповненим злості й ненависті голосом. Навколо його долоні заклубилось світло, поступово формуючись у палаючу кулю. Це трохи скидалось на те, як готують цукрову вату. Навіть смерділо так само.

Дегерлунд не встиг довершити свою кулю. Не мав поняття, наскільки швидким стає відьмак після прийняття еліксирів.

Геральт підлетів до нього, рубонув мечем по кулі та долонях чародія. Бабахнуло, ніби з розпаленої печі, посипались іскри. Дегерлунд, волаючи, випустив вогнисту сферу зі стікаючих кров'ю пальців. Куля згасла, наповнюючи приміщення запахом горілої карамелі.

Геральт відкинув меч. Ударив Дегерлунда в обличчя, розмахнувшись широко, відкритою долонею. Чародій крикнув, скулився, розвернувся спиною. Відьмак підхопив його, схопив за комір, затиснув шию передпліччям. Дегерлунд заверещав, став вириватись.

- Не можеш! – Завив. – Не можеш убити мене! Тобі не дозволено… Я… Я людина!

Геральт стиснув передпліччя сильніше на його шиї. Спочатку не надто сильно.

- Це не я! – завивав чародій. – Це Ортолан! Ортолан наказав мені! Змусив мене! А Бірута Ікарті про все знала! Вона! Бірута! Це була її ідея, її медальйон! Це вона наказала мені зробити це!

Відьмак стиснув сильніше.

- Рятуууууте! Люююдиииии! Рятуууууйтеее!

Геральт стиснув сильніше.

- Люд… Допомож… Нііііі…

Дегерлунд хрипів, з його рота густо текла слина. Геральт відвернувся. Стиснув сильніше.

Дегерлунд знепритомнів, обм'як. Сильніше. Хруснула під'язикова кістка. Сильніше. Зламалась гортань. Сильніше. Ще сильніше.

Хрупнули і змістились шийні хребці.

Геральт тримав Дегерлунда ще якийсь час. Потім різко шарпнув його голову вбік, для повної впевненості. Потім відпустив. Чародій опустився на підлогу, м'яко, ніби шовкова тканина.

Відьмак витер обслинений рукав шторою.

Великий чорний кіт з'явився ніби нізвідки. Обтерся об труп Дегерлунда. Лизнув непорушну руку. Занявчав, заплакав жалібно. Влігся поруч із тілом, згорнувшись біля його боку. Дивився на відьмака широко розкритими золотими очима.

- Я мусив, - сказав відьмак. – Так було потрібно. Вже хто-хто, а ти повинен зрозуміти.

Кіт примружив очі. На знак того, що розуміє.

То посідаймо долі, ради бога, нехай про смерть англійських королів сумні історії в уяві зринуть. Тих скинуто, ці в битвах полягли; тих дух здолав, кого вони згубили; одні отруєні жінками, інших заколото було, як мирно спали. Всі вбиті.

Вільям Шекспір, *Річард II,*
переклав В. Струтинський

Розділ вісімнадцятий

День королівського весілля тішив хорошою погодою ще від самого ранку, жодна хмаринка не затьмарювала собою блакиті неба над Керацком. Вже з самого рання було дуже тепло, спеку стишував бриз, який віяв з моря.

Від самого рання у Верхньому Місті панувало пожвавлення. Вулиці та сквери ретельно підмітались, фасади будівель декорувались стрічками й гірляндами, на щоглах здіймались прапорці. Дорогою, що вела до королівського палацу, вже від світанку простяглась довга плетениця постачальників, наповнені вантажем вози й хури чергувались з вже порожнім транспортом, вгору спішили тягоноші, ремісники, торгівці, гінці та посланці. Згодом, дорогу заповнили собою паланкіни, в яких до палацу прибували запрошені на весілля гості. Подейкували, що король Білогун заявив: «Моє весілля – це вам не хрін собачий, моє весілля мусить запам'ятатись людям надовго, про нього мають гомоніти на весь світ й по всіх усюдах». Тож, за наказом короля, урочистості мали розпочатись рано-вранці й тривати до пізньої ночі. Протягом всього цього часу гостей мали звеселяти невидані розваги й видовища.

Керацк був королівством невеличким і, по правді кажучи, не надто важливим, тож Геральт мав великі сумніви, що цілий світ буде перейматись весіллям Білогуна, навіть у тому разі, якщо той розпорядиться святкувати хоч би й цілий тиждень та якщо вигадає хоч які до біса вигадливі розваги, все одно люди, що мешкали далі, ніж за сто миль від міста, не мали жодного шансу отримати хоч які звістки про цю величну подію. Але було загальновідомо, що для Білогуна центром світу був Керацк, а за весь білий світ служила зовсім невелика територія, що простиралась навколо Керацка.

Разом із Лютиком, вони приодяглись настільки розкішно, наскільки змогли, Геральт навіть прикупив з такої нагоди новеньку куртку з телячої шкіри, здається, чимало за неї переплативши. Щодо Лютика, він спочатку оголосив, що королівське весілля – це пустий звук, що він на нього взагалі чихати хотів. У списку гостей він був запрошений в якості родича королівського прокуратора, а не в якості всесвітньо відомого барда і поета. І йому не запропонували виступити. Лютик сприйняв це як знак неповаги і образився. Як і зазвичай, образа його тривала недовго, - трохи менш, ніж півдня.

Все узбіччя вздовж дороги, що вела узгір'ям до королівського палацу, було облаштоване флагштоками, на яких майоріли, ліниво коливаючись від подиху морського бризу, жовті прапорці з гербом Керацка – блакитним дельфіном *nageant* з червоними плавцями і хвостом.

Перед входом не територію палацу на них чекав Лютиків родич – Феррант де Леттенхоф, у супроводі кількох королівських гвардійців, одягнених у кольорах гербового дельфіна, тобто в блакить і червінь. Прокуратор привітався з Лютиком і підізвав пажа, який мусив супроводжувати поета та провести його на місце урочистої події.

- Вас же, шановний пане Геральте, прошу слідувати за мною.

Пішли боковою парковою алейкою, вочевидь, проходячи повз господарську частину, оскільки звідти доносилось бряжчання казанків та кухонного начиння, разом зі страшними прокльонами, якими кухарі осипали кухарчуків. Натомість, звідти приємно та апетитно пахло їжею. Геральт ознайомився з меню, знав, чим сьогодні будуть смакувати весільні гості під час святкування. Пару днів тому разом із Лютиком відвідав остерію „Natura Rerum". Фебус Равенга, не приховуючи гордощів, похвалився, що спільно з кількома іншими ресторацiями організує бенкет і саме складає список блюд, приготуванням яких займатимуться найелітніші майстер-шефи. На сніданок, розповів, подаватимуть устриць, морських їжаків, креветок і соте з крабів. На другий сніданок – м'ясне желе і різноманітні паштети, копчених і маринованих лососів, холодець із качки, сири овечі та козячі. На обід будуть *ad libitum* м'ясний або рибний бульйон, фрикадельки рибні або м'ясні, фляки з печінковими тефтельками, запечений на рожні морський чорт в меду, а також морський окунь з шафраном і гвоздикою.

Потім, продовжував Равенга, модулюючи голосом як досвідчений оратор, подаватимуться шматки м'яса в білому соусі з каперсами, яйцями та гірчицею, лебедині стегенця з медом, каплуни, обкладені солониною, куріпки в конфітюрі з айви, запечені

голуби, а також торт з баранячої печінки та ячмінної каші. Найрізноманітніші салати й овочі. Потім карамелі, нуга, тістечка, смажені каштани, конфітюри й мармелади. Вина з Туссенту, само-собою, подаватимуться безперервно і цілодобово.

Равенга змальовував так пишно, що аж слинки текли. Геральт, однак, сумнівався, аби йому випала нагода скуштувати бодай щось із цього багатого меню. На цьому весіллі він і гостем-то не був. Перебував у набагато гіршому становищі, ніж метушливі пажі, яким завжди вдавалось вихопити щось із таць, які вони тягали, чи, бодай, вмочити палець у крем, соус або паштет.

Головним місцем події став палацовий парк, колись давно тут розташовувався сад при святині, але за часів королів Керацка його перебудували і розширили, головним чином додавши колонади, альтанки і затишні закутки з місцинами для усамітнення. Сьогодні серед дерев і будівель додатково порозставляли чисельні кольорові павільйони, а захист від пекучого сонця забезпечували розкинуті на жердинах полотнища тканини. Тут вже юрмились гості. Їх було ще не так багато, не більше двох сотень. За чутками, список король укладав власноруч, запрошення мали дістатись лише невеликому колу обраних, виключно еліті. До еліти, як виявилось, Білогун зараховував здебільшого родичів та свояків. Крім них запрошення дістались також місцевим представникам вищого світу та вершкам суспільства, ключовим урядникам адміністрації, найбагатшим місцевим і закордонним дільцям та дипломатам, тобто шпигунам сусідніх країн, які видавали себе за аташе в сфері торгівлі. Список доповнювала чисельна купа нахлібників, підлабузників та особливих умільців, які могли без мила влізти у монарший зад.

Перед одним з бокових входів до палацу чекав принц Егмунд, вбраний у чорний каптан з розкішним срібно-золотим гаптуванням. Компанію йому складали кілька молодиків. Всі мали закручене в локони довге волосся, всі носили підбиті ватою дублети за останнім писком моди та штани в обтяжку, з яких гротескно стирчали гульфіки для геніталій. Геральтові вони аж ніяк не сподобались. Не тільки через презирливі погляди, якими вони удостоїли його костюм. Аж надто сильно були схожими на Сореля Дегерлунда.

Помітивши прокуратора й відьмака, принц одразу відіслав почет. Залишився тільки один чоловік. Волосся він мав коротке, а штани носив нормальні.

Попри це, Геральтові він не сподобався. Мав дивні очі. Погляд яких був надто недобрим.

Геральт вклонився принцу. Принц, справа ясна, не відповів взаємністю.

- Віддай мені меч, - сказав Геральту одразу після привітання. – Не можеш тут розгулювати зі зброєю. Не бійся, хоч ти не бачитимеш меча, проте він завжди буде напоготові. Я про це подбав. Якщо щось станеться, меч тобі одразу подадуть. За це відповідатиме присутній тут капітан Ропп.

- Наскільки велика вірогідність того, що щось станеться?

- Якби це було виключено або маловірогідно, чи став би я морочити тобі голову? Ого! – Егмунд придивився до піхов та клинка. – Меч із Віроледи? Не меч, а витвір мистецтва. Знаю, бо сам колись мав подібний. Поцупив його у мене зведений брат, Віраксас. Коли батько його випхав за двері, перед від'їздом він прихватив із собою немало чужих речей. На згадку, ймовірно.

Феррант де Леттенхоф кахикнув. Геральт пригадав слова Лютика. Ім'я першого сина, який перебував у вигнанні, вимовляти вголос було заборонено. Але Егмунд, очевидно, плювати хотів на заборони.

- Витвір мистецтва, - повторив принц, досі роздивляючись меч. – Не стану допитуватись, яким чином він тобі дістався, але вітаю з таким здобутком. Бо мені не віриться, що ті вкрадені були кращими, ніж оцей.

- Питання смаку, поглядів та уподобань. Я волів би відшукати ті вкрадені. Принц і пан прокуратор дали мені слово, що справа буде розкрита. Дозволю собі нагадати, що саме це було умовою, згідно якої я згодився охороняти короля. Умова ця, як ми бачимо, залишилась невиконаною.

- Як ми бачимо – невиконана, - холодно визнав Егмунд, передаючи меч капітанові Роппу, чоловіку з недобрим поглядом. – Я відчуваю себе зобов'язаним це тобі компенсувати. Замість трьохста корон, якими я мав намір оплатити твої послуги, отримаєш п'ятсот. Додам також, що слідство у справі твоїх мечів не закрито і ще маєш шанс їх відшукати. Феррант вже, ніби, має підозрюваного. Правда, Феррант?

- Слідство, - сухо промовив Феррант де Леттенхоф, - однозначно вказало на особу Никифора Мууса, магістратського й судового урядника. Втік, але його затримання – це всього-на-всього питання часу.

- Недовгого, як розумію, - хмикнув принц. – Невеликого розуму справа – схопити замурзаного чорнилом урядника. Який на додачу, вірогідно, здобув собі геморой із такою сидячою роботою, а це неабияк ускладнює втечу, як пішки, так і верхи. Як він взагалі зміг втекти?

- Маємо справу, - кашлянув прокуратор, - з людиною непередбачуваною. І, вочевидь, неадекватною. Перед тим, як зникнути, влаштував якийсь огидний цирк в

закладі Равенги, мова йшла, пробачте, про людські екскременти… Заклад був вимушений на певний час призупинити свою роботу, бо… Я не стану вдаватись до неприємних подробиць. Під час обшуку в помешканні Мууса вкрадених мечів знайдено не було, знайшли натомість… Даруйте… Шкіряний мішок, по вінця заповнений…

- Не кажи, не кажи, здогадуюсь, чим, - скривився Егмунд. – Так, це справді багато говорить про психічний стан цього чоловіка. Твої мечі, відьмаче, в цій ситуації, скоріш за все зникли назавжди. Навіть, якщо Феррант його схопить, то що можна дізнатись від цього божевільного? Таких навіть на тортури нема сенсу посилати, вони від страждань тільки марять без ладу і складу. А тепер, даруйте, обов’язок кличе.

Феррант де Леттенхоф провів Геральта до головного входу на територію палацу. Одразу ступили на вимощене камінними плитами подвір’я, на якому сенешалі вітали прибуваючих гостей, а гвардійці та пажі ескортували їх далі, вглиб парку.

- Чого мені варто очікувати?

- Не зрозумів?

- Чого мені тут варто сьогодні очікувати. Яке з цих слів незрозуміле?

- Принц Ксандер, - стишив голос прокуратор, - при свідках похвалявся тим, що вже завтра буде сидіти на троні. Говорив це вже не вперше і завжди нетверезим.

- Він здатен виконати погрозу?

- Не надто. Але в нього є камарильї, приплічники і фаворити. От вони здатні.

- Як багато правди в тому, що вже сьогодні Білогун виголосить спадкоємцем престолу сина, зачатого з новою дружиною?

- Багато.

- А Егмунд, який втрачає можливість отримати місце на троні, тільки дивіться та диву давайтесь, винаймає відьмака, аби той оберігав та охороняв батька. Така синівська любов вражає в саме серце.

- Не мудруй тут. Взявся за справу. Виконай її.

- Взявся і виконаю. Хоча вона й шита білими нитками. Не знаю, хто в разі чого, виступить проти мене. Мушу хоча б знати, хто підтримає мене, в разі чого.

- Якщо виникне така потреба, меч, як і обіцяв принц, тобі подасть капітан Ропп. Він тебе і підтримає. Допоможу також і я, в міру своїх сил. Бо зичу тобі добра.

- Відколи це?

- Тобто?

- До цього моменту ми ніколи не розмовляли віч-на-віч. З нами завжди був Лютик, а при ньому я не хотів підіймати цю тему. Детальна інформація в письмовому

вигляді щодо моїх, начебто, зловживань. Звідки вона у Егмунда? Хто сфабрикував її? Ясно, що не він. Це ти сфабрикував її, Феррант.

- Я не маю до цього жодного відношення. Запевняю…

- Поганий з тебе брехун як на стража закону. Не розумію, яким дивом ти дослужився до цієї посади.

Феррант де Леттенхоф стиснув губи.

- Мусив, - сказав. – Виконував наказ.

Відьмак довго дивився на нього.

- Не повірив би, - промовив, нарешті, - скільки разів я чув щось подібне. Тішить те, що найчастіше чув це з уст людей, яких от-от мали повісити.

*

Літта Нейд була в списку гостей. Помітив її без зусиль. Бо привертала до себе погляди.

Сукню з відвертим декольте із соковито зеленого крепдешину спереду оздоблювала вишивка у формі стилізованого метелика, що весь іскрився від маленьких цехінів. Сукня внизу була обшита воланами. Волани у гардеробі жінок, які були старшими за десять років, зазвичай викликали у відьмака іронічне співчуття, в сукні ж Літти вони виглядали дуже гармонійно, навіть більше, ніж просто привабливо.

Шию чародійки прикрашало кольє зі шліфованих смарагдів. Жоден із них не був меншим, ніж зернятко мигдалю. Один був значно більшим.

Її руде волосся виглядало, ніби лісова пожежа.

Поряд із Літтою стояла Мозаїк. В чорній, приголомшливо відвертій сукні з шовку та шифону, який на плечах і рукавах був абсолютно прозорим. Шию та декольте дівчини прикривало щось схоже на фантазійні брижі, драпіровані з шифону, що в дуеті з довгими чорними рукавичками додавало образу аури екстравагантності й таємничості.

Обидві були взуті у туфлі на чотиридюймових підборах. У Літти були туфлі зі шкіри ігуани, в Мозаїк – чорні лаковані.

Геральт якусь мить вагався, чи не підійти. Але всього якусь мить.

- Добридень, - стримано привітала його. – Яка зустріч, рада тебе бачити. Мозаїк, ти виграла, білі чобітки – твої.

- Парі, - здогадався. – Що було предметом?

- Ти. Думала, що вже тебе не побачимо, побилась об заклад, що ти вже не з'явишся. Мозаїк парі підтримала, бо мала щодо цього іншу думку.

Обдарувала його глибоким жадеїтовим поглядом, вочевидь, очікуючи на коментар. На слова. Хоч якісь. Геральт мовчав.

- Вітаю прекрасних дам! – Лютик виріс ніби з-під землі, точнісінько як *deus ex machina.* – складаю пошану вашій вроді. Пані Нейд, панно Мозаїк. Вибачайте, що без квітів.

- Вибачаємо. Що там нового у мистецтві?

- Як це буває в мистецтві, все і нічого. – Лютик підхопив з таці одного з пажів, що пробігав повз, келихи з вином, вручивши їх дамам. – Вечірка нуднувата, не вважаєте? Але вино добре. Ест-Ест, по сорок за пінту. Червоне також хороше, вже спробував. Тільки гіпокрасу не пийте, не вміють його готувати як годиться. А гості все надходять, звернули увагу? Як зазвичай у вищих сферах, це такі собі перегони навпаки, гонитва *a rebours,* виграє і здобуде лаври той, хто з'явиться останнім. І матиме ефектну появу. От, наприклад, саме зараз можемо побачити кінець перегонів. Фінішну лінію перетинає власник мережі лісопилок із дружиною, тим самим програвши у начальника порту з дружиною, який сунеться одразу за ним. Який у свою чергу програє незнайомому мені франту…

- Це шеф ковірського торговельного представництва, - пояснила Корал. – З дружиною. Цікаво, чиєю.

- До групи першості, дивіться, долучається Пирал Пратт, старий бандюган. З партнеркою, яка така собі нівроку… Дідько!

- Що таке?

- Ця жінка поруч із Праттом… - захлинувся Лютик. – Це… Це Етна Асідер… Вдовиця, яка продала мені меч.

- Саме так вона представилась тобі? – пирснула Літта. – Етна Асідер? Банальна анаграма. Цю особу звуть Антея Дерріс. Найстарша дочка Пратта. Ніяка вона не вдовиця, бо ніколи в житті не виходила заміж. Ходять чутки, що не віддає переваги чоловікам.

- Дочка Пратта? Неможливо! Я бував у нього…

- І не зустрічався з нею, - не дала договорити чародійка. – Не дивно. Антея не в кращих відносинах із родиною, навіть прізвище не вживає, послуговується псевдонімом, складеним із двох імен. З батьком контактує виключно в питаннях бізнесу,

який, в свою чергу, просувається доволі жваво. Однак, сама дивуюсь, що вони прийшли разом.

- Вочевидь, мають спільний інтерес, - різко зауважив відьмак.

- Страшно навіть уявити, який. Антея офіційно займається торговельним посередництвом, але її улюблений вид спорту – це афери, ошуканство й шахрайство. Поете, у мене до тебе прохання. Ти тут як риба у воді, а Мозаїк – ні. Поводи її поміж гостей, представ тим, кого варто знати. Покажи тих, кого не варто.

Запевнивши, що бажання Корал для нього наказ, Лютик подав руку Мозаїк.

Залишились наодинці.

- Ходімо. – Літта порушила довгу мовчанку. – Прогуляймося. Туди, на узгір'я.

З пагорба, з усамітненої місцини, з висоти розкинувся краєвид на місто, на Пальміру, порт і море. Літта прихистила очі долонею.

- Що це там заходить на рейд? І кидає якір? Трищогловий фрегат цікавої конструкції. Під чорними вітрилами, хо, це щось досить небуденне…

- Давай облишимо фрегати. Лютик і Мозаїк відійшли, ми тут сам-на-сам.

- А ти, - відвернулась, - губишся у здогадках, навіщо. Очікуєш, що я тобі щось таке розповім. Очікуєш на питання, які тобі поставлю. А я, може, хочу всього лиш розповісти тобі найсвіжіші плітки? З життя чародіїв? Ой, ні, не лякайся, я не стану розповідати тобі про Йеннефер. Розповім про Ріссберг, - місце, що, як-не-як, а вже знайоме тобі. Останнім часом там відбулись певні зміни… Якось не помітила в твоїх очах блиску зацікавленості. Мені продовжувати?

- Будь такою люб'язною.

- Все почалось, відколи помер Ортолан.

- Ортолан мертвий?

- Помер майже тиждень тому. Згідно з офіційною версією, він на смерть отруївся випарами навозів, над якими працював. Але ходять чутки, що це був апоплексичний удар, викликаний звісткою про раптову смерть одного з його учнів, який загинув під час проведення якогось невдалого та надто підозрілого експерименту. Мова йде про такого собі Дегерлунда. Був із ним знайомий? Бачив його, коли навідувався до замку?

- Не виключаю. Я багатьох там бачив. Не всі вони були варті того, щоби їх запам'ятовувати.

- Ортолан, нібито, звинуватив у смерті учня весь чародійський склад Ріссберга, розлютився не на жарт, тут грець його і вхопив. Хоча, він був вже в літах, багато років поспіль страждав гіпертензією, також не було таємницею його захоплення фісштехом, а

фісштех та гіпертензія – це вибухова суміш. Але щось серйозне там-таки дійсно сталось, бо в Ріссберзі відбулись суттєві кадрові зміни. Ще перед смертю Ортолана почались конфлікти, дійшло до того, що серед інших, замок вимушено покинув Алджернон Гвінкамп, більше відомий як Пінеті. З ним ти точно знайомий. Бо якщо хтось там і був вартим того, щоби його запам'ятовували – то це він.

- Факт.

- Смерть Ортолана, - Корал окинула його пильним поглядом, - викликала швидку реакцію Капітулу, до якого ще перед цим дійшли якісь бентежні новини, які стосувались небіжчика та його учня. Що цікаво, і в наш час щодалі показово, лавину спричинив маленький камінчик. Якийсь незначний чоловік, з простолюдинів, якийсь настирливий чи то шериф, чи то констебль. Він змусив взятись за цю справу свого начальника, бейліфа з Горс Велена. Бейліф дав хід цій справі й таким чином, щабель за щаблем, вона дісталась до королівської ради, а звідти – до Капітулу. Коротше кажучи: знайдено винних через відсутність належного контролю. Звідти мусила звільнитись Бірута Ікарті, повернулась до викладання, в Аретузу. Звільнились також Аксель Рябий і Сандоваль. Посаду зберіг Зангеніс, він навіть зумів здобути прихильність Капітулу, донісши на своїх товаришів і перекинувши всю провину на них. Якої ти думки щодо цього всього? Може, скажеш щось про це?

- А що я можу про це сказати? Це ваші справи. І ваші афери.

- Афери, які відбулись у Ріссберзі одразу після твого візиту туди.

- Ти мене переоцінюєш, Корал. Мене і мої можливості.

- Я ніколи нічого не переоцінюю. І дуже рідко недооцінюю.

- Мозаїк і Лютик от-от повернуться, - глянув їй в очі, зблизька. – Ти ж не просто так попросила їх відійти. Кажи, нарешті, в чому справа.

Витримала його погляд.

- Добре знаєш, в чому справа, - відповіла. – Не ображай моїх інтелектуальних здібностей, показово принижаючи свої. Не приходив до мене вже більше місяця. Ні, не думай, що прагну сентиментального мелодраматизму чи патетично-сентиментальних жестів. Від відносин, які вичерпали себе, не очікую нічого, крім приємних спогадів.

- Ти застосувала, якщо я вірно почув, слово «відносини»? Воістину, вражає значеннєвий обшир цього поняття.

- Нічого, - пропустила його слова повз вуха, і погляду не відвела, - крім приємних спогадів. Що ж, не знаю, як там стосовно тебе, а щодо мене, буду відвертою – нема в цьому нічого хорошого. Думаю, можна було б докласти трохи зусиль у цьому

напрямку. Гадаю, зовсім трохи. От, наприклад, якась приємна дрібничка, милий фінальний акорд, щось, що залишить по собі приємний спогад. Зважишся на щось подібне? Захочеш прийти до мене?

Не встиг відповісти. На дзвіниці гучно закалатав дзвін, пробивши десять разів. Потім зазвучали труби, різкими, мосяжними й трохи какофонічними фанфарами. Блакитно-червоні гвардійці розділили юрбу гостей, утворивши коридор. Під портиком входу до палацу з'явився церемоніймейстер, із золотим ланцюгом на шиї і великим, ніби ломака, жезлом у руці. За дворецьким марширували герольди, за герольдами – сенешалі. А за сенешалями, в соболиній шапці на голові та скіпетром у руці, крокував власною кістлявою і жилястою особою Білогун, - король Керацка. Поряд із ним йшла тендітна блондиночка, вкрита серпанком, яка безсумнівно була королівською обраницею, а в доволі недалекому майбутньому – дружиною і королевою. Блондиночка була вбрана у сніжно-білу сукню й обвішана була діамантами, і надто вже надмірно, надто вульгарно і надто без смаку. Так само, як і король, несла на плечах горностаєвий плащ, що його ззаду притримували пажі.

За королівською парою і підтримуючими горностаїв пажами чимчикувала, хоча й на пристойній відстані у кільканадцять кроків, королівська родина. Серед якої був, ясна річ, Егмунд, поряд із ним йшов якийсь світловолосий, нічим альбінос, тип, яким міг бути тільки його брат Ксандер. За братами йшла решта родичів, кілька чоловіків, кілька жінок, а ще декілька підлітків різної статі, вочевидь, законні та позашлюбні потомки короля.

Так, просуваючись серед гостей, які глибоко згинались у поклонах, і дам, які повсякчас відвішували реверанси, весільний поїзд досяг своєї мети – конструкції, яка чимось нагадувала підмостки для ешафота. На цих підмостках, зверху накритих балдахіном, а з боків зашторених гобеленами, стояли два трони. На яких усілись король і наречена. Решта родичів залишилась стояти.

Труби вдруге вразили вуха мосяжним риком. Церемоніймейстер, вимахуючи руками, ніби диригент перед оркестром, заохотив гостей до вигуків, овацій і тостів. Звідусіль долітали і доносились побажання міцного здоров'я, щастя, процвітання, благополуччя, довгих років життя, ще довших, найдовших і якомога довших, гості та придворні силились перевершити один одного. Король Білогун не змінив пихатого та фудульного виразу обличчя, а задоволення від побажань, компліментів та пеанів на свою честь та на честь своєї обраниці виказував виключно ледь помітним похитуванням скіпетра.

Церемоніймейстер стишив гостей і виголосив промову, промова видалась довгою, повсякчас плавно переходила від пишномовності до блазнювання і навпаки. Геральт приділив всю свою увагу вивченню натовпу гостей, тож всю промову чув п'яте через десяте. Король Білогун, розпинався церемоніймейстер до всіх і кожного, щиро радий присутності на святі своєї численної родини, радий бачити її тут, і в цей знаменний день зичить всім гостям всього того, що й вони йому, сама шлюбна церемонія відбудеться пополудні, а до того часу гості можуть їсти, пити і гуляти, звеселяючи себе чисельними розвагами, що заплановані на честь урочистості.

Ревіння труб оголосило кінець офіційної частини. Королівська процесія покинула парк. Серед гостей Геральт помітив кілька невеликих груп, що вели себе доволі підозріло. Особливо йому не сподобалась одна з них, бо люди в ній кланялись процесії не так низько, як решта і все намагались пропхатись якомога ближче до палацової брами. Легко вирушив в напрямку шеренги з блакитно-червоних солдатів. Літта йшла поряд.

Білогун крокував, втупивши погляд просто перед собою. Наречена роздивлялась на всі боки, час від часу кивала гостям, які складали їй вітання. Порив вітру на якусь мить підняв її серпанок. Геральт побачив великі блакитні очі. Побачив, як ці очі раптом зустріли серед натовпу Літту Нейд. І як в цих очах спалахнула ненависть. Чиста, стовідсоткова, просто-таки дистильована ненависть.

Це тривало лише секунду, потім знов вибухнули труби, весільний поїзд пройшов, гвардійці відмаширували. Підозріла групка, як виявилась, мала на меті лише стіл з вином і закусками, який оточила й спустошила, випереджуючи інших. На влаштованих тут і там сценах розпочались виступи – заграли оркестри гусел, лір, пищалей і сопілок, заспівали хори. Жонглерів змінювали фокусники, силачі поступались місцем акробатам, канатохідців зміняли оголені танцівниці з тамбуринами. Ставало все веселіше. Щічки панянок рожевіли, чола панів лисніли від поту, розмова і перших і других ставала дедалі голоснішою. І трохи незв'язною.

Літта відтягла його за павільйон. Сполошили пару, яка там ховалась з метою, однозначно, сексуального інтересу. Чародійка не перейнялась цим, взагалі, не звернула на них уваги.

- Не знаю, що тут коїться, - сказала. – Не знаю, хоча й здогадуюсь, для чого і чому ти тут. Але будь насторожі, пильнуй всі свої вчинки і будь розважливим. Королівська наречена – це не хто інша, як Ілдіко Брекль.

- Не питатиму, чи знайома ти з нею. Бачив той погляд.

- Ілдіко Брекль, - повторила Корал. – Так вона себе називає. Її вигнали з Аретузи на третьому році навчання. За дрібні крадіжки. Як бачимо, дала собі раду. Чародійкою не стала, але за кілька годин стане королевою. Ягідка на торті, трясця його матері. Сімнадцять років? Старий дурень. Ілдіко вже добрих двадцять п'ять.

- Вочевидь, ти їй не до вподоби.

- Це взаємно. Вона природжена інтриганка, там де вона з'являється – чекай біди. Але це ще не все. Той фрегат, який швартувався в порту під чорними вітрилами. Я вже знаю, що це за судно, чула про нього. Це «Ахеронтія». Має дурну славу. Там, де її бачать, зазвичай щось трапляється.

- Що, наприклад?

- Це корабель найманців, який можна винайняти бодай для будь-чого. А для чого, як думаєш, винаймають найманців. Цеглу класти?

- Мені треба йти. Пробач, Корал.

- Що б там не сталось, - сказала повільно, дивлячись йому в очі, - що б не сталось, я не можу вплутатись у це.

- Без образ. Але я не збираюсь кликати тебе на допомогу.

- Ти неправильно мене зрозумів.

- Безсумнівно. Пробач, Корал.

*

Одразу ж за порослою плющем колонадою наштовхнувся на Мозаїк, яка саме верталась. Напрочуд спокійну і холодну серед спеки, шуму та гамору.

- Де Лютик? Облишив тебе?

- Облишив, - зітхнула. – Але дуже перепрошував, попросив вибачитись і перед вами також. Його попросили про приватний виступ. В палацових покоях, для королеви та її фрейлін. Не зміг відмовити.

- Хто попросив?

- Чоловік, виглядав як солдат. Мав дивний погляд.

- Мушу йти. Пробач, Мозаїк.

За павільйоном, прикрашеним кольоровими стрічками, зібралась невеличка юрба, там подавали їжу: паштети, лосось і холодець із качки. Геральт прокладав собі дорогу, видивляючись капітана Роппа або Ферранта де Леттенхофа. Замість цього наштовхнувся на Фебуса Равенгу.

Ресторатор виглядав, ніби аристократ. Вбраний був у парчевий дублет, на голові мав капелюх, прикрашений жмутиком пишного страусового пір’я. Його супроводжувала донька Пирала Пратта, розкішна й елегантна в чорному чоловічому костюмі.

- О, Геральт, - зрадів Равенга. – Антея, дозволь тобі відрекомендувати: Геральт із Рівії, славнозвісний відьмак. Геральт, це пані Антея Дерріс, торговельний представник. Випий із нами вина…

- Пробачте, - перепросив, - але я поспішаю. З пані Антеєю вже мав приємність познайомитись, хоча й не особисто. На твоєму місці, Фебусе, не став би у неї нічого купувати.

Якийсь учений лінгвіст оздобив портик над входом до палацу написом: CRESCITE ET MULTIPLICAMINI. Геральта ж зупинили схрещені перед ним ратища алебард.

- Вхід заборонено.

- Мушу терміново зустрітись із королівським прокуратором.

- Вхід заборонено, - з-за спин алебардистів виринув начальник варти. – В лівій руці тримав еспонтон. Брудним пальцем правої націлився Геральтові просто в ніс. – Заборонено, розумієш, шановний?

- Якщо не прибереш палець від мого обличчя, я тобі його зламаю в кількох місцях. О, так би одразу. А тепер веди мене до прокуратора!

- Кожного разу, коли ти натикаєшся на стражу, то починається шкандаль, - відізвався з-за спини відьмака Феррант де Леттенхоф, який вірогідно йшов слідом за ним. – Це серйозна вада характеру. Може тягти за собою прикрі наслідки.

- Не люблю, коли хтось забороняє мені вхід.

- Саме для цього існують стражники і вартові. В них не було би жодної потреби, якби вхід всюди був би вільним. Пропустіть його.

- У нас наказ від самого короля, - нахмурив чоло начальник варти. – Нікого не пропускати без обшуку!

- Ну, то обшукайте його.

Обшук виявився ретельним, стражники не лінувались, доглянули ретельно, не обмежились побіжним оглядом. Нічого не знайшли, стилет, який Геральт зазвичай носив у халявці, не взяв із собою на весілля.

- Задоволені? – Прокуратор подивився на начальника зверху вниз. – Розступіться і пропустіть нас.

- Прошу вибачення у Вашої милості, - процідив начальник. – Наказ короля був чітким. Стосувався всіх без виключення.

- Що? Не забувайся, холопе! Знаєш, до кого звертаєшся?

- Нікого без обшуку. – Начальник кивнув на стражників. – Наказ був чітким. Нехай Ваша милість не завдає клопоту. Нам… і собі.

- Що тут сьогодні коїться?

- Щоб отримати відповідь на це питання, можете звернутись до вищого керівництва. Мені наказали обшукувати.

Прокуратор вилаявся собі під ніс, дав стражникам себе обшукати. Не мав при собі навіть складаного ножика.

- Що це все означає, хотів би я знати, - промовив, коли вони, нарешті, ступили в коридор. – Я не на жарт занепокоєний. Не на жарт, відьмаче.

- Ти бачив Лютика? Його, начебто, визвали до палацу для співочого виступу.

- Мені про це нічого невідомо.

- А тобі відомо, що в порт зайшла «Ахеронтія»? Тобі про щось говорить ця назва?

- Навіть більше, ніж можеш собі уявити. Моє занепокоєння стає чимдалі більшим. Зростає з кожною хвилиною. Поспішаймо!

По вестибюлю, - який раніше був внутрішнім двориком святині, - сновигали озброєні протазанами гвардійці, блакитно-червоне екіпірування маячило також і на галереях. Тупіт черевиків та голосні вигуки доносились з коридору.

- Хей! – Прокуратор кивнув одному з солдатів, що проходив повз. – Сержанте! Що відбувається?

- Прошу вибачення у Вашої милості… Але дуже поспішаю за наказом…

- Стій, кому кажу! Що відбувається? Вимагаю пояснень! Що трапилось? Де принц Егмунд?

- Пане Феррант де Леттенхоф.

В дверях, під корогвами з блакитним дельфіном, у супроводі чотирьох рослих амбалів у шкіряних сардаках, стояв король Білогун власною персоною. Без королівських атрибутів більше не був схожим на короля. Був схожим на селянина, в якого щойно отелилась корова. Народивши на світ божий премиле телятко.

- Пане Феррант де Леттенхоф, - у голосі короля також бриніла радість від приплоду. – Королівський прокуратор. Тобто, мій прокуратор. А, може, не мій? Може, мого сина? Ти з’явився тут, хоча я тебе не викликав. Взагалі твоя присутність тут і зараз

– це твій службовий обов'язок, але я не викликав тебе. Нехай, подумав, Феррант веселиться, нехай поїсть, поп'є, підшукає собі якусь діваху та віджарить її в альтанці. Я не викликав Ферранта, не хотів, аби ти був тут. Чи ти знаєш, чому я не хотів цього? Бо не впевнений, кому ти служиш. Кому ти служиш, Ферранте?

- Служу, - прокуратор низько вклонився, - Вашій Королівській Милості. І цілковито відданий Вашій Королівській Милості.

- Всі почули? – Король театрально розкинув руки. – Феррант відданий мені! Добре, Феррант, добре. Я очікував на таку відповідь, королівський прокураторе. Можеш залишитись, станеш мені в нагоді. Зараз підкину тобі роботи саме для прокуратора… Хо-хо! А це хто такий? Хто він? Заждіть, заждіть! Чи це не той відьмак, якого впіймали на ошуканстві? На якого нам вказала чародійка?

- Він виявився невинуватим, чародійку ввели в оману. На нього донесли…

- На невинуватих не доносять.

- Було рішення суду. Справу закрито через брак доказів.

- Якщо була справа, значить, був і сморід. Рішення судів та вироки беруть початок із фантазій та фанаберій судових урядників, сморід же надходить з самої серцевини справи. Годі патякати мені про це, я не стану витрачати свій час на лекції з юриспруденції. В день власного весілля можу виявити великодушність, не наказуватиму його ув'язнити, але нехай цей відьмак зникне з очей моїх негайно. І нехай більше ніколи мені на очі не потрапляє!

- Ваша Королівська Милість… Я занепокоєний… Подейкують, що в порт зайшла «Ахеронтія». В цій ситуації, з огляду на питання безпеки, потрібно посилити охорону… Відьмак міг би…

- Що міг би? Закрити мене своїми грудьми? Вразити найманців відьмачими чарами? Адже саме таке завдання доручив йому Егмунд, мій люблячий син? Охороняти батька і забезпечити його безпеку? Ходи-но за мною, Ферранте. Хе, дідько, ходи й ти, відьмаче. Я вам щось покажу. Побачите, як треба дбати про власну безпеку і як забезпечити собі достойну охорону. Подивіться. Послухайте. Може, навчитесь чомусь. І дізнаєтесь чогось нового. Про себе. Давайте, за мною!

Пішли, покваплювані королем і оточені амбалами у шкіряних сардаках. Увійшли у велику залу, під плафоном, на якому були зображені морські хвилі та морські чудища, стояв на узвишші трон, на якому вмостився Білогун. Навпроти, під фрескою, що являла собою стилізовану мапу світу, на лаві, під охороною чергових амбалів, сиділи

королівські сини. Принци Керацка. Чорний, ніби ворон, Егмунд і білий, як альбінос, Ксандер.

Білогун розвалився на троні. Дивився на синів згори, поглядом тріумфатора, перед яким клякнуть, благаючи пощади, розгромлені у битві вороги. На картинах, яких Геральту доводилось бачити, тріумфатори мали, однак, на обличчях вираз честі, достоїнства, шляхетності й поваги до переможених. На обличчі Білогуна марно було шукати такого виразу. На ньому вимальовувався тільки вираз уїдливої насмішки.

- Мій придворний блазень, - промовив король, - вчора захворів. Срачка на нього напала. Думав, не пощастило мені, не буде жартів, не буде веселощів, не буде смішно. Помилявся. Смішно. Так смішно, що зараз живіт надірву. Бо це ви, ви обоє, сини мої, такі смішні. Жалюгідні, проте смішні. Довгі роки, я вам це гарантую, разом із моєю жіночкою у ліжку, після беркициків і любовних утіх, кожного разу будемо згадувати вас обох, цей день, і до сліз будемо сміятись. Бо немає в світі нічого смішнішого, ніж дурень.

Ксандер, було нескладно помітити, боявся. Метушливо бігав очима по залу та інтенсивно пітнів. Егмунд, навпаки, не виявляв страху. Дивився батькові прямо в очі, і його погляд був взаємно уїдливим.

- Як говорить народна мудрість: сподівайся на найкраще, але будь готовим до найгіршого. Тож, був готовим до найгіршого. Адже, чи може щось бути гіршим за зраду рідних синів? Серед ваших найвірніших приплічників я помістив своїх агентів. Ваші побратими зрадили вас одразу ж, коли тільки притис їх до нігтя. Ваші спільники та фаворити в ці хвилини саме тікають з міста.

- Так, сини мої. Гадали, що я сліпий і глухий? Що старий, немічний і вижив з розуму? Гадали, що я не бачу, як ви обидва жадаєте трону та корони? Що прагнете їх, як свиня трюфелів? Свиня, яка відчуває запах трюфелів, дуріє. Від жаги, жадоби, з охоти й дикої оскоми. Свиня шаленіє, кувікає, риє землю, не звертаючи ні на що уваги, аби лише дістатись до трюфелів. Аби її відігнати, треба лупцювати києм. І ви, сини мої, виявились свинями. Відчувши грибний запах, ошаліли від жаги та оскоми. Але гівна ви в мене дістанете, а не трюфелів. Та й києм я вас також почастую. Виступили проти мене, синочки, замахнулись на мою владу і життя. Здоров'я людей, які виступають проти мене, зазвичай різко погіршується. Це науково підтверджений медичний факт.

- В порту кинула якір «Ахеронтія». Припливла сюди за моїм наказом, це я винайняв капітана. Суд відбудеться рано-вранці, вирок винесуть ще до полудня. А в полудень ви обидва будете на борту фрегата. Зійти на суху землю я дозволю вам не

раніше, чим судно мине маяк в Пейш де Мар. Фактично, це означає, що вашим новим місцем проживання стане Назаїр. Еббінг. Майхт. Або Нільфгаард. Або сам край світу і ворота в пекло, якщо ваша воля буде помандрувати саме туди. Бо сюди, в ці краї, ви не повернетесь вже ніколи. Ніколи. Якщо дорогі вам ваші голови на плечах.

- Хочеш нас витурити? – завив Ксандер. – Так, як витурив Віраксаса? Наші імена також заброниш вимовляти при дворі?

- Віраксаса вигнав у гніві та без вироку. Що не означає, що не накажу його стратити, якщо він насмілиться повернутись. Вас обох зашле у вигнання трибунал. Законно і легально.

- Ти так в цьому впевнений? Побачимо! Побачимо, що скаже суд на таке беззаконня!

- Суд все чудово розуміє і винесе той вирок, на який я очікую. Одностайно і одноголосно.

- Прямо так і одноголосно! В цій країні суди незалежні!

- Суди так. А от судді – ні. Ти дурний, Ксандер. Твоя матір була тупою, як черевик, і ти весь у неї пішов. Впевнений, що навіть цього замаху не зміг сам організувати, все спланував хтось із твоїх фаворитів. Але загалом я радий, що ти вліз у цю змову, я з радістю позбавлюсь тебе. Інша справа Егмунд, так, Егмунд – хитра шельма. Відьмак, якого турботливий син винайняв для охорони батька, ах, і як же спритно тримав це в секреті, так, що всі навколо про це могли легко довідатись. А потім контактна отрута. Хитра штука, ця отрута, мою їжу і напої попередньо дегустують, але хто б подумав про руків'я кочерги біля комину королівської спальні? Кочерги, якою користуюсь виключно я і нікому не дозволяю торкатись її? Хитро, хитро, синку. Тільки от отрутник зрадив тебе, так воно в житті буває – зрадники зраджують зрадників. Чому мовчиш, Егмунд? Тобі нема чого сказати?

Очі Егмунда були холодними, в них не було ані тіні страху. Його взагалі не турбувала перспектива заслання, здогадався Геральт, він не думає ані про вигнання, ані про життя на чужині, ані про «Ахеронтію», не думає про Пейш де Мар. Про що ж, в такому разі, він думає?

- Нема чого, - повторив король, - тобі сказати, сину?

- Тільки одне, - процідив крізь зуби Егмунд. – Дещо з народної мудрості, яку ти так полюбляєш. Немає більшого дурня, ніж старий дурень. Пригадай собі мої слова, любий батечку. Коли прийде час.

- Вивести їх, ув'язнити і помістити під охорону, - наказав Білогун. – Це твоє завдання, Феррант, це твоя прокураторська робота. А тепер викличте до мене кравця, церемоніймейстера і нотаріуса, всі інші – геть звідси. А ти, відьмаче… Ти сьогодні дечому навчився, чи не так? Дізнався про себе щось нове? А докладніше, що ти – наївний йолоп? Якщо до тебе це дійшло, то хоч якась буде користь з твого сьогоднішнього візиту сюди. Який, власне, добіг кінця. Ей, ви двоє, до мене! Проведіть оцього відьмака до брами та випхайте за ворота. Прослідкуйте, аби чогось не прикарманив із столового срібла!

*

В коридорі за вестибюлем дорогу їм перегородив капітан Ропп. У супроводі двох чоловіків зі схожими поглядами, жестами і поставою. Геральт міг би заприсягтись, що всі троє колись служили в одному загоні. Раптом до нього дійшло. Раптом збагнув, що він знає, що станеться, як далі піде справа. Тож, його не здивувало, коли Ропп повідомив, що забирає затриманого під свій контроль і наказав гвардійцям піти. Вже знав, що капітан накаже слідувати за ним. Так, як і очікував, двоє інших йшли ззаду, за його спиною.

Передчував, кого побачить у кімнаті, до якої вони увійшли.

Лютик був блідий, як покійник і помітно наляканий. Але, вочевидь, неушкоджений. Сидів на стільці з високою спинкою. За стільцем стояв худий тип із волоссям, зачесаним назад і заплетеним у косичку. Тип стискав у руці мізерікордію з довгим, тонким, чотиригранним лезом. Лезо було націлене в шию поета, під нижню щелепу, навскіс знизу вверх.

- Тільки без дурниць, - остеріг Ропп. – Без дурниць, відьмаче. Один необдуманий рух, хоча б легкий порух, і пан Самса заколе музиканта як кабана. Не вагатиметься.

Геральт знав, що пан Самса не вагатиметься. Бо очі пана Самси були ще паскуднішими, ніж у капітана Роппа. Очі ці вирізнялись дуже специфічним виразом. Людей із такими очима можна було часом зустріти в трупарнях і прозекторіях. Працювали в таких місцях не для того, аби заробляти на хліб, а виключно, щоби мати можливість реалізовувати свої приховані схильності.

Геральт вже розумів, чому принц Егмунд був таким спокійним. Чому без остраху дивився в майбутнє.

І в батькові очі.

- Нам потрібно, щоб ти поводився слухняно, - сказав Ропп. – Будеш слухняним, - ви обидва залишитесь живими.

- Виконаєш те, що ми тобі накажемо, - продовжив далі капітан, - відпустимо і тебе, і віршомаза. Будеш чинити опір – вб’ємо обох.

- Ти робиш помилку, Ропп.

- Пан Самса, - Ропп пропустив його слова повз вуха, - залишиться тут разом із музикантом. Ми, тобто ти і я, направимось у королівські покої. Там чатуватиме стража. У мене, як бачиш, твій меч. Я тобі його віддам, і ти візьмеш охоронців на себе. Спочатку ліквідуєш тих зі стражників, хто намагатиметься кликати на допомогу, а відтак вб’єш решту. Почувши галас, камердинер виведе короля через таємний хід, а там на нього чекатимуть пан Ріхтер і пан Твердорук. Які трохи змінять місцеву традицію престолонаслідування та хід історії місцевої монархії.

- Ти робиш помилку, Ропп.

- А тепер, - сказав капітан, підходячи майже впритул. – Тепер ти підтвердиш, що зрозумів завдання і що виконаєш його. Якщо ти цього не зробиш, то я подумки порахую до трьох, тоді пан Самса проколе бардові барабанну перетинку в правому вусі, а я лічитиму далі. Якщо це не призведе до очікуваного мною результату, пан Самса штрикне в друге вухо. А потім виколе поету око. І так далі, до фіналу, яким стане проколотий мозок. Починаю рахувати, відьмаче.

- Не слухай його, Геральт! – Лютик якимсь дивом вичавив голос зі стиснутого горла. – Він не наважиться завдати мені шкоди! Я – знаменитість!

- Він, - холодно оцінив Ропп, - мабуть, не ставиться до нас серйозно. Пане Самса, праве вухо.

- Постривай! Ні!

- Так краще, - кивнув Ропп. – Так краще, відьмаче. Підтвердь, що ти зрозумів завдання. І що виконаєш його.

- Спочатку прибери стилет від вуха поета.

- Ха, - хмикнув пан Самса, підіймаючи мізерикордію високо над головою. – Так добре?

- Так добре.

Лівою рукою Геральт схопив Роппа за зап'ясток, правою – за руків’я свого меча. З силою шарпнув капітана на себе і щосили вдарив його чолом в обличчя. Хруснуло. Відьмак вихопив меч із піхов, ще до того, як Ропп упав, одним плавним рухом, коротко розвернувшись, відтяв панові Самсі піднесену з мізерикордією руку. Самса скрикнув,

рухнув на коліна. Ріхтер і Твердорук кинулись на відьмака зі стилетами напоготові, він вклинився між ними у піввольті. На льоту полоснув Ріхтера по шиї, кров бризнула аж на звисаючу зі стелі люстру. Твердорук атакував, вигинаючись у ножових фінтах, але спіткнувся об лежачого Роппа, на якусь мить втратив рівновагу. Геральт не дав йому шансу її віднайти. Зі швидкого випаду рубонув його знизу в пахвину, і другий раз, згори, в сонну артерію. Твердорук упав, згорнувся в клубок.

Пан Самса здивував його. Хоча й без правої руки, хоча мав культю, з якої бухала кров, лівою рукою все ж зумів намацати на підлозі мізерикордію. І націлився нею у Лютика. Поет заверещав, але проявив ясність розуму. Звалився зі стільця, відгородившись ним від нападника. А більшого Геральт панові Самсі не дозволив. Кров знов бризнула на стелю, люстру і недогарки свічок, що стирчали в люстрі.

Лютик підвівся на коліна, оперся чолом об стіну, відтак рясно й фонтанічно проблювався.

До кімнати увірвався Феррант де Леттенхоф, разом із ним влетіли кілька гвардійців.

- Що тут коїться? Що сталось? Юліане! Ти цілий? Юліане!

Лютик підняв руку, даючи знак, що відповість за мить, бо зараз не має на це часу. Після чого знов виблював.

Прокуратор наказав гвардійцям вийти, зчинив за ними двері. Придивився до трупів, обережно, щоб не вступити в калюжі крові та пильнуючи, аби кров, що капала з люстри, не заляпала його дублет.

- Самса, Твердорук, Ріхтер, - упізнав. – І пан капітан Ропп. Приплічники принца Егмунда.

- Вони виконували накази, - знизав плечима відьмак, дивлячись на меч. – Так само, як і ти, дослухались наказів. А ти нічого про це не знав. Підтвердь це, Феррант.

- Я ні про що не знав, - хутко запевнив прокуратор і зробив крок назад, оперішись спиною об стіну. – Присягаюсь! Хіба ти мене підозрюєш… Думаєш, що…

- Якби я так думав, ти би зараз вже був мертвим. Ти вже повір. Не став би наражати на небезпеку життя Лютика.

- Треба повідомити короля. Остерігаюсь, що для принца Егмунда це може означати поправки і доповнення до акту звинувачення. Здається, Ропп іще живий. Зізна…

- Сумніваюсь, що він буде в змозі.

Прокуратор придивився до капітана, який лежав, випроставшись, в калюжі сечі, рясно пускав слину і безупинно тремтів.

- Що з ним?

- Уламки носової кістки потрапили в мозок. І, вочевидь, кілька обламків застрягло в очних яблуках.

- Вдарив занадто сильно.

- Я саме так і хотів. – Геральт витер клинок взятою зі столу серветкою. – Лютику, ти як там? В порядку? Можеш підвестись?

- В порядку, в порядку, - пробелькотів Лютик. – Мені вже краще. Набагато краще…

- Ти не схожий на того, кому стало краще.

- Бісова душа, я щойно дивом уникнув смерті! – Поет підвівся на ноги, притримуючись за комод. – Трясця його матері, ніколи в житті так не боявся… Мені здавалось, що зараз у мене на дупі днище зірве. І що все з мене вмить зі свистом вилетить, враховуючи зуби. Але, коли побачив тебе, зрозумів, що ти мене врятуєш. Себто, не зрозумів, але серйозно так на це розраховував… Дідько, скільки ж тут крові… Як тут смердить! Мене зараз знов знудить…

- Ходімо до короля, - сказав Феррант де Леттенхоф. – Віддай мені свій меч, відьмаче… І трохи відчисти одяг. Ти ж, Юліане, залишись…

- Ага, розігнався. І на хвилину тут сам не залишусь. Волію триматись ближче до Геральта.

*

Вхід до королівських передпокоїв охороняли гвардійці, які впізнали та пропустили прокуратора. З входом в самі покої пішло не так гладко. Нездоланною перешкодою виявився герольд, два сенешалі та їхній супровід, що складався з чотирьох бугаїв.

- Король, - повідомив герольд, - приміряє шлюбний наряд. Заборонив його турбувати.

- У нас до нього важлива справа, яка не терпить зволікань!

- Король категорично заборонив себе турбувати. Натомість, пан відьмак, як я розумію, отримав наказ покинути палац. Що, в такому випадку, він тут робить?

- Поясню це королю. Прошу нас пропустити!

Феррант відіпхнув герольда, порозштовхував сенешалів.

Геральт рушив вслід за ним. Але змогли ступити тільки на поріг кімнати, зупинившись за спинами придворних, що юрмились тут же. Подальшу путь заслонили амбали в шкіряних сардаках, які за наказом герольда притисли їх до стіни. Поводились взагалі неделікатно, однак Геральт, за прикладом прокуратора, не став чинити опору.

Король стояв на низенькому табуреті. Кравець зі шпильками в роті поправляв йому плюндри. Поряд стояв церемоніймейстер і хтось у чорному, вочевидь, нотаріус.

- Одразу після шлюбної церемонії, - просторікував Білогун, - оголошу, що спадкоємцем трону стане син, якого народить мені моя молода дружина. Такий крок мусить укріпити її прихильність і слухняність, хе-хе. Це також дасть мені можливість виграти трохи часу і спокою. Мине не менше двадцяти років, перш ніж гівнюк досягне віку, коли зможе щось утнути.

- Але, - король скривився і підморгнув церемоніймейстеру, - якщо захочу, то все відміню та призначу спадкоємцем когось взагалі іншого. Як би там не було, це морганатичний шлюб, діти з таких шлюбів титулів не наслідують, чи не так? І хто ж може передбачити, скільки я з нею витримаю? Або більше нема інших дівок на білому світі, гарніших та молодших? Треба буде підписати відповідні документи, скласти якийсь шлюбний контракт. Сподівайся на краще, але будь готовим до найгіршого, хе-хе-хе.

Слуга подав королеві тацю, на якій красувалась купа коштовностей.

- Прибери це, - скривився Білогун. – Не буду обвішуватись цяцьками, ніби якийсь джинджик або нувориш. Вдягну тільки це. Це подарунок моєї обраниці. Невеличкий, але вишуканий. Медальйон з гербом моєї країни, тож, гідний того, аби носити такий символ. Як вона сказала: «Символ країни на шиї, добробут країни в серці».

Минуло трохи часу, поки притиснутий до стіни Геральт все зіставив.

Кіт, який штурхав лапкою медальйон. Золотий медальйон на ланцюжку. Блакитна емаль, дельфін. *D’or, dauphin nageant d’azur, lorré, peautré, oreille, barbé et crêté de gueules.*

Було запізно, аби зміг відреагувати. Не встиг навіть крикнути, застерегти. Побачив, як золотий ланцюжок раптово скручується, стискається на шиї короля, ніби гарота. Білогун почервонів, розкрив рота, не міг ані зробити подих, ані закричати. Обома руками вхопився за шию, намагаючись зірвати медальйон або хоча б протиснути під ланцюжок пальці. Йому це не вдалось, ланцюжок глибоко врізався у тіло. Король впав з табурета, заточився, штовхнув кравця. Кравець спіткнувся, закашлявся, мабуть,

проковтнувши свої шпильки. Звалився на нотаріуса, обоє впали. Білогун тимчасом посинів, вирячив очі, рухнув на землю, кілька разів хвицнув ногами, випростався. І закляк.

- На поміч! Королю зле!

- Медика! – заверещав церемоніймейстер. – Викликати медика!

- Боги! Що трапилось? Що з королем?

- Медика! Хутко!

Феррант де Леттенхоф торкнувся долонею скроні. У нього був дивний вираз обличчя. Вираз обличчя, коли, нарешті, починаєш щось розуміти.

Короля положили на канапі. Викликаний медик довго обстежував його. Геральта ближче не підпускали, не дозволили придивитись. Незважаючи на це, він знав, що ланцюжок вже встиг розкрутитись ще до того, як прибіг лікар.

- Апоплексія, - відповів, підводячись, медик. – Викликана задухою. Погані випари з повітря потрапили у тіло і отруїли гумори. Винуваті в цьому постійні грози, які призводять до перегріву крові. Наука безсила, не можу нічого вдіяти. Наш добрий та милостивий король помер. Відійшов до праотців.

Церемоніймейстер вереснув, затуливши обличчя долонями. Герольд вхопився обома руками за берет. Хтось із придворних заплакав. Дехто став на коліна.

В коридорі та вестибюлі несподівано задудніло відлуння чиїхось тяжких кроків. В дверях з'явився гігант, здоровань, зростом не менше семи футів. В мундирі гвардійця, але з відзнаками вищого рангу. Здорованю складали компанію люди, що на голові мали пов'язані хустини, а у вухах носили сережки.

- Панове, - промовив серед суцільної тиші гігант, - попрошу вас пройти у тронний зал. Негайно.

- В який-такий ще тронний зал? – скинувся церемоніймейстер. – І навіщо? Чи пан розуміє, пане Сантісе, що тут трапилось? Яке нещастя сталось? Пан не розуміє…

- В тронний зал. Це наказ короля.

- Король вмер!

- Най живе король. В тронний зал, панове. Всі. Негайно.

В тронному залі, під морським плафоном із тритонами, сиренами і гіппокампами, зібрались кільканадцять чоловіків. У деяких на голові були пов'язані кольорові хустки, деякі носили моряцькі капелюхи зі стрічками. Всі були засмаглими, всі носили у вухах сережки.

Найманці. Неважко було здогадатись. Екіпаж фрегату «Ахеронтія».

На узвишші, на самому троні сидів темноволосий і кароокий чоловік із видатним носом. Також був засмаглий. Але сережку у вусі не носив.

Поруч із ним, на підставленому стільці, сиділа Ілдіко Брекль, все ще в сніжно-білій сукні й все ще розцяцькована діамантами. Недавня королівська наречена і обраниця дивилась на темноволосого чоловіка поглядом, сповненим обожнювання. Геральт вже давно почав здогадуватись, як розвиватимуться події надалі та причини цих подій, зіставляв факти, складаючи цей пазл. Одначе, тепер навіть людина з обмеженими розумовими здібностями могла би легко помітити і зрозуміти, що Ілдіко Брекль і темноволосий чоловік знають одне одного, і добре знають. І, скоріше за все, знайомі вже давно.

- Королевич Віраксас, принц Керацка, який ще мить тому був спадкоємцем трону і корони, - виголосив лунким баритоном гігант де Сантіс. – А цієї миті він вже є королем Керацка, законним володарем країни.

Першим склонився, а потім опустився на одне коліно церемоніймейстер. За ним пошану королю віддав герольд. Їхній приклад наслідували сенешалі, низько схиливши голови. Останнім, хто вклонився, був Феррант де Леттенхоф.

- Ваша Королівська Величність.

- Поки що вистачить «Ваша Милість», - уточнив Віраксас. – Повний титул буде мені присвоєний після коронації. З якою, до речі, не треба баритись. Чим швидше, тим краще. Правда, пане церемоніймейстере?

Було дуже тихо. Чутно було, як у когось із придворних бурчить у животі.

- Мій батько, вічна йому пам'ять, помер, - промовив Віраксас. – Відійшов до своїх славетних предків. Обидва мої молодші брати, що мене аж ніяк не дивує, звинувачені в державній зраді. Судовий процес відбудеться згідно з волею покійного короля, обидва брати будуть визнані винними і за вироком суду муситимуть назавжди покинути Керацк. На борту фрегату «Ахеронтія», який винайняв я… і мої могутні друзі та покровителі. Знаю, що покійний король не залишив заповіту та інших офіціальних розпоряджень щодо престолонаслідування. Я залюбки згодився би з волею короля, якби такі розпорядження існували. Але їх нема. Тож, за законом престолонаслідування, корона належить мені по праву. Чи серед присутніх тут є хтось, хто хотів би це оскаржити?

Серед присутніх таких не було. Всі присутні в достатній мірі були обдаровані як здоровим глуздом, так й інстинктом самозбереження.

- Тоді попрошу розпочати приготування до коронації, нехай цим займуться компетентні особи, які мають на це повноваження. Коронація проводитиметься одночасно з весіллям. Я вирішив відродити стародавню традицію королів Керацка, воскресити закон, викарбуваний віками. Згідно з ним, якщо наречений вмер напередодні весілля, то з нареченою має одружитись найближчий нежонатий кровний родич.

Ілдіко Брекль, це було очевидним з огляду на її сяючий вираз обличчя, була готова виконати умови стародавньої традиції прямо тут і зараз. Решта натовпу мовчала, силуючись пригадати, хто, коли і з якого приводу започаткував таку традицію. І яким чином цей звичай міг викарбуватись у віках, якщо саме королівство Керацк не проіснувало ще й однієї сотні років. Однак, зморщені посиленою мозковою роботою чола придворних хутко розгладились. Всі як один дійшли до одностайного рішення. Хоча коронація ще не відбулась і хоча поки що Його Милість, але Віраксас фактично вже майже король, а король завжди правий.

- Щезни звідси, відьмаче, - шепнув Феррант де Леттенхоф, вкладаючи Геральтові до рук його меч. – Забери звідси Юліана. Щезніть обидва. Ви нічого не бачили, нічого не чули. І щоб ніхто не довів вашу причетність до цієї справи.

- Розумію, - Віраксас зміряв присутніх придворних довгим поглядом, - і можу прийняти той факт, що для декого з вас ситуація ця надто приголомшлива. І що для декого сьогоднішні зміни надто несподівані та раптові, а події розгортаються надто стрімко. Не можу також виключати, що для декого з вас ці зміни не є приємними і не збігаються з вашими поглядами. Полковник де Сантіс одразу перейшов на правильний бік і склав мені присягу на вірність. Того самого очікую від решти присутніх тут.

- Почнемо, - кивнув, - з вірного слуги мого, вічна йому пам'ять, батька. Слуги, який так само вірно виконував і накази мого брата, що вчинив замах на життя батька. Почнемо з королівського прокуратора, пана Ферранта де Леттенхофа.

Прокуратор вклонився.

- Розпочнеться слідство, - пообіцяв Віраксас. – Воно покаже, яку роль ти відіграв у змові принців. Змова виявилась провальною, а це, в свою чергу, кваліфікує змовників як бездарних. Помилку зміг би пробачити, а бездарність – ні. Не прокуратору, який стоїть на варті закону. Але це все згодом, зараз почнемо з фундаментальних речей. Підійди, Ферранте. Хочемо, аби ти показав і довів, кому служиш. Хочемо, щоби ти склав нам належну пошану. Аби впав у ноги біля трону. І поцілував нашу королівську руку.

Прокуратор слухняно рушив у напрямку трону.

- Щезни звідси, - встиг ще раз шепнути. – Щезни якнайшвидше, відьмаче.

*

Веселощі в саду йшли на повну.

Літта Нейд одразу помітила кров на манжеті Геральтової сорочки. Мозаїк також помітила, та на відміну від Літти зблідла.

Лютик підхопив з таці пажа, що проходив повз, два келихи, одним духом випив один за одним. Підхопив два наступні, запропонував дамам. Відмовились. Лютик випив один, а другий, після недовгих вагань, простягнув Геральту. Корал, примруживши очі, свердлила відьмака поглядом, була помітно напружена.

- Що сталось?

- Зараз про все дізнаєшся.

Залунав дзвін на кампанілі. Удари були настільки зловісними, били так заупокійно та жалібно, що розвеселені гості принишкли.

На підмостки, схожі на ешафот, піднявся церемоніймейстер та герольд.

- Сповнений жалем і скорботою, - промовив у суцільний тиші церемоніймейстер, - сумну звістку мушу сповістити вам. Король Білогун Перший, наш улюблений, добрий і ласкавий володар, пав жертвою наглої витівки долі, раптово вмер, відійшов у кращий світ. Але королі Керацка не вмирають! Король помер, хай живе король! Хай живе Його Королівська Величність король Віраксас! Старший син покійного короля, законний спадкоємець трону і корони! Король Віраксас Перший! Трикратно віват король! Віват! Віват король!

Хор підлабузників, нахлібників та сраколизів підхопив вигук. Церемоніймейстер стишив їх жестом.

- Король Віраксас перебуває в жалобі, так само як і весь двір. Розваги та бенкет відміняються, попрошу гостей покинути територію палацу. Король планує незабаром власне весілля, на якому буде повторний бенкет. Аби сьогоднішні наїдки не пропали, король наказав, щоб їх перенесли в місто і виставили на ринку. Наїдками також будуть наділені й мешканці Пальміри. Для Керацка настав час щастя й добробуту!

- Що ж, - промовила Корал, поправляючи зачіску. – Правду говорять, що смерть молодого може серйозно розстроїти весільне святкування. Білогун не був ідеальний, але і не найгірший, хай спочиває у мирі, хай земля йому буде пухом. Ходімо звідси. І без

того тут вже ставало нудно. А сьогодні чудова погода, давай прогуляємось по терасах, помилуємось на море. Поете, будь ласкавий і подай руку моїй учениці. А я піду з Геральтом. Бо думаю, що в нього є що мені розповісти.

Було раннє пообіддя. Лишень. Навіть не вірилось, що стільки подій вже сталось за такий короткий проміжок часу.

Воїн помирає в боротьбі – смерть повинна битися з ним.

Воїн не віддає себе своїй смерті з легкістю.

Карлос Кастанеда, *Колесо часу*

Переклад Армена А.

Розділ дев’ятнадцятий

- Ей! Дивіться! – раптом скрикнув Лютик. – Щур!

Геральт не звернув уваги. Він добре знав поета, розумів, що той звик лякатись будь-чого, захоплюючись абичим і шукаючи сенсацій там, де сенсаціями навіть не пахло.

- Щур! – не вгамовувався Лютик. – Ооо, другий! Третій! Четвертий! Дідько! Геральте, глянь!

Зітхнув, глянув.

Підніжжя урвища під терасами роїлось від щурів. Земля між Пальмірою та узгір’ям жила, ворушилась, хвилювалась і попискувала. Сотні, а може й тисячі гризунів утікали з району порту та гирла ріки, мчали попід горою, вздовж палісади, на узгір’я, в ліси. Інші перехожі також помітили це, звідусіль доносились вигуки здивування і страху.

- Щури втікають з Пальміри та порту, - сказав Лютик, - бо вони налякані! Я знаю, що сталось! Вочевидь, до берега пришвартувався корабель зі щуроловами!

Ніхто не схотів це прокоментувати. Геральт обтер піт із повік, стояла невимовна спека, розпечене повітря забивало дух. Глянув у небо, чисте, без жодної хмаринки.

- Буде шторм, - Літта промовила вголос те, про що сам подумав. – Сильний шторм. Щури відчувають його. І я також відчуваю. Відчуваю його в повітрі.

І я теж, подумав відьмак.

- Буря, - повторила Корал. – Буря надійде з моря.

- Яка ще буря? – Лютик обмахнувся капелюшком. – Звідкіля? Погода як з картинки, небо чисте, ані вітерця. А шкода, серед такого пекла не завадив би вітерець. Морський бриз…

Не встиг договорити речення, аж повіяло. Легкий бриз ніс аромат моря, дарував приємне полегшення, освіжав. І хутко набирав силу. Прапорці на щоглах, які хвилину тому висіли ліниво й спокійно, заворушились, затріпотіли.

Небо над горизонтом потемнішало. Вітер ставав дедалі сильнішим. Легкий шурхіт змінювався шумом, а шум переростав у свист.

Прапорці на щоглах зафуркотіли і несамовито залопотали. Заскрипіли флюгери на дахах і вежах, заторохкотіли та забряжчали бляшані насадки на димарях. Захлопали віконниці. Здійнялись хмари куряви.

Лютик обома руками вхопився за капелюшок, встиг це зробити в останню мить, інакше той полетів би за вітром.

Мозаїк схопилась за пелену сукні, раптовий порив вітру задер шифон високо, майже до стегон. Доки приборкувала шарпану вітром тканину, Геральт із задоволенням милувався її ногами. Помітила його погляд. Не опустила очей.

- Буря… - Корал, аби мати змогу говорити, мусила відвернутись, вітер віяв так сильно, що заглушав слова. – Буря! Насувається шторм!

- О, боги! – закричав Лютик, який в жодних богів ніколи не вірив. – Боги! Що діється? Чи це настав кінець світу?

Небо швидко темнішало. А горизонт з темно-синього перетворювався на чорний.

Вітер шаленів, його свист ставав все нестерпнішим.

На рейді за мисом море вже здіймалось бурунами, хвилі бились об хвилеріз, розбризкувалась навсібіч біла піна. Шум моря наростав. Стало темно, ніби вночі.

Серед суден, що стояли на рейді, почалось помітне пожвавлення. Деякі, серед них був поштовий кліпер «Луна» та новіградська шхуна «Пандора Парві», поспіхом підіймали вітрила, готові втекти у відкрите море. Решта суден спускала вітрила, залишаючись на якорях. Геральт запам’ятав деякі ще відтоді, як споглядав на них з тераси вілли Корал. «Алке» - когг з Цидаріса. «Фуксія» - не пам’ятав, звідки. І галеони: «Гордість Цинтри» під прапором із блакитним хрестом. Трищогловий «Вертіго» з Лан Ексетер. «Альбатрос», що мав сто двадцять футів у довжину. Ще кілька кораблів. Серед яких фрегат «Ахеронтія» під чорними вітрилами.

Вітер вже не свистів. Він завивав. Геральт побачив, як з комплексу Пальміри здіймається в небо перша стріха, як розлітається в повітрі на друзки. Довго чекати на

другу не довелось. Третю. І четверту. А вітер все не вщухав. Лопотіння прапорців переросло в безперервний ляскіт, двиготіли віконниці, градом сипалась черепиця і ринви, валились димарі, падали і трощились об бруківку квіткові горщики. Розгойданий вітром, почав бити дзвін на кампанілі, уривчасто, перелякано, зловісно.

А вітер віяв, віяв чимдалі дужче. І наганяв до берега все більші хвилі. Шум моря наростав, ставав дедалі голоснішим. Скоро це вже був не шум. Це було суцільне глухе ревіння, ніби гуркіт якоїсь диявольської машини. Хвилі зростали, увінчані білою піною буруни валились на берег. Земля під ногами дрижала. Вітер вив.

«Луна» і «Пандора Парві» не змогли втекти. Повернулись на рейд, кинули якорі.

Крики людей, що юрмились на терасах, стали голоснішими, сповненими подиву і страху. Простягнуті вперед руки вказували на море.

Морем котилась велика хвиля. Колосальна стіна води. Підносилась високо, приблизно, врівень зі щоглами галеонів.

Корал вхопила відьмака за рукав. Щось говорила, вірніше, намагалась говорити, бо вітер начисто позбавив її такої можливості.

- …ікати! Геральт! Мусимо втікати звідси!

Хвиля обрушилась на порт. Люди кричали. Під натиском гігантської маси води розлетівся на друзки та щіпки мол, здійнялись вгору балки та дошки. Розвалився док, зламались і впали пілони підйомних кранів. Човни та баркаси, що стояли біля берега, підскочили у повітря, як іграшки, ніби човники з кори, що їх запускають діти у вуличних канавах. Халупи і шопи, що стояли на узбережжі, взагалі безслідно змило водою. Хвиля увірвалась у гирло ріки, моментально перетворивши її в пекельну купель. Із залитої Пальміри втікали юрмища людей, більшість бігла у Верхнє Місто, до вартової вежі. Вони вціліли. Частина ж обрала маршрутом для порятунку берег ріки. Геральт бачив, як вода поглинула їх.

- Друга хвиля! – закричав Лютик. – Друга хвиля!

Це факт, була друга. А за нею – третя. Четверта. П’ята. І шоста. Стіни води сунулись на узбережжя і порт.

Хвилі з несамовитою силою вдаряли у пришвартовані кораблі, ті шалено шарпались на якірних ланцюгах, Геральт побачив, як з палуб у воду падають люди.

Розвернуті носами до вітру судна щосили боролись зі стихією. Якийсь час. Втрачали щогли, один за одним. Потім хвилі стали накривати їх. Зникали в піні й виринали, зникали й виринали.

Першим перестав виринати поштовий кліпер «Луна». Просто зник. Така ж доля за мить спіткала і «Фуксію», галера просто розвалилась на шматки. Натягнутий якірний ланцюг розірвав корпус «Алке», когг блискавично зник у безодні. Ніс та форкастель «Альбатроса» відламався під натиском води, понівечений корабель каменем пішов на дно. Якір «Вертіго» відірвався, галеон затанцював на хребті хвилі, потім його розвернуло і розтрощило об хвилеріз.

«Ахеронтія», «Гордість Цинтри», «Пандора Парві» та два невідомі Геральту галеони підняли якорі, хвилі понесли їх до берега. Цей відчайдушний задум тільки скидався на розпачливу спробу самогубства. Капітани обирали між вірною смертю на рейді та між ризикованим маневром прорватись у гирло ріки.

Невідомі галеони не мали шансів. Жоден не зміг навіть вдало розвернутись. Обидва розбились об пірс.

«Гордість Цинтри» та «Ахеронтія» також не втримали стерно. Зіштовхнулись, зчепились, хвилі потягли їх на узбережжя і рознесли на друзки. Рештки проковтнула вода.

«Пандора Парві» танцювала й скакала на хвилях, ніби дельфін. Але трималась курсу, її несло прямісінько у гирло вируючої Адалатте. Геральт чув крики людей, які підбадьорювали капітана.

Корал скрикнула, вказуючи.

Йшла сьома хвиля.

Попередні, що сягали висотою щогл, Геральт оцінював у якихось п'ять, шість сажнів, від тридцяти до сорока футів. Те, що зараз насувалось з моря, закриваючи собою небо, було вдвічі вищим.

Люди, які нещодавно тікали з Пальміри і які тепер з'юрмились під сторожовою брамою, почали кричати. Вихровий вітер збивав їх з ніг, валив на землю, притискав до частоколу.

Хвиля обрушилась на Пальміру. І просто змила її, стерла з лиця землі. Вода миттю досягла палісади, накриваючи затиснутих там людей. Маси дерева і дощок, які несло хвилею, з силою вдарились об частокол, виламуючи колоди. Звалилась і поплила сторожова вежа.

Нестримний водний таран ударив в підніжжя урвища. Узгір'я затрясло так, що Лютик і Мозаїк впали, а Геральт ледь-ледь втримав рівновагу.

- Треба тікати! – крикнула Корал, вчепившись за балюстраду. – Геральт! Мусимо тікати звідси! Йде наступна хвиля!

Хвиля обрушилась на них, залила водою. Люди з терас, ті, що не кинулись утікати раніше, кинулись робити це зараз. Втікали серед криків, вище, ще вище, на узгір'я, в бік королівського палацу. Дехто залишився. Геральт впізнав серед них Равенгу та Антею Дерріс.

Люди верещали, вказували руками. Хвилі підмили стіну урвища справа від них, під районом вілл. Перша вілла склалась, ніби картковий будиночок і сповзла вниз, прямо в кипінь. За першою поповзла друга, третя і четверта.

- Місто розвалюється! – завив Лютик. – Розлітається на шматки!

Літта Нейд підняла руку. Проскандувала закляття. І зникла. Мозаїк вчепилась у Геральтове плече. Лютик скрикнув.

Вода була вже під ними, під самою терасою. А у воді були люди. Зверху їм подавали жердини, багри, кидали мотузки, витягали. Недалеко від них кремезний чолов'яга стрибнув у водоверть, вплав кинувся рятувати жінку, яка тонула.

Мозаїк крикнула.

Побачив відірваний шмат від стріхи. І дітей, які вчепились у нього. Троє дітей. Стягнув меч зі спини.

- Лютику, тримай!

Скинув куртку. І стрибнув у воду.

Це не було звичайне плавання і звичайні навички з плавання тут не ставали в нагоді. Хвилі мотиляли ним, кидали в різні боки, вгору та вниз, об нього бились кружляючі у вирі важкі балки, дошки та меблі, деревна маса все напирала і загрожувала розчавити його. Коли, нарешті, доплив і вхопився за дах, вже був сильно побитий деревиною. Шматок стріхи скакав і кружляв на хвилі, ніби бик. Діти верещали на різні голоси.

Троє, подумав. Жодним чином не зможу забрати всіх трьох.

Плечем відчув поряд із собою чиєсь плече.

- Двоє! – Антея Дерріс виплюнула воду, вхопила одне дитинча. – Бери двох!

Це було нелегко. Стягнув хлопчика, затиснувши його під пахвою. Дівчина у приступі паніки вчепилась у крокви так міцно, що довго не міг розчепити її пальці. Йому допомогла хвиля, яка накрила їх з головою. Притоплена дівчинка відпустила крокви, Геральт затиснув її під другою пахвою. А потім всі троє почали тонути. Діти булькотіли і шарпались. Геральт борсався.

Не знав, яким чином, але випірнув. Хвиля ударила ним об мур тераси, позбавляючи можливості зробити вдих. Дітей не випустив. Люди зверху кричали,

намагались допомогти, подаючи щось, за що могли б учепитись. Не змогли. Вир підхопив і поніс їх. Зіштовхнувся з кимось, це була Антея Дерріс з дівчинкою на плечах. Боролась, але він бачив, що з останніх сил. З трудом утримувала над водою голову дівчинки та свою власну.

Поряд плюснуло, почув уривчасте дихання. Мозаїк. Вирвала з його рук одну дитину, попливла. Бачив, як об неї ударилась балка, що її несло хвилею. Крикнула, але дитину не випустила.

Хвиля знов кинула їх на мури тераси. Цього разу люди зверху вже були готові, принесли навіть драбини, висіли на них із простягнутими руками. Відібрали в них дітей. Бачив, як Лютик хапає і витягує на терасу Мозаїк.

Антея Дерріс глянула на нього. У неї були красиві очі. Всміхнулась.

Хвиля вдарила в них деревною масою. Великими палями, вирваними з частоколу.

Одна з них попала в Антею Дерріс та прибила її до тераси. Антея виплюнула кров. Багато крові. Потім зронила голову на груди і зникла під водою.

Об Геральта вдарились дві колоди, одна поцілила в плече, інша - в стегно. Удар паралізував його, миттю весь заціпенів, втративши можливість поворухнутись. Захлинувся водою і пішов на дно.

Хтось підхопив його, залізною, болісною хваткою, рвонув вгору, до світлого марева поверхні. Сягнув рукою, намацав кремезний, твердий, наче камінь, біцепс. Богатир працював ногами, збурюючи воду, ніби тритон, вільною рукою відштовхував плаваюче довкола дерево і трупи потопельників, які кружляли у вирі. Випірнули поряд із терасою. Зверху доносились крики, вітання. Простягнуті руки.

За мить він вже лежав у калюжі води, кашляючи, плюючись та вибльовуючи воду на кам'яні плити тераси. Поряд на колінах закляк Лютик, блідий, як полотно. З іншого боку – Мозаїк.

Також без тіні рум'янця. Зате з тремтячими руками. Геральт насилу сів.

- Антея?

Лютик заперечно похитав головою, відвернувся. Мозаїк опустила голову на коліна. Бачив, як її плечі тремтіли від плачу.

Поряд із ним сидів його рятівник. Богатир. Вірніше, богатирка. Неохайна щетина на лисій голові. Живіт, як великий зашнурований ковбасний рулет. Плечі, як у борця. Литки, як у дискобола.

- Завдячую тобі життям.

- Та ну тебе… - Комендантка з кордегардії недбало махнула рукою. – Немає про що розпатякуватись. А так, взагалі-то, ти мудило рідкісне і ми на тебе зуб точимо, я і дівки, за отой махач. Ти краще нам на очі не потрапляй, бо ми тобі зад надеремо. Пойняв?

- Пойняв.

- Хоча, визнаю, - коменданта смачно харкнула, витрясла воду з вуха, - що ти відважне мудило. Відважне з тебе мудило, Геральте з Рівії.

- А ти? Як тебе звати?

- Віолетта, - відповіла комендантка і раптом її обличчя захмарилось. – А вона? Ота…

- Антея Дерріс.

- Антея Дерріс, - повторила, скрививши губи. – Шкода.

- Шкода.

На терасу прибували люди, ставало тісно від натовпу. Вже не гриміло, небо потроху прояснялось, вітер вщух, прапорці обвисли. Хвилі стишувались, вода відступала. Залишаючи по собі розвалини і руїни. І трупи, по яких вже лазили краби.

Геральт насилу підвівся. Кожен рух і кожен глибокий вдих відзивались тупим болем у боці.

Пекельно боліло коліно. Обидва рукави сорочки були відірвані, не мав уявлення, коли саме їх втратив. Шкіра на лівому лікті, правому передпліччі та, вочевидь, на лопатці була здерта майже до живого м’яса. Чисельні побіжні рани кровоточили. Загалом, нічого такого, чим потрібно було перейматись.

Сонце визирнуло з-за хмари, кинувши сяючі відблиски на вгамоване море. Спалахнув розблиск і на даху маяка, що стояв на краєчку мису. Маяка з білої та червоної цегли, релікту з ельфійських часів. Релікту, який пережив не одну таку бурю. І, вочевидь, ще не одну переживе.

Діставшись до вже спокійного, хоча й в біса заваленого плаваючим сміттям, гирла ріки, на рейд виходила шхуна «Пандора Парві», під повними вітрилами, як на параді. Натовп голосно вітав її.

Геральт допоміг Мозаїк підвестись. На дівчині також мало чого залишилось від її наряду. Лютик подав її плащ, щоб вона могла ним прикритись. І демонстративно кашлянув.

Перед ними стояла Літта Нейд. З лікарською сумкою на плечі.

- Повернулась, - сказала, глянувши на відьмака.

- Ні, - заперечив. – Пішла.

Подивилась на нього. Холодним чужим поглядом. Відтак перевела погляд на щось далеке, щось дуже далеке, що знаходилось десь аж за правим плечем відьмака.

- Тож, ти хочеш це так розіграти, - виголосила холодно. – Такий спогад хочеш залишити. Що ж, твоя воля, твій вибір. Хоча, міг би обрати менш патетичний стиль. Тоді, бувай. Я мушу надати допомогу пораненим і потерпілим. Я так розумію, ти не потребуєш моєї допомоги. Як і мене самої. Мозаїк!

Мозаїк заперечно похитала головою. Взяла Геральта під руку. Корал хмикнула.

- Навіть так? Так хочеш? В такий спосіб? Що ж, твоя воля. Твій вибір. Прощавайте.

Відвернулась і пішла.

*

В натовпі, який товкся на терасах, з'явився Фебус Равенга. Вочевидь, брав участь у рятувальних роботах, бо одяг мокрим шматтям висів на ньому. Якийсь люб'язний добродій підійшов і подав йому капелюх. Вірніше те, що від нього залишилось.

- Що тепер? – запитав хтось із натовпу. – Що тепер, пане раднику?

- Що тепер? Що робити?

Равенга дивився на них. Довго дивився. Потім випростався, взяв капелюх і одягнув його на голову.

- Поховати померлих, - сказав. – Потурбуватись про живих. І братись за відбудову.

*

Вдарив дзвін на кампанілі. Ніби хотів сповістити, що він вижив. Що попри те, що багато чого змінилось, все одно існують речі, які завжди лишатимуться незмінними.

- Ходімо звідси. – Геральт витяг з-за коміра жмут мокрих водоростей. – Лютику? Де мій меч?

Лютик зойкнув, вказавши на пусте місце під муром.

- Мить тому… Мить тому він лежав тут! Твій меч і твоя куртка! Вкрали! От курва! Вкрали! Гей, люди! Тут лежав меч! Попрошу віддати! Люди! Ах, ви скурвисини! А щоб вас грім побив!

Відьмак раптом відчув себе зле. Мозаїк підтримала його. Погані справи, подумав. Погані справи зі мною кояться, якщо мушу спиратись на руку дівчини.

- Я ситий по горло цим містом, - сказав. – Усім, що в ньому тільки є. І що воно собою являє. Ходімо звідси. Якнайшвидше. І якнайдалі.

Інтерлюдія

Дванадцять днів потому

Фонтан тихенько поплюскував, від цямриння пахло мокрим камінням. Пахли квіти, пах плющ, що звивався по стінах патіо. Пахли яблука на фіалі, яка стояла посеред мармурового столика. Два келиха запітніли від охолодженого вина.

За столиком сиділи дві жінки. Дві чародійки. Якби неподалік якимсь дивом опинився хтось наділений багатою уявою, художнім і творчим світосприйняттям, зі схильністю до ліричних алегорій, то він би без жодних проблем змалював їх обох. Вогненно-руда Літта Нейд у кіноварно-зеленій сукні була ніби захід сонця у вересні. Йеннефер із Венгерберга, чорноволоса, вбрана виключно в чорне і біле, дивлячись на неї в пам'яті зринали асоціації з грудневим світанком.

- Більшість сусідських вілл, - порушила мовчання Йеннефер, - лежить в руїнах у підніжжя урвища. А твоя цілісінька. Навіть, жодна черепиця не впала. Ну ти і щасливиця, Корал. Щиро раджу, спробуй себе в лотереї.

- Священики, - всміхнулась Літта Нейд. – не назвали б це щастям. Сказали б, що це божественна протекція та захист вищих сил. Божества наділяють своєю протекцією справедливих і захищають невинних. Винагороджують чесних і порядних.

- Зрозуміло. Винагороджують. Якщо схочуть і якщо перебуватимуть саме десь неподалік. Твоє здоров'я, подружко.

- Твоє здоров'я, подружко. Мозаїк! Налий пані Йеннефер. Її келих порожній.

- Щодо самої вілли, - Літта випровадила поглядом Мозаїк, - то вона виставлена на продаж. Продаю її, бо… Бо мушу поїхати звідси. Атмосфера Керацка більше не йде мені на користь.

Йеннефер скинула брови. Літта не змусила її довго чекати.

- Король Віраксас, - промовила з легкою іронією в голосі, - розпочав своє правління з суто королівських едиктів. *Primo,* день його коронації був оголошений в королівстві Керацк державним святом і вихідним. *Secundo,* видав указ про амністію… для кримінальних в'язнів, а політичні ж сидять як сиділи і то без права на побачення та листування. *Tertio,* підвищив мито і портові збори на сто відсотків. *Quarto,* в двотижневий строк Керацк повинні покинути всі нелюди та напівкровки, які завдають

шкоди державному господарюванню і займають робочі місця людей чистої крові. *Quinto,* в Керацку забороняється використання будь-якої магії без згоди короля, також чародіям не дозволяється володіти місцевою землею або мати тут нерухомість. Всі маги, які проживають у Керацку, мусять позбутись своєї нерухомості та отримати ліцензію. Або покинути королівство.

- Пречудовий вияв вдячності, - хмикнула Йеннефер. – А ходять чутки, що саме чародії допомогли Віраксасу всістись на трон. Що вони організували і профінансували його переворот. І допомогли взяти владу в свої руки.

- Чутки не брешуть. Віраксас щедро розплатиться за це із Капітулом, саме тому він і підіймає мито та розраховує на конфісковану власність нелюдів. Едикт стосується мене особисто, адже жоден інший чародій не має дома в Керацку. Це помста Ілдіко Брекль. І відплата за медичну допомогу місцевим жінкам, яку радники Віраксаса визнали аморальною. Капітул міг би вплинути на хід моєї справи, але не зробить цього. Капітулу мало отриманих від Віраксаса торговельних привілеїв, наділів у портах і морських спілках. Він веде подальші переговори і не думає послаблювати свої позиції. Тож, оскільки я тут визнана *persona non grata,* то мені доведеться емігрувати та шукати нові хлібні місця.

- Як вважаю, зробиш це без найменшого жалю. Під таким керівництвом Керацк, гадаю, не має особливих шансів отримати титул найтеплішого місця під сонцем. Цю віллу продаси, купиш собі іншу. Хоча б у Лірії, в горах. Лірійські гори зараз у моді. Чимало чародіїв подались туди, краєвиди там мальовничі й податки помірні.

- Не люблю гори. Волію море. Не переживаю, підшукаю собі якусь пристань, зроблю це без особливих зусиль, беручи до уваги мою спеціалізацію. Жінки є всюди і всім я потрібна. Пий, Йеннефер. Твоє здоров’я.

- Заохочуєш пити, а сама ледве губи вмочила. Чи ти нездорова? Виглядаєш так собі.

Літта театрально зітхнула.

- Останні дні видались тяжкими. Державний переворот, ця страшна буря, ох… До того ж, ця постійна ранкова нудота… Знаю, минеться після першого триместру. Але це ще цілих два місяці…

В раптовій тиші було чутно, як дзижчить оса, що кружляла над яблуками.

- Ха-ха, - порушила мовчання Корал. – Пожартувала. Шкода, що ти можеш побачити зараз своєї міни. І повелась же! Ха-ха.

Йеннефер дивилась вгору, на порослий плющем вершечок стіни. Довго до нього придивлялась.

- Повелась, - продовжила Літта. – Б'юсь об заклад, що ти одразу дала волю фантазії. Одразу прикинула і пов'язала, визнай це, мій благословенний стан із… Не роби таку міну, не треба. До тебе мали б дійти певні звістки, чутки розходяться, ніби кола по воді. Але можеш бути спокійна, в цих чутках немає ані крихти правди. Маю такі самі шанси завагітніти, як і ти, в цьому питанні нічого не змінилось. А з твоїм відьмаком мене єднали суто ділові зв'язки. Професійні справи. Нічого більше.

- Ах.

- Народ – це народ, він полюбляє чутки. Побачать жінку поряд із чоловіком, і блискавично роздують із цього романтичну історію. Відьмак, визнаю це, бував у мене доволі часто. І взагалі, нас разом часто бачили. Але, повторюю, мова йшла виключно про справи.

Йеннефер відставила келих, обперлась ліктем об стільницю, склала дашечком пучечки пальців. І подивилась рудоволосій чародійці прямо в очі.

- *Primo,* - Літта злегка кашлянула, але очей не відвела, - ніколи не вчинила б так із подругою. *Secundo,* твій відьмак взагалі мною не зацікавився.

- Ні? – Йеннефер скинула брови. – Справді? Цікаво, чому ж це?

- Може, - Корал ледь помітно всміхнулась, - його перестали цікавити жінки зрілого віку? Незалежно від їхньої актуальної зовнішності? Може, він воліє по-справжньому молодої жінки? Мозаїк, ходи-но сюди. Тільки глянь, Йеннефер. Квітуча юність. І донедавна – невинність.

- Вона? – захлинулась Йеннефер. – Він із нею? З твоєю ученицею?

- Ну, Мозаїк. Ми чекаємо. Розповіси нам про свою любовну пригоду. Нам дуже цікаво про неї почути. Полюбляємо романи. Розповіді про нещасливе кохання. Чим нещасливіше, тим краще.

- Пані Літто… - Дівчина, замість того, аби залитись рум'янцем, навпаки, зблідла, як покійник. – Прошу Вас… Ви мене вже покарали за це… Скільки разів можна карати за одну й ту саму провину? Не змушуйте мене…

- Розповідай!

- Облиш її, Корал, - махнула рукою Йеннефер. – Не знущайся. Тим більше, що мені це взагалі не цікаво.

- Якось не надто віриться. – Літта Нейд злобно всміхнулась. – Але най буде так, пробачила дівчині, насправді, вже її покарала, провину пробачила і дозволила

продовжити навчання. І мене вже не забавляє, як вона мимрить свої визнання. Коротше кажучи, з глузду з'їхала і втекла з відьмаком. А він, коли обридла йому, просто кинув її. Одного ранку прокинулась сама. Постіль вже холодна, а коханця як лиз злизав. Пішов, бо мусив. Розтанув, мов дим. Все полетіло за вітром.

Мозаїк, хоч це здавалось неможливим, зблідла ще сильніше. Руки в неї тремтіли.

- Залишив квіти, - тихо сказала Йеннефер. – Букетик квітів. Правда?

Мозаїк підвела голову. Але не відповіла.

- Квіти й лист, - повторила Йеннефер.

Мозаїк мовчала. Але рум'янець потроху вертався на її обличчя.

- Лист, - промовила Літта Нейд, допитливо дивлячись на дівчину. – Про лист ти мені нічого не сказала. Не згадувала про це.

Мозаїк стиснула губи.

- Але годі про це, - демонстративно спокійно договорила Літта. – Саме тому повернулась, хоча могла очікувати на суворе покарання, набагато суворіше від того, яке ти отримала врешті-решт. Це він звелів тобі вернутись. Коли б не це, не повернулась би.

Мозаїк не відповідала. Йеннефер також зберігала мовчання, намотуючи на палець чорний локон. Раптом підвела голову, глянула дівчині в очі. Й всміхнулась.

- Звелів тобі повернутись до мене, - сказала Літта Нейд. – Звелів тобі повернутись, хоча міг собі уявити, якою буде моя реакція. Цього від нього, зізнаюсь, я не очікувала.

Фонтан поплюскував, пахло мокрим камінням. Пахли квіти, пах плющ.

- Здивував мене цим, - повторила Літта. – Не сподівалась, що він здатен на таке.

- Бо ти не знала його, Корал, - відповіла спокійно Йеннефер. – Взагалі не знала його.

What you are I cannot say;
Only this I know full well –
When I touched your face today
Drifts of blossom flushed and fell.
Siegfried Sassoon

Розділ двадцятий

Конюх одержав півкорони ще звечора, тож коні вже були запряжені. Лютик позіхав і чухав шию.

- Боги, Геральте… Ми й справді маємо їхати в таку рань? Адже надворі ще темно…

- Не темно. А в самий раз. Сонце зійде не пізніше, ніж за годину.

- Аж за годину, - Лютик видерся на спину осідланого мерина. – Я б краще поспав зайву годинку…

Геральт скочив на кульбаку, замислившись, вручив конюхові ще півкорони.

- Серпень надворі, - сказав. – Від світання до смеркання всього якихось чотирнадцять годин. Хотів би за цей час від'їхати якнайдалі.

Лютик позіхнув. І ніби лише тепер помітив неосідлану кобилу в яблуках, що стояла в загоні за огорожею. Кобила мотнула головою, немов бажаючи нагадати про свою присутність.

- Почекай, - скинувся поет. – А вона? Мозаїк?

- Вона з нами далі не їде. Розстаємось.

- Як це? Не розумію… Чи можеш ти мені нормально пояснити…

- Не можу. Не зараз. Вирушаймо, Лютику.

- Ти точно знаєш, що робиш? Ти впевнений у цьому?

- Ні. Не остаточно. Ні слова більше, не хочу зараз про це говорити. Їдьмо.

Лютик зітхнув. Підострожив мерина. Озирнувся. І зітхнув ще раз. Був поетом. Мав повне право зітхати, скільки заманеться.

Заїжджий двір «Секрет і Шепіт» красиво вимальовувався на тлі світанку, в туманному мареві зорі. Можна було подумати, що це будиночок лісової феї, який потонув у мальвах, обвитий диким плющем та в'юнком, лісова святиня таємного кохання. Поет замислився.

Зітхнув, позіхнув, сплюнув, закутався у плащ, підострожив коня. За цей короткий час роздумів залишився позаду. Геральта вже майже неможливо було розгледіти в передсвітанковій імлі.

Відьмак їхав швидко. І не озирався.

*

- Ось вино, прошу, - хазяїн корчми поставив посеред столу фаянсовий жбан. – Яблучне з Рівії, як замовляли. Дружина просила спитатись, як ви знаходите свининку.

- Знаходимо її серед каші, - відповів Лютик. – Час від часу. Не так часто, як нам хотілось би.

Як повідомляла барвиста вивіска, корчма, до якої вони дістались надвечір, носила назву «Під Вепром та Оленем». Але це, вочевидь, була єдина запропонована тут дичина, оскільки в меню закладу такої знайти не вдалось. Тутешнім фірмовим блюдом була каша зі шматками жирної свинини і густою цибулевою підливкою. Лютик для виду трохи покрутив носом на таке плебейське, як на його смак, їдло. Геральт нарікань не мав. До свинини претензій не було, соус був пристойним, каша довареною, а саме цей останній нюанс не так часто вдавався кухаркам у подібного роду придорожніх харчівнях. Могло би бути й гірше, тим більше, що особливого вибору в них не було. Геральт наполягав на тому, аби за день подолати якнайбільшу частину путі, тож не хотів затримуватись у заїжджих дворах, що траплялись їм на шляху вдень.

Як виявилось, не лише для них корчма «Під Вепром та Оленем» стала кінцевою метою денної подорожі. Одну з лав попід стіною займали проїжджі купці. Сучасні купці, які на відміну від традиційних не гидували слугами та не вважали ганебним сідати разом із ними за один стіл. Сучасність і толерантність, ясна річ, мали свої межі – купці займали один кінець столу, слуги – інший, демаркаційну лінію було легко помітити. Це стосувалось і меню. Прислуга їла фірмову страву місцевої кухні – свинину

з кашею, запиваючи її розбавленим пивом. Шановні купці дістали собі по курці та кілька бутлів вина.

За протилежним столом, під чуперадлом кабанячої голови, вечеряла пара: світловолоса дівчина і поважного віку чоловік. Дівчина була вбрана багато, дуже ошатно, взагалі не по-дівочому. Чоловік скидався на урядника, при тому не найвищого рангу. Пара вечеряла вдвох, розмова йшла хутко, але скоріше за все це було недавнє знайомство і, вочевидь, випадкове; такий висновок можна було зробити, дивлячись на загальну поведінку урядника, який наполегливо залицявся до дівчини у надії на щось більше, а дівчина приймала його припадання з ввічливої, навіть трохи іронічної дистанції.

Одну з коротших лав займали чотири жриці. Мандрівні цілительки, яких було неважко розпізнати по сірому вбранню та обтислих каптурках, які приховували волосся. Вечеря, яку споживали, була, як зауважив собі Геральт, більш ніж скромною, щось схоже на ячмінну кашу без масла. Жриці ніколи не брали плати за цілительство, лікували всіх і безоплатно, в замін звичай велів надавати їм їжу та нічліг, коли б цього не попросили. Хазяїн корчми «Під Вепром та Оленем» цей звичай знав, але вочевидь замірився відбутись якнайдешевше.

На сусідній лаві, під оленячими рогами, розмістились троє місцевих, зайнятих пляшкою житньої горілки, скоріше за все, вже не першої. Так-сяк заспокоївши щовечірню потребу, роззирались навкруги, вишукуючи розваг. Скидалось на те, що відшукали. Жрицям не поталанило. Хоча, ймовірно, вони вже були звиклі до подібних речей.

Стіл у кутку кімнати займав лише один відвідувач. Був повністю прихований у сутіні. Відвідувач, як помітив Геральт, не їв і не пив. Сидів нерухомо, спершись спиною об стіну.

Троє місцевих не вгамовувались, їхні кпини й насмішки на адресу жриць ставали дедалі вульгарнішими та непристойнішими. Жриці зберігали стоїчний спокій, абсолютно ігноруючи всі глузування. Місцевих це починало бісити тим більше, чим менше житнівки залишалось у пляшці. Геральт став швидше працювати ложкою. Вирішив начистити випивакам морди, і не хотів, аби через них його каша захолола.

- Відьмак Геральт із Рівії.

В кутку, в сутіні, раптом спалахнув огонь.

Самітний чоловік, який сидів за столом, підніс руку над стільницею. На пучечках його пальців спалахнули язички полум’я. Чоловік наблизив руку до

підсвічника, що стояв на столі, одна за одною запалив всі три свічки. Дозволив, аби вони добре освітили його.

Волосся мав сіре, як попіл, посмуговане сніжно-білими пасмами на скронях. Мертвотно-бліде обличчя. Гачкуватий ніс. І світло-жовті очі з вертикальними зіницями.

На його шиї, витягнутий з-під сорочки, поблискував у світлі свічок срібний медальйон.

Голова кота з вишкіреними зубами.

- Відьмак Геральт із Рівії, - повторив чоловік у тиші, яка запанувала в кімнаті. – На шляху до Визими, якщо не помиляюсь? За нагородою, яку пообіцяв король Фольтест? За двома тисячами оренів? Чи не так?

Геральт не відповів. Навіть не стинувся.

- Не питаю, чи знаєш, хто я. Бо ти знаєш.

- Вас небагато залишилось, - спокійно відповів Геральт. – Тож, здогадатись легко. Ти – Бреген. Також відомий як Кіт із Єлло.

- Отакої, - пирснув чоловік із котячим медальйоном. – Славетний Білий Вовк зволить знати моє ім’я. Велика честь. Те, що ти замірився вкрасти мою нагороду, я теж маю за честь визнати? Може, я мушу поступитись першістю, схилити голову й перепросити? Як у вовчій зграї, відступити від здобичі та чекати, вимахуючи хвостом, аж поки ватажок зграї не насититься? Поки буде люб’язний щедрою рукою залишити об’їдки?

Геральт мовчав.

- Не поступлюсь тобі першістю, - продовжив Бреген, відомий як Кіт із Єлло. – І не поділюсь. Ти не поїдеш до Визими, Білий Вовче. Не поцупиш мою нагороду. Ходять чутки, що Весемір виніс мені смертний вирок. У тебе є шанс втілити його в життя. Виходь із корчми. На майдан.

- Я не стану битись із тобою.

Чоловік з котячим медальйоном зірвався з-за столу рухом настільки швидким, що поплив в очах. Блиснув схоплений зі стільниці меч. Чоловік хапнув одну зі жриць за каптур, стягнув її з лави, кинув на коліна і приставив лезо до шиї.

- Ти будеш битись зі мною, - сказав холодно, дивлячись на Геральта. – Вийдеш на майдан ще доти, доки я дорахую до трьох. Інакше – кров жриці забризкає стіни, стелю і меблі. А потім я уроблю решту. По черзі. Всім залишатись на своїх місцях! Щоб ніхто ані сіпнувся!

В корчмі запала тиша, глибока й цілковита тиша. Всі завмерли. І вирячались, пороззявлявши роти.

- Я не стану битись із тобою, - спокійно повторив Геральт. – Але, якщо ти скривдиш цю жінку – помреш.

- Один із нас помре, це вже точно. Там, на майдані. Але, вочевидь, це буду не я. Пліткують, що твої славетні мечі вкрали. А новими, як бачу, ти так і не розжився. Воістину, це ж наскільки пихатим потрібно бути, аби податись викрадати чужу нагороду, навіть не спромігшись озброїтись перед цим. А, може, славетний Білий Вовк настільки майстерний, що не потребує сталі?

Рипнув відсунутий стілець. Світловолоса дівчина підвелась. Витягла з-під стола продовгуватий згорток. Положила його перед Геральтом і зробила крок назад, знову сідаючи поряд із урядником.

Вже знав, що там. Ще до того, як розв’язав ремінь і розгорнув войлок.

Меч із сидеритової сталі, загальна довжина сорок із половиною дюймів, клинок довгий – двадцять сім і чверть. Вага – тридцять сім унцій. Руків’я і гарда виконані просто, але елегантно.

Другий меч, ідентичної довжини й ваги, срібний. Частково, звичайно, чисте срібло занадто м’яке, щоб його можна було добре нагострити. На гарді магічні символи, вздовж усього клинка витравлені рунічні знаки.

Експерти Пирала Пратта не змогли їх прочитати, показавши тим самим, що експерти з них кепські. Прадавні руни складались у напис. *Dubhenn haern am glandeal, morch am fhean aiesin.* Блиск мій розіб’є темряву, світло моє розвіє морок.

Геральт підвівся. Дістав сталевий меч із піхов. Плавним і злагодженим рухом. Не дивився на Брегена. Дивився на клинок.

- Відпусти жінку, - сказав спокійно. – Негайно. Інакше – помреш.

Рука Брегена здригнулась, по шиї жриці потекла цівка крові. Жриця навіть не зойкнула.

- Я в нужді, - просичав Кіт із Єлло. – Ця нагорода мусить бути моєю!

- Відпусти жінку, я сказав. Інакше я вб’ю тебе. Не на майдані, а тут, на цьому самому місці.

Бреген згорбився. Тяжко дихав. Очі його зловісно блищали, уста кривились у паскудній гримасі. Блідніщали кісточки пальців, стиснутих на руків’ї меча. Раптом відпустив жрицю, відіпхнув її. Люди в корчмі стрепенулись, ніби пробуджені від кошмарного сну. Роздались зітхання та глибокі віддихи.

- Прийде зима, - процідив крізь зуби Бреген. – А я, на відміну від декого, не маю, де перезимувати. Затишний і теплий Каер Морхен не для мене!

- Ні, - відповів Геральт. – Не для тебе. І ти добре знаєш, чому.

- Каер Морхен виключно для вас, добрих, правильних і справедливих, так? Засрані лицеміри. Ви такі самі вбивці, як і ми, ви нічим не відрізняєтесь від нас!

- Вийди, - сказав Геральт. – Залиш це місце і прямуй своєю дорогою.

Бреген сховав меч. Випростався. Коли проходив через кімнату, очі його змінювались. Тепер зіниці заповнювали собою всю радужку.

- Брехня, - сказав Геральт, коли Бреген проходив повз, - ніби Весемир виніс тобі смертний вирок. Відьмаки не б'ються з відьмаками, не схрещують мечі один з одним. Але якщо коли-небудь повториться те, що сталось в Єлло, якщо до мене дійдуть чутки про щось подібне… Тоді я зроблю для тебе виняток. Я знайду і вб'ю тебе. Постався до цього попередження серйозно.

Мертва тиша панувала в приміщенні корчми ще добрих кілька хвилин після того, як за Брегеном зачинились двері. Лютик видихнув із полегшенням, і цей звук в цілковитій тиші, здавалось, пішов луною. Невдовзі почалось пожвавлення. Місцеві випиваки хутенько накивали п'ятами, навіть не допивши горілки. Купці виявились витривалішими, хоча були принишклі та бліді, проте наказали челяді вийти з-за столу, вірогідно, давши завдання пильнувати вози й коней, бо перебування в такій непевній компанії становило реальну загрозу. Жриці забинтували скалічену шию своєї приятельки, подякували Геральтові мовчазними поклонами та відійшли спочивати, скоріше за все, до стодоли, бо брали сумніви, аби корчмар виділив їм ліжка в спальній кімнаті.

Геральт жестом і кивком голови запросив до столу світловолосу дівчину, за допомогою якої повернув мечі. Прийняла запрошення охоче, без краплі жалю покинула свого недавнього супутника, того самого урядника, залишивши його з такою міною, ніби він макогона облизав.

- Мене звати Тіціана Фреві, - представилась, подавши Геральту руку та по-чоловічому потиснувши. – Приємно познайомитись.

- Це для мене велика приємність.

- Було трохи нервово, чи не так? Вечори в придорожніх закладах зазвичай нудні, а сьогодні було справді цікаво. В якусь мить навіть трохи почала боятись. Але, як мені здається, це було суто чоловіче змагання? Двобій тестостерону? Або гра в мірялки, у кого довший? Справжньої загрози не було ж?

- Не було, - збрехав. – Здебільшого, через мечі, які повернув завдячуючи тобі. Я дякую тобі за них. Але гублюсь у здогадах, яким чином вони у тебе опинились.

- Це мало би залишитись у таємниці, – пояснила невимушено. – Мені було доручено підкинути тобі мечі тихцем і непомітно, а після цього щезнути. Але несподівано умови змінились. Мусила діяти за ситуацією, тож віддала тобі зброю не ховаючись, так би мовити, з відкритим забралом. Після цього було би грубо відмовляти у поясненнях. Тому не відмовлятиму, беручи на себе повну відповідальність за розкриття таємниці. Мечі отримала від Йеннефер із Венгерберга. Це сталось у Новіграді, два тижні тому. Я – двімвеандра. Зустріла Йеннефер випадково, у своєї наставниці, в якої саме закінчила практику. Коли вона довідалась, що я їду на південь, і коли моя наставниця поручилась за мене, пані Йеннефер довірила мені цю місію. І дала рекомендаційний лист для своєї знайомої магічки з Марібора, у якої я зараз планую продовжити практику.

- Як… - Геральт ковтнув слину. – Як вона поживає? Йеннефер? У неї все в порядку?

- У неї все пречудово, як я помітила. – Тіціана Френі дивилась на нього з-під вій. – Поживає прекрасно, виглядає так, що можна позаздрити. І я заздрю, якщо вже говорити відверто.

Геральт підвівся. Підійшов до корчмаря, який з переляку майже не зомлів.

- Але, це зайве… - скромно промовила Тіціана, коли через пару хвилин корчмар поставив перед ними карафку Ест-Ест, найдорожчого білого з Туссента. І кілька додаткових свічок, встромлених у шийки старих пляшок.

- Надмірний клопіт, справді, - додала, коли за якусь мить на столі з’явились полумиски, один зі скибочками підсушеної в’яленої шинки, другий з копченою фореллю, третій з сирним асорті. – Ти надто розкошуєш, відьмаче.

- Маю привід. І маю хорошу компанію.

Подякувала кивком голови. І усмішкою.

Красивою усмішкою.

Кожна чародійка, яка закінчувала школу магії, ставала перед вибором. Могла залишитись в навчальному закладі як асистентка наставниці-прецепторки. Могла попроситись до якоїсь з незалежних містринь, аби та взяла її під свою протекцію у якості своєї сталої практикантки. Або могла обрати шлях двімвеандри.

Ця система була запозичена в цехових. У більшості з них учень, що прагнув стати підмайстром, був зобов’язаний податись у мандрівку, під час якої брався за

тимчасову роботу в різних майстернях, у різних майстрів, то тут, то там, врешті-решт, через кілька років він повертався, аби пройти іспит на звання майстра. Однак, були певні відмінності. Тим учням, хто був змушений податись у мандрівку і не знайшов роботи підмайстра, часто доводилось зазирати в очі голоду, а мандрівка часто перетворювалась на бродяжництво. Двімвеандрами ставали з власної волі й за власним бажанням, а чародійський Капітул затвердив для мандруючих магічок спеціальний стипендіальний фонд, як Геральт чув, фонд чималий.

- Цей страхітливий тип, - долучився до розмови поет, - носив медальйон, схожий на твій. Це був один із Котів, правда?

- Правда. Я не хочу про це говорити, Лютику.

- Горезвісні Коти, - поет обернувся до чародійки. – Відьмаки, але невдалі. Невдалі мутації. Навіжені, психопати і садисти. Вони самі нарекли себе Котами, бо, фактично, вони дійсно як коти – агресивні, жорстокі, непередбачувані та непевні. А Геральт, як завжди, применшує, аби нас заспокоїти. Бо загроза була, і велика загроза. Це диво, що минулось без різанини, крові й трупів. Тут була би різня, як в Єлло чотири роки тому. Я кожної миті очікував, що…

- Геральт попросив не говорити про це, - перебила Тіціана Фреві, ввічливо, але впевнено. – Поважаймо це.

Глянув на неї з симпатією. Вона здавалась йому ладною. І вродливою. Навіть дуже вродливою.

Він знав, що чародійкам виправляють зовнішність, цього вимагає престиж професії, магічка мусить вражати і викликати захоплення. Але такого роду покращення ніколи не було ідеальним, завжди щось залишалось. Тіціана Фреві не була виключенням. На її чолі, одразу попід лінією волосся, виднілось декілька ледь помітних слідів після віспи, яку, ймовірно, перенесла в дитинстві, коли ще не мала імунітету. Вигин ладних уст дещо псував маленький хвилястий шрамик над верхньою губою. Геральт вкотре відчув злість, злість на свій зір, на очі, які помічали такі дрібні деталі, які втрачали будь-який сенс порівняно із тим фактом, що Тіціана зараз сиділа поряд із ним за одним столом, пила Ест-Ест, їла копчену форель і усміхалась йому. Відьмак зустрічав і був знайомий справді з небагатьма жінками, вроду яких можна було назвати бездоганною, а вірогідність того, що якась із них усміхнулась би йому, він мав підстави вважати за нульову.

- Говорив про якусь нагороду… - Лютика, коли він вже учепився за якусь тему, було важко відтягти від неї. – Хтось із вас знає, про що йшлось? Геральт?

- Уявлення не маю.

- А я знаю, - похвалилась Тіціана Фреві. – І дивуюсь, що ви не чули, бо ця справа набула чималого розголосу. Фольтест, король Темерії, справді призначив нагороду. За зняття чарів з доньки, яку закляли. Вкололи веретеном і приспали сном одвічним, бідолашна, як подейкують, лежить у труні в замку, порослим глодом. За іншими чутками, труна та скляна і знаходиться на вершечку скляної гори. Якщо вірити третій легенді, то королівну перетворили на лебедя. А ще кажуть, що не на лебедя, а в жахливого монстра, в стригу. Це результат прокляття, бо королівна – плід кровозмісного зв'язку. Нібито, ці чутки вигадує і поширює Візімір, король Реданії, який серйозно розсварився з Фольтестом через територіальні конфлікти, а тепер зі шкури пнеться, аби йому дошкулити.

- Це схоже на вигадку, - оцінив Геральт. – Що базується на казках або легендах. Заклята і перетворена королівна, прокляття як кара за кровозмішення, нагорода за зняття чар. Класика і банальність. Той, хто все це вигадав, не заморочувався надто довго.

- Справа, - додала двімвеандра, - має очевидний політичний підтекст, тому Капітул заборонив втручання туди чародіїв.

- Казка чи ні, але весь отой Кіт у неї вірив, - промовив Лютик. – Вочевидь, поспішав саме до Визими, до тієї зачарованої королівни, аби зняти чари та запопасти обіцяну королем Фольтестом нагороду. Запідозрив, що Геральт також замірився податись тією дорогою і вирішив випередити його.

- Він помилявся, - сухо відповів Геральт. – Не збираюсь їхати до Визими. Не збираюсь пхати носа у той політичний казан. Це робота в самий раз для когось на кшталт Брегена, тим більше, він сам обмовився, що перебуває в нужді. Я – ні. Мечі повернув, витрачатись на нові не мушу. Засоби для існування маю. Завдячуючи чародіям з Ріссберга…

- Відьмак Геральт із Рівії?

- Це я. – Геральт змірив поглядом урядника, що стояв поряд із ним з набурмосеною міною. – А хто питає?

- Це несуттєво. – Урядник задер голову і надув губи, силуючись здаватись поважним. – Суттєвим є судовий позив. Який даним числом вам вручаю. При свідках. Відповідно до норм діючого законодавства.

Урядник вручив відьмакові сувій паперу. Відтак вийшов, не забувши зміряти Тіціану Фреві поглядом, сповненим зневаги.

Геральт зламав печатку, розгорнув сувій.

- *Datum ex Castello Rissberg, die 20 mens. Jul. anno 1245 post Resurrectionem* – прочитав. – До міського суду в Горс Велені. Позивач: Комплекс Ріссберг, цивільна установа. Відповідач: Геральт із Рівії, відьмак. Предмет позову: відшкодування коштів у розмірі 1000 (прописом: одна тисяча) новіградських корон. Звертаємось щодо *primo:* змусити відповідача Геральта з Рівії відшкодувати кошти у розмірі однієї тисячі новіградських корон із урахуванням належних відсотків. *Secundo:* стягнути з відповідача сплату судових витрат згідно з нормами закону. *Tertio:* визнати судове рішення таким, що підлягає негайному виконанню. Підстава: відповідач обманним шляхом отримав від цивільної установи Комплексу Ріссберг кошти у розмірі одна тисяча новіградських корон. Доказ: копії банківських платіжних доручень. Кошти перераховувались в якості оплати авансом за послуги, які відповідач ніколи не виконував і мав злий умисел не виконувати взагалі. Свідки: Біруta Анна Маркетта Ікарті, Аксель Мігель Еспарза, Іго Тарвікс Сандоваль… От виродки.

- Повернула тобі мечі, - відвела погляд Тіціана. – І разом із тим накликала на твою голову біду. Цей пристав обдурив мене. Сьогодні вранці підслухав, як я випитувала про тебе на паромній пристані. І відтоді причепився до мене, як реп’ях до собачого хвоста. Тепер розумію, для чого. Цей позов – моя провина.

- Тобі буде потрібний адвокат, - понуро сказав Лютик. – Але я не раджу тобі пані адвокатку з Керацка. Ця виправдовує себе скоріше тільки поза судовою залою.

- Можеш адвоката залишити собі. Ти звернув увагу на дату позову? Б’юсь об заклад, що справа вже закрита і вирок винесено заочно. І що вони вже закрили мій рахунок.

- Я дуже перепрошую, - промовила Тіціана. – Це моя провина. Пробач мене.

- Мені нема чого пробачати, ти ні в чому не винна. А вони най вдавляться, Ріссберг разом із судом укупі. Пане господарю! Карафку Ест-Ест, будьте ласкаві!

*

Незабаром вони залишились єдиними відвідувачами закладу, невдовзі корчмар демонстративним позіханням дав зрозуміти, що пора розходитись. Першою пішла до себе Тіціана, трохи згодом – Лютик.

Геральт не пішов до кімнатки, яку винаймав разом із поетом. Натомість тихенько постукав у двері Тіціани Фреві. Відчинила одразу.

- Чекала, - шепнула, затягуючи його в кімнату. – Знала, що прийдеш. А якби не прийшов, то пішла б сама тебе шукати.

*

Вочевидь, вона приспала його магією, бо в іншому разі він би прокинувся, коли вона виходила. А вийти мусила на світанку, ще до схід сонця. В кімнаті ще відчувався її запах. Легкий аромат іриса та бергамота. І чогось іще. Троянди?

На столику, на його мечах, лежала квітка. Троянда. Одна з білих троянд із тих квіткових горщиків, що стояли перед входом у корчму.

*

Ніхто не пам’ятав, що колись було на цьому місці, хто звів ці будівлі, кому і для чого служили. За корчмою, в долині, залишились руїни стародавньої будови, колись великого і вочевидь розкішного комплексу. Від будинків майже нічого не залишилось, залишки фундаменту, зарослі чагарниками ями та розкидані повсюди камінні блоки. Решту було розібрано і розкрадено. Будівельні матеріали коштували чималих грошей, тож не мали права пропадати марно.

Вони ступили під рештки зруйнованого порталу, що колись давно був захоплююче красивою аркою, а нині більше скидався на шибеницю; враження підсилював плющ, який звисав зверху, ніби зашморг. Крокували алейкою, прокладеною поміж рядами дерев. Дерева були висхлі, скалічені та потворні, ніби на них лягла вся важкість прокляття, що тяжіло над цим місцем. Алейка вела до саду. Вірніше, до того, що колись було садом. Клумби барбарису, дроку та шипшини, які, ймовірно, раніше були декоративно підстрижені та доглянуті, нині являли собою дику і безладну плутанину гілок, колючих лоз та висхлого бадилля. З плетива проступали рештки скульптур і статуй, здебільшого, як виглядало, декоративної скульптури в повний зріст. Але залишки були такими нікчемними, що не було можливості навіть приблизно уявити кого, або що ці скульптури представляли. Зрештою, тепер це було несуттєво. Статуї були минулим. Не вцілили, тож перестали мати значення. Залишились руїни і скидалось на те, що руїни тут пробудуть ще дуже довго. Руїни вічні.

Руїна. Пам’ятник розтрощеному світові.

- Лютику.

- Так.

- Останнім часом все, що могло піти не так, пішло не так. І мені здається, що саме я все зіпсував. Все, за що би я не брався, йшло шкереберть.

- Тобі так здається?

- Мені так здається.

- Вірогідно, що так воно і є. Не чекай на пояснення. Мені набридло пояснювати. А тепер пожалій себе мовчки, якщо твоя ласка. Я саме в творчому процесі, а твої скиглення мене збивають з мислі.

Лютик умостився на зваленій колоні, відсунув капелюшок на потилицю, закинув ногу за ногу, підкрутив кілки лютні.

Свіча мерехтить,
Ось вогонь вже загас
І вітер холодний січе невблаганний

Саме цієї миті повіяв вітер, раптово і сильно. І Лютик перестав грати. І голосно зітхнув.

Відьмак обернувся.

Вона стояла у входу до алейки, поміж тріснутим цоколем невпізнанної статуї і переплетеним чагарником висхлого дерну. Висока, у вузькій сукні. Хутро на її голові було сіруватого кольору, таке притаманне скоріше корсакам, ніж чорнобуркам. Зі шпичастими вухами і видовженою мордою.

Геральт не поворухнувся.

- Пообіцяла, що прийду. – В пащеці лисиці блиснули ряди іклів. – Одного дня. Цей день настав.

Геральт не поворухнувся. За спиною відчував знайомий тягар двох своїх мечів, тягар, якого йому так бракувало весь цей місяць. Який зазвичай приносив спокій та впевненість. Сьогодні ж, в цю саму мить, тягар був всього лиш тягарем.

- Прийшла… - Агуара блиснула іклами. – Сама не знаю, навіщо прийшла. Може, аби попрощатись. Може, аби дозволити їй попрощатись із тобою.

З-за лисячої постаті визирнула худенька дівчинка у вузенькій сукні. Її бліде і неприродно непорушне обличчя ще й досі лишалось напівлюдським. Але воно вже в більшій мірі було лисячим, аніж людським. Зміни відбувались швидко.

Відьмак похитав головою.

- Виходила… Оживила її? Ні, це неможливо. Виходить, вона ще була жива, там на судні. Жива. Тільки вдавала мертву.

Агуара голосно загавкала. Знадобилась якась мить, аби здогадався, що це був сміх. Що лисиця сміється.

- Колись ми могли набагато більше. Ми могли наводити ілюзії чарівних островів, показувати танцюючих у небі драконів, могли створювати видимість величезного війська, яке наближається до стін міста… Колись, давно. Тепер світ змінився, наші здібності стали слабшими… а ми самі виродились. Тепер у нас більше від лисиць, ніж від агуар. Але досі навіть найменша, навіть наймолодша лисиця здатна ошукати ілюзією ваші примітивні людські відчуття.

- Вперше в житті, - сказав за мить, - я радий, що мене ошукали.

- Це неправда, що ти все зіпсував. У винагороду, я дозволяю тобі торкнутись мого обличчя.

Кашлянув, дивлячись на гострі зуби.

- Хмм…

- Ілюзії – це те, про що ти думаєш. Чого боїшся. І про що мрієш.

- Тобто?

Лисиця тихенько гавкнула. І змінилась.

Темні, фіалкові очі, що пломеніли на блідому трикутному обличчі. Смоляні хвилі буремних локонів каскадом спадають на плечі, виблискують, відбиваючи світло, наче пір'я павича, звиваючись і хвилюючись при найменшому русі. Губи, дивовижно вузькі та бліді під помадою. На шиї – чорна оксамитка, на оксамитці – обсидіанова зірка, що яскриться і розбризкує навкруги тисячі відблисків…

Йеннефер усміхнулась. І відьмак доторкнувся до її щоки.

І тоді сухий дерен розквітнув.

А потім повіяв вітер, пронісшись над чагарником. Світ щез у мареві танцюючих білих пелюстків.

- Ілюзія, - почув голос агуари. – Все – ілюзія.

*

Лютик припинив співати. Але не відклав лютню. Сидів на уламку поваленої колони. Дивився в небо.

Геральт сидів поряд. Розмірковував над різними речами. Різні речі упорядковував у своїй голові. А вірніше, намагався упорядкувати. Будував плани. Здебільшого,

абсолютно нереальні. Обіцяв собі різні речі. Дуже сумніваючись, що коли-небудь зможе дотриматись цих обітниць.

- А ти ось, - озвався раптом Лютик, - ніколи не хвалиш моїх балад. Стільки вже їх при тобі склав і заспівав. А ти ніколи мені не скажеш: «Це було красиво. Хотів би, аби ти заграв це ще раз». Ніколи такого не говорив.

- Згоден. Не говорив, бо не хотів би. Хочеш знати, чому?

- Чому?

- Бо не хотів.

- Чи це така вже велика жертва? – не вгамовувався бард. – Аж такий важкий труд? Сказати: «Заграй це ще раз, Лютику. Заграй «Як плине час».

- Заграй це ще раз, Лютику. Заграй «Як плине час».

- Ти це сказав без краплі ентузіазму.

- І що з того? Ти ж все одно заграєш.

- А щоб ти знав.

Свіча мерехтить,
Ось вогонь вже загас
І вітер холодний січе невблаганний
Минають повз дні
Спливає повз час
В самотності мерзлій, у тиші печальній

Ти поряд зі мною і досі ще нас
Єднає зв'язок, все хиткіший, примарний
Бо плинуть повз дні
Бо минає повз час
В самотності мерзлій, у тиші печальній

Пам'ять збитих доріг та пройдених трас
Карбує тавро в душі нашій страждальній
Хоч плинуть повз дні
Хоч минає повз час
В самотності мерзлій, у тиші печальній

Тому, моя люба, іще бодай раз
Давай заспіваєм рефрен тріумфальний
Так плинуть повз дні
Так минає повз час
В самотності мерзлій, у тиші печальній

Геральт підвівся.

- Час вирушати в путь, Лютику.

- Так? А куди?

- А чи не все одно?

- В принципі, так. Їдьмо.

Епілог

На узгір'ї біліли рештки будівлі, яка перетворилась на руїни настільки давно, що вже повністю заросла. Плющ обплів мури, молоді деревця пробивались крізь розтріскану підлогу. Колись давно тут була - Німуе не могла знати про це - святиня, осередок священиків, які вклонялись якомусь давно забутому богові. Для Німуе це була всього лиш руїна. Купа каміння. І дороговказ. Знак, що вона прямує правильною дорогою.

Одразу за узгір'ям та руїнами гостинець розгалужувався. Одна дорога вела на захід, через пустища. Друга, що прямувала на північ, зникала в густому й темному лісі. Пірнала у чорні хащі, потопала в понурому мороці, розчиняючись у ньому.

Це була її дорога. На північ. Через горезвісний Сойчиний Ліс.

Легендам, якими її намагались настрашити в Івало, Німуе не надто йняла віри, під час своїх мандрів вона частенько стикалась із подібними історіями, в кожному селищі існував свій страхітливий фольклор, місцеві страшилки та жахіття, які мали на меті якомога сильніше налякати подорожніх. Німуе вже жахали русалками в озерах, берегинями в річках, щезниками на роздоріжжях і упирями на кладовищах. Кожен другий містечок мусив бути криївкою троля, кожна друга купина кривих верб – засідкою стриги. Зрештою, Німуе звикла, буденні страхи перестали бути страшними. Але ніяк не могла опанувати та вгамувати дивну тривогу, що охоплювала її, коли розуміла, що зараз доведеться увійти у темний ліс, ступити на доріжку між потонулими в імлі курганами чи стежину серед багнищ, над якими здіймались туманні випари.

Зараз, перед темною стіною лісу також відчувала цю тривогу, яка мурашками пробігала по шиї та від якої пересихало у роті.

Дорога виїжджена, повторювала подумки, вся в коліях від возів, утоптана копитами коней та волів. Що з того, що цей ліс виглядає лячно, - це ж не дика хаща, а жваво використовуваний шлях до Доріана, який пролягає через останній клаптик пущі,

що вціліла від сокир і пилок. Цим шляхом багато люду їздить, багато люду ходить. І я пройду. Я не боюсь.

Я Німуе верх Вледир ап Гвін.

Вирва, Гуадо, Сібелл, Бругге, Кастерфурт, Мортара, Івало, Доріан, Анкор, Горс Велен.

Роззирнулась навкруги, чи хтось не над'їжджає. Подумала, було б веселіше в компанії. Але гостинець, як на лихо, саме сьогодні, саме зараз ніяк не хотів бути людним. Був ніби вимерлий.

Іншого виходу не було. Німуе відкашлялась, поправила вузлик на плечі, міцно стиснула в руці костурець. І ступила в ліс.

У деревостані переважали дуби, в'язи та старі, зрощені один із одним граби, траплялись також сосни і модрини. Внизу розкинувся густий підлісок, - сплетені між собою кущі глоду, ліщини, черемхи та жимолості. Такий підлісок зазвичай роївся від усілякого лісового птаства, але в цьому лісі панувала зловісна тиша. Німуе йшла, потупивши погляд у землю. Зітхнула з полегшенням, коли в цілковитій тиші десь в глибині лісу застукотів дятел. Хоч щось тут живе, подумала, я тут не абсолютно сама.

Зупинилась і різко озирнулась. Не помітила нікого або нічого, але за мить до того їй здалось, що хтось слідує за нею. Відчула, що за нею спостерігають. Стежать. Страх стиснув їй горло, дрижаками пробіг по спині.

Пришвидшила крок. Ліс, як їй здавалось, почав рідшати, стало світліше та зеленіше, бо в деревостані тепер переважала береза. Ще поворот, ще два, подумала гарячково, ще трохи і ліс закінчиться. Залишу цей ліс позаду разом із тим, що приховується там. А я піду далі.

Вирва, Гуадо, Сібелл, Бругге…

Не почула навіть шелесту, вловила рух краєм ока. З гущавини папороті вилетіло сіре, пласке, багатоноге й неймовірно швидке створіння. Німує скрикнула, побачивши клацаючі щипці, великі, ніби коси. Наїжачені шипами та щетиною лапи. Чисельні очі, які обрамляли голову, наче корона.

Почула раптовий сильний поштовх, який здійняв її в повітря та відкинув геть. Впала спиною на пружні пагони ліщини, вчепилась за них, готова зірватись та кинутись навтьоки. Завмерла, дивлячись на дикий танець, що зараз відбувався посеред стежини.

Багатоноге створіння скакало і кружляло, крутилось несамовито швидко, вимахуючи лапами та клацаючи страхітливими жвалами. А навколо нього, ще швидше, так швидко, що аж розпливався в очах, танцював чоловік. Озброєний двома мечами.

На очах у заціпенілої від переляку Німує в повітря злетіла спочатку перша, потім друга, потім третя відрубана лапа. Удари мечів обрушились на плаский тулуб, з якого бризнули цівки зеленої жижиці. Чудовисько шамоталось і шарпалось, врешті-решт, ошалілим стрибком кинулось в ліс, навтьоки. Далеко не втік. Чоловік із мечами настиг його, притис ногою, з розмаху пришпилив до землі одночасним ударом клинків обох своїх мечів. Створіння довго молотило по землі кінцівками, аж поки не завмерло.

Німуе притисла руки до грудей, намагаючись тим самим заспокоїти шалено калатаюче серце. Бачила, як її рятівник нахиляється над убитим чудовиськом, як ножем відколупує щось з його панцира. Як витирає клинки мечів та ховає їх у піхви за спиною.

- Ти в порядку?

Минуло трохи часу, поки до Німує дійшло, що це питання адресоване їй. Але так і не змогла ні проронити жодного звука, ні підвестись з ліщини. Її рятівник не поспішав, витягати її з чагарників, тож мусила вибиратись звідти сама. Ноги в неї дрижали так, що насилу могла стояти. В роті все пересохло.

- Погана ідея, така самотня мандрівка через ліс, - сказав визволитель, підходячи ближче.

Відкинув каптур, білосніжне волосся аж засяяло серед лісового присмерку. Німуе ледь не скрикнула, мимохіть затуливши уста обома руками. Це неможливо, подумала, це абсолютно неможливо. Мабуть, це мені сниться.

- Але відсьогодні, - продовжив біловолосий, роздивляючись на долоні почорнілу і вкриту іржею металеву пластинку. – Відсьогодні тут буде безпечно ходити. Ба, що тут у нас? IDR UL Ex IX 0008 BETA. Ха! Бракувало мені тебе в колекції, вісімко. Але тепер колекція повна. Як почуваєшся, дівчинко? Ой, пробач. В роті сухо, ніби в пустелі, чи не так? Язик наче колом став? Знайоме відчуття. Зроби ковток, давай.

Тремтячою рукою взяла подану їй фляжку.

- Куди це ми прямуємо?

- До Д… До До…

- До?

- До… Доріана. А що це було? Це… там?

- Витвір мистецтва. Шедевр номер вісім. Зрештою, неважливо, що це було. Важливо, що вже перестало чимсь бути. А ти хто така? Куди направляєшся?

Кивнула головою, проковтнувши слину. І насмілилась. Сама здивувалась своїй відвазі.

- Я… Я Німуе верх Вледир ап Гвін. Іду з Доріана в Анкор, а звідти – в Горс Велен. В Аретузу, школу чародійок на острові Танедд.

- Ого. А звідкіля вандруєш?

- З села Вирва. Через Гуадо, Сібелл, Бругге, Кастерфурт…

- Знайомий маршрут, - перебив її. – Воістину, провандрувала через півсвіту, Німуе, донька Вледира. В Аретузі повинні тобі за це докинути балів на вступному іспиті. Але, скоріше за все, не докинуть. Поставила собі амбітну мету, дівчинко з села Вирва. Дуже амбітну. Ходи зі мною.

- Добрий… - Німуе досі ледь переставляла задерев'янілі ноги.

- Добрий пане…

- Так?

- Дякую за порятунок.

- Це я мушу тобі подякувати. Вже кілька днів поспіль вичікую тут на когось такого, як ти. Якщо сюди хтось і заходив, то тільки численними групами, з галасом і лязкотом зброї, на таких наш шедевр номер вісім не наважувався нападати, не показував носа зі своєї схованки. Це ти його виманила. Навіть на великій відстані він міг розпізнати легку здобич. Якогось самотнього подорожнього. Невеличкого такого. Без образ.

Краєчок лісу був, як виявилось, зовсім поряд. Трохи далі, під одиночною купиною дерев, чекав кінь біловолосого. Гніда кобила.

- До Доріана, - сказав біловолосий, - звідси якихось сорок миль. Для тебе це три дні путі. Три з половиною, враховуючи сьогоднішній день. Ти знаєш про це?

Німує раптом відчула ейфорію, яка затьмарила собою заціпеніння та інші прояви переляку. Це сон, подумала. Мабуть, мені це сниться. Бо таке не може трапитись наяву.

- Що з тобою? Чи тобі зле?

Німуе зібралась із силами, відважилась.

- Цю кобилу… - через хвилювання ледве могла вимовляти слова. – Цю кобилу звати Плотва. Бо кожен твій кінь носить таке ім'я. Бо ти – Геральт із Рівії. Відьмак Геральт із Рівії.

Довго дивився на неї. Мовчав. Німуе також мовчала, потупивши погляд у землю.

- Який зараз рік?

- Тисяча триста… - замислено подивилась вгору. – Тисяча триста сімдесят третій після Відродження.

- Якщо це так, - біловолосий провів по обличчю долонею у рукавиці, - то Геральт із Рівії вже давно не живе. Помер сто п’ять років тому… Був би радий, якби через ці сто п’ять років люди пам’ятали його. Якби пам’ятали, ким він був. Ба, пам’ятали навіть ім’я його коня. Так, я думаю, що він був би радий… Якби міг про це знати. Ходімо. Я проведу тебе.

Довго йшли в цілковитій тиші. Німуе кусала губи. Пристиджена, вирішила більше нічого не казати.

- Перед нами, - порушив ніякову мовчанку біловолосий, - роздоріжжя і тракт. Дорога до Доріана. Дістанешся безпечно…

- Відьмак Геральт не помер! – випалила Німуе. – Він лишень пішов, пішов до Країни Яблунь. Але він повернеться… Повернеться, бо так говорить легенда.

- Легенди. Казки. Небилиці. Байки та оповідання. Міг би здогадатись, Німуе з села Вирва, яка прямує до школи чародійок на острові Танедд. Не наважилась би на таку карколомну пригоду, якби не легенди і казки, на яких ти зростала. Але це лише казки, Німуе. Лише казки. Ти надто далеко відійшла від дому, аби цього не зрозуміти.

- Відьмак повернеться із потойбіччя! – не здавалась. – Повернеться, аби боронити людей, коли знов розгуляється Зло. Допоки буде існувати темрява, доти будуть потрібні відьмаки. А темрява все ще існує!

Довго мовчав, дивлячись кудись вбік. Зрештою, повернувся до неї обличчям. І всміхнувся.

- Темрява все ще існує, - підтвердив. – Незважаючи на постійний прогрес, який, як нас запевняють, має освітлювати морок, знищувати загрози і відганяти страхи. Поки що прогрес не досяг великих успіхів у цій царині. Поки що прогрес тільки запевняє нас у тому, що темрява – це виключно забобон, який собою затьмарює світло, і що немає чого боятись. Але це неправда. Боятись є чого. Бо завжди, завжди буде існувати темрява. І завжди у темряві буде панувати Зло, завжди будуть в темряві ікла та пазурі, вбивство і кров. І завжди будуть потрібні відьмаки. І вони завжди з’являються там, де їх потребують. Там, звідки лунає крик по допомогу. Там, звідки їх прикличуть. Вони з’являються, приkликані, з мечем у руці. Мечем, блиск якого розіб’є темряву, світло якого розвіє морок. Красива казка, правда? І закінчується добре, як повинна закінчуватись кожна казка.

- Але… - осіклась. – Але минуло сто років… Чи це можливо, аби… Як це можливо?

- Ставити такі питання. – Перебив її, досі усміхаючись, - не личить майбутній адептці Аретузи. Школи, в якій навчають, що на світі немає нічого неможливого. Бо все, що сьогодні неможливе, стане можливим завтра. Таке гасло мало би висіти над входом до навчального закладу, ученицею якого ти незабаром станеш. Щасливої дороги, Німуе. Бувай. Тут ми з тобою розстанемось.

- Але… - відчула раптове полегшення і слова потекли рікою. – Але я хотіла би знати… Знати більше. Про Йеннефер. Про Цирі. Про те, як насправді закінчилась та історія. Я читала… Я знаю легенду. Все знаю. Про відьмаків. Про Каер Морхен. Знаю навіть назви всіх відьмацьких Знаків! Прошу, розкажи мені…

- Тут ми з тобою розстанемось, - лагідно перебив її. – Перед тобою дорога до твого призначення. Переді мною зовсім інша путь. Історія триває, історія ніколи не закінчиться. А щодо Знаків… Існує такий, про який не знаєш. Називається Сомн. Подивись на мою долоню.

Подивилась.

- Ілюзія, - почула голос звідкілясь, десь дуже здалеку. – Все – ілюзія.

- Хей, дівчинко! Не спи, бо тебе обкрадуть!

Підвела голову. Протерла очі. І миттю зірвалась з землі.

- Заснула? Спала?

- Та ще й як! – розсміялась огрядна жіночка, що сиділа на козлах, правлячи підводою. – Як камінь! Як мертва! Двічі гукала тебе, а ти – хоч би хни. Вже хтіла з возу злазити… Ти сама? Чого так роззираєшся? Виглядаєш когось?

- Чоловіка… з білим волоссям… Був тут… А може… Вже й сама не знаю…

- Я тут нікого не бачила, - відповіла жіночка. З-за її спини, з-під тенту, визирали голівки двох дітей.

- Бачу, що ти в дорозі. – Жінка очима вказала на вузлик і костурок Німуе. – Я їду в Доріан. Хочеш, підвезу. Якщо тобі в той бік.

- Дякую. – Німуе видерлась на козли. – Красно дякую.

- Но! – Жінка хвиснула віжками. – Тоді їдьмо! Краще їхати, аніж піхом ноги бити, нє? Ох, ти, мабуть, втомилась страх як, що так тебе сон зморив, щоб аж при самій дорозі влягтись. Кажу тобі, спала як…

- Як камінь, - зітхнула Німуе. – Знаю. Втомилась і заснула. А до того я бачила…

- Ну? Що бачила?

Озирнулась. За нею чорнів ліс. Перед нею простягалась дорога вздовж рядів верб. Дорога до її призначення.

Історія триває, подумала. Історія ніколи не закінчиться.

- Бачила предивний сон.